

Sălaj, județ industrial!

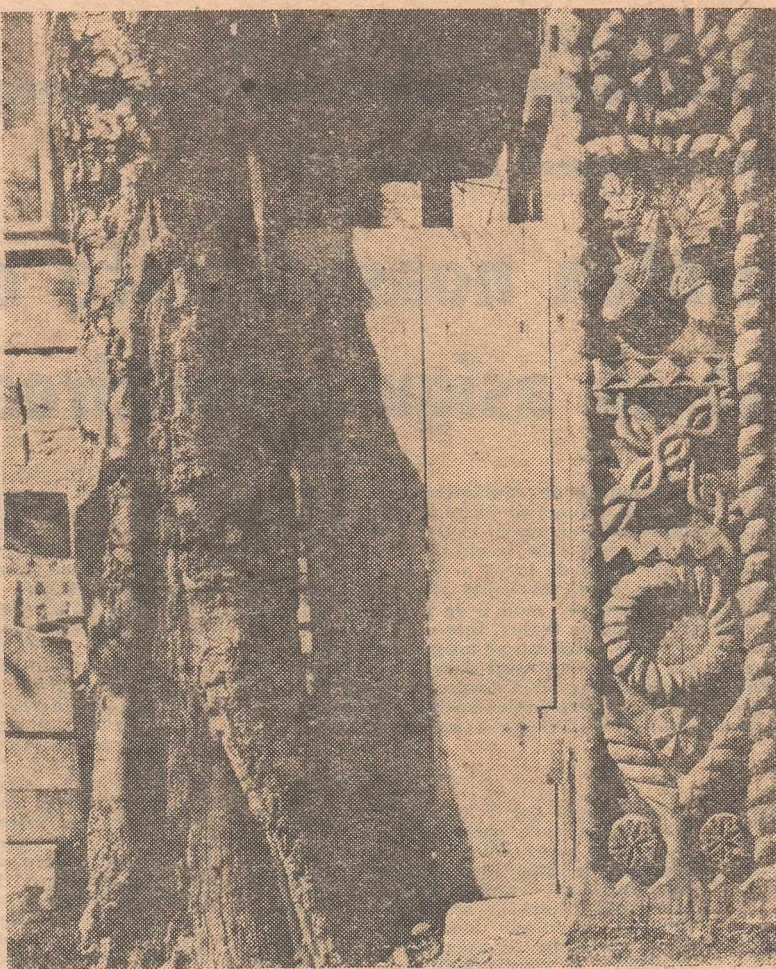
CONGRESUL
AL XII-LEA
AL P. C. R.

*Am revăzut ținuturile de păduri și de stele ale Sălajului. Mi-am amintit că pe la începutul deceniului am scris un reportaj al cărui titlu știu că a părut unora cam prea optimist: „În școală se va învăța despre Zalău industrial” — ziceam eu. Pornisem de la răspunsurile pe care un îndrăgostit și un bun cunoscător al locurilor — al sfintelor locuri aparținătoare Transilvaniei de nord — le oferise reportajului curios să aflu motivele

de mândrie ale populației din zonă. Omul acela știa ce-i Sălajul și cine-s sălajenii. A amintit că sint urmașii acelora de la Tibău și Romănași, Romita și Moigrad (Porolissum) — puternicele castre și așezări dacice și romane. A amintit de fașii, gorunii și stejarii silvanilor. De animale și de albine. De agricultură. A pomenit de pieptarele bărbaților și femeilor din Buciumi — autentice comori naționale. Nu i-a uitat nici pe olarii din Deja și Zalău; și tot atunci și tot acolo, ca motiv de mândrie a fost invocat numele meșterului Gheorghe Man, creatorul neegalat al porților din Fildu. Industria? Citeva mine de extracție a cărbunelui și citeva cariere de piatră. E nimic pe lângă ce va fi — spunea localnicul. Deși tonic, răspunsul vădea o amarăciune a cărei sorginte am pus-o pe seama afecțiunii profunde pentru locurile natale pe atunci rămase încă în faza potențialităților. Răspunsul acela luat împreună cu ceea ce văzusem — se simțeau deja puternicele pulsații ale unor prefaceri de anvergură — mi-au dat optimismul ce mi-a fost reproșat al aceluși titlu. În vacarmul docibelilor, excavatoarele, buldozerile și scoperile botezau cimpurile de la marginea Zalăului cu un nume care pe alte meleaguri era deja loc comun — platformă industrială. Până atunci orașelul în care vilele și livezile dealurilor inconjurătoare alunecaseră până în curțile oamenilor nu emisese nici un fel de pretenție, veacurile îl cumințiseră să zacă sub praful indiferenței și al neșanselor. Traiul locuitorilor Zalăului se deosebea înfinteziual de traiul oamenilor din satele Sălajului.

(Continuare în pag. 12)

MIRCEA BUNEA ■

Porți maramureșene, porți ale dăinuirii. Fotografie de ION PREDOȘANU ■

Sărbătorile spiritului

Méliusz József la 70 de ani

Méliusz József e o legendă. Știm despre el că vine de la început de veac și a rămas în picioare, neclintit, ca un vultur alb, sculptat de vinturi, înalt și demn, cu ochelari ca lentilele de astronom, suferind pentru întreaga umanitate ori de cite ori e ultragiată ființa omenească și e spulberată candoarea, bucurându-se cu înțelepciune de timpul senin pe care-l trăiește în România, de triumful rațiunii. Un om al echilibrului, existând goethean în spațiul lumii moderne, încercând să oprească clipa și să o absoarbă până la cele din urmă consecințe, umblind pe pământ ca să exploreze limitele, să se încarce de experiența realului, provocând existența, ieșind în întâmpinarea întâmplărilor și eveni-

mentelor, punind în scenă viața și contemplând-o.

Méliusz József este poetul primelor descoperiri senzuale din epoca iluminată a adolescenței, este poetul tulburătoarelor furtuni carnale, în aerul miraculos al satului, sub stelele Carului Mare, departe de imaginile bucolice sau de melopeele pastorale, plin de o aproape neverosimilă gingășie și nostalgie.

Prin versurile sale simți călătorind duhurile pământului, mișturile esențiale, simți aroma pământului și a dragostei dintre oameni, mireasmă sănătoasă a ierburii

(Continuare în pag. 25)

ADRIAN DOHOTARU ■

Școala și savanții

Ziarul „Le Monde” publică, într-unul din recentele sale numere, un interviu cu ministrul francez al educației, interviu ce reține atenția prin problematica școlară abordată, acum, la început de an școlar. Desigur, diferențele dintre învățământul românesc și cel francez sint, într-o bună parte, de esență, dar a lua în considerare și preocupările alluia reprezintă, în lumea modernă, un cert factor de progres, așa încit ne permitem ca, gândindu-ne la noi, la ceea ce trebuie să mai facă școala noastră, să cercetăm și situația existentă și proiectele lansate, în cazul acesta, de pe malul Senei.

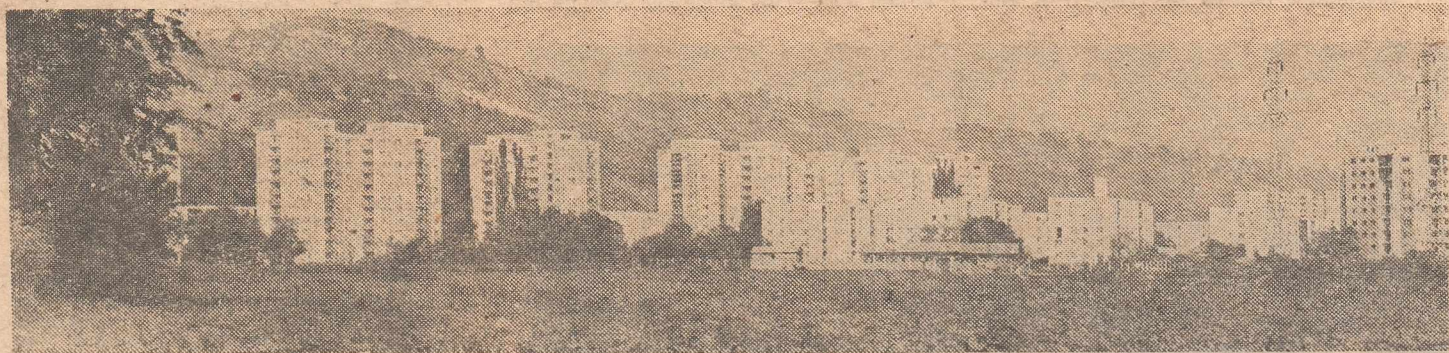
După opinia ziarului „Le Monde”, cei treisprezece milioane de școlari francezi revin în acest an în spațiile didactice într-un climat care „incită prea puțin la entuziasm” datorită creșterii costurilor școlare (taxe, manuale etc.) corelată cu scăderea puterii bugetului familial, închiderii unor clase, amenințării cu șomajul care planează indeosebi asupra profesorilor suplینitori, specialiști fără catedre sigure (în număr foarte mare într-o țară care, la absolvire, nu dă repartiții în muncă). Să recunoaștem, fenomenul ne privește prea puțin — învățământul nostru aflându-se, prin structură și condiții, la un pol cu totul diferit (școală fără taxe, manuale gratuite, stabilitate a prețurilor, creșteri și nu scăderi de clase, practic extrem de rare cazuri cind un profesor nu are loc la o catedră în specialitate, în miile de școli din țară). Și totuși, dacă merită să reținem faptele, prin comparație, este tocmai pentru a prețui mai exact ceea ce avem la îndemână, atit ca dascăli cit și ca elevi, determinind, astfel, cu mai multă precizie propriile responsabilități.

Interesante — tot printr-o asemenea punere în paralel — sint și noutățile pe care școala franceză le cunoaște odată cu acest „La rentrée 1979”. Cea mai importantă este aceea a...organizării de stagii practice în întreprinderi pentru o serie de elevi și viitori profesori”. Scopul: „să deschidă școala spre lumea de azi și de mine, necesitatea fiind imperativă, căci aflăm din cunoscutul ziar parizian că învățământul suferă de o teribilă izolare de problematica reală, ceea ce face ca „prea mulți elevi să părăsească școala înainte de a avea o pregătire profesională corespunzătoare, aflindu-se într-o proastă situație la intrarea în viața activă”.

Desigur, nu este vorba de a privi cu superioritate, omenește neavind acest drept, dar nici nu putem să nu fim bucușii gândindu-ne că, la noi, deschiderea școlii spre viață — în sensul legării de practica productivă, de pildă, — a devenit deja, de mulți ani, caracteristica ei fundamentală, că problemele finanțării în acest scop

(Continuare în pag. 4)

EUGEN FLORESCU ■

● Citiți în paginile 13 - 20

O mândrie și o problemă:

CONSTRUCȚIA DE LOCUINȚE

Orizontul porumbului în

Insula Mare a Brăilei

Am învățat în copilărie că „locul unde cerul se unește cu pământul se numește orizont”. Acum merg pe digul ca un inel de logodnă, împreună cu Gheorghe Amuza și aparatul lui de fotografiat, și îmi umbli prin minte o altă definiție: îmi vine să zic: locul unde cerul se unește cu porumbul se numește Insula Mare a Brăilei! Pământul copiării mele, dezmiertat de vinturi ca de o aripă de pescăruș, își revarsă iar roadele toamnei: s-a copt sorgul pe toate cele 1300 de hectare și în spicul lui si-a făcut cuib sturzul de baltă și cotofana; s-a cules soia pe 2821 de hectare și Insula toată mi se pare în imaginația mea de acum, o roată uriașă de unt vegetal. S-a adunat și floarea-soarelui, bob cu bob, tonă cu tonă, și Dunărea, pe care s-a cărașit atita miez de semințe, are acum culoarea undelelemnului. Albinele își cercuiesc ultimii faguri, ca să simtă gustul mierii și în timpul iernii, apicultorii le pregătesc și ei iernatul, duhul cînegetic al Insulei intră în panică, acum, în vremea culesului, cind zece mii de oameni flueră printre porumburi, cind alte mii de motoare hămăie precum ogarii la vinătorile mari de odinioară. Aș vrea să mă așez în fața câprio-

(Continuare în pag. 6)

N. GRIGORE-MĂRAȘANU ■

Să ne opunem derivei acestor trei destine

Pe strada Labirintului, la numărul 87, la sfîrșitul lunii februarie 1978 se consuma unul din faptele tragice ale vieții. Lovas Motorca, tehnolog la I.C.P.T.S.C. București, muri în fața celor trei copii ai săi, Florentina de 15 ani, Nicolae de 10 ani, Ștefan de 6 ani: stop cardiac și comotie cerebrală. A doua zi, muri și mama copiilor: metastază, după o comă prelungită. O zi după înmormintarea părinților, muri și bunica: ultimul sprijin al copiilor.

La un an și opt luni de la această tristă și dureroasă împrejurare, sîmbătă, 15 septembrie, am făcut o vizită la locuința copiilor, Nicolae și Ștefan erau la internat. Am vorbit cu Florentina!

— Mi s-a spus că după moartea părinților ați rămas singuri, fără nici un venit, fără nici un sprijin. Nu aveți rude? De pildă, tata. El n-are pe nimeni?

(Continuare în pag. 11)

NICOLAE CRISTACHE ■

SPIRU CHINTILA : Șantier

Vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în județul Timiș

„Societatea noastră este opera poporului și are scopul să asigure fericirea și bunăstarea lui”

Pentru locuitorii județului Timiș, reîntâlnirea de săptămîna trecută cu secretarul general al partidului, președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a reprezentat nu numai împrejurarea sărbătorească, nu numai cadrul afectiv de exprimare a unor simțămînte de dragoste pentru cel care la cirna țării se îngrijește cu energie și demnitate de destinul ei. Vizita de lucru a conducătorului partidului și statului nostru în această parte a țării, succedînd alte asemenea momente ori precedînd viitoare întîlniri cu oamenii al muncii de pe întreg cuprinsul patriei s-a constituit într-un expresiv și rodnic dialog, într-un dialog direct despre munca și despre viața celor ce muncesc și trăiesc pe aceste meleaguri. Pentru că această muncă și această viață fac parte din însăși dezvoltarea țării, din însăși construcția socialistă în România. Un dialog deci despre căile și modalitățile cele mai eficiente de ridicare a activității economico-sociale din județ la nivelul exigențelor sporite ale actualei etape de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate.

„Industria noastră s-a modernizat continuu, realizînd mașini și utilaje de tot mai înaltă tehnicitate”

Aceasta este impresia dominantă, aceasta este concluzia care s-a degajat în urma vizitei de lucru în unități industriale. Primul obiectiv al vizitei l-a constituit întreprinderea mecanică Timișoara (I.M.T.), un obiectiv al industriei românești în plin proces de modernizare și continuă dezvoltare. Aceste atribute s-au evidențiat și în timpul dialogului purtat aici de secretarul general al partidului cu conducerea ministerului de resort și a întreprinderii, cu muncitorii și specialiștii, axat în principal pe modul cum se desfășoară acțiunea de transformare treptată a acestei unități într-un modern combinat de utilaj greu, de ridicat și transportat uzinal. În direcția modernizării și diversificării producției actuale, urmîndu-se indicațiile secretarului general al partidului din precedenta vizită, a fost însoțită în fabricație întreaga gamă de poduri rulante. Procesul de producție a fost reorganizat pe fabrici specializate în construcțiile de mașini de ridicat și de transportat, de utilaje complexe și metalurgice și pe sectoare calde. Rezultatul: sporirea cu 30 la sută a productivității muncii în unitate. Prin tipizarea produselor în proporție de 70 la sută au rezultat economii însemnate: o reducere a consumului de metal de 20 la sută și a puterii electrice instalate pe fiecare utilaj de 15 la sută. Dimensiunea evoluției calitative a acestei unități industriale este dată de faptul că ea va produce, în viitor, și utilaje pentru sectoarele nucleare ce se vor realiza în țara noastră.

Modul în care se acționează pentru înfăptuirea sarcinilor privind creșterea eficienței economice și a calității în lumina sarcinilor date de secretarul general al partidului a stat și în centrul vizitei de lucru la o unitate reprezentativă a industriei ușoare din județul Timiș — întreprinderea Industria Linii Timișoara. Procesul continuu de înnoire și modernizare a acestei întreprinderi care va sărbători,

în 1980, 75 de ani de existență este exprimat de dublarea capacității față de 1970. Relevabile s-au dovedit a fi rezultatele obținute pe linia înnoirii și diversificării sortimentelor, valorificării superioare a materiilor prime și materialelor, recuperării și refolosirii unor materiale, reducerii consumurilor specifice, economisirii energiei și combustibilului, diminuării cheltuielilor de producție — exigențe de mare importanță pentru o economie modernă, eficientă.

Pentru ridicarea calității, tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat să se acționeze cu mai multă perseverență în direcția folosirii din plin a mașinilor și a timpului de lucru, pentru reducerea în continuare a greutateii produselor, diversificarea gamei sortimentale, ridicarea în permanență a parametrilor de calitate.

Realizări de prestigiu, ca urmare a transunerii în practică a indicațiilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu prilejul vizitei din 1971, au fost raportate și la întreprinderea „Electromotor”, unitate cu bogată tradiție în producția de motoare electrice din țara noastră. Aici, prin creșterea gradului de ocupare a spațiilor, de la 79 la 99,7 la sută, s-a asigurat o producție suplimentară anuală în valoare de 300 milioane lei; beneficiile au însumat 70 milioane lei, iar ponderea mașinilor și utilajelor realizate prin autototare a sporit de la 4 la 60 la sută. Sint realizări ce confirmă, dincolo de semnificația lor fizică, potențialul creator al specialiștilor noștri, capacitatea acestora de a concepe și a înfăptui agregate la parametri compatibili cu cele fabricate în străinătate, iar aprecierea că întreprinderea „Electromotor” — Timișoara constituie un exemplu în privința folosirii eficiente a suprafețelor și a dotării, prin forțe proprii, cu tehnică modernă și de înalt randament, își găsește deplina justificare în aceste înfăptuiri. Aceeași concluzie s-a impus și în urma vizitării expoziției sintetizînd cele mai recente realizări și preocupările în perspectivă de dezvoltare și perfecționare a producției de motoare electrice, pe care au fost invitați s-o viziteze tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu.

Rezultatele directe ale creșterii și mo-

derizării capacităților tehnico-productive ale județului Timiș, rod al investițiilor alocate, dar și al activității științifice proprii și al hărniciei tuturor celor ce muncesc în producție, cercetare și învățămînt s-au răsuflat, conjugate, în Expoziția realizărilor economice județului Timiș. În standurile celor aproape 100 de întreprinderi, prezente în cadrul expoziției cu peste 6500 de produse cu însușiri calitative superioare, realizate în anii actualului cincinal — aparate electrice de măsurat, de mare utilitate în industrie, cercetare și învățămînt, noi motoare electrice, agregate automate de sudat și de tăiere cu plasmă a metalelor, utilaje de prelucrat prin electroeroziune, instalații complexe pentru mecanizarea și industrializarea lucrărilor pe șantierele de construcții, tractoare viticole, materiale ceramice de mare eficiență în construcții, numeroase bunuri de consum etc. — sînt prezente, prin produsele create de ei, preocupările oamenilor muncii români, maghiari, germani, sîrbi și de alte naționalități, într-o cuprinzătoare sinteză a muncii înfrățite.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, apreciînd varietatea produselor expuse și preocuparea constantă a oamenilor muncii din județ pentru introducerea în fabricație a unor mașini, instalații și bunuri de consum de calitate, competitive și pe plan internațional, a indicat conducătorilor întreprinderilor, specialiștilor prezenți, să-și mobilizeze eforturile în direcția asimilării unor produse cu performanțe mai înalte, pentru a conferi noi dimensiuni luptei pentru calitate.

„Producția agricolă înaltă trebuie să devină o certitudine”

Această apreciere a secretarului general al partidului, desprinsă din cuvîntarea rostită la încheierea vizitei — cuvîntare rostită la marea adunare populară din Timișoara — formulează, de fapt, criteriul fundamental al unei noi calități în agricultură. Două au fost obiectivele agricole vizitate în cursul acestui traseu de lucru al tovarășului Nicolae Ceaușescu: **Consiliul unic agroindustrial Varias și Stațiunea experimentală agricolă Lovrin.** Oaspete al locuitorilor comunei Varias, unde se află unități agricole vestite pentru recoltele bogate și producțiile mari din zootehnie obținute an de an, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu, ceilalți tovarăși din conducerea de partid și de stat au simțit nu numai căldura deosebită a sentimentelor cu care au fost întîmpinați, ci au cunoscut și hărnicia și priceperea cooperabililor, mecanizatorilor și specialiștilor de aici. Rezultatele unităților din cadrul Consiliului unic agroindustrial Varias se etalează în producțiile mari obținute: recolte medii de 4 000—5 000 kilograme de grâu pe an, 6 000—7 000 kilograme porumb boa-

be la hectar, precum și producții mari de carne și lapte. În timpul dialogului cu secretarul general al partidului, acesta a remarcat ponderea scăzută a legumelor și a cerut factorilor de răspundere să ia măsuri pentru cultivarea legumelor pe suprafețe mai mari. A fost subliniată, de asemenea, sporirea mai accentuată a producției de furaje, în vederea dezvoltării zootehniei, dublarea producției de lapte și carne, pînă la sfîrșitul cincinalului următor. O deosebită atenție s-a acordat mării producției de porumb și creării condițiilor pentru recoltarea, fără pierderi, a prețioasei culturi.

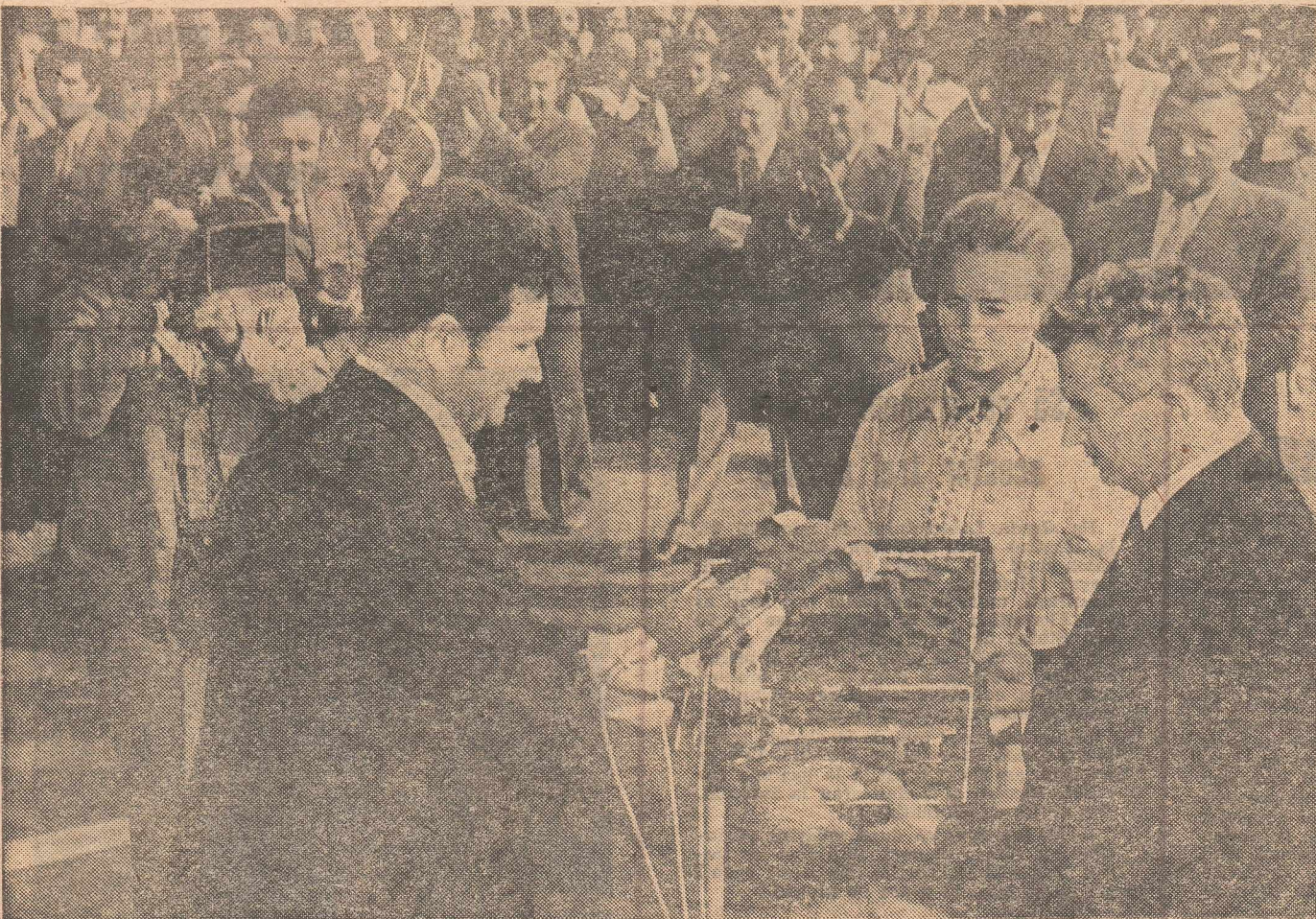
Și la Lovrin, unde își desfășoară activitatea o unitate prestigioasă a științei românești — stațiunea agricolă experimentală — vizita a debutat prin prezentarea, în cadrul unei expoziții, a rezultatelor obținute în perioada care a trecut de la vizita făcută aici, în 1974, de secretarul general al partidului. Calitatea muncii colectivului de aici se reflectă, de asemenea, în producțiile mari obținute cu soiurile de porumb sau grâu experimentate, dar și de plante furajere și textile. Pentru „performanțele” obținute cu „HS-400” și „HS-415” la porumb (aproape 13 000 kg în cultură neirigată la hectar și 16 000—18 000 kg la hectar în condiții de irigație), cu soiurile de grâu de mare randament „Lovrin 23”, „Montana” sau „Lovrin 34”, ori cu noile soiuri de cîneapă „fibră multă 151”, dar și pentru hărnicia celor ce le-au creat, stațiunea a fost distinsă de mai multe ori cu „Ordinul Muncii” clasa I.

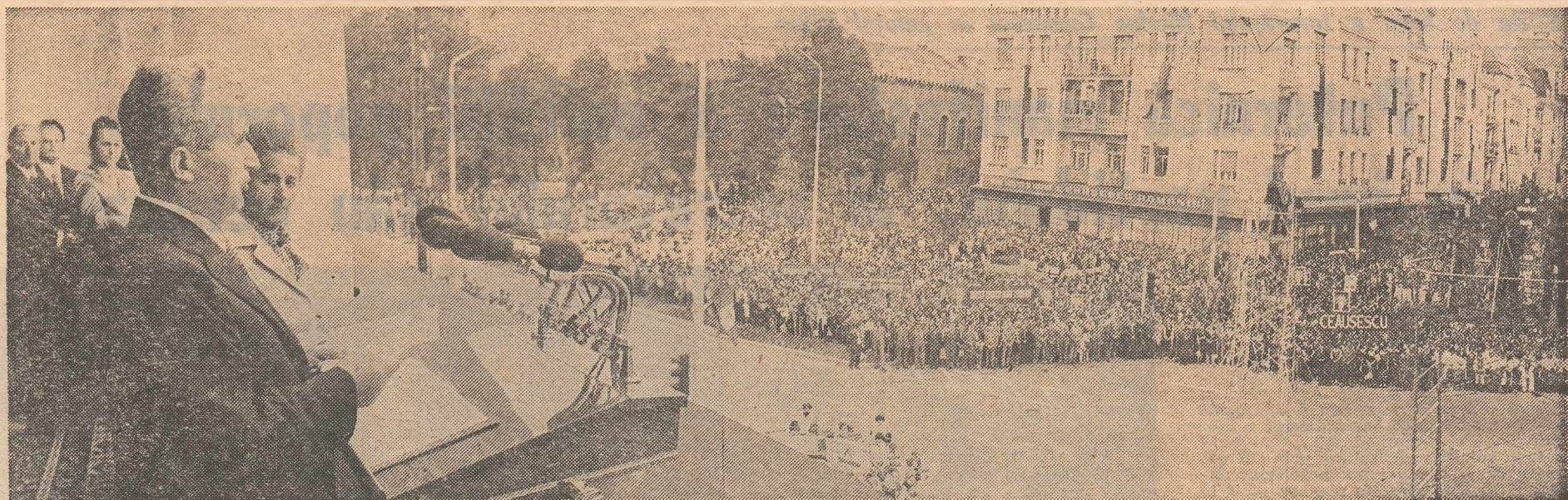
„Unirea tot mai strînsă a învățămîntului cu cercetarea și producția — factor determinant pentru realizarea unui învățămînt modern, de înaltă eficiență științifică”

Preocuparea constantă a partidului nostru pentru rolul științei și cercetării în dezvoltarea țării, atenția acordată formării oamenilor pentru muncă, pregătirii lor în conformitate cu cerințele țării, au fost evidențiate în timpul vizitei de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în județul Timiș de interesul acordat de secretarul general al partidului unor instituții de învățămînt timișorene. În cursul dimineții de sîmbătă, 15 septembrie, ziua deschiderii noului an de învățămînt, conducătorul partidului și statului a vizitat **Institutul politehnic „Traian Vuia”, Liceul industrial „Electromotor” și Institutul agronomic Timișoara.** Au fost întîlniri cu mii de tineri, români, maghiari, germani, sîrbi și de alte naționalități, care se pregătesc să devină specialiști în domeniul de bază ale economiei — electronică, chimie, mecanică etc. Au fost tot atîtea prilejuri pentru conducerea noastră superioară de partid și de stat pentru a vedea cum o orientare fundamentală a școlii românești contemporane — „Învățămînt, cercetare, producție, activitate” — legată indisolubil de contribuția creatoare a secretarului general al partidului, contribuie la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului. Rețin atenția rezultatele obținute pe aceste coordonate: la Institutul politehnic „Traian Vuia”, în anul universitar precedent, aproximativ 70 la sută din proiectele de diplomă au fost valorificate în activitatea economică productivă, iar contribuția studenților de aici la realizarea contractelor de cercetare științifică a fost de 4 805 500 lei; la Liceul industrial „Electromotor”, eficiența integrării învățămîntului liceal cu producția și cercetarea se exprimă, de asemenea, prin valoarea producției realizate în cele 7 ateliere de instruire — producție de 2 milioane lei în 1979; la Institutul agronomic Timișoara, se realizează, pe bază de contract, 72 teme de cercetare, în colaborare cu unități ale Academiei de științe agricole și silvice, cu Combinatul pentru producerea și industrializarea cărnii de porc Timiș, cu I.A.S. Liebling și Carani, cu numeroase cooperative agricole din toate zonele agroclimatice ale Banatului și din toată Cîmpia de vest a țării.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a apreciat eforturile și rezultatele obținute de cadrele didactice și studenți, în strînsă colaborare cu specialiștii din unități productive și de cercetare din Timișoara, și din alte centre ale țării, a făcut recomandări concrete, în diverse direcții — cum ar fi cea energetică — și a adresat tuturor un cald îndemn pentru perfecționarea în continuare a procesului de instruire, ridicarea calității și îmbogățirea conținutului învățămîntului, pentru formarea și educarea tinerei generații în spiritul idealurilor înalte ale societății noastre socialiste, pentru pregătirea unor cadre competente, capabile să muncească fără preget, cu abnegație și dăruire pentru înflorirea patriei.

DOINA FRUNTELĂ

Cu prilejul vizitei de lucru în județul Timiș, în cadrul unei vibrante adunări populare

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a participat la deschiderea noului an de învățămînt

În cursul vizitei de lucru în județul Timiș, în cadrul unei vibrante adunări populare, tovarășul Nicolae Ceaușescu a participat la deschiderea noului an de învățămînt. După cum este cunoscut, toamna aceasta află învățămîntul românesc statuât într-un cadru superior de organizare și activitate, ca urmare a unor demersuri repetate, sistematice, de perfecționare, a indicațiilor secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a da școlii românești moderne o concepție nouă, revoluționară, în concordanță cu dezvoltarea dinamică, generală, a societății noastre. În strînsă legătură cu cerințele și exigentele actuale și de perspectivă, învățămîntul românesc îi revine ca răspundere principală, ca obiectiv fundamental realizarea unei calități noi, superioare, în domeniul pregătirii tineretului pentru muncă și viață, al însușirii de către copiii țării, de către tinerii țării, a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, ale cunoașterii umane, concepția revoluționară a partidului nostru despre lume și viață, principiile eticii și echității socialiste.

După cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la marea adunare populară din Timișoara, în întreaga țară s-a încheiat în linii generale procesul de reorganizare și așezare pe baze noi, moderne, a învățămîntului. Constituie, tocmai de aceea, un motiv de satisfacție deplină faptul că astăzi tineretul din institutele noastre de învățămînt superior, din licee și școli generale, pe lângă preocuparea de a-și însuși permanent, la nivelul cel mai înalt, cunoștințele științifice și tehnice din toate domeniile, acționează în același timp pentru aplicarea în practică a cunoștințelor dobîndite, pentru cunoașterea problemelor legate de activitatea industrială, agricolă și socială, dînd lor înșile și celor din preajmă, familiei, școlii, societății în general, certitudinea că vor putea deveni buni intelectuali, buni ingineri, buni muncitori, în orice domeniu vor munci mai târziu. Îmbinarea învățămîntului cu producția, organizarea secțiilor de producție, a laboratoarelor, participarea la cercetarea științifică se realizează la un nivel tot mai înalt. Aceasta demonstrează, după cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe de-o parte forța creatoare a cadrelor didactice, studenților, elevilor, și pe de altă parte, justetea orientării școlii spre activitățile practice și științifice. În acest sens, unele realizări importante obținute de către timișoreni constituie un prilej de mîndrie, unanimă, întrucît ele materializează expresia capacității de creație a poporului nostru, multiplele sale posibilități de a contribui la progresul științei și culturii națiunii noastre, ale întregii lumi.

Bune impresii, de asemenea, au produs întreprinderile industriale și agricole ce l-au avut ca oaspețe pe secretarul general al partidului în timpul vizitei sale de lucru în județul Timiș. În ultimii ani, aceste întreprinderi au obținut rezultate însemnate, s-au dezvoltat puternic. Sînt întreprinderi dotate cu tehnică avansată, modernă, care produc utilaje, mașini și motoare de înaltă tehnicitate, contribuind într-o măsură însemnată la satisfacerea necesităților economiei naționale. Asemenea rezultate avem, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, în întreaga țară, ca urmare a dezvoltării industriei românești într-un ritm rapid, care a asigurat și în acest cincinal, pe primii trei ani și jumătate, o creștere a producției industriale într-un ritm mediu anual de circa 11 la sută. Succese remarcabile au fost obținute și în agricultură, succese reflectate de o creștere a producției agricole cu peste 20 la sută pe primii trei ani ai cincinalului, cu toate că, în general, pe țară, condițiile

climaterice nu au fost din cele mai favorabile. În același timp, importante dezvoltări, progrese remarcabile se obțin în celelalte sectoare economice, în construcția de locuințe, în realizarea altor obiective sociale. Tot ceea ce am realizat în țara noastră, inclusiv la Timișoara, spune secretarul general al partidului, demonstrează cu putere, justetea politicii consecvent revoluționare, materialist-dialectice, bazate pe socialismul științific, pe aplicarea creatoare a adevărurilor generale la condițiile concrete din țara noastră, a partidului nostru comunist — forța conducătoare a societății românești, care-și îndeplinește cu cinste misiunea sa istorică. Adevăratele rezultate că numai în condițiile lichidării asupririi omului de către om și a inegalităților sociale și naționale, în condițiile societății socialiste, cînd poporul devine cu adevărat stăpîn al destinelor sale, este posibilă realizarea — într-o perioadă istorică scurtă — a tot ceea ce-și propune o națiune, împlinirea progresului rapid, bunăstarea, fericirea, independența și suveranitatea aceluiași popor. Astfel, întreaga politică a partidului și statului nostru, esența însăși a edificării socialismului pe pămîntul României, este de a asigura poporului nostru condiții de viață tot mai bune, ridicarea nivelului său de cultură și civilizație, o largă perspectivă a posibilităților sale de a progresa în deplină egalitate cu toate națiunile lumii.

Referindu-se, din această înaltă perspectivă, la necesitatea lichidării unor deficiențe și minusuri existente în activitatea desfășurată în unele domenii, tovarășul Nicolae Ceaușescu a reamintit în cuvîntarea sa cîteva probleme asupra cărora s-a discutat pe larg în cursul vizitei de lucru în județul Timiș, probleme legate de nivelul tehnic, de productivitate, de reducerea cheltuielilor care încă sînt mari, de necesitatea aplicării consecvente

a noului mecanism economic, a autoconducerii, autogestiuunii, a sporirii eficienței economice. Unitățile școlare, la rîndul lor, au îndatorirea de a aplica pînă la capăt prevederile Legii educației și învățămîntului, astfel încît tinerii de astăzi, viitorii constructori ai socialismului și comunismului, să-și poată îndeplini în bune condiții misiunea ce le revine, răspunderea față de patrie, față de socialism. În cursul vizitei de lucru, arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea sa, au fost discutate de asemenea unele probleme a căror soluționare va duce la creșterea contribuției orașului Timișoara și a județului Timiș la progresul științei românești, inclusiv în domeniul automatizării și mecanizării unor procese de fabricație. Oamenii muncii din agricultură trebuie, la rîndul lor, să se străduiască pentru ca producția agricolă înaltă să devină o certitudine, nu o întimplare. Este necesară, totodată, recuperarea unor rămîneri în urmă în domeniul investițiilor și al construcțiilor de locuințe. Subliniind că socialismul se realizează numai și numai împreună cu întregul popor, într-o deplină unitate, și numai și numai pentru popor, secretarul general al partidului a arătat că se impune perfecționarea în continuare a metodelor și stilului de muncă, extinderea formelor democratice, asigurarea funcționării corespunzătoare a consiliilor oamenilor muncii, a adunărilor generale, a consiliilor agroindustriale și a consiliilor populare, la toate nivelurile. „Împreună, spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, trebuie să facem totul — aici, la Timișoara, ca și în întreaga țară — pentru a asigura realizarea năzuințelor și dorințelor noastre. Astfel, putem spune cu mîndrie: iată, am plecat de la o stare de înapoiere, dar am reușit, într-o perioadă scurtă, prin muncă entuziastă, să facem din localitățile patriei noastre localități înfloritoare, să clădim o patrie înfloritoare. Iată capacitatea și forța noastră crea-

toare! Iată ce sînt în stare să facă oamenii muncii înfrățiți din România! Așa vom acționa întotdeauna!”

Preocupîndu-ne de împlinirea neabătută a programului de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate în România, țara noastră acționează în același timp, cu fermitate, pentru o politică internațională de destindere și pace, de conlucrare între națiuni, așezînd la baza politicii sale externe convingerea că problemele complexe ale vieții mondiale actuale cer întărirea solidarității și colaborării tuturor forțelor progresiste și antiimperialiste, întărirea unității țărilor socialiste, a țărilor în curs de dezvoltare și nealiate, a popoarelor care luptă pentru independența națională, a tuturor forțelor democratice din lume.

Debutînd sub semnul Congresului al XII-lea al partidului, care va fi congresul calității noi în toate domeniile, congresul unui spirit revoluționar în toate sectoarele de activitate, al luptei pentru știință în toate domeniile, pentru ridicarea gradului de civilizație a poporului nostru, actualului an școlar și universitar îi revine îndatorirea de a răspunde unor înalte exigențe calitative, instruire, formînd, educînd oamenii viitorului acestor țări, împlinitorii izbînzilor de miine ale României. Adresînd tineretului patriei, studenților, elevilor, îndemnul și urarea de a obține rezultate tot mai bune la învățătură, în muncă, în cercetare, de a deveni buni comunisti, cetățeni buni, de nădejde, ai patriei socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea în încheierea cuvîntării sale: „Vom putea avea astfel garanția că dezvoltarea comunistă a României se află întotdeauna în mîini sigure. Sînt convins că tineretul patriei noastre își va îndeplini pe deplin misiunea revoluționară de a învăța, de a munci, de a cereța!”

E. DUMITRU ■

Vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în județul Bihor

Puternică manifestare a unității poporului în jurul partidului, al secretarului său general

Continuând vizita de lucru în județe din nord-vestul țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, s-a aflat în cursul dimineții zilei de luni, 17 septembrie, în mijlocul oamenilor muncii bihoreni. Această vizită, asemenea tuturor întâlnirilor tovarășului Nicolae Ceaușescu cu făurarii bunurilor materiale și spirituale, a prilejuit o analiză cuprinzătoare a modului în care comunistii, toți cei ce muncesc în industrie, agricultură și în alte domenii de activitate acționează pentru îndeplinirea sarcinilor de plan pe anul în curs, pe întregul cincinal, condiție hotărâtoare pentru creșterea în continuare a nivelului de trai material și spiritual al întregului popor, pentru progresul neîntrerupt al patriei socialiste. La această temeinică, amplă și rodnică analiză, desfășurată în unități industriale și agricole bihorene, au participat miniștri, cadre de conducere din centrale industriale și întreprinderi, reprezentanți ai organelor locale de partid și de stat, muncitori, tehnicieni și ingineri, țărani cooperatori și specialiști din agricultură. Cu acest prilej au fost dezbătute probleme esențiale ale dezvoltării actuale și de perspectivă a județului, stabilindu-se, în spiritul recentei consfățiri de lucru de la C.C. al P.C.R., al indicațiilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu, măsuri concrete, eficiente, menite să asigure prosperitatea continuă a Bihorului, creșterea contribuției sale la înflorirea patriei, la opera de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate pe pământul românesc.

În încheierea vizitei de lucru în unități economice din județul Bihor, pe parcursul căreia au fost oaspeți ai Consiliului unic agroindustrial Salonta, ai întreprinderilor „Infrățirea”, „Solidaritatea” și întreprinderii de confecții, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu, ceilalți tovarăși din conducerea superioară de partid și de stat au participat la marea adunare populară ce a avut loc în Piața Victoriei din centrul municipiului Oradea.

În cuvântarea rostită la această vibrantă manifestare, unde au fost prezenți zeci de mii de oameni ai muncii români, maghiari și de alte naționalități ce trăiesc și muncesc înfrățiți pe cuprinsul acestor vechi meleaguri românești, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că vizita de lucru întreprinsă în județul Bihor a avut în vedere o consultare cu activul de partid, cu membrii de partid, cu oamenii muncii din toate sectoarele de activitate asupra felului cum se îndeplinesc hotărârile Congresului al XI-lea și prevederile actualului plan cincinal, precum și asupra felului cum oamenii muncii din acest județ întâmpină Congresul al XII-lea al partidului. Reafirmând bunele impresii produse de unitățile economice vizitate, de marea întreprindere constructoare de mașini „Infrățirea”, de întreprinderea „Solidaritatea” și de întreprinderea de confecții Oradea, în cadrul cuvântării sale secretarul general al partidului a subliniat că, în general, oamenii muncii din Oradea și județul Bihor au realizat planul producției industriale, atât la producția netă cât și la producția globală, obținând chiar o anumită depășire, acest fapt demonstrând că bihoreniul sîm hotărâri și respectă angajamentul de a da pe întregul cincinal o producție însemnată peste nivelul de plan inițial stabilit. Impresii deosebit de bune au lăsat, de asemenea, rezultatele obținute în ultimii cîțiva ani de cooperativă agricolă de producție Salonta, care ocupă un loc fruntaș nu numai în județ, ci și pe țară.

Referindu-se în continuare la progresele remarcabile obținute de oamenii muncii. La nivelul întregii țări, în dezvoltarea industriei socialiste, în creșterea an de an a producțiilor agricole, evocînd succesele

însemnate obținute în celelalte ramuri de activitate, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat că, pe baza dezvoltării generale a economiei naționale, a creșterii venitului național, se realizează în bune condiții și prevederile referitoare la ridicarea continuă a nivelului de trai material și spiritual al poporului. Aceasta, arăta secretarul general al partidului, este esența însăși a societății socialiste pe care o edificăm în România, țelul suprem al politicii partidului nostru comunist, care face totuși pentru bunăstarea și fericirea oamenilor, pentru afirmarea lor plenară în viața societății noastre ca factori hotărâtori ai civilizației și progresului întregii națiuni, ai independenței și suveranității țării. Dar tocmai pentru că ridicarea nivelului de trai este consecința directă a creșterii venitului național, a bazei tehnico-materiale a societății, a dezvoltării accelerate a economiei naționale, se impune — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — să se acționeze cu și mai multă hotărâre pentru eliminarea unor neajunsuri și minusuri existente încă în anumite domenii. Este necesar, de exemplu, să se acorde mai multă atenție organizării pe baze științifice a producției și muncii, în vederea creșterii mai rapide a productivității, pentru folosirea cu maximum de randament a utilajelor și mașinilor din dotarea întreprinderilor. Trebuie realizate, de asemenea, progrese mai rapide și mai însemnate în domeniul calității, al ridicării nivelului tehnic al industriei. Și în agricultură sînt încă multe de făcut pentru obținerea unor producții mari, stabile, atât la cereale, în legumi-

cultură, pomicultură, viticultura, cît și în zootehnie. Trebuie depuse strădanii, de asemenea, pentru recuperarea unor rămăneri în urmă în domeniul investițiilor, atât al celor industriale și agricole cît și al construcțiilor de locuințe. Este necesar, spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, ca în următorii doi-trei ani Oradea să capete o înfățișare nouă. Realizînd planul construcțiilor de locuințe, atât centrul cît și cartierele muncitorești ale acestui oraș vor trebui să prindă o înfățișare proprie unui oraș modern, socialist, asigurînd oamenilor muncii condiții tot mai bune de locuit.

Este necesar, totodată, arăta secretarul general al partidului, să fie acordată o atenție mai mare muncii politico-educative de formare a conștiinței socialiste, pentru a face ca fiecare om al muncii, fiecare cetățean să fie conștient de rolul său în făurirea socialismului, după cum unirea eforturilor tuturor cetățenilor pentru dezvoltarea localităților în care trăiesc, pentru înfrumusețarea vieții lor trebuie înțeleasă ca o latură inseparabilă, importantă a construcției socialiste în țara noastră. În acest cadru, arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, una din cuceririle mari ale politicii comunistilor români o constituie rezolvarea în mod revoluționar a problemei naționale, asigurarea deplinei egalități în drepturi între toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate. În Oradea, în județul Bihor trăiesc români, maghiari și oameni de alte naționalități. Împreună, în deplină unitate,

te, înfrățiți în muncă, ei făuresc o istorie nouă, revoluționară, își făuresc în deplină armonie și libertate propriul lor viitor, viitorul comunist al patriei comuniste, România socialistă.

Pornind de la strînsa unitate dialectică dintre politica internă și cea externă, România, partidul nostru comunist — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — acționează cu toate forțele pentru a-și aduce o contribuție însemnată la cauza socialismului în întreaga lume, la politica de destindere și pace, la cauza libertății și independenței naționale a tuturor popoarelor.

Reafirmînd, în încheierea cuvîntării, convingerea că oamenii muncii din Oradea, din județul Bihor vor acționa cu și mai multă fermitate pentru îndeplinirea sarcinilor și răspunderilor mari ce le revin în toate domeniile, că vor întâmpina Congresul al XII-lea al partidului cu rezultate tot mai însemnate, tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus: „Noi dorim ca la Congresul al XII-lea să luăm hotărâri care să asigure înfăptuirea programului partidului, să asigure progresul mai rapid al României, să dea un puternic îmbold revoluționar întregii noastre opere de construcție socialistă, să ridice la un nivel calitativ superior întreaga noastră activitate. Rezultatele de pînă acum ne dau încrederea, garanția că hotărârile ce vor fi adoptate de Congresul al XII-lea vor fi înfăptuite cu succes!”.

DUMITRU COSTESCU ■

Școala și savanții

(Urmare din pag. 1)

(ateliere, laboratoare etc.) cu care se confruntă destul de sever alții și-au găsit în mod fructuos rezolvarea în învățămîntul românesc, ca urmare a unei politici de mare înțelepciune — realistă și vizionară — creație a conducerii de partid și de stat.

Dar dacă așa stau lucrurile din punct de vedere material și organizatoric, ascultîndu-i și pe francezi, meditănd la ceea ce gîndesc și, mai ales, reflectînd asupra intențiilor lor prin prisma sarcinilor pe care secretarul general al partidului nostru le-a trasat, din nou, recent, școlii românești, multe idei pot să ne rețină atenția. Așa, de pildă, trăgînd concluzii din bulversările prin care învățămîntul francez a trecut o perioadă lungă, respectivul ministru al educației consideră că procesul de pregătire a generației tinere trebuie să pornească efectiv de la observanța devenită certitudine că omenirea intră într-o etapă realmente diferită de tot ceea ce a fost mai înainte, etapă mult

mai rațională, care-i obligă pe cetățeni să-și redefiniească fundamental obiceiurile de viață. În ceea ce-i privește pe francezi, rezultă clar că școala lor trebuie să depășească tot ceea ce a depins de mentalitatea și practicile societății de consum, care au provocat multiple perturbații, inclusiv în domeniul învățămîntului, și care au efecte foarte serioase atât pentru prezent cît și pentru viitor. Concluzia „cea mai importantă”, spune „Le Monde”, este aceea că în școală să se reinstitue un număr de exigențe și rigori fundamentale, revenindu-se energic la funcția propriu-zis educativă, care i-a fost atîta vreme caracteristică.

Desigur, nici în această direcție în România nu s-a mers contra unei asemenea cerințe. Cu mindria putem spune că dimpotrivă. Totuși, asemenea idei mi se par a juca un important rol catalizator, arătîndu-ne că și la alții se pune cu seriozitate problema accentului pe educație, care nu numai că nu trebuie uitată, dar care formează axul pregătirii tînrului în școală. Ne bucură, astfel, să vedem că într-o țară cu experiența pedagogică a Franței, chemarea ce se adresează profesorilor, învățătorilor la acest început de an școlar 1979 este aceea de a face totul

pentru a inculca elevilor sensul efortului, al dăruirii și generozității, de a le da o formă practică, de a le dezvolta capacitatea de înțelegere a realului, de a le forma responsabilitățile individuale și colective. Fără a forma asemenea calități la cei ce astăzi sînt în bănci, dar care vor fi adulții anului 2000, ministrul francez al educației arată limpede că nu dă mari șanse țării sale „în severele competiții care se anunță”.

Paralel cu educația, accentul cade, firesc, pe instrucție. Cunoștințele n-au fost niciodată atît de necesare. Atîta numai că, astăzi, cunoașterea nu mai poate fi pur și simplu doar de natură enciclopedică, formată printr-o simplă acumulare.

A ști, astăzi, înseamnă „a ști să faci”. Cuvînte frumoase, care ne aduc aminte de pledoaria unui alt francez, cunoscutul pedagog Gaston Berger, care spunea că rolul școlii este să formeze „cît mai mulți savanți”. „Adevăratul savant — arăta însă Berger — nu este nici cel care știe, nici cel care caută, ci acela care gîsește”. Elevul trebuie, deci, pregătît „să știe” pentru „a face” ceea ce-i cere societatea, pentru „a găsi” ceea ce are nevoie omul societății moderne.

Ideile sînt, după cum vedem, în deplină legătură cu obiectivele de fond ale școlii noastre și, chiar dacă avem mindria de a ne ști, pe terenul practicii pedagogice, cu cîțiva pași înainte în ceea ce privește legătura învățămîntului cu viața, și chiar dacă noi înșine avem o veche și bună tradiție („Nimic fără școală, iată marea adevăr!” scria Iorga, încă la începutul veacului) — credem că nimic nu e mai potrivit decît îndemnul de a medita cu atenție la aceste adevăruri și de a continua să le aprofundăm, concret, în viața de zi cu zi a școlii, în activitatea la catedră a fiecărui învățător și profesor.

„Numai așa — după cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, recent, la Timișoara — tinerii vor putea — la terminarea școlii, a universității sau a Institutului politehnic — să se încadreze activ în muncă, să-și îndeplinească rolul important în procesul de producție”.

„Adică savanții pe care-i pregătește școala să fie niște veritabili savanți ai muncii.

Acesta este obiectivul, aceasta este sarcina școlii de pretutindeni.

Vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în județul Maramureș

„Fiind revoluționari, comuniști, nu ne putem mulțumi cu ceea ce am realizat”

Ca și în Timiș și Bihor, vizita de lucru a secretarului general al partidului în județul Maramureș s-a încheiat printr-o mare adunare populară, care a avut loc în municipiul Baia Mare. A fost o vibrantă manifestare a unității de cuget și simțire, la care cei aproximativ 60 000 de participanți — mineri, constructori de mașini, metalurgiști, muncitorii forestieri, lucrătorii din întreprinderile industriei ușoare, țărani și intelectuali, tineri și vîrstnici — români, maghiari, ucraineni și de alte naționalități și-au reafirmat, într-o atmosferă entuziastă, atașamentul lor neclintit față de politica Partidului Comunist Român, a României socialiste, dragostea și stima față de conducătorul partidului și statului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Vorbind la această impresionantă manifestare populară despre impresiile sale în urma acestei vizite de lucru, despre activitatea constructorilor socialismului din Maramureș, tovarășul Nicolae Ceaușescu a adresat cele mai calde felicitări minerilor din Șuioara și din Baia Sprie, tuturor minerilor din Maramureș, oamenilor muncii din industria maramureșeană, oamenilor muncii din agricultura județului, tuturor celor care, într-o unitate deplină, acționează pentru realizarea prevederilor planului cincinal. Și această cuvîntare, acest discurs s-a constituit într-o continuare a dialogului de lucru al secretarului general al partidului cu oamenii muncii de pe aceste meleaguri, atestînd, încă o dată, stilul de muncă propriu al tovarășului Nicolae Ceaușescu, acest schimb deschis și comunist, de la gînd la gînd și de la aspirație la aspirație, al conducătorului cu țara. Este o practică ce ține de perfecționarea activității noastre în toate domeniile, de mai buna noastră cunoaștere de sine și, încercînd să definim această practică, reținem ca pe o caracteristică fundamentală a sa, cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu: „Să obținem, în felul acesta, o creștere și mai puternică a participării conștiente a întregului popor la făurirea propriului său viitor — viitorul de aur al comunismului!”

Acest permanent obiectiv al conducerii noastre superioare de partid și de stat presupune, într-adevăr, o cunoaștere permanentă a muncii și vieții oamenilor, a preocupărilor lor, presupune o permanentă neliniște revoluționară. Căci, așa cum arată secretarul general al partidului, chiar dacă, în general, întreprinderile, oamenii muncii din industria maramureșeană au realizat succese importante, contribuind — prin rezultatele muncii lor — la împlinirea planului general de dezvoltare a României socialiste, fiind revoluționari, comuniști, nu ne putem mulțumi cu ceea ce am realizat. Spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu în fața maramureșenilor: „Ar fi o mare greșală să alunecăm — ca să spun așa — pe panta automulțumirii și să nu vedem că, în activitatea noastră, inclusiv în munca celor din Maramureș, mai sînt o serie de lipsuri și neajunsuri care diminuează rezultatele eforturilor și fac ca acestea să nu fie pe măsura posibilităților existente în Maramureș, în întreaga țară”. Rezultă și de aici îndemnul revoluționar, apelul adresat frecvent în ultima vreme de secretarul general al partidului de a analiza întotdeauna, într-un spirit critic și autocritic, munca noastră, de a trage învățăminte atît din ceea ce este bun, cit și din ceea ce este mai puțin bun, de a acționa pen-

trul îmbunătățirea întregii noastre activități în toate domeniile, pentru obținerea unor rezultate cit mai bune.

Care este, deci, datoria Maramureșului, în fața acestui înalt comandament, spre ce direcții prioritare trebuie să se îndrepte în viitorul imediat preocuparea și atenția comuniștilor din această parte a țării, pentru a participa mai activ, pentru a contribui mai deplin la efortul general al țării? Ca puternic centru minier, Maramureșul va trebui să intensifice activitatea pentru descoperirea de noi rezerve și valorificarea în cele mai bune condiții a celor cunoscute, pentru extragerea tuturor substanțelor utile, asigurînd patriei metale neferoase și alte substanțe necesare, în cantități tot mai mari. Aceasta presupune mai multă atenție problemelor organizării producției, creșterea productivității muncii, reducerea cheltuielilor materiale, a consumului de energie mai ales. În agricultură, de asemenea, sînt necesare rezultate mai bune în producție, modernizarea sectoarelor de bază: pomicultură, creșterea animalelor, legumicultură. Iar dacă în industrie, prin cincinalul revoluției tehnico-științifice, se conferă o nouă calitate tuturor domeniilor de activitate, în agricultură această calitate înseamnă organizarea pe baze mo-

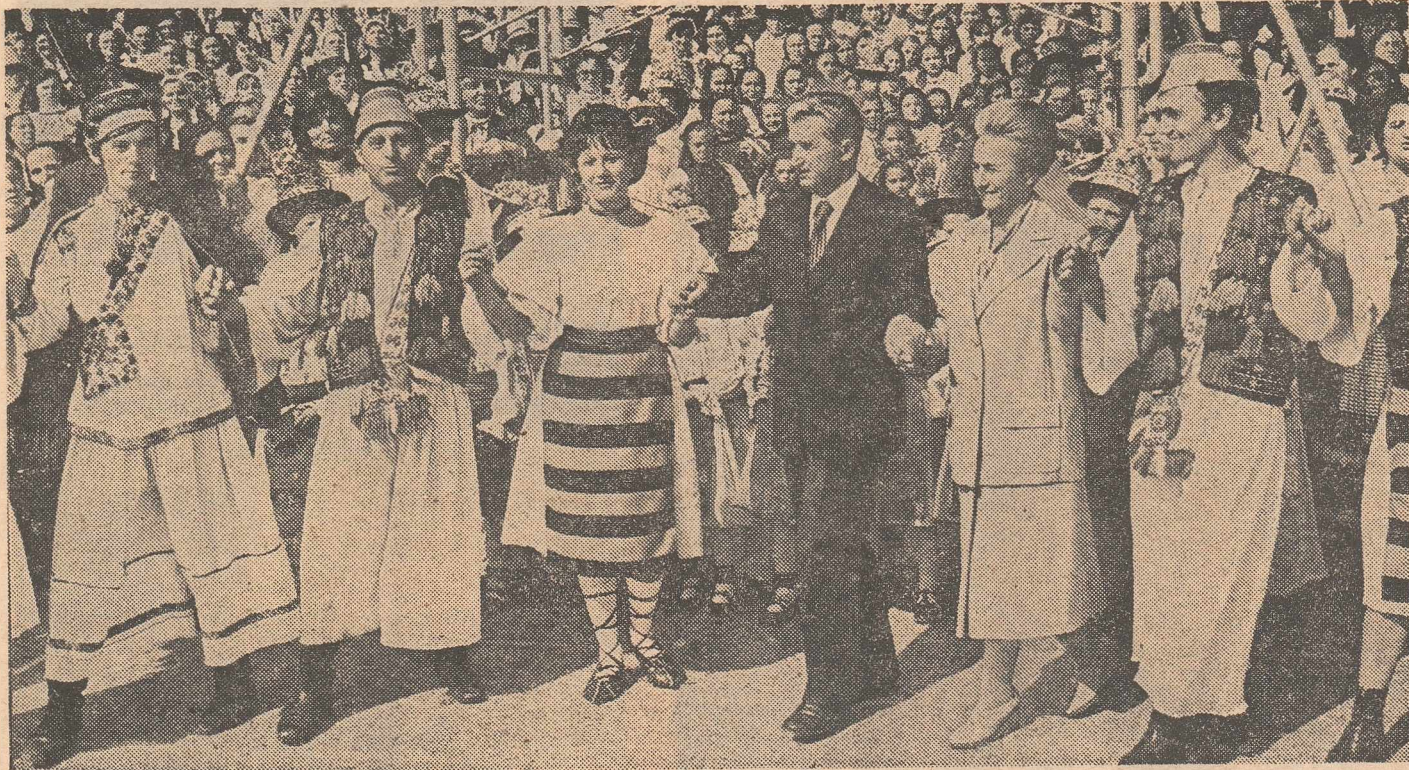
derne a activității, pentru creșterea producției în toate sectoarele.

Reîntîlnindu-se cu secretarul general al partidului, în aceste zile cînd poporul se pregătește să împlină cu noi fapte de muncă cel de-al XII-lea Congres al partidului, maramureșenii, de la mic la mare, de la român la maghiar, la ucrainean, la oricare altă naționalitate, cei care trăiesc și muncesc de veacuri pe aceste plaiuri românești, au avut un nou și fericit prilej de a-și manifesta adevărată deplină la politica internă și internațională a partidului și statului nostru, politică înțeleaptă, care le-a asigurat egalitatea deplină și reală în drepturi, pe temelii existenței unei trainice baze economice: Maramureșul, astăzi, nu este numai un pitoresc colț de țară, cu ape, munți și păduri preamărite de oamenii locului, el este, iată dovezi concrete, o puternică zonă economică a țării. Aici se realizează în prezent întreaga producție de cupru electrolitic a țării, 75 la sută din producția de cupru de convertitor, alături de alte 43 de produse. S-au creat ramuri noi: industria constructoare de mașini, industria ușoară și alimentară, a apărut complexul hidrotehnic Firiza-Strimtori, alte obiective economice. În Baia Mare, capitala județului, s-au construit peste 23 000 apar-

tamente; se manifestă pe calea urbanisticii și a industrializării și alte așezări: Sighetu Marmăției, Tîrgu Lăpuș, Vișeu de Sus, Sieni. Multe din aceste realizări au apărut în ultimii 10 ani, baza economică s-a împlinit sub direcția îndrumării a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Iată de ce vizita de lucru a prilejuit pentru oamenii muncii din această parte nordică a țării reafirmarea și mai puternică a sentimentelor lor de nemărginită dragoste, de profundă stimă și respect pe care le nutresc față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, conducătorul iubit și prețuit de întregul popor, care și-a pus întreaga energie, întreaga ființă în slujba prosperității și înfloririi patriei socialiste, a fericirii națiunii noastre. Iată de ce pe întregul traseu al vizitei, în toate unitățile economice vizitate, miile de maramureșeni au venit să se întâlnească cu secretarul general al partidului, au ovaționat îndelung și au scandat „Ceaușescu — P.C.R.!” „Ceaușescu reales la al XII-lea Congres!”. Astfel, maramureșenii au dat glas din nou dorinței lor fierbinți, ca și de data aceasta cel mai iubit fiu al poporului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care și-a închinat întreaga viață fericirii și prosperității patriei, să fie reales în înalta funcție de secretar general al partidului.

Înaltul său spirit de responsabilitate comunistă, manifestat de fiecare dată în scopul propășirii neamului, l-am văzut manifestîndu-se și cu ocazia acestei vizite de lucru în Maramureș, prin recomandările deosebit de valoroase făcute la fața locului, în fiecare unitate vizitată: apreciînd realizările deosebite de la Stațiunea de cercetări și producție pomicolă Baia Mare, de la Centrul de reproducție și selecție a animalelor Maramureș, tovarășul Nicolae Ceaușescu a recomandat, în același timp, ca în viitor să se dezvolte plantațiile și în cadrul asociațiilor, pentru lărgirea pomiculturii în gospodăriile populației; locuitorii din zonele necooperativizate să fie sprijiniți cu material sădîtor; trebuie concentrate eforturile pentru valorificarea cit mai deplină a potențialului productiv al raselor de animale, pentru generalizarea rapidă în producție a rezultatelor cercetării, Maramureșul, a spus secretarul general al partidului, trebuie să devină un mare furnizor de animale de-prăsilă pentru județele cu specific montan. Recomandări valoroase, specifice modului de lucru fructuos al secretarului general al partidului, au fost făcute și la celelalte întreprinderi: Exploatarea minieră Șuioara, întreprinderea „Flotația centrală Baia Mare”, întreprinderea de mașini și utilaje miniere din Baia Mare. Primind prețioasele recomandări, maramureșenii s-au angajat ferm, în fața secretarului general al partidului, să îndeplinească neabătut sarcinile de mare însemnătate ce le sînt încredințate.

D. IOVANEL

INSULA MARE A BRĂILEI

(Urmare din pag. 1)

relor, iepurilor, vulpilor, bizamilor și a pisicilor sălbatice, să le opresc cu pieptul fuga năroadă, pentru că nimic nu trebuie să le înspăiminte în acest teritoriu al piinii și al păcii. Le-a fost greu insularilor când n-au mai avut destule ape în care să ascundă virșea, să tragă năvoadele, să afunde setciile, avele, toată gama lor de unelte pescărești, dar acum, când se urcă pe digul care-i inconjoară protector și privesc în zare, și când pină la orizont văd porumb și dincolo de orizont tot porumb, se opresc în loc și își zic: „eei, drăcie!...”

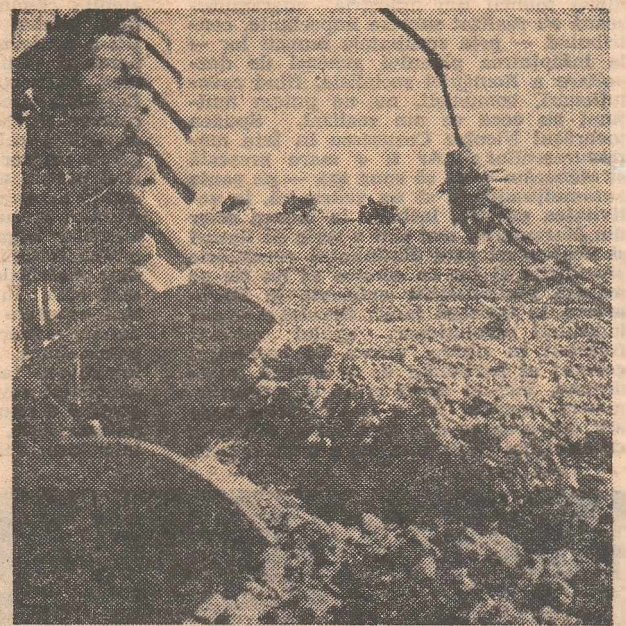
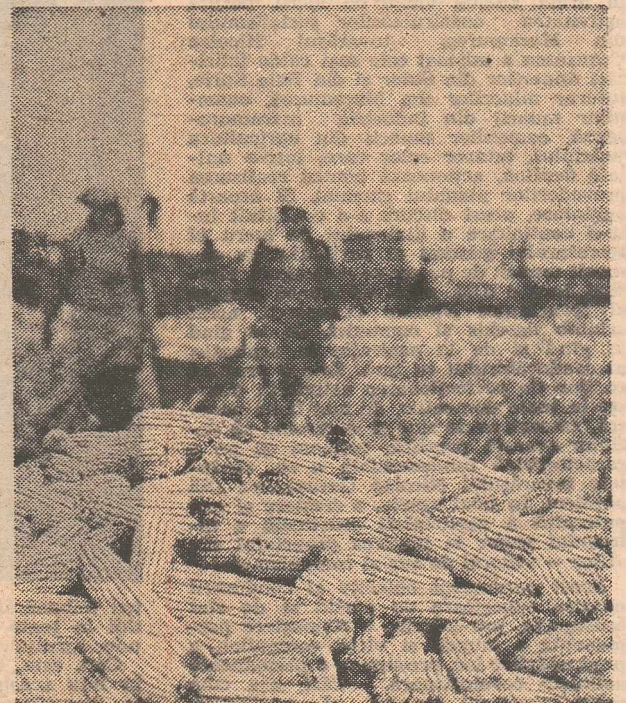
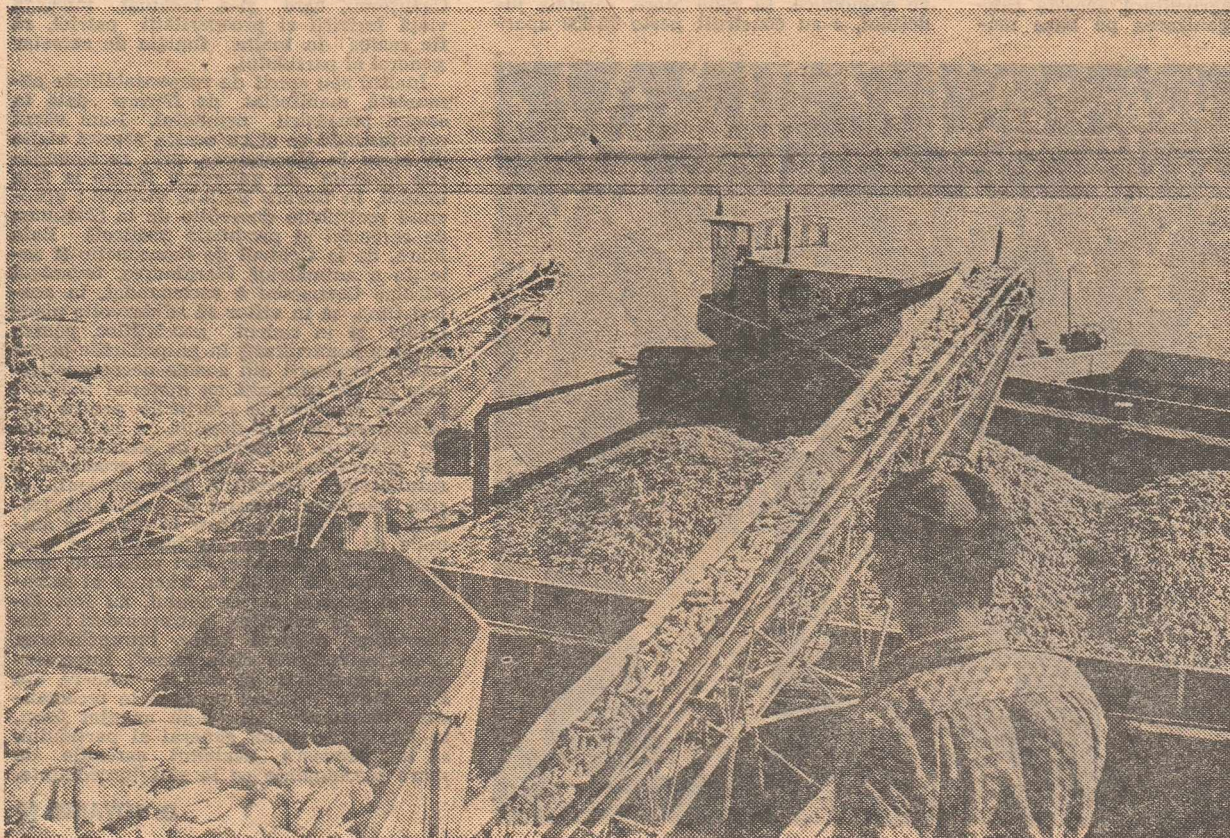
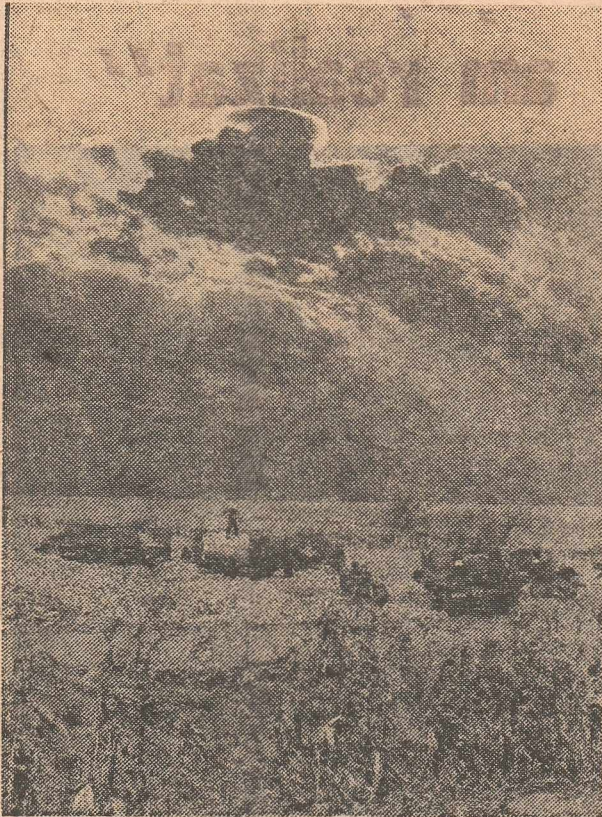
E un potop de porumb în Insula Mare a Brăilei. Când insularii ies la cules de porumb, umbrele a doi bărbați viteji care au haiducit prin fostele bălți suie cu candelile aprinse în Munții Măcinului și ne luminează nopțile, să culegem și pe lună. Dar la culesul porumbului în Insulă nu se află numai insularii (singuri n-ar dovedi), ci participă pină la zece mii de oameni din toată țara. Culesul porumbului, aici, seamănă cu freamătul unei revoluții! Sînt 30 073 de hectare semădate cu porumb! Pe lângă cei zece mii de oameni care culeg știulete cu știulete, mai sînt mobilizate peste o mie de mijloace mecanizate, de la tractor-om pină la avion. Fierbe pămîntul sub roțile mașinilor, și fierbe și văzduhul: treizeci de stații radio funcționează zi și noapte. Carcasele lor metalice seamănă cu niște sobe încinse. Diodele sfîrșie! Cîte mii de cuvinte zboară prin eterul Insulei? Nu prea multe, oamenii n-au timp de vorbă. Dialogurile sînt strict necesare, laconice. Altfel, oamenii n-ar reuși să adune porumbul de pe 500 de hectare într-o singură zi. Se scotează pe o producție de 260 000 tone porumb știuleți. Recurgînd la o comparație consacrată printre gazetari, aceasta ar echivala cu un tren care — în sensul lui de mers spre Capitală — ar avea locomotiva la Făurei și ultimul vagon la Brăila. Zăporul de porumb care inundă acum, nu ca odinioară zăporile primăvăratice ale fluviului dezlănțuit, înseamnă zece la sută din totalul producției tuturor întreprinderilor agricole din țară! Cum de s-a făcut atîta porumb? Discuțăm cu economistul Dumitru Balea, președintele Consiliului unic agroindustrial de stat și cooperatist din Insulă, și îmi spunea printre altele:

— Activitatea noastră a fost reorganizată în toată insula: în loc de peste 40 de ferme, avem acum opt complexe mari care cuprind pină la 8 000 hectare teren. În cadrul lor, sînt 4 sau 5 sectoare de producție vegetală, conduse de ingineri pricepuți. În acest nou cadru organizatoric al Insulei, a luat ființă și o stațiune de mașini agricole, organizată pe sectoare și secții mecanice. S-a trecut, de asemenea, la o amplasare judicioasă a culturilor, pe baza unui program întocmit pe șase ani, un fel de plan de perspectivă.

În plus, constatăm noi acum, au fost extinse irigațiile: din cele 60 000 hectare, ale întreprinderii, au fost amenajate pentru irigații aproape 60 000 hectare. Pămîntul Insulei nu e depreciat, cum mai zic unii: dovadă, producția aceasta invadatoare de porumb, de alte recolte. Dar el, pămîntul, trebuie apărat permanent de apele fluviului, cit și de fenomenul de sărăturare. Și pentru aceasta, am înțeles, se va întări digul, mijloc dar și simbol al permanenței insularilor; funcționează un sistem de drenare, al Insulei, mai ales pentru suprafețele cu exces de umiditate. Cum s-a mai putut obține atîta porumb? Adăugați la cele de mai sus toate lucrările executate la timp și de calitate, responsabilitatea oamenilor care gospodăresc avuția asta, și veți afla măsura întregului efort. Să mai reținem și faptul că, în Insulă, agricultura nu se mai face în campanii, ci din ianuarie, an prezent, în ianuarie, an viitor, și veți afla măsura efortului continuu.

În Insulă se clatină pămîntul sub apăsarea movilelor de porumb. Șoferii, minunații eroi anonimi, prăfuiți, bronzăți, romantici, marcați de misiunea pe care și-o execută exemplar, transportă „bordo-șlep”, zi și noapte, porumb. Pe Dunăre, marinarii, o flotilă întreagă, sînt chemați la marea lecție a porumbului: plutesc cu șlepurile afunde pină la usne, spre Brăila și Galați, să depoziteze porumbul în hambarele țării. Mi-ar plăcea să știu că în mintea acestei armate de zece mii de oameni, care se ia de piept cu porumbul, stăruie un singur gînd: să recolteze porumbul repede, bine, fără risipă! Că dacă ficcare om, din cei zece mii, și-ar permite să risipească doar un știulete, sînt zece mii de știuleți risipiți. Și ar fi enorm!

Fotografii de GHEORGHE AMUZA

Legumicultorii

s-au sculat de cu noapte
și s-au culcat mai tirziu

Dacă piețele orașului Buzău sînt bine aprovizionate tot timpul anului și dacă județul cu același nume rămîne unul din redutabilele bazine legumicole ale țării, capabil să răspundă cu promptitudine, cu roșii și cu ardei nu doar nevoilor locale, asta se datorează, s-o spunem de la bun început, și cooperativelor din Gherăseni. Aici, singura fermă legumicolă a cooperativei reprezintă 3 la sută din pămîntul unității și 18 la sută din producția ei, simpla alăturare a acestor cifre vorbind grăitor despre rentabilitate și, implicit, despre belșug, legumicultura fiind totodată una din primele explicații ale celor 3 Ordine ale Muncii, clasa I, dobîndite de țărani din Gherăseni în ultimii ani, ca o răsplătită firească a rezultatelor constant foarte bune.

Deși ceasul arată ora 7.30, aici munca pare să fi început de mult, iar căruța lui Dumitru Găină, atelaj cum îi zice omul cu biciușca, cu un termen care-i cuprinde și pe cei 2 cai, e plină ochi cu roșii, abia culese de echipa Floricăi Păun, sănătoase și rinduite cu grijă. Aflăm că tomatele, așa este un alt cuvînt ce, din păcate, prinde tot mai serios teren în limbul rural, ocupă la Gherăseni 80 de hectare și că producția lor depășește cu 35 de procente planul, ca o dovadă că toate lucrările au fost făcute la timp și respectînd tehnologia. Alături, pe o suprafață betonată, a venit momentul să amintim că ferma în care ne găsim e singura în întregime asfaltată din județ, operație realizată cu fonduri și eforturi proprii, se înalță un munte de castraveți, lingă care străjulește, ascuns sub o bască, Nicolae Păun care, de asemenea șef de echipă, nu e nici un fel de rudă cu Florica, fapt care nu-i împiedică pe cei 2 să lucreze cu hărnicie, convinși fiind, cum zice bărbatul, că marfa bună se cunoaște de dimineață. Mai încolo se recoltează ceapă, 20 de hectare, 30 de tone la hectar, dar șeful fermei, inginerul Valeriu Călin, 35 de ani și cămașă cadriată, prinsă de spate cu o pată mare de sudoare, nu se arată cine știe ce mulțumit de producția obținută, socotind că, deși aproape dublă față de plan, ea putea fi și mai mare, după modul științific în care a fost tratată și îngrijită. Peste culturile de varză zărim un lac de acumulare și prezența lui ne derutează, avînd în vedere faptul, notat mai devreme în carnet, că întreaga suprafață a fermei e prevăzută cu un modern sistem de irigare, asigurat de țevi subterane de oțel. Lacul, ne explică inginerul Valeriu Călin, a fost amenajat pe bază de fonduri proprii și de experiență personală, asta vrînd să însemne că oamenii au observat că apa din foraj, prea rece din cauza adîncimii puțurilor, nu ajută suficient plantele, mai ales în perioada timpurie. Convinși că, după o vorbă des auzită la Gherăseni, în legumicultură totul e să știi ce vrei și să te bazezi, în primul rînd, pe tine însuși, cooperativorii s-au apucat de treabă, și-au văzut, în scurt timp, lacul cu ochii, iar avantajele n-au întîrziat să apară, mărînd substanțial producțiile la hectar.

Sînt semne, dacă nu cumva sînt certitudini, că va fi, în ansamblu, un an foarte bun, cu rezultate record la unele culturi. Asta în condițiile în care, în primăvară, grindina a făcut ravagii, întîrziînd roșiile și compromițînd ceapa. Numai că grindina nu i-a dezarmat pe oameni, ci i-a îndrîjit, obligîndu-l să rămînă mai multe ceasuri pe cîmp și să caute soluții, izvorîte din știința lor de a lucra pămîntul și de a îngriji culturile. Scriind că numai din producția de ceapă cooperativorii din Gherăseni vor încasa, anul acesta, 1 milion de lei, ni se pare foarte clar că soluțiile n-au fost numai căutate, dar au fost și găsite, prin muncă și prin perseverență. 30 de hectare sînt aici acoperite cu varză, cultură despre care Valeriu Călin, de numele și de neodihna căruia se leagă toate succesele înregistrate de fermă, zice că e belalie, impuțnindu-se o dată la 2 ani. Cum anul trecut a fost unul cu rezultate remarcabile, era de așteptat ca în toamna aceasta producția să scadă, dar nu s-a întîmplat așa. Învățînd din necazurile altor sezoane, cooperativorii au acordat o atenție sporită verzei, irigînd-o, cum zice Ecaterina Mihalea, peste program, recolta prezentă alungînd temerile și spulberînd o prejudecată. Pentru asta însă legumicultorii s-au sculat de cu noapte și s-au culcat mai tirziu, iar miinile lor s-au bătătorit mai tare ca în alți ani, aceste bătăturile reprezentînd cea mai tulburătoare dovadă a muncii cinstită, fără orar, și cea dintîi garanție a reușitei. Reușită care înseamnă aici, la Gherăseni, în județul Buzău, legume proaspete și de cea mai bună calitate, pentru masa și pentru cămara țării.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Combinatul metalurgic Tulcea

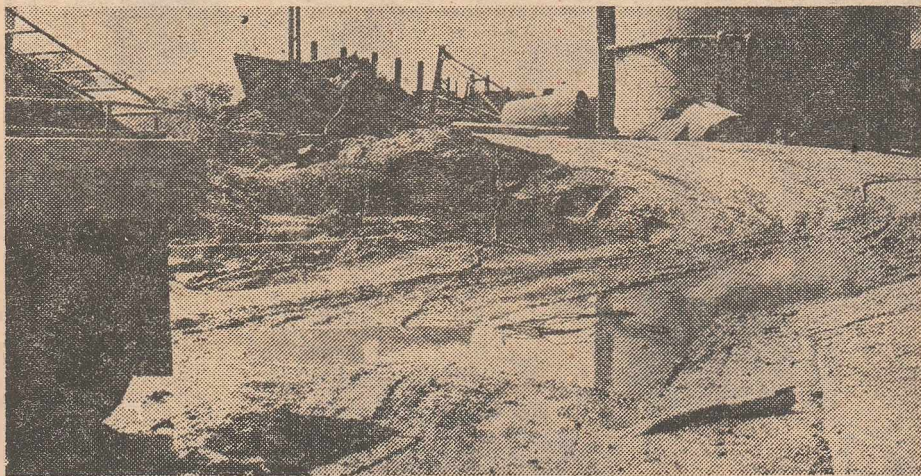
Mina gospodarului se vede
nu numai în hale,
ci și în curtea întreprinderii

La Tulcea, Combinatul metalurgic n-a pornit ușor. Construcția lui a demarat în 1970 pe un cîmp cu iarbă uscată și un deal avînd cîteva cocioabe. Pînă în 1972 nu s-a făcut mare lucru — dar ridicătura de pămînt și cocioabele au dispărut, apărînd în loc primele contururi ale viitoarei cetăți metalurgice. În 1972, primul secretar de atunci al județului, este vorba de tovarășul Teodor Coman, a reușit să impulsioneze radical lucrările pe șantier, impunînd un termen scurt de punere în funcțiune, de numai un an de zile. Astfel, în 1973, primele cantități de alumina — prețiosul praf alb extras din minereu de bauxită — porneau spre Slatina, ca materie primă pentru fabricarea aluminiului. Pentru pornirea combinatului tulcean, aici au fost aduși mai mulți specialiști de la Oradea, de la unitatea similară, oameni cu experiență în materie. În 1974 și mai ales în 1975 lucrurile au mers destul de bine, de unde și o anumită stare de euforie pentru conducătorii noii unități. 1976 a fost însă un an slab, iar prima jumătate a lui 1977 la fel. Începuse cea de-a treia, și ultima, etapă de dezvoltare a fabricii de alumina. Termenul final era 30 iunie 1978. Totuși, nici astăzi încă nu e gata totul! Tot în 1976, alături de fabrica de alumina a luat ființă una de feroaliaje, iar în 1978 s-a trecut la cea de-a doua etapă de dezvoltare a sa. În același timp, anul trecut, a început construcția fabricii de produse magnezice sau cărămizii magnezitice, cum i se mai spune produsului. Constructorul rămăsese în urmă cu lucrările și la centrala termică, nici astăzi terminată definitiv. Din cele trei turnuri de răcire necesare nu există în combinat decît unul întreg și altul pe jumătate. Nu s-au terminat canalizările, nu s-a încheiat dezvoltarea atelierului mecanic. Tulcea are de efectuat mari investiții, constructorul s-a dispersat, forța de muncă nu e folosită la întreaga ei capacitate.

„În august anul trecut, cînd am venit

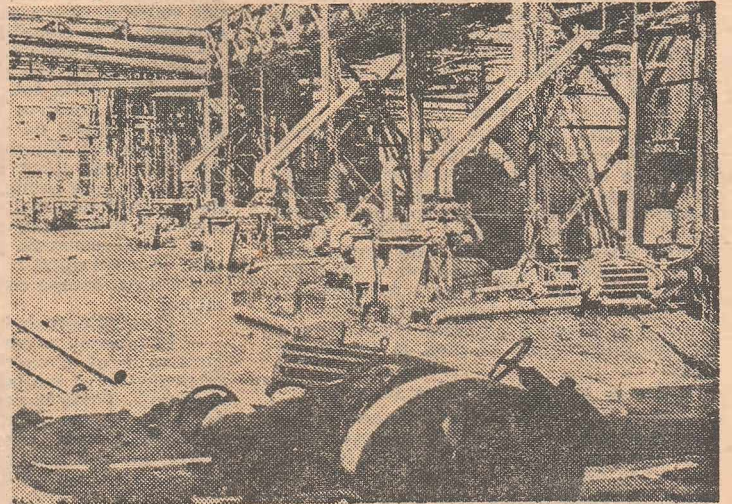
chiar ieri am ajuns la o producție de 1 200 de tone zilnic, față de cele aproximativ 1 100 ce reprezintă capacitatea finală proiectată. Avem însă de suportat datoria din 1976 și 1977, atunci cînd s-a renunțat aproape de tot la reparațiile capitale, la reviziile utilajelor, de unde și stagnările repetate, golurile în producție”.

Cifrele de plan pe anul curent indică, pe primele 8 luni, realizarea producției globale și chiar depășirea (cu 2 la sută) a celor nete. Numai că producția fizică e cifră la 91 la sută, atestînd o restanță de 18 000 de tone de alumina calcinată, înregistrată încă de pe primul trimestru al anului. Întrebat despre motivele acestei stări a lucrurilor, directorul Aurel Urcan avea să sintetizeze problema în trei puncte. Primul dintre ele: nerealizarea la timp a investițiilor (vină a constructorului), lucru care aduce cu sine și o anumită creștere a consumurilor energetice. Al doilea punct: lipsa pieselor de schimb. Pentru o unitate avînd specificul prelucrării bauxitei (un minereu uneori foarte dur, care devine abraziv de-a dreptul pe suprafața de contact), reviziile, reparațiile capitale sînt impuse de la sine, ca o condiție a funcționării propriu-zise. Dar problema pieselor de schimb este aproape peste tot aceeași, restanțe de luni de zile, de ani chiar. I. M. Aiud are o restanță față de Tulcea de 10 milioane în piese de schimb pe anul trecut, iar pe 1979 a livrat numai în valoare de 3 milioane față de cele 15 prevăzute în contract. Tulceii așteaptă de la „23 August” București de aproape 6 ani de zile coroanele de răcitoare, iar de la B.A.P.S. Cimpina alte piese de schimb nelivrate la timp. Atelierul mecanic, conceput tocmai pentru producerea la fața locului a pieselor urgente, a rămas deocamdată în faza inițială, mult diminuată față de capacitatea necesară. Al treilea punct: oamenii. La combinatul tulcean, care suferă încă de pe urma lipsei forței de muncă, nu se

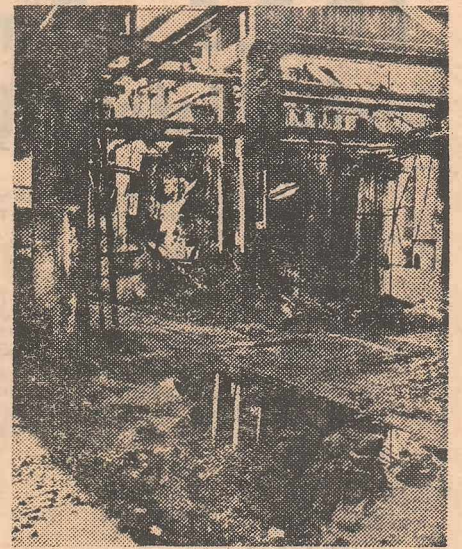

aici de la Oradea — ne spune directorul tehnic Aurel Urcan — am găsit o mare dezordine, dacă atît nu e chiar puțin spus! Producția a fost forțată și utilajele n-au mai rezistat. Aveam și o restanță pe 3 luni la soda caustică, așa că ajunsesem ca din cele 20 de vase de descompunere, 13 să fie complet blocate de crusta formată pe pereți. Am trimis un om cu o mașină să ia, de la Borzești încoace, toate găurile la rînd, să vedem pe unde rămăseseră blocate cele 1 200 de tone de sodă pe care le așteptam. Oamenii nu-și mai făceau planul și noi nu-l mai puteam plăti integral. S-a raportat atunci în plus o cantitate de vreo 10 000 de tone ca efectuată, motiv pentru care am și fost sancționați. Eram însă la un pas de catastrofă! Fără noi, Slatina ar fi ajuns să oprească producția, iar asta era inadmisibil! Astăzi lucrurile s-au îndreptat,

practică, am aflat, nici un fel de selecție la încadrare. Sînt însă peste 30 000 de ore nemotivate lipsă de la program numai anul acesta, lucru care vorbește foarte mult despre slaba disciplină a muncii intronată aici. Desigur, nu-i lucru deloc simplu să faci la Tulcea industrie — și numai prezența unui combinat la care lucrează mai bine de două mii de oameni, acolo unde mai ieri era un cîmp, este ceva deosebit, este chiar remarcabil. Acest fenomen se petrece însă astăzi în toate colțurile României socialiste, el este ireversibil și totodată minuat. Să nu uităm că nu peste mult timp, mai exact la începutul cincinalului care urmează, Tulcea se va înscrie pe harta economică a țării drept un complex metalurgic puternic, care va produce peste 400 000 de tone alumina, 300 000 tone feroaliaje, 60 000 tone produse mag-

DUMITRU GRAUR ■

neziene. Acest efort nu mai poate accepta nici un fel de scuză, iar tulceii trebuie să fie primii care să înțeleagă că rodul bunăstării lor cuprinde și o seamă de datorii, între care cea față de muncă în primul rînd. Un rol de seamă în această direcție trebuie să-l joace fără îndoială organizațiile de partid din întreprindere, pentru ridicarea nivelului politic și ideologic.

În schimb, pentru modul în care se prezintă „curtea” combinatului, tulceii n-au nici cea mai mică scuză. Directorul Urcan vorbește ceva despre lipsa depozitelor și a platformelor, care n-ar fi fost prevăzute din timp. Recunoștea, în același timp, că „cu gospodăria nu stăm prea bine”. Mai exact, pentru a nu lăsa lucrurile la intîmplare, iată ce am constatat cu ochii noștri. În primul rînd, deficiențe importante în sistemul de transport al minereului din port pînă la unitate, bauxita importată fiind risipită din belșug pe tot traseul. În 1973, cînd s-a pus problema instalării unei benzi transportoare pe distanța amintită, calculele specialistilor ar fi scos în evidență o rentabilitate sporită a transportului cu autobasculante. Dar astăzi? Apoi, în jurul atelierului mecanic s-au strîns deja o mulțime de utilaje care ar fi trebuit montate în noua hală de profil, inexistență deocamdată. Mașini de frezat, cupatoare, strunguri, instalații de vălurit tablă și așa mai departe zac în aer liber, la discreția intemperțiilor și deci a degradării. Între utilajele care funcționează, unele sînt de acum într-o stare precară. În preajma clădirii care adăpostește (e un fel de a zice) treapta a II-a de concasare, avînd dealfel toate cele 4 baterii de ventilatic defecte, de jur-împrejur e un adevărat cimitir de fier vechi. Sînt aici sute, mii de tone de fier supus ruginii: bile pentru mori, blindaje și alte piese care ar mai putea fi folosite, laolaltă cu imense stocuri de tablă ruginită, de roți dințate, de cazane stricate, de țevi indoite, contorsionate, amestecate cu pămîntul sau acoperite de apă de ploaie, mai la o parte sute de suluri de celuloză de acum degradată, o risipă totală de zeci de milioane.

La Tulcea s-au făcut eforturi mari, adesea eroice pentru recuperarea restanțelor de plan. Organele județene de partid și de stat au ajutat conducerea Combinatului să prindă din urmă termenele investiției și ale producției. Nu a fost și nu este ușor. Dacă semnalăm, cu vădită amărăciune, o seamă de lucruri ce privesc, mai ales, lipsa de răspundere a unor oameni pentru materialele și materiile prime din care se face producția și, cu producția odată, noua conștiință de muncitor a omului venit în uzină dintre apele județului este pentru că Tulcea, acest oraș al unei spectaculoase renașteri, merită întreg efortul tuturor muncitorilor săi. E nedrept să se piardă, sub cerul liber, ceea ce se cîștigă, cu atîta dăruire în hale, la mașini. Sîntem convinși că în Combinatul metalurgic Tulcea, spiritul gospodăresc va deveni curînd, prin grija comunistilor, a tuturor oamenilor muncii, norma fundamentală a fiecărei zile.

I.P.R.S. — Băneasa a cucerit trofeul internațional al calității!

Nou este, așadar, că I.P.R.S. Băneasa, în existența ei de numai 17 ani abia împliniți — vîrstă suavă de adolescență — a intrat în competiția supremă a calității. Chiar de la apariție; altfel ar fi fost un nonsens. Și că s-a impus, precum o atestă, precum o confirmă alegerea făcută de juriul internațional care acordă anual, din 1973 încoace, la Madrid, sub patronajul guvernului spaniol, Trofeul internațional al calității. Pe domenii industriale, niciodată la două firme sau două întreprinderi de același profil, oricum „celor mai renumite și ale căror produse au traversat frontierele naționale în mod definitiv”. Precum aveau să audă, cu emoție și mîndrie, în cuvîntul oficial la gala de înminare a „premiului-distincției”, acolo în Salonul Dos Castillas al hotelului Melia Castilla din Madrid, cei 2 ingineri români, lucrători ai I.P.R.S. Băneasa, Petre Cazimirovitz și Mircea Bunescu aflați, la 21 mai 1979, printre reprezentanții celor peste 150 de firme din 21 de țări ale lumii, invitați a li se înmîna Trofeul.

„Precum ne spune calculatorul, media de vîrstă a personalului întreprinderii este de 23,5 ani. Cu patru mai mult față de acum cîțiva ani. Înseamnă că am ajuns la o etapă a maturității și stabilității cadrelor. Nu există muncitor care să nu aibă cel puțin 10 clase și generațiile mai noi au liceul industrial. Sînt oameni cu bună cultură profesională și generală, vin în fabrică maturi spiritual, reprezintă tot mai mult tipul muncitorului modern și de viitor al țării — își aleg meseria din pasiune și vocație, au aptitudini pentru ea și atunci o fac cu devoțiune, cu conștiința valorii proprii în angrenajul fabricii”. Așa își începe pledoaria ing. Petre Cazimirovitz, șeful secției componente cu germaniu, cel ce a primit cu miinile sale prețiosul trofeu pentru electronică. Ne deschide fereastra spre lumea operatorilor, confecționarilor, către cei ce au cîștigat în realitate această distincție internațională. Și reproduce un pasaj din cuvîntul oficial „pentru a-i face cunoscuți, a prestigia și sărbători pe toți aceia care apără pînă la identificare produsele lor, s-a creat Trofeul internațional al calității”.

Silvia Aciu este una dintre ei. Unul dintre muncitorii care au inaugurat fabrica, unul dintre acei care și-au asumat curajul și riscurile începutului. Are 45 de ani, a lăsat munca de birou, contabilitatea, pentru electronică. „La cursurile de calificare învățam tehnologia unor materiale de care abia auzisem în liceu — siliciu, germaniu, indiu, aur... Învățam algebră, chimie, fizică, desen tehnic. Am lucrat la început tranzistori de joasă și înaltă frecvență, mai ales pentru televizoare și aparate de radio recepție”. Acum lucrează cu echipa sa — între timp a ajuns șef de echipă —, tranzistori cu germaniu de medie putere și de putere, fotodiode și redresoare cu germaniu, alte caracteristici și alte performanțe, alte valori, alte calități! „Între ele, spune, este o epocă, generații întregi de componente, un fel de secol al timpului trăit de oameni și măsurat cu orologiile și calendarele, cum le numim, ale erei noastre”. Nu este o metaforă, ceea ce susține Silvia Aciu, chiar dacă așa ar părea. „În profilul producției marfă a întreprinderii noastre din acest an, peste 64 la sută din ceea ce producem și vindem, acasă ori peste hotare, sînt produse noi, iar în 1980 trebuie să atingem procentul de 80 la sută. Nu se poate altfel, asta-i industria de componente electronice! Altfel nu supraviețuim, competiția e acerbă, în acest domeniu apare mereu ceva nou. Altfel pierdem piețele externe”.

Iosif Lingvay, inginer chimist, 30 de ani

este un altul dintre ei. Maramureșeanul din Sighetu Marmăției, cînd termina Facultatea de chimie industrială din București, secția electrochimie, își depunea proiectul de diplomă la Q.S.I.M. Peste 2 ani este confirmat ca invenție, este publicat brevetul, dar între timp la I.P.R.S. s-a și aplicat procedeul gândit de el. La I.P.R.S. Băneasa unde se născuse ideea, unde își pregătise proiectul. „La ora actuală cu anumite dispozitive ale noastre ne putem prezenta la orice competiție internațională — cum ar fi diodele redresoare de 1 Amper încapsulate în plastic sau tranzistorii 2N404 și 2N217. Ultimele puse în fabricație chiar la cererea unor beneficiari externi. Realizați fără licențe, cu capetele noastre, deși ni s-au impus, firește în funcție de aparatura unde sînt înglobate, parametrii electrice și geometrii anume. Cred că vă explică mai bine de ce ni s-a acordat Trofeul, faptul că exportăm în Statele Unite și în Japonia, țări ce dețin incontestabil la ora actuală supremația în domeniul realizării și utilizării de componente electronice. Exportăm direct în 20 de țări din Europa, Asia și America, dar și indirect odată cu aparatura, aparatele, mașinile-unelte ale altor întreprinderi românești și care utilizează dispozitivele cu marca noastră”. Vîrsta aceea de 23,5 ani e foarte proprie pentru lumea inginerilor, a celor cu studii superioare din I.P.R.S., care reprezintă un indicator cu nimic mai prejos decît cei internaționali, un indicator-referință în această ramură industrială

CICI IORDACHE

care trăiește la viteze atît de mari și în care produsele și cunoștințele se perimează la 4-5 ani. Inventator la 23 de ani ing. chimist Iosif Lingvay reprezintă și el un prototip. Al diplomaților universitari de la I.P.R.S. Este astăzi după 7 ani de muncă — de muncă unde cercetarea, creația, gîndirea pentru a soluționa probleme diurne, dar nu mai puțin serioase și spectaculoase, noi și vitale sînt profesionalism curent — este coautor alături de alți colegi din I.P.R.S. ori din institute de cercetări colaboratoare la numeroase invenții. Tehnologiile și procedeele originale menite să așeze componentele electronice românești la acele stachete ale perfecției competitivității mondiale, situîndu-le fără complexe, ba, dimpotrivă, alături de virfuri, de cele mai noi provenind din țări, de la firmele care dau tonul în materie. Randamentele — adică a obține din aceleași cantități de aur, germaniu, siliciu, indiu, acizi, chimicale speciale de tot felul, sinteze fine extrem de prețioase și extrem de scumpe, pe care multe le importăm, multe le fabricăm în țară, dar sînt la fel de prețioase și de scumpe, este o problemă nr. 1 a zilei, a timpului — sînt o esență a noii calități, o direcție de cea mai mare importanță în strategia dezvoltării elaborată de partidul nostru. Să producem mai mult din aceleași resurse. O stare a necesității, o stare a calității, o stare a valorii, o stare a gîndirii! „O stare a patriotismului”, îmi duce mai departe gîndul ing. Lingvay. Astfel s-a născut și invenția lor numită „Procedeu de iradiere a structurilor redresoare cu siliciu în vederea obținerii unor dispozitive rapide de comutație”. Nu este un mărunțiș — desigur, nici o invenție nu este, nu poate fi un mărunțiș. Unele invenții însă sînt uriașe prin consecințele lor practice, altele fundamentale prin consecințele teoretice. Aceasta face parte din categoria celor deschizătoare de drumuri. Pînă acum componentele la care se referă, se difuzau cu aur, procedeu greu controlabil, spun ei, specialiștii, procedeu care le menține foarte scumpe. Acum se iradiază cu anumite particule. Chimie și fizică nucleară la un loc. Brevet R.S.R., invenția este în curs de protejare și vînzare ca licență în străinătate.

Contrar părerilor noastre încetățenite poate din cauza numelui industriei căreia îi aparține, lumea specialiștilor în componente nu este alcătuită din ingineri electroniști, ea aparține mai ales chimiștilor și fizicienilor. Meritul conducerii I.P.R.S. Băneasa este că a știut, știe să și-i aleagă. Dintre foștii studenți emi-

nenți, dintre profesioniștii de clasă. Știe și să-i respecte, fiindcă respectă producția și firma fabricii. Aici tinerii specialiști nu vegetează, cum se mai întîmplă în multe uzine, nu invîrt hîrtii, nu îmbătrînesc „boboci”, stagiari, începători. Sînt puși la treabă, la treburile serioase și responsabile și implicabile în producție, din prima zi. Ambiția autodepășirii devine sarcină de serviciu, altfel nu rezistă, ajunge la complexe de inferioritate. Fizicianul Ghiță Ion, 29 de ani, fiu de țaran din Colibași — Argeș, din vecinătatea autoturismelor „Dacia”, este în fabrică tehnolog și ca atare, în mod automat, un creator. Totodată este controlor de calitate prin înseși sarcinile ce-i derivă din urmărirea respectării tehnologiilor pe care le-a elaborat, iar în timpul liber, sau tot timpul, concomitent, este doctorand la catedra de fizică atomică și nucleară a Universității Bucureștene pe care a absolvit-o. Cu o temă, pentru teza de doctorat, de graniță, de aplicație a acesteia în domeniul componentelor electronice. El este unul dintre cei de la care se cere, se pretinde, se vrea, se așteaptă, se dorește. E specialistul cu un rol imens în producție. Nu din turnul de fildeș, ci cu fața și atenția, și acțiunea la liniele de fabricație. Procedeele, tehnologiile, produsele sînt mereu noi, muncitorii trebuie să aibă aceeași capacitate de a fi mobili profesional, de a ști să le producă. De 3 ori pe săptămîină fizicianul, ca toți specialiștii întreprinderii, devine astfel profesor la catedră. Elevii îi sînt colegii. Îi sînt subalternii, îi sînt operatorii și confecționarii pe care dimineața, timp de 8 ore, i-a vegheat și i-a îndrumat la lucru. Și „pisează” mereu și mereu noile operații, mereu și mereu cu referințe la principii de fizică și de reacții chimice, cu accente pe evenimentele zilei, pozitive sau negative. Și acesta este însuși trivaliul calității la I.P.R.S. Băneasa. Trivaliul, firese mi se spune, al afirmării, travaliul anonim al ambiției de a sări peste timp și de a te impune într-o industrie unde n-ai avut tradiții. De a cuceri chiar trofee.

„Cum putem produce cartofi aici, în comuna Vulcan, putem produce și curent electric”

Seara, tirziu, după ce s-au încheiat socoteliile zilei, reușesc să-l găsească pe Stelian Ioana, primarul comunei Vulcan (Brașov). Stăm de vorbă pe o podișcă de lemn ce unește cele două jumătăți ale localității, tăiată în două de apa unui riu.

— Nu este un riu, cum ai crede, ne spune primarul. Este un canal ce a fost construit pe la începutul secolului. Canalul este deviat din Bîrsa și trece prin Vulcan, Codlea, Hălciu, ca apoi să se verse din nou în Bîrsa la Feldioara.

— De ce a fost construit?

— Datorită diferenței de nivel, a debitului mare de apă, canalul a fost construit pentru a pune în mișcare morile de măcinat. Apa, fiindcă tot trece pe aici, este folosită de către locuitorii comunei la irigații, grădini, adăpatul vitelor, chiar pentru spălarea cartofilor. Mai tirziu, prin 1909, în amonte, s-a construit o microhidrocentrală. Din 1910 aceasta funcționează fără nici un fel de întrerupere, fiind racordată la sistemul național. Două turbine produc zilnic între 12 pînă la 14 mii de kW.

— De ce îmi spuneți toate acestea?

— Fiindcă apa care trece prin comună se troșește. După ce iese din hidrocentrală, trece pe lîngă o moară de apă ce funcționează de două ori pe săptămîină, apoi se troșește. Visul nostru este de a mai con-

strui pe acest canal asemenea hidrocentrale.

— Spuneți că aici funcționează, de aproape 80 de ani, o hidrocentrală. Deci există experiența. Mai spuneți că pe acest canal, cu debit de apă constant, și care trece prin mai multe localități, se pot construi cîteva asemenea microhidrocentrale. În ce condiții?

— Uzina de curent, cum îi spunem noi, funcționează cu apă și 10 kilograme de ulei pe an! Atîta tot. Între Vulcan și Codlea se pot construi, cu forțe proprii, cel puțin trei astfel de uzine. E visul nostru de ani de zile. Curentul obținut ar fi ieftin. Mai mult decît atît, putem satisface nevoile întregii comune, să ne desprindem de sistemul național, putînd livra noi, așezărilor învecinate, curent electric.

— Puteți construi și alte hidrocentrale mici pe acest canal?

— Putem începe construcția lor chiar de mîine.

— Cine vă oprește?

— În prezent, avem nevoie doar de ajutorul calificat al unor cadre de specialitate pentru a se realiza un studiu tehnico-economic. Toată lumea a îmbrățișat ideea, au venit cei de la IREB, au mai venit și alte comisii, alți delegați, au analizat situația, au măsurat, ne-au lăudat inițiativa, dar cum au venit așa au plecat. Din partea noastră există toată înțelegerea și

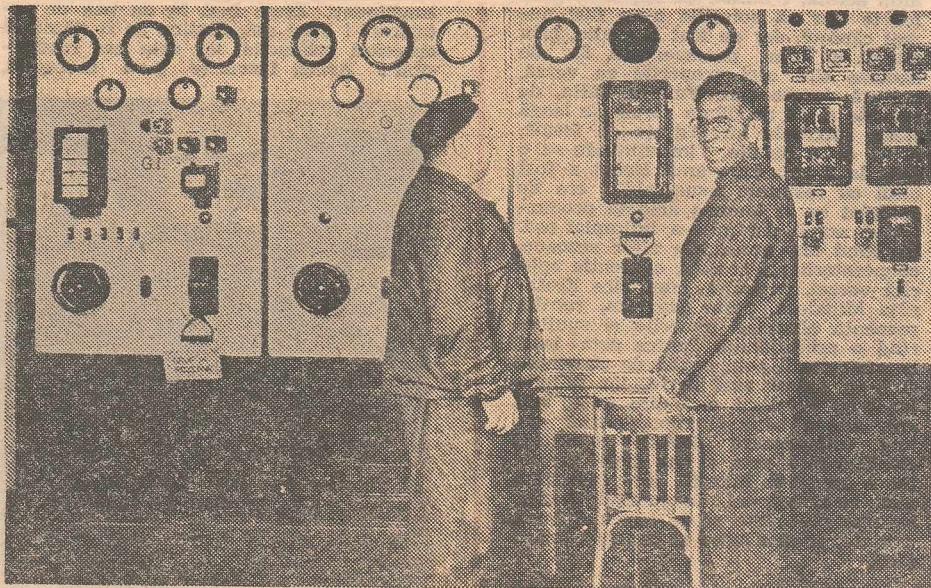
tot sprijinul necesar. De aceea vă spunem că și de mîine, întreaga suflare a satului poate să răspundă chemării Consiliului popular comunal, să sprijine inițiativa, fiindcă toți sînt convinși că este un lucru excelent, care se poate realiza. În cîteva cuvinte, este vorba, deci, de a multiplica hidrocentrala. Mama spunea că niciodată nu a avut cămara la vecini — ci la ea acasă.

Am văzut microhidrocentrala de care vorbea primarul Stelian Ioana. Așezată într-o pădure în amonte, uzina electrică funcționează de ani și ani de zile. De ser-

viciu, la acea oră, era mecanicul Teofil Țintea. După ce deschide lacătul care izolează și ferește uzina de curioși, Teofil Țintea ne spune că de 15 ani, de cînd lucrează aici, uzina de curent nu s-a oprit niciodată.

Desigur, cei din comuna Vulcan au dreptate. Pe cursul inferior al multor asemenea riuri se pot construi microcentrale. Trebuie doar ca factorii de răspundere să înțeleagă acest lucru. Iar dacă mai sînt unii sceptici, să facă un drum pînă la Vulcan.

SORIN POSTOLACHE

De la superstiție la șarlatanerie nu-i decit un pas

Fecioara făcătoare de minuni din Parepa sau despre nemărginirea prostiei omenești

Stă într-o fundătură de uliță. Casa ei, împrejmuțată cu un gard verde, sănătos (casă al cărei acoperiș tocmai îl văcuia cu bronz un vecin), închide brusc drumul. Întrebăm pe omul cocoțat pe scară dacă-i voie. „Cum de nu — ne răspunde — poftiți, mai așteptați și alții“. În curtea cimentată, trei femei stăteau în picioare, așteptându-și rindul, o a patra, pe un scaunel, sub umbrarul casei fratelui „sfinței“, Petre Nicolae, își spunea pasul, fapt pentru care omul, bine aburit de băutură, s-a văzut dator să intervină (firește, cu tărbol), direct la blagoslovita soră, care tocmai terminase de tămăduirea muritoare. „Ai grijă, taică, de șarlatanul de bărbatu-său, las-că vin și eu să-ți spun“. Și așa se închide după amindoi.

Întârn în vorbă cu celelalte necăjite aflate în așteptare. O rog pe una, care ne spune că-i din Colceag, a zecea oară venită, să ne spună care-i procedura. În linii mari, zice, cam așa se face: intri, zici „sărut mină“ (nu se intră încălțat, ci numai descălțat, băgați de seamă), îi pupi mina fecioarei, te așezi în genunchi, dai 5 lei deschiderea, sau cit te lasă inima, te întreabă, apoi, de una, de alta, îți citește din cartea sfântă, apoi, dai acolo, 30, 40, 50 de lei pentru acatistele pe care ea singură le face, și-ți mai zice să mai vii luna, miercurea, vinerea sau duminica viitoare — ea numai atunci primește — și, să fii atentă la semn: „dacă-i alb sau roș“, de bine îi, dacă-i negru, de rău îi... Se opri din vorbă tocmai când începuse a ne spune ce-o adusesse la fecioara din Parepa. Se descălță grăbită și intră. În sfârșit, ce-i bun la fecioara asta este că audiențele sînt scurte, citeva minute.

— Pentru ce ați venit?
— Pentru bărbatu-meu, îi răspund cu glas tremurat.
— E bolnav? — întreabă.
— Ba, măicuță, m-a lăsat pentru o alta...
— I-auzi, sâraca, a lăsat-o, ia să deschidem cartea!

Mă pune să fac gestul deschiderii cu mina mea. De sub ochelarii rotunzi abia îi zărești ochii ce-i ține aproape închisi. Dă totuși impresia celui din preajmă că citește: „E fermecat, maică, rău ești văzută de el! O vede numai pe aia și asta e de multă vreme! (Mă întrebese mai înainte de cînd m-a părăsit.) Farmece mari i-a făcut, maică. Să mergi să te rogi și o să-ți aduci acasă. Să dai acatiste. Uite, o să-l pomenesesc și eu, și pe el, și pe mata. Cum îl cheamă?“ Dau două nume la întâmplare — al meu și al lui. Le trece într-un maculator soios (pe care nu m-ar fi mirat să văd că pune o cra-

tiță cu mincare), cu un creion bont, cu scrisul strimb, pocit, ca de copil ce abia învăț alfabetul. „Am și doi copii“ — îi zic în speranța că o voi îndupleca să-mi spună mai multe. „I-auzi, sâraca, are și doi copii. Ia să-i trec și pe ei!“ Mai face o mizgălitură în maculator, pe care nici cu lupa nu ai fi reușit s-o deslușești. „Cît mă costă, măicuță“, am întrebat-o scoțînd banii. Pun mina pe 100 de lei: „E prea mult, maică, mai puțin“. Pun mina pe o hirtie de 50 de lei: „Așa, maică, ajunge“. Îi ia, îi împătorește, după care se ridică și ne conduce, indicându-ne să grăbim pasul dacă vrem să prindem rata.

La Consiliul popular Colceag — de care aparține și satul Parepa — în așteptarea mai-marilor comunei, stăm de vorbă cu femeia de serviciu a consiliului despre... fecioară. Mai-mai să ne convingă de harurile „prea sfintei“ în ale tămăduirii de orice fel: de bubă rea, de boli de orice fel, de despărțenie, de dragoste și de toate cele ce țin de suferința omenească. Și asta chiar în ușa primarului, de un om al muncii de la primărie — fie el și cu mătura — care-i ridică osanale fecioarei de la care eu mă alesesem, contra sumei de 50 de lei, cu un bărbat fermecat foarte.

— Noi — ține să facă precizarea primarului comunei Colceag, Dumitru Gheorghiu — am organizat niște acțiuni (!!) De aceea, activitatea noastră o considerăm pozitivă, pentru că oamenii din localitatea noastră nu merg la ea și nu cred în ea.

— Cum rămîne cu femeia din Colceag care era totuși prezentă la fecioară a zecea oară?

— E un caz izolat, asta-i! Și, apoi, să știți, noi nu cunoaștem că ia bani. Oamenii îi duc ulei, portocale și alte provizii, dar nu declară de bani. În ce ne privește pe noi și pe șeful postului de miliție, am avertizat-o de citeva ori.

— Nu se poate să nu știți de pelerinajul de la casa așa-zisei sfinte. Cunoașteți că are anume zile de audiențe?

— Ei! Chiar așa, zile de audiențe!?

— În final, recunosc și primarul, și locțiitorul său, Aurel Elisei, și vicepreședintele consiliului, Valeria Ursulescu, și șeful postului de miliție, plutonierul major Traian Prian, că vin la fecioară oameni din toate părțile, cu toate ratele, vin și cu mașini mici. Citeva le-au mai întors din drum într-o vreme dar, cum ei știu că fecioara nu ia bani și nici nu ghicește, ci doar citea din cartea sfântă, au cam

lăsat-o în ultimul timp. O întrebare tot ne vom permite a o pune: se prea poate să fi desfășurat dumnealor acolo, în comună, o activitate pozitivă, cu toate că noi ne păstrăm dreptul unor suspiciuni în această direcție. Cum se face însă că toți acești pelerini sînt îndrumați, de cele mai multe ori, cu bunăvoință, de oamenii satului spre ulița marginală unde sălăuște fecioara?

Am crezut de cuviință că e bine să mergem însoțiți la Maria Petre — alias fecioara din Parepa — și de forurile locale. Poate așa se vor convinge și dumnealor că ia și bani și că treaba cu care se ocupă sfinția sa se cheamă înșelăciune.

— Doamnă, vă rog frumos, mai bine mă înștiințați dinainte că nu se mai poate decit să veniți să mă supărați pe mine, că am și eu o vîrstă înaintată, și mai sînt și bolnav.

— Eu am venit de citeva ori și ți-am zis — intervine șeful postului de miliție.

— (Ca și cînd nu l-ar fi auzit.) Apoi, mereu au tot venit, eu i-am refuzat. (Către noi doi.) Dar au intrat buzna peste mine dumnealor.

— Cum așa, am dat noi buzna? Am stat la o coadă de vreo 4 inși.

— Au fost, dar i-am dat afară.

— Cîți ați avut azi?

— Vreo 4-5...

— Adică ați primit numai cîtă vreme am fost noi la dv.?

— Nu, că aia au venit de dimineață. Dar de ce pină acum, cît au mai fost, nu m-a anunțat nimeni, niciodată?

— Ce ziceți, tovarășe milițian?

— Nu, dînsul m-a anunțat, sâracul. Mi-a zis să nu mai primesc.

— Și de ce ați primit?

— Nu v-am zis? De azi nu mai primesc. Să știți, îmi aduce și mie lumea o mină de ceva. Eu nu iau bani de la toți.

Dar nu trebuia să veniți să-mi faceți mie supărarea asta. V-am spus, de azi, gata! Am glaucom, am ceva și la inimă și...
— Deci, dv., v-ați dus la doctor. Pe atîția bolnavi care vin să-i tămăduiești mata, unde-i trimiți?

— Ei, vecinii, s-au cam săturat de prea-sfîntă; s-au cam săturat de atîta pelerinaj și prostie omenească; și, mai ales, s-au săturat de neamurile fecioarei care nu se mai satură de banii ei. Dar să le ascultăm părerea:

Stana Bucur (vecina din stînga): „Apoi, cum să cred eu la sfînta asta cînd știu că de Sfînta Marie, împreună cu ai ei, mi-a mîncat raja? Ce credință mai e și asta cînd tu îmi mîncîci păsările mele? Din 35 mai am 14. Iar frate-său umblă toată ziua la fecioară. Fecioara, mai nou, a început să buzunărească și troița, fără rușine de lume. Vai de așa sfîntă și, mai ales, vai de lumulița asta care se lasă prostită...“

Familia Gh. Zamfir — cea din fața casei: „De venit, vin mereu la ea. Sigur e că n-am auzit să se fi împlinit vreo minune a fecioarei. Minuni, dacă vreți, is-

puzderie pe aici, dar făcute de noi, oamenii locului. Nu mai departe extinderea școlii din sat. Am pus-o pe picioare noi, toți, în două săptămîni. De acum, copiii noștri nu mai merg pe la alte școli, o au pe-a lor, aici, în sat. Și, să mai știți, ne-am făcut școala fără sfinția mării sale...“

În mare, vecinii ne conturează profilul moral al „fecioarei“ și al familiei sale. Răsfoind citeva dosare la Miliția județeană și Judecătoria, am reușit să-l întregim. Iată, fără a intra în amănunte, citeva date în plus: Angela Moise, nepoata fecioarei din Parepa, cu domiciliul sub același acoperiș, fiica lui Petre Nicolae, fratele din curte, a fost de curînd condamnată la locul de muncă pentru trafic de aur (după ce, în prealabil, își părăsise proaspătul soț, în favoarea altuia); frații din comună — doi la număr — Petre, pensionat pe caz de boală (lumea zice că de boala paharului) și Constantin — șofer — au înscenat o spargere, reclamată de Nicolae, pentru a-l acuza pe un al treilea frate, cel din Ploiești — Ion — „tilharul“, cum îl dezmiardă fecioara însăși. Cele mai multe din lucrurile reclamate ca furate au fost descoperite în podul casei reclamantului, ascunse cu grijă. La rîndul lui, Ion Petre din Ploiești, află de înscenare și-l dă în judecată pentru calomnie pe fratele lui, șoferul. Instanța îl obligă pe acesta din urmă să plătească o amendă de 1000 lei. Firește, nu-i dă din buzunarul lui, ci din cel al fecioarei, spunîndu-i, de fapt, că are 3000 de plată și nu 1000. Încă un prilej de a mai ciupi cite ceva din inepuizabila ei avere.

Parepa este un sat ca oricare altul din județul Prahova. Un sat cu oameni ca oricare alții. Faptul că la Parepa se petrec de-o vreme lucruri atît de ciudate arată o ciudată dar, la drept vorbind, omenească stare de amețală a bunului-simț public. Spunem omenească pentru că, din păcate, e în firea omului să nu vadă cîteodată ceea ce este mai mult decît evident, să nu vadă momentul cînd un ce de nimic, în aparență, primejdivește bunul nume al casei. Iată că ceea ce părea improbabil și ceea ce acum pare aproape incredibil s-a împlinit. Satul trebuie să-și spele singur rușinea. E în puterea oamenilor înțelepți de aici, a organelor de partid și de stat, a celor de ordine, a intelectualilor să facă lucrul pe care s-ar zice că l-au aminat: luminarea celor cițiva a căror minte are încă nevoie de lumină, educarea celor cițiva care mai trebuie educați. Cu toate mijloacele, firește, pe care le are satul, cu sprijinul organelor de partid județene. Este, totodată, de datoria noastră să cerem comisiei pentru cercetarea provenienței unor bunuri dobîndite ilicit să caute de rostul averii „Fecioarei cu gura aurită“ și a rudelor sale, arogante și imbuiate prin sfînta prostie omenească. Ne exprimăm nu doar speranța, ci convingerea că vom scrie în curînd, rîzînd cum rîde lumea de clipele ei de ignoranță lăsate în urmă, despre cele normale în satul Parepa.

GEORGETA BLĂNARU

Legea ne apără: s-o cunoaștem, s-o respectăm!

Să ne opunem derivei acestor trei destine

(Urmare din pag. 1)

— Are o soră și un frate. Amindoi sînt în Arad. Au plecat imediat după înmormintare. Au mai venit o singură dată în București. Pînă să ne ridice telefonul, sunau ca să ne întrebe cum o ducem.

— Ați avut telefon?
— Da... Dar fiindcă nu l-am plătit, ne-a fost ridicat. Eu am încercat să-i explic lucrătorului că fiind singuri, telefonul e unica legătură cu rudele noastre și că-i vom plăti cînd vom avea bani. Au venit și l-au ridicat...

— Si rudele mamei?
— Mama are trei frați. Vasile Sebe este instructor la I.U.T. Gabriel Sebe este cizmar la centrul de comandă de pe strada Sebastian. Nicolae Sebe este închis. După înmormintare, s-a mutat la noi. Pleca dimineața și venea noaptea, beat. Mă scula din somn și mă bătea: fie că nu-i plăcea mîncarea, fie că n-aveam cafea, fie că scornea un alt motiv.

— Frații lui știu? Le-ai spus?
— Toți trei au venit într-o sîmbătă și au vrut să ia totul din casă. Vecinii au chemat miliția. A venit un milițian și ne-a dus pe toți la circă. Acolo fratele mai mare a dat o declarație și la întoarcere au luat televizorul, mașina de spălat, frigiderul, radioul, hainele de piele ale părinților, cuverturile, butelia. O parte din ele le-au vîndut, mașina de spălat au dat-o sorii noastre mai mari...

— Aveți o soră mai mare?
— Mioara. Acum o cheamă Mioara Pripici și locuiește în strada Dumitru Lăzărescu nr. 30. Are trei copii și acum îl așteaptă pe al patrulea. A fost de două ori la noi. Mai mult nu poate nici ea.

— Nu ți-au spus de ce iau lucrurile?
— În mormintările au fost făcute de fabricile unde au lucrat mama și tata. Unchiul nostru susțin că au contribuit și ei la înmormintări și trebuie să-și recupereze banii.

— De fapt, voi din ce trăiți? Aveți un venit?

— N-avem nici un venit.

— Si din ce trăiți?

— De mîncare ne mai dau vecinii. Hainele sînt cele pe care le-am avut.

— Bine, dar voi creșteți. Nu v-a ajutat chiar nimeni?

— După înmormintare, colegii tați de la „Semănătoarea“ — înainte de a lucra la I.C.P.T.S.C., tata a lucrat la „Semănătoarea“, — au strîns bani în două rînduri și i-au trimis printr-un prieten al nostru. Unchiul însă ni l-a luat pe tot.

— În afară de bani, prietenul tații v-a mai adus ceva. De pildă, bomboane, prăjituri, jucării, știu eu, ce se aduce la copii în astfel de împrejurări?

— Nu. Nu ne-a adus decît banii care ni i-a luat unchiul Nicolae. Tot ei ne-a luat și banii pe care ni l-a trimis școala în urma unei chețe pe care a făcut-o.

— Cum adică „ni l-a trimis“? Nu v-a vizitat nici un profesor în tot acest răs-timp?

— Nu.

— La ce școală învățați?

— Liceul „Matei Basarab“. De fapt la o școală de alături, dar care aparține de liceu.

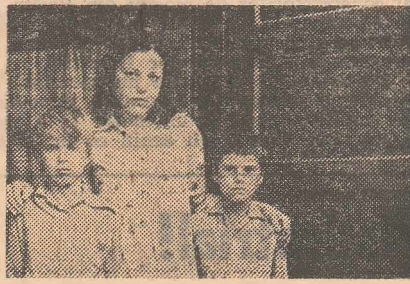
— Totuși, Florentina, din ce trăiți voi?

— Anul trecut, în iunie, eu am terminat opt clase. N-am putut urma mai departe și fiind sub 16 ani n-aveam dreptul să mă încadrez nicăieri. M-au luat citeva fete de la cofetărie ca să le ajut ca debarsoare. Dar nu eram încadrate. Seara, ce cîștigau ele îmi dădeau și mie.

— Si frații tăi?

— Într-o zi mi-a telefonat directorul școlii. Mi-a spus să pregătesc lucruri pentru frații mei pentru că a doua zi îi va duce la internat.

— Te-a întrebat dacă ești de acord, dacă

poți să-l crești mai departe? El știa cum trăiți voi? V-a vizitat?

— Nu. Mi-a spus că-i duce la internat. Atît. Și a doua zi i-a dus. Dar ei fugeau, veneau noaptea numai în chiloti, cu minile degerate și plîngeau că vor tot la școala lor...

— Îi băteați?

— Dacă fugeau, N-aveau voie să fugă din internat.

— Si n-au mai fugit?

— Ba, mereu. Mai mult: luaseră apucături urite. Fumau. Și alte apucături urite...

— Îi iubesti?

— Sînt frații mei. Dar n-am cum să-i ajut altfel. În curînd, un prieten al tații mă va duce la o fabrică și mă voi înscrie și la școală.

— Nu există nici o posibilitate să ții frații lîngă tine, acasă? Te-ai adresat Autorității tutelare?

— Autoritatea tutelare e la citiva pași de aici. A fost acolo vecina care ne ajută. Nicoleta Drăgoi. Dar n-a venit nimeni. I-a fost înminată o listă cu actele necesare în cazul că ar vrea să ne ia sub tutelă și atît.

— De ce să vă ia sub tutelă?

— Sub tutelă avem dreptul la pensia tații. Adică e nevoie de cineva care să semneze.

— Si fiindcă nu e nimeni care să semneze voi nu primiți pensie?

— Dosarul de pensie e gata de un an și ceva. Dar nu e nimeni care să semneze pentru noi.

— Adică funcționarul respectiv are dosarul de un an și nu-l rezolvă fiindcă n-are o semnătură, lăsîndu-vă fără nici un venit, pe drumuri, la mila vecinilor?..

Stai liniștită, tu n-ai nici o vină. Eu am început s-o iau razna... Spune-mi, Florentina, n-ai rugat pe nimeni să vă ia sub tutelă?

— Soțul sorii mele s-a obligat la început și a tot aminat. Are și el obligații mari, n-are decît el serviciu, trei copii, în curînd patru... Cine ne ia sub tutelă are răspunderi.

— Mătușa și unchiul din Arad n-au mai dat nici un semn de viață?

— Nu.

— Ce-ți dorești tu, Florentina?

— Să mă înscriu din nou la școală și să pot aduce frații acasă.

Orice revoltă este tardivă și de prisos. Dintotdeauna egoismul a produs constant și în proporție nemăsurată premisele unuia dintre flageliile cele mai vătămătoare care amenință viața unei colectivități: indiferența. La citiva pași de „Autoritatea tutelară“, avînd rubedenii de toate gradele și vecini plini de solicitădine, trei destine tinere sînt abandonate în voia valurilor și vînturilor unei vieți din care nu înțeleg nimic. Nu e vorba aici numai de a le trimite pachete și bani, cum s-a mai întîmplat. Nu prin milă vom reda încrederea acestor copii în oameni. Mila este un fel ocolit de autolinistire: „Am făcut tot ce s-a putut“. Fiecare din cei amintii aici și-a făcut datoria sau în felul lui a făcut uz de un drept ce i se cuvine. Școala a trimis bani, ca și întreprinderile. Am văzut cum. Rudele au făcut vizite, atît cît s-a putut. Orice atitudine demnă include în argumentele ei perspectiva, continuitatea. E necesară instituționalizarea controlului asupra vieților acestor trei copii orfani și nedreptățiți de soartă. Instituționalizare care să ocrotească dezvoltarea lor liberă apărută de amenințarea condiției de orfan. Școala a ratat o împrejurare ideală pentru rapoartele sindicale. Comitetul de părinți ar fi găsit desigur o soluție mult mai potrivită decît aceea de a trimite la internatul de orfan doi copii cu două surori mai mari, casă și pensie de urmași. La întreprinderi s-ar fi găsit cel puțin un om de omenie care să supravegheze cu simț patern evoluția copiilor. Rezolvarea funcționărească a chestiunii, după cum s-a văzut, a însemnat practic nerezolvarea ei.

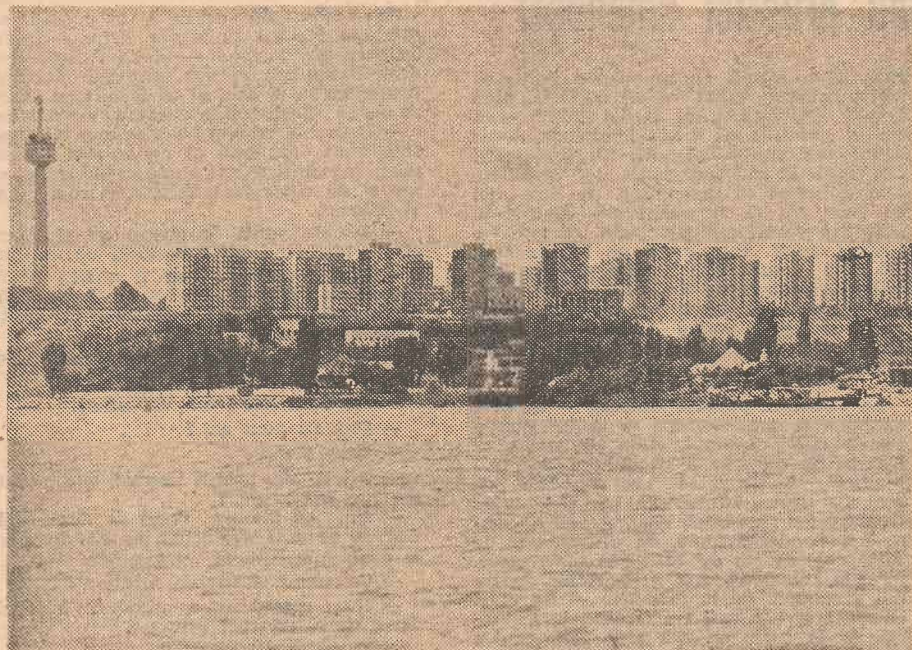
Răscrucă de anotimpuri, răscrucă de destin. Să ne opunem derivei acestor trei destine!

Reporteri in circuit

Galați — pe magistrala soarelui

Poate că unii oameni vin în zi de fîră la Galați din împrejurimi să-și facă piața. După cum alții își aleg o zi de neuitat pentru a se înscrie la Universitate. În curînd se va vorbi despre o tradiție universitară gălățeană. Vine lumea să-și facă un rost la marele Combinat siderurgic, nava amiral a siderurgiei românești, la întreprinderea de construcții și montaje siderurgice, în port sau la Șantierul naval. Din cei 240 000 de oameni cit numără astăzi populația modernului municipiu, oraș de veche tradiție muncitorească și de cultură, Teatrul de stat și Teatrul muzical ocupînd un loc distinct în viața spirituală a orașului de pe Dunăre, 65 000 de oameni lucrează direct în producția materială. Cine pătrunde astăzi în Galați pe șoseaua care duce cu sine nostalgia Brăilei trăiește un șoc. Din vastele cîmpuri de griu unduitor cu dese explozii de maci, cetatea se înalță semețată și dreaptă, fără avertismentele unor dureroase cu care ne-au obișnuit în trecut marile centre urbane — suburbia. Cartierul Tîglinea a devenit o magistrală impunătoare, traiectoria fermă a unui destin însoțit. Senzația de metropolă ne-a urmărit pretulindeni. Cum să definești Galați? Cetate a oțelului? Port al Dunării, centru universitar, oraș al viitorului? Încercarea unei definiții îl poate păgubi. Dar cine sînt gălățenii și care e sensul muncii lor? Răspunsul la această întrebare a început pentru noi de la orele 8 dimineața. Confluența Dunării cu Siretul e un loc asupra căruia poți înfirzia mult, clătindu-ți în gînd majoritatea rîurilor țării ce s-au hotărît să oarete un singur nume, aici la Galați — Dunărea. Vîslind voinicește, într-o barcă de pescar, printre vasele de mare tonaj, căutam deunăzi firul Bistriței și al Trotușului, al Siretului pe care curajoșii noștri plutasi ajungeau pînă la Sulina cu plutele imbinatate pe rîuri repezi, între munți. Fascinantă este confluența a două ape, după cum fascinată este întîlnirea altor destine în matca unui oraș — oameni veniți de la țară ori din alte centre industriale pentru a se angaja într-un efort comun, de edificare a patriei care i-a născut. La o astfel de oră de bun augur, l-am întîlnit pe tovarășul George Bolohan, secretarul cu problemele economice al Comitetului județean Galați al P.C.R. Venit tocmai din nordul Moldovei, de la Suceava învecinată cu foșnetul nesfîrșitului păduri, el știe aici, pe malurile bătrînelui Danubius, rosturile fiecăruia. Producția materială este asigurată de oameni, de buna lor organizare și conviețuire. „Ce este, de pildă, întreprinderea de construcții și montaje siderurgice Galați, ne spune George Bolohan, decît un centru vital în viața materială și spirituală a județului nostru? Lucrează aici nu mai puțin de 12 000 de oameni. Întreprinderea a fost implicată direct în construcția primei etape a patinoarului gălățean, deschis și vara pentru copii și tineret. De la cîmine culturale și pînă la brutării, de la băile comunale și pînă la alimentările cu apă, ca să nu mai vorbim de construcția Combinatului siderurgic, la temelii modernelor și aerisitorilor locuiește găsim autograful acestei întreprinderi de bună tradiție.

La Combinatul siderurgic, pentru etapa finală de construcție, cînd se vor realiza zece milioane tone de oțel pe an, începînd încă din 1979, în combinat vor trebui să

lucreze circa opt mii de noi muncitori ce vor fi asimilați pur și simplu unui nou proces de gîndire. Vor veni nefamiliști care vor încheia familii, vor veni tineri care își vor consolida conștiința. Să ținem cont că retribuția medie în combinat este superioară tuturor retribuțiilor din celelalte întreprinderi ale județului. Dacă în semestrul I al anului au fost date în folosință 2 700 de apartamente și garsoniere, aceasta înseamnă că noi am depășit planul cu circa 600 de apartamente.

Efortului lor de adaptare le răspund eforturile noastre de a le oferi condiții optime de viață, de a munci, în esență de a trăi. Practic, vom pune în funcțiune un nou combinat ce va chema oamenii potriviți la loc potrivit — cocsari, furnaliști, oțelari, laminoriști, lăcătuși, sudori, instalatori. În vederea acestei noi și importante construcții — Uzina cocso-chimică — s-a deschis un șantier național al tineretului, în care media de vîrstă este de 16 ani. Țara are nevoie de oțel, de piinea aceasta în stare incandescentă la Galați. Avem un program vast de împădurire, de creare a zonelor verzi pentru combaterea poluării. La Combinatul siderurgic Galați sînt posibilități de aplicare a tuturor măsurilor și soluțiilor tehnice, pentru a asigura un climat corespunzător muncii, pentru păstrarea sănătății oamenilor.

Dunărea e frumoasă, inspiră, dar e și mal frumoasă pentru noi acum, cînd la Șantierul naval au și început lucrările la primele nave echipate cu motoare românești, furnizate de puternicul detașament al constructorilor de mașini din Reșița. A și fost lansată dealțul nava de 55 000 t.d.w., ceea ce înseamnă, hai să glumim, o creștere a cotelor apelor Dunării.

Ne așteptăm să găsim un secretar cu probleme economice încruntat, împovărat de multitudinea problemelor ce-l asaltează. Dar l-am găsit senin ca însăși di-

minea în care l-am întîlnit, pentru că el știa totul, cum e și cum va fi.

Străbăteam Dunărea într-o șalupă, printre șlepurii încărcate de mărfuri, printre nave românești și multe altele sub pavilionul unor țări îndepărtate. Turnul de televiziune marchează falnic, util și pitoresc poarta de intrare a Galaților pe Dunăre. O faleză lungă de trei kilometri, cum n-am mai văzut pe un rîu interior, oferă privitorilor, la poalele orașului tentaculare, sculpturi, viziuni moderne intruchipate în piatră și în metal, ofrând a artiștilor țării, tuturor răsăriturilor și amurgurilor reverberate de Dunăre. Ne-a entuziasmat ideea bazinului de inot realizat pe pontoane, un ștrand intrînd în Dunăre, dar am rămas nedumeriți văzîndu-l cu desăvîrșire gol. Dar apa curge, ștrandurile rămîn.

Ne-am propus să intrăm în cetate. În resorturile ei intime, care o fac să prospere ca multe alte surate din țară și totuși inconfundabilă. Și ne-am propus să-i cunoaștem pe harnicii muncitori de la Întreprinderea de construcții și montaje siderurgice Galați, prietăr ochean aparte. Cunoscind fructul, înțelegi pcmul. Iată-ne așadar la Grădina de copii cu orar prelungit nr. 36 a I.C.M.S.G. din marele cartier Tîglinea I. Înaintăm pe coridoarele cu covorașe bine întinse și atît de curate, cu dorința de a deveni mai usori. În privirile directoroarei Elena Codru și ale educatoarei prin vocație Angela Condurache, absolută a Liceului pedagogic Galați, joacă luminile unor întrebări. Înțelegem ce e aici, apreciem noi ce e aici? Pereții ne vorbesc despre lumea lui Hansel și Gretel, a Scufiței Roșii, despre mereu o fericită Alice în țara minunilor. Deschidem cu precauție o ușă. În jurul educatoarei Emilia Radu, pe scaune mici, viitorii oameni mari ascultă povești. Pînă la dimensiunea reală a lucrurilor, deocîndată, la ca-

tedră stăpînește un cățel de plus. Întrebări care se pun copiilor de cînd lumea : cîți ani ai, ce-ai vrea să fii, ce joc îți place mai mult, cine e mama, dar tata? Răspunsuri ale unor copii de cinci ani, isteți sau mai precauți, cu ochii în care candorea începutului de viață tulbură miezul zilei. Intrăm în sala de sport. Asistăm la un concert. Vreo 50 de copii adunați în jurul pianului, multiplicați de oglinzile însoțite, o ascultă pe Simona Tufă, la pian. Cuvintele cîntecului se disting clar : „Avem o țară minunată / Cu-albastru cer și verzi cîmpii, / E țara care astăzi crește / Pe cei mai fericiți copii“. Toți au făcut excursii pe malul Dunării, au ajuns pînă la Soveja, au văzut casa lui Moș Ion Roată, de la Cîmpuri. Peste tot, expuse, lucrări executate de fragedele miini ale fiilor de constructori. Ei vor fi miine ceea ce fără să știe sînt chiar azi — constructori de fericire.

La Institutul de cercetări și proiectări navale Galați am intrat stăpîniți de emoție, știind că aici vom găsi o realizare de mare importanță științifică și economică. Un obiectiv important de cercetare ce urmează să fie pus în funcțiune și care va da posibilitatea probelor de bazin pentru manevrabilitatea și stabilitatea navelor. Ne-am apropiat cu nedismulată admirație de inginerul navalist Eugen Lehăceanu, șeful de proiect al primei platforme de foraj marin „Gloria“, și acum a celei de-a doua. Inginerul Eugen Lehăceanu ne introduce în tainele institutului : „Iată, aceasta va fi clădirea pentru proba de girafie, iată bazinul pentru probele de rezistența la înaintare a navelor, executate pe modele. Toate acestea se realizează pînă acum în străinătate. Trebuie să știți că baza construcțiilor navale în țara noastră a pornit de la Galați. Eu însumi am studiat la Galați“. Intrăm în compartimentul de microproducție, unde se realizează cu minuție machete, elice, modele care vor fi încercate în tunelul de cavitație, precum și elemente ale unor sisteme noi de propulsie care se află în fază de cercetare. Pătrundem în sala tunelului de cavitație cu sentimentul participării la o inițiere. În obscuritatea încăperii, inginerii Jean Popovici și Petru Diaconu urmăresc în cavitatea tunelului o elice cu patru mi de rotații pe minut și care, cu ajutorul stroboscopului, pare a sta pe loc. Pentru că oricît de bine s-ar proiecta un propulsor, o cîrmă sau o aripă portanță, nu pot fi prinse toate fenomenele de hidrodinamică. „Noi le depistăm aici lacunele, ne spune inginerul proiectant Petre Diaconu, și le aducem corectările de rigoare. Un propulsor prost proiectat duce la înrăutățirea randamentului de propulsie, la eroziunea palelor elicei și, în final, la distrugerea lui, ca să nu mai vorbim de vibrațiile din corpul navei“. Inginerul Jean Popovici are numai 30 de ani. A terminat Institutul politehnic la Galați, este un fiu al orașului. „Cînd am terminat facultatea, această bază de cercetări a ICEPRONAV-ului nici nu exista. Aproape 90% din construcția tunelului de cavitație este executată de Șantierul naval Galați, sub asistența noastră. Este unul dintre cele mai reușite laboratoare la nivelul ultimelor realizări pe plan mondial în acest domeniu. Peste cîteva luni vom avea primul contract cu Șantierul naval Drobeta-Turnu Severin“. Inginerul Eugen Lehăceanu e din Tecuci. Un om din Tecuci, implicat în cele mai importante construcții navale ale țării, el însuși făcînd parte din economia ei.

Oamenii din Galați, oameni dintre dealuri sau munți, de oriunde ar fi, se află într-o perpetuă relație cu Dunărea, risipiți într-o simbolică deltă prin care priosul priceperii și dragostei lor îmbrățișează pămîntul.

ADI CUSIN ■

Sălaj, județ industrial!

(Urmare din pag. 1)

În 1968 orașul nu avea asfaltat nici măcar un singur metru pătrat de stradă. Mentalitatea «urbanilor» de la poalele Meseșului nu se deosebea prea mult de aceea a săteanului care credea că-și vede amenințat răzorul. Străzi colbuite, mentalități asijderea. N-am să uit cazul bătrînelui Costea Ambrozie. Prin '70, cînd se făceau măsurătorile pentru viitoarea (pe atunci) filatură de bumbac, topografii au intrat, conform planurilor, și în curtea bătrînelui. Însă pas de-î măsoară ograda! Se înclăștase că-i gospodăria lui, cu păsările și cu vîcuța lui și că «n-aveți decît să mutați fabrica mai încolo». De unde să fi știut omul ce este aceea o urbanizare prin industrializare? De unde să știe care vor fi efectele ritmurilor de creștere industrială? Nemaipomenite ritmuri medii de dezvoltare economică ale Zalăului: 1968—1970 — 7,9 la sută; între 1970—1973 — 37,65 la sută; în 1974 ritmul devenise 69 la sută! Acela a fost și anul Congresului al XI-lea al partidului. Luna trecută, în august, prin Decretul nr. 281, Consiliul de Stat al Republicii Socialiste România i-a conferit Zalăului statutul de municipiu. Retorica faptelor a condus la punerea de acord a formei cu conținutul: față de 1968, producția industrială a municipiului a crescut de 25 de ori. (Alte citeva «amănunte»: ● Intreaga producție industrială a anului 1938 se realizează în șase zile, iar cea a anului 1950 în 9 zile ● În 1965 statisticile nu înregistrau pe teritoriul județului nici o întreprindere industrială de interes republican. Azi sînt zece. Printre cele mai importante: întreprinderea de armături industriale din

fontă și oțel, întreprinderea de conductori electrici emaliați, întreprinderea de produse ceramice pentru construcții, întreprinderea de materiale izolatoare, întreprinderea de prelucrare a lemnului, Filatura de bumbac, întreprinderea de tricotațe... ● Sălajul exportă 95 de tipuri de produse în 32 de țări ● Esențial: Prin punerea în funcțiune a laminorului de sîrmă, a laminorului continuu și a trăgătoriei de țevi, a întreprinderii de anvelope, a întreprinderii de termoficare precum și a altor capacități — toate aflate în avansate faze de construcție — Sălajul își creează condițiile pentru ca la sfîrșitul anului viitor să raporteze îndeplinirea sarcinii trasate. Municipiul? Bineînțeles că nu se mai compară nici măcar cu fostul oraș. Primul bloc construit în Zalău a fost aceluși P-1 de la nr. 5, pe strada Păcii — minunat toponimic pentru un început de drum. (Între 1965—1978, un sfert din totalul populației Sălajului s-a mutat în cele 19 000 de apartamente și case noi!) Oamenii? Cine sînt oamenii renașterii Sălajului? Sînt cei reînțorși în Sălaj pentru că sînt incapabili să-și amine bucuriile; oameni care au renunțat la masa și casa cu greu dar cîinstit cîștigat prin diferite locuri din țară numai pentru a putea sprijini cu fapta înălțarea locurilor natale. Unii — marea majoritate — sînt români. Alții sînt maghiari. Dar și unii și alții dovedesc cu zilele vieții lor că se consideră cu trup și suflet al Partidului Comunist Român. Cum gîndesc ei? La întreprinderea de țevi îl întreb pe subinginerul Pop Vasile unde s-a născut și-mi răspunde că pe platforma laminorului și că are 36 de ani. Aduăgă că nu

glumește, că chiar sub sala asta în care el ca șef de echipă de reglaj montează dulapurile amecurilor, mai exact sub peretele de colo șerpuia albia pîriului Valea Miții, în care se scaldă el pe vremea prunciei. Pentru Pop Vasile expresia «construieste pe locurile natale» n-are pic de iz metaforic, este sută la sută validă și anodină, de vreme ce calea ferată de incintă i-a despărțit curtea în două. Ciutura, ghizdurile și cumpăna au rămas dincolo de rambleu, așa că pentru fiecare găleată cu apă necesară casei părintești trebuie trecute șinele. Dar pentru asta nimeni dintr-ai lui Pop Vasile n-a imitat pe bătrînel Costea Ambrozie de-acum zece ani. Poate și pentru că înțelegerea e alta, poate unde s-au mai schimbat și oamenii. Acum 20 de ani Pop Vasile plecase din Zalău cu o traistă în care pusese lîngă pită și cîlăș și certificatul de absolvent a 4 clase primare. S-a angajat muncitor necalificat la Hunedoara și s-a înscris în clasa a cincea la fără frecvență. S-a întors la Zalău înurat, cu doi copii, în buzunar cu două licențe (este și subinginer și economist) ca să ridice laminorul de sîrmă exact — că așa s-a nimerit — în ograda copilăriei. Cîți dintre noi ar fi dat un apartament excelent în Cluj-Napoca contra unuia ridicat în Zalău, în condițiile în care și din leafă au zburat sutele corespunzătoare altui grad de întreprindere? Dar ce, parcă contează la cît renunți din leafă ca să lucrezi acasă?

Pentru că dacă fiecare om are minutul lui de adevăr înseamnă că fiecare minut se regăsește în adevărul unui om. Iar adevărul inginerului Sandor Szilagy este de necontestat pentru o persoană care nu minte cînd afirmă că-și iubește meseria: „Sînt inginer de 15 ani (a terminat la I.P. Timișoara), am lucrat la Hunedoara și deși n-am avut motive să mă îndoiesc de propria-mi capacitate, doresc să mă

convîng că-s bun. Pentru că a întreține un laminor în stare de funcțiune este o problemă. Treaba asta o pot face mai mulți. A pune însă un laminor în stare de funcționare este o cu totul altă problemă. Puțini sînt capabili și de asta. Implică un înalt profesionalism. Vreau să mă convîng că-l posed. Asta și faptul că-s aproape de casa părinților sînt singurele cîștiguri vizate venind aici. În rest numai dezavantaje palpabile: la Hunedoara puteam să privesc din apartament pe trei direcții; soția (profesoară de istorie) avea catedră chiar în oraș, eu ridicam cu 200 de lei mai mult decît aici unde soția-mi face naveta tocmai la Panic, apartamentul nu-i tocmai bine finisat... Dar astea se vestejesc la gîndul punerii în funcțiune. Știți cu ce viteze se va lamina? Cu 50—60 m/sec. (aproximativ 220 km/h). Spectacol, mai ceva decît la Le Mans, merită orice sacrificiu.“ Probabil că-i tocmai așa dacă și alții au procedat identic. Inginerul director Gheorghe Dinu a venit — cam cu sarcină, ce-i drept — de la «Republica» din București; alt inginer, Nicolae Gimbuțan, a venit de la Cîmpia Turzii; tot de acolo a luat drumul Zalăului și maistrul Achim Vezeac (29 de ani de meserie); montorul Pop Vasile — patru (cifra-l deosebește de ceilalți... Popi) a sosit tocmai de la Brașov. De la Hunedoara s-au întors pe miorticele spații natale și industrializate și soții (ambii sînt din Recea) Floarea și Teodor Sabău. Ea, Floarea, a inaugurat macaraua de 22 de tone din hala laminorului, iar ea fostă casierită la cooperativa de consum din Bătrîni, se mindrește că a păstrat și îndemînarea la folosirea condeiului. Numai așa se explică frumusețea nimitabilă a cererii prin care soțul Sabău au solicitat transferul în Zalău: «Să știți că noi sîntem alături de dumneavoastră și nu vom pleca de aici chiar dacă vom avea greutăți».

CONSTRUCȚIA DE LOCUINȚE

Simple adevăruri

● Deceniul următor, deceniul soluționării problemei spațiului locativ în România ● Ritmul mediu anual de 16,3 apartamente la mia de locuitori situează țara noastră printre primele țări din lume în construcția de locuințe, o realitate mai presus decît orice cutezanță ● Anul viitor, în apartamentele construite după 1950, dotate cu toate instalațiile necesare și confort modern, va locui 56 la sută din populația totală a țării ● La sfîrșitul anului 1985 se va asigura cîte o locuință pentru 99,1 din gospodăria în mediul urban, iar în mediul rural problema spațiului locativ va fi rezolvată ● Fondul de locuințe în mediul urban va avea în anul 1990 un număr mediu de 2,48 de camere pe apartament și va asigura o cazare medie de 1,20 persoane pe cameră, cu o suprafață locuibilă medie de 11 mp de persoană ● Urmare modernizării tehnologiilor, a mecanizării masive, dar și a creșterii nivelului de conștiință, un muncitor produce astăzi de circa șapte ori mai mult decît în 1960 ● Fapte de domeniul senzaționalului la Brașov : blocuri cu toate ale lor, cu scări, cu uși și geamuri, cu linoleum sau parchet, cu apă și lumină, cu chei și clanțe se ridică numai în șase zile ; experiența se generalizează ● Constructorii, o categorie socială și profesională trăind și muncind sub semnul eroismului ● Un șantier prin care îți vine să mergi cu flori în mîna : hala de fabricație a elementelor spațiale Brașov ● Un oraș cu temelii zidite din iubire și nevoia de frumos, Baia Mare ● Printre motivele obiective ale întîrzierii unor lucrări : livrările neritmice de prefabricate, dezasortările de panouri ; un răspuns ce frizează insolența : La noi nu există dezasortări, susține conducerea fabricii Granitul ; ancheta de teren constată : reperate deficitare se produc sub numărul cererii acceptate ; subordonindu-se în continuare sistemului producției ei globale, fabrica Granitul își realizează planul chiar dacă produce munți de planșee și nici o fațadă ● Constructorul nu dispune de instrumentele cu care să forțeze producătorul să-i furnizeze la termen și în sortimentele cerute prefabricatele contractate ● Proprietarii în culpă : insistențe lipsite de jenă și deturnări de muncitori pentru ca apartamentele lor să arate alfel decît celelalte, schimbări de reperi în detrimentul vecinului ● Printre defectele constructorilor : apartamente incomplet sau defectuos finisate, sub îngăduința I.C.V.L., pentru ca apoi aceștia să fie chemați la remedieri contra plată ● Printre năvururile șefilor de șantier : „semnați urgent, venim mai tîrziu să remediem” și lunga goană după constructorul fără cuvînt ; angajamente mincinoase pînă trece reclamația — vezi Grupul 3 șantiere ● Raportări fictive, cu acoperire I.C.V.L. pentru lucrări terminate pe hîrtie și degradări grave, cu consecințe serioase pentru costul construcției, din lipsă de finisare a fațadelor ● Probleme comune : infiltrații cu apă, instalații defecte, neetanșeitarea ușilor și ferestrelor și pierderi de căldură, neglijarea părților de folosință comună : uscătorii, scări, lifțuri, subsoluri ● Un caz izolat, dar reprezentativ pentru justificările constructorilor : Blocul 47 Pantelimon ● Avînd subordonare comună la consiliul popular, I.C.V.L. se identifică uneori cu subterfugiile constructorului în detrimentul beneficiarului ● O propunere constructivă : constructorul să intre în relație directă cu asociațiile locatarilor constituite imediat după constructare ; se asigură astfel un control eficient și real din partea oamenilor muncii-beneficiari ● Prins uneori între proiect și furnizorul neglijent, constructorul poartă răspunderea îndeplinirii planului ● Sarcini neînsoțite de măsuri organizatorice ● Unii primesc felicitările, alții pedepsele ● Opt pagini de reportaje, anchete, note, opinii sub semnul a două idei de bază : prețuire și recunoștință constructorilor, tuturor celor ce muncesc pînă la sacrificiu pentru casele noastre ; casele noastre ne privesc și pe noi, cei ce locuim în ele.

Programul de dezvoltare a construcțiilor de locuințe din România pînă în anul 1990.

Un program al grijii față de om

Așa după cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu „scopul întregii noastre activități economico-sociale, țelul suprem al politicii partidului nostru, esența misiunii sale istorice de transformare revoluționară a societății și de făurire a noii orinduirii este ridicarea nivelului de trai material și spiritual al întregului popor, în concordanță cu necesitățile fiziologice științific determinate și cu cerințele spirituale generate de progresul neînterupt al cunoașterii umane”. Una din principalele componente ale ridicării nivelului de trai este asigurarea unor condiții din ce în ce mai bune de locuit pentru toți oamenii muncii. Pe această linie, Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, aprobat de Congresul al XI-lea al P.C.R. prevede că „se va intensifica construcția de locuințe în orașe și sate corespunzător principiilor sistematizării teritoriale. Pînă în

anul 1990 se vor construi cca. 3,0—3,5 milioane de locuințe, din care cca. 2,5 milioane în orașe. Prin aceasta se va asigura soluționarea în linii generale a problemei spațiului locativ, realizîndu-se totodată transformarea radicală a înfățișării orașelor și satelor”. Ca și în celelalte domenii ale construcției socialiste, rolul hotărîtor în dinamizarea, orientarea și îndrumarea construcției de locuințe din țara noastră revine secretarului general al Partidului Comunist Român, tovarășului Nicolae Ceaușescu, care în mod permanent a stabilit cu claritate sarcinile ce revin în acest domeniu.

În perioada 1951—1975 s-au construit din fondurile statului și fondurile populației cu sprijinul statului în credite și execuție 1 500 mii apartamente, din care cea mai mare

(Continuare în pag. II-III)

MIRCEA BUNEA ■

Un program al grijii față de om

(Urmare din pag. 1)

parte, peste două treimi, s-a realizat în perioada 1966—1975, după Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român. Astfel ritmul construcțiilor noi de locuințe a crescut de la o medie anuală de cca. 5 apartamente la 1 000 de locuitori din mediul urban în perioada 1951—1965, la 12,9 în cincinalul 1971—1975. Ca urmare, la sfârșitul anului 1976, conform datelor recensământului din ianuarie 1977, decalajul dintre numărul de locuințe și numărul de gospodării a scăzut la 405 mii. În programul privind dezvoltarea construcțiilor de locuințe pînă în anul 1990, s-a ținut seama, pe lângă situația fondului locativ existent, de sporul natural al populației și de procesul de urbanizare și regrupare a localităților, determinată de dezvoltarea social-economică a României. Aceste schimbări conduc la creșterea populației urbane de la 9 182 mii în anul 1975, la 17 480 mii în anul 1990, concomitent cu diminuarea ponderii populației rurale de la 58,8 la sută în anul 1975, la 30,4 la sută în 1990. Creșterea populației urbane este mai accentuată în județele care în prezent au un grad de urbanizare mai redus. Mutații importante sînt determinate de mărirea numărului de localități urbane de la 236 în anul 1977, la 635 în anul 1990, cît și de diminuarea numărului localităților rurale de la 13 150 la 9 750 prin trecerea a 400 de sate în cadrul urban și prin dezafectarea unui număr de cca. 3 000 de sate cu mai puțin de 150 de gospodării. În cadrul acestui proces se întemeiază și cresc noi gospodării, al căror număr și componență stau la baza stabilirii necesarului mărimii și structurii locuințelor noi.

● Dezvoltarea construcțiilor de locuințe în cincinalul 1976—1980

Construirea în cincinalul 1976—1980 a unui număr de peste 1 milion de apartamente, reprezintă în mod practic o dublare a volumului de construcții de locuințe din fondurile statului și fondurile populației cu sprijinul statului în credite și execuție realizate în cincinalul anterior, ridicînd ritmul mediu anual al construcțiilor de locuințe la 16,3 apartamente la 1 000 de locuitori din mediul urban, ceea ce situează țara noastră din acest punct de vedere printre primele

țări din lume. La aceasta se adaugă construirea de către populație prin forțe proprii a cca. 100 mii locuințe, cu preponderență în mediul rural. Datorită creșterii în cincinalul 1976—1980 cu aproape 2,8 milioane locuitori a populației urbane, în anul 1980 va mai rămîne încă un decalaj de cca. 268 mii locuințe față de numărul gospodăriilor din mediul urban. Se va marca însă o îmbunătățire a condițiilor de locuit, ținînd seama că în anul 1980, în apartamente construite după anul 1950, dotate cu toate instalațiile necesare și confort modern, va locui 56 la sută din populația totală a țării, respectiv 63,5 la sută din populația urbană. Aceasta conduce totodată la diminuarea densității de locuire la 1,41 persoane pe cameră și creșterea suprafeței locuibile medii la 9,7 m.p. pe persoană.

● Dezvoltarea construcțiilor de locuințe în cincinalul 1981—1985

În conformitate cu propunerile cuprinse în proiectul planului cincinal de dezvoltare economico-socială a României în perioada anilor 1981—1985, urmează să se construiască 1 100 mii de apartamente din fondurile statului și din fondurile populației cu sprijinul statului în credite și execuție. În aceeași perioadă se vor realiza de către populație, prin forțe proprii, cca 100 mii locuințe, cu preponderență în mediul rural, pentru înlocuirea locuințelor rămase în afara vetrelor satelor sau a celor existente în satele mici care se vor dezafecta pînă în anul 1990. Prin aceasta, la sfârșitul anului 1985, se va asigura cîte o locuință pentru 99,1 la sută din gospodării în mediul urban, iar în mediul rural problema spațiului locativ va fi rezolvată. Totodată, în cincinalul 1981—1985 se prevede ca noi locuințe să aibă un număr mediu de 2,52 camere pe apartament, ceea ce va conduce la creșterea numărului mediu de camere pe apartament din mediul urban de la 2,27 în anul 1980, la 2,30 camere pe apartament în anul 1985. Prin aplicarea în continuare a prevederilor Decretului nr. 68/1975 apartamentele care se vor construi în cincinalul 1981—1985 vor avea o suprafață medie locuibilă de 32,8 mp. și utilă de 52,6 mp. În felul acesta fondul total de locuințe din 1985 va asigura o scădere a numărului mediu de persoane pe cameră la 1,29 și o creștere a

suprafeței locuibile medii la 10,6 mp. pe persoană. Valoarea de investiții a construcțiilor de locuințe prevăzute a se realiza în cincinalul 1981—1985 din fondurile statului va fi de 119,6 miliarde lei, din care 0,6 miliarde pentru executarea de lucrări de modernizare a unor locuințe vechi, construite din materiale durabile dar lipsite de unele dotări.

● Dezvoltarea construcțiilor de locuințe în cincinalul 1986—1990

Ținînd seama de creșterea populației din mediul urban cu aproape 6 milioane locuitori în perioada 1981—1990, de procesul de urbanizare al localităților și de restrîngerea fondului de locuințe în cadrul perimetrelor stabilite, în program se prevede ca în perioada 1986—1990 să se construiască 1 250 mii apartamente din fondurile statului și din fondurile populației cu sprijinul statului în credite și în execuție. Ca urmare a grupării localităților rurale urmează ca în aceeași perioadă să se construiască de către populație prin forțe proprii cca. 100 mii locuințe. Pentru îmbunătățirea în continuare a densității de locuire, ponderea locuințelor cu 3—5 camere va continua să crească, noile locuințe urmînd să aibă un număr mediu de 3,00 camere pe apartament, o suprafață locuibilă medie de 38,5 mp și utilă de 59,3.

În anul 1990, din fondul total de 5,86 milioane de locuințe din mediul urban, numai cca. 1,2 milioane vor fi situate în clădiri care au fost construite înainte de anul 1950. Dintre acestea majoritatea sînt lipsite de unele dotări și instalații necesare: bucătărie, baie, instalații de apă și canal. Pentru ca și acestea să se situeze în viitor la un nivel corespunzător de dotare, se prevede ca în perioada 1981—1990 să se înceapă execuția lucrărilor de modernizare, eșalonate pe bază de studii și proiecte de eficiență. Ca urmare, în anul 1990 se vor asigura pentru toate familiile locuințe, cea mai mare parte avînd un nivel ridicat de confort și dotare, cu un număr de camere pe apartament corespunzător — în linii mari — numărului de membri pe gospodărie. Astfel, fondul de locuințe din mediul urban va avea în anul 1990 un număr mediu de 2,48 camere pe apartament și va asigura o cazare medie de 1,20 persoane pe cameră, cu o suprafață locuibilă medie de 11,0 mp pe persoană. Valoarea de investiție a construcțiilor de locuințe prevăzute a se realiza din fondurile statului și fondurile populației cu sprijinul statului, în perioada 1986—1990 va fi de 153 miliarde lei, din care cca. 3 miliarde pentru modernizări.

**Caracteristici ale fondului de locuit din România
înainte de 23 August 1944**

Caracteristici	Total	Mediul urban	Mediul rural
1. Gradul de asigurare cu locuințe - numărul locuințelor raportat la numărul gospodăriilor	0,8	0,6	0,9
2. Densitatea de locuire - numărul mediu de persoane pe o locuință	4,6	5,7	4,4
3. Clasificarea locuințelor după materialele din care erau construite:			
- palantă, chirpici, bordeie	60%	33%	69%
- zidărie din cărămidă cu planșee din lemn	35%	48%	31%
- zidărie din cărămidă și planșee din beton armat	5%	19%	-
4. Clasificarea locuințelor după gradul de dotare :			
- locuințe lipsite de instalații de apă	cca.90%	cca.60%	cca.100%
- locuințe lipsite de instalații de canal	cca.95%	cca.80%	cca.100%
- locuințe lipsite de instalații electrice	cca.75%	cca.30%	cca.90%

**Componența fondului de locuințe din mediul urban
și structura gospodăriilor
după numărul de persoane pe gospodărie, în anul 1980**

Camere pe apartament	Locuințe		Gospodării		Cifre comparative	
	% din total locuințe	mil. apar-tamente	% din gospo-dării	mil. persoane pe gospo-dărie	% din gos-podării	mil. podă-rii
1	17,7	642	1	18,7	727	
2	43,44	1571	2 3	25,7 25,9	999 1007	Mii locuințe de 1-3 camere 3331 Mii gospodării de 1-4 persoane 3426
3	30,9	1118	4 5	18,1 7,2	703 280	Mii locuințe de 4-5 camere 288 Mii gospodării de 5-10 persoane 451
4	7,6	273	6 7	2,6 1,0	101 39	
5	0,4	15	8-10	0,8	31	
Total: 100,0		3619	Total 100,0		3887	

**Principalii indicatori privind
condițiile de locuire în anii 1966 și 1980**

Indicatori	1966			1980		
	Total	Urban	Rural	Total	Urban	Rural
Populația - mil. locuitori	19,10	7,46	11,64	22,40	11,72	10,68
Gospodării-milioane	5,95	2,46	3,49	7,23	3,89	3,34
Locuințe - milioane	5,38	2,03	3,35	7,17	3,62	3,55
Locuințe noi construite după anul 1950 - mil	1500	450	1050	4006	2300	1706
Pondere locuințelor construite înainte de anul 1950	72%	77%	69%	44,1%	36,5%	51,9%

AUREL MIHAILOPOL

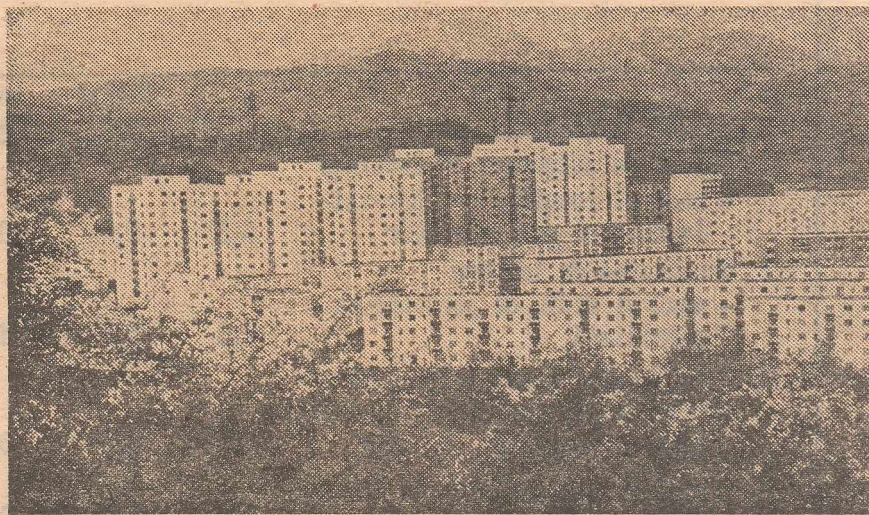
EROISMUL OMULUI

Pe strada Cosmos, la blocul 19 din Brașov, la sfârșitul lui aprilie, lumea se adunase ca la spectacol. Ziariști, reprezentanți ai unor trusturi din străinătate, oameni care trebuiau să se mute. Senzaționalul se producea sub ochii lor. Un bloc cu toate ale lui, cu patru scări, cu uși, geamuri, linoleum sau parchet, cu apă și lumină, cu cheile sale, ridicat în numai șase zile. Intre 23 și 29 aprilie a.c. Basmele cu palatele ridicate peste noapte nu mai sînt basme. Brașovul, puternica cetate industrială a țării, nealterînd cu nimic străzile cu aer medieval, se extinde, oferind prezentului și viitorului trînicia noilor sale construcții.

Animaiți de dorința de a-i cunoaște pe marii meșteri mari, a căror iscusință a stîrnit imediat interesul atîtor firme din Bolivia, Venezuela, Egipt, Columbia, Grecia, Nigeria, Alger, Maroc, ne-am și aflat pe șantierul de construcții civile al Întreprinderii de construcții industriale și montaje Brașov, mai pe scurt, I.C.I.M. Străbătem noua secție de elemente spațiale a cărei primă linie de 1.500 de elemente este planificată a fi dată în funcțiune în luna decembrie a acestui an. În timp ce stăm de vorbă cu șeful de lot Nicolae Băciu, încă tînar, dar de 27 ani în construcții, pe un trailer trec o baie și o bucătărie cu holul lor cu tot, spre o destinație unde au să-și găsească suratele — cele două sau trei camere cu care vor fi asamblate, montate pe șuruburi, sudate, așteptînd să li se suprapună într-un ritm de necrezut altele, altele. Nicolae Băciu ne relatează: „Pentru satisfacerea nevoii de locuințe a județului, trecînd prin experiența începutului, s-a ajuns să se construiască acest combinat. Din luna martie. La 21 august produceam primul element. Aici se pregătesc casele complet, pentru a fi duse la locul de asamblare și a fi locuite“.

Iată, ne aflăm în fața unui element spațial pe care este prinsă o placă comemorativă. Citim: „Elementul spațial nr. 1. Realizat ca aplicare a invenției nr. 65300 de inginerii Emil Moldovan (directorul general al I.C.I.M.) și Ioan Bors. Primul element spațial turnat la I.C.I.M. în 1968. Prima clădire din elemente spațiale I.C.I.M. pe strada Cuza Vodă, Brașov. Recordul realizat — blocurile 18 și 19 din cartierul Steagul Roșu, executat complet în 6 zile, în aprilie 1979. Acest element, nr. 1, s-a născut la 21 august 1979 și este rodul a 10 ani de activitate în acest domeniu.“

Așteptăm ca pe simetria de spațiu și timp să se expună elementul cu numărul 100.000 drept mărturie. Textul are semnificația unui poem. „Se dă un simplu glet de var, ne spune șeful de lot, peste care se zugrăvește. Totul curat, neted, neted. Colțurile drepte. Datorită tiparelor nu sînt posibile deformări“. După cum nici noi nu deformăm realitatea celor văzute. Întîlnirea cu șeful șantierului de construcții civile al I.C.I.M.-ului, inginerul Adrian Bota, entuziast, cu aerul mai curînd al unui cercetător speolog sau geolog, obișnuit cu muntele, ne-a prilejuit cunoștința cu un om a cărui viață este însăși viața șantierului. Ne-a însoțit ca un trezorier, prin toată bogăția de idei materializate pe loc în case. „Azi am umblat, ne spune Adrian Bota, împreună cu primarul municipiului și cu directorul general, pe la toate blocurile ce trebuiesc predate în cartierele Steagul Roșu și Tractorul, și încă la blocurile de garsoniere pentru beneficiarii Rulmentul, Tractorul, Hidromecanica, Tricotaje, gata de a fi puse în funcțiune la termenele planificate. O reușită a noastră, mai recentă — blocul nr. 24 la care am dat gata 3 scări în 3 zile. Pe data de 17 ieșim la montaj cu blocul nr. 32, cu 5 scări, compus din apartamente de 3 și 4 camere. Un bloc compus din 250 elemente spațiale. În 26 septembrie oamenii se vor putea muta. Planul de apartamente pe cele 3 luni se realizează integral și la termen. Vin locatarii și-și comandă aici cum să arate faianța — albastră, albă. Dacă vor parchet, le realizăm suportul pentru așa ceva. Lucrăm cu productivități de peste 60 la sută față de procedeele tradiționale, unele chiar de sută la sută. Procedul nostru se bucură de mare competitivitate pe piața internațională. Avem un caiet de impresii în care aprecierile vizitatorilor sînt superlative“. Trecem prin hala cea veche de fabricație a elementelor spațiale. Iată carcasa spațială de armătură, plasele sudate și oțelul beton pentru nervuri, instalația electrică montată. Intrăm în fiecare element în parte. Finisarea ireproșabilă. Culorile pline de gust. Un șantier prin care-ți vine să mergi cu flori în mină, pentru că de acolo încă apartamentele sînt gata să-și primească locatarii. O fabrică de case, cum bine i se mai spune. Casa scărilor își așteaptă covoarele. Izolația cu polistiren, excelentă. Dar ce spun muncitorii înșiși? Traian Ciucă, șeful echipei de zugrăvi și mulțumit: „Ies bani, se lucrează în condiții bune și mult. Avem tot ce ne trebuie. Casa mea

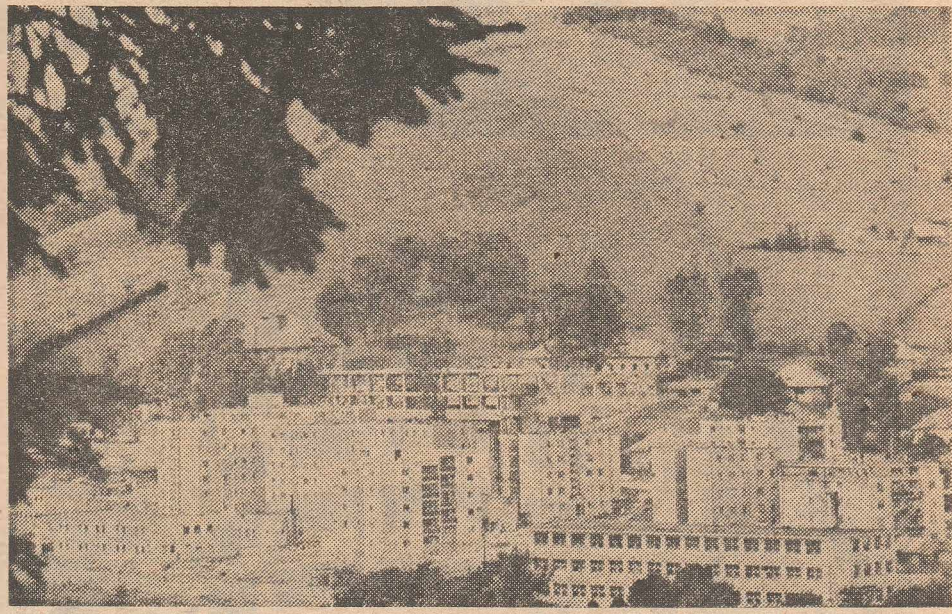

din strada Ciprian Porumbescu este făcută tot aici la I.C.I.M.“ Tinerețea șefului de lot montaj, Mihai Boaghe, dă un plus de strălucire elementelor spațiale care așteaptă istoria unor familii. La fel de tînarul István Arpad, brașovean, abia întors acasă de la studii, acum șef de lot finisaj, ne spune că toți zidarii ar vrea să lucreze aici. Nu mai stau agățați de schelă ca în alte părți. Pe șantier a rămas o problemă de transport. Aici, însă e redus la minim, I.C.I.M. — dealtfel o întreprindere specializată în construcții industriale introduce un procedeu nou în construcțiile civile, procedeu pe care, apreciindu-l, secretarul general al partidului i-a recomandat extinderea în cît mai multe județe. O puternică impresie ne-a produs cunoștința cu directorul general al I.C.I.M.-ului, tovarășul Emil Moldovan, unul dintre autorii celebrei invenții, om de o rară modestie. „Ei, nu se poate să mai muncim tot cu roaba. Trebuia să facă cineva și cele pe care le-ați văzut. În 1962 a luat ființă I.C.I.M.-ul. Toată lumea dorea casă. Eu vin de la Hunedoara. Am avut obligații morale față de colegii pe care i-am adus. Închipuiți-vă că de la 160, am ajuns la 8.000 de oameni. Se cerea o rezolvare imediată. Dar nu aceea a barăcilor. Așa am început primele prefabricate pentru locuințe. Cum s-ar zice, pentru nevoile personale. Acum vedeți în fotografia de acolo, case întregi, pe trailere, în drum spre București. Pe linia unor noi tehnologii care să aducă și împloritură economiei, am înlocuit uscarea panourilor cu aburul prin uscarea electrică. Betonul însuși e folosit ca rezistență. El e transformat în electrolit. De aici economia! Dacă uscarea prin abur costa 48 lei m³, uscarea prin electricitate costă doar 10 lei. Procedul e foarte proaspăt în lume. O altă invenție care ne scutește de stagnări în producție: mașina de făcut plase sudate cu un consum de unu la zece față de procedul R.F.G. S-au realizat explozii în microsecunde care fac sudura dintre cele două bare de armătură. Procedul se află acum în faza de prototip și va înlocui toate utilajele din străinătate. Vedeți dumneavoastră, omenirea este datoare cu un cuib cald“. O vie curiozitate ne-a făcut să vizităm și locuințele cîtorva locatari din blocurile realizate de I.C.I.M. Pe strada Cosmos din cartierul Steagul Roșu încă n-a apucat să crească iarba. Dar copiii sînt și mulți. La blocul nr. 19 ne deschide ușa apartamentului său, proprietate personală, Eugen Gusbeth, economist la I.C.I.M. O curățenie și o eleganță desăvîrșite. Finisarea blocului nu lasă loc la comentarii. Faianța vernil în baie, pînă la tavan, în compensarea linoleumului, strălucеște. Trei camere care pot adăposti fericierea. Pe aceeași stradă, la blocul nr. 20, Vasile Mureșan, operator la C.I.A.T., soția librar,

ne deschide ușa apartamentului său, proprietate de stat. Nici un rabat la finis camerele de comandat, oameni gospodăritori, calci în virful picioarelor. Gătime să pună și muzică. Și să mai stăm și vorbim despre viață. Despre construcții. „Am avut niște oaspeți, ne spune care au stat la mine o săptămînă. Că să plece, am crezut că-i înșeală vîzul. bloc cu totul nou, înșolit, se ridica pe loc unde ei, la venire, nu zăriseră nimic. Dar nimic“. Ne despărțim de Brașov sentimentul că în fiecare casă este copil care desigur își scrie memoriile.

Cine a cunoscut pentru prima dată Baia-Mare, puține referințe al marilor reșenilor, n-o mai poartă uita. Revenirea în acest oraș micșorează emoția. O înmulțifică. Centrul vechi, conservat, cu poezia străzilor lui, cu așchi înguste prin care dacă pătrunzi sești luminări pentru nuntă, hamuri, cu și cuie la kilogram, există. Ediliile orașului au avut grijă ca în avîntul construcțiilor să nu-și știrbească vestigiile simple mărturii ale trecutului. Seta a construit, și nu oricum, se vadește Baia-Mare prin noile construcții, edificii social-culturale, prin cartierele întinse locuințe, cu o arhitectură ce îmbină stilul tradițional maramureșean cu linia zveltă generoasă, a celei mai noi concepții urbanistice. Cine vede astăzi actualul sediu al Comitetului județean Maramureș, P.C.R. și al Consiliului popular județean vede moderna Casă de cultură băimărenilor, își dă seama de cîtă gust, de cît suflet s-a investit în capul maramureșenilor. Însotitii de tovarășii Gheorghe Ardeleanu, directorul Trustului de construcții Maramureș, pentru a lege tot ce s-a construit în Baia Mare și străbătem: cartierul Săsar, cu zeci de blocuri turn bine armonizate în vederea peisaj, oferă privitorilor surprinzătoare arhitectonică a sediului Institutului de cercetări miniere, a Institutului de învățămînt superior cu facultățile sale de ingineri, cartierul Decebal cu blocul se lună, locuințe avînd la parter spații comerciale, cartierul Gării cu blocuri ale căror balcoane generoase, superbe, din șablon, dînd orașului diversitate, cartierul Gară 2 cu 5.500 apartamente unele încă în construcție, realizat din ultimele directive ale sistemărilor, panouri mari și structuri cu diafragme cu pereți verticali din beton monolit planșee prefabricate.

Este adevărat că la acest tip de structură viteza de execuție este mai mică, iese un lucru frumos. Îl cunoaștem mijlocul treburilor sale pe Ion Ghilivăț, șeful lotului fundații la șantierul nr.

Pe 12 septembrie, cînd sînt sfîrșitul anului nu mai e departe, ne-am deplasat pe cîteva șantiere al Grupului 2 (Unul dintre cele mai bune ale Capitalei, condus de un experimentat director, inginer de înalt profesionalism, om de idei și de responsabilitate, Constantin Popa). În Colentina și pe Calea Moșilor. În Colentina, pe str. Cremeniței două blocuri nu pot fi încheiate, nu pot intra echipele de finisaj în ele, fiind deja ieșite din graficele de predare către locatari, deoarece le lipsesc P 21. Un singur planșeu prefabricat. De o anumită tipodimensiune. „Doar de 5 bucăți mai avem nevoie“, ne explică ing. Ion Efrim, șeful șantierului 4. Curg comenzile, telefoanele, insistențele grupului, centralei de construcții-montaj, ale delegațiilor pentru a le obține de la secția Bragadiru a Întreprinderii de prefabricate „Granitul“, dar nimic. „De la 1 august sînt în stadiul asta și nu le putem încheia, ne confirmă și directorul adjunct al grupului, ing. Nicolae Giurescu. Șefii de șantiere, Ion Efrim și Ion Surcel, nominalizează multe alte blocuri a căror construcție e oprită din lipsă de prefabricate. Blocuri întîrziate, frinate, rămase la anumite stadii de lucru și blocuri complet sistate care nu mai pot primi anul acesta nici un prefabricat și ca atare factorii de decizie ai Capitalei, neavînd altă soluție, au dat dispoziție „să rămîna pentru anul viitor“. Blocurile 39 și 39 A,

din Calea Moșilor, cu 75 apartamente „trebuia să aibă structurile terminate la 30 septembrie. Și se află la parter. Din aceeași lipsă de prefabricate“. În aceeași stare de case sistate în care nu se vor muta anul acesta locatarii, așa cum era prevăzut, mai notez 54 A și 45 A tot din Calea Moșilor PM 51 și PM 50 din Șos. Căfelu... Ne oprim ceva mai insistent asupra celeilalte categorii — pentru care există repartiție de prefabricate, există note de comenzi, există promisiuni, dar care întîrzie să sosească pe șantiere. Blocul 32 Moșilor (cu 102 apartamente) e abia la etajul 6, la ora prezentă, conform graficelor de execuție, ar fi trebuit să aibă structura finalizată. „Lipsește F 22 dreapta și stînga de o săptămînă și nu putem face nici o turnare, raportează foarte necăjit maistrul Gheorghe Stancu. Am patru zile, tovarășe director, de cînd nu torn nimic (adică betoane, n.a.). De vineri pînă azi n-am primit un panou. N-am nici F 1, nici F 7. Nu venim pe șantier să ne uităm la cer. Lucrăm în acord global și dacă nu ne facem normele nu cîștigăm. Imi pleacă oamenii din brigadă. La 3 seturi de cofraje pe care le am nu produc cu nici unul la capacitate. Vă rugăm, faceți ceva cu prefabricatele, așa nu se mai poate!“ Vin și șefii de echipă Nicolae Marin și Cojocaru cu aceeași necazuri, numite F 22, F 9 II., cu o listă întregă de panouri deficitare,

fără de care nu pot înălța blocurile 53, 41, 43, 33-35, 55 de pe Calea Moșilor. „Situația la nivelul grupului este următoarea, ne informează directorul ing. Constantin Popa. „Din 6.400 apartamente, cifra inițială de plan, 324 au infrastructurile terminate, subsolurile au fost însă total scoase din repartiția de prefabricate. Fabricile nu ni le pot asigura. Fîind vorba de secțiunile mixte, pe cele integrale prefabricate nici nu le mai aducem în discuție. Grupul 2 a avut în plan a executa un număr de 364 apartamente în blocuri cu 8 etaje integrale prefabricate cu secțiunea Tip 772, un proiect recent pus la punct la Institutul de proiectări pentru construcții tipizate, și după părerea mea foarte valoros, o gîndire bună. De la 1 iunie încoace ni s-a repartizat, pe hîrtie, 1 apartament pe zi în baza căruia am început blocul 37 din Moșilor. Pînă acum am primit 0,3 apartamente pe zi. Conform repartiției în 100 de zile ar fi fost terminat. Cum arată, îl vedeți“. Îl vedem, sînt montate doar parterul și parca un fel de etaj I, incomplet. Nu sosește prefabricatele. Ce se întîmplă cu prefabricatele? Cine a fost azi în grajiile șefului de depozit?

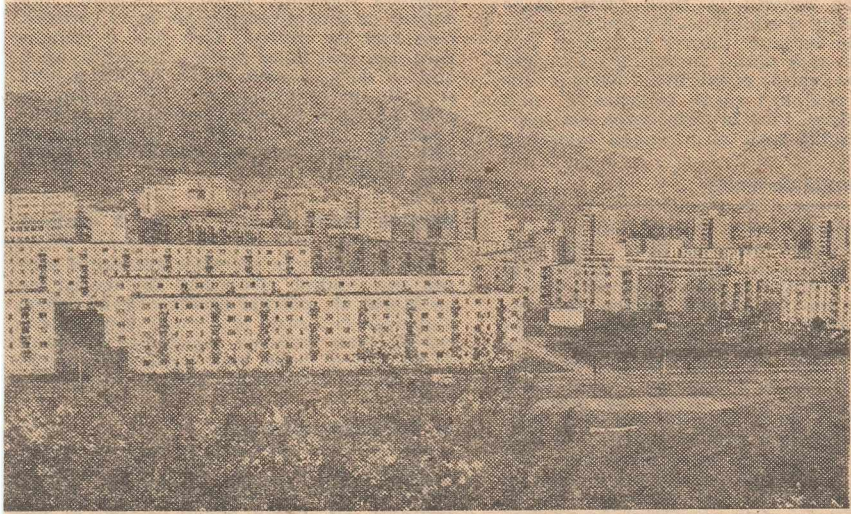
Împreună cu directorul adjunct, ing. Nicolae Giurescu — un alt constructor cu experiență și notorietate, a înălțat platforma industrială a Tîrgoviștei — ne de-

plasăm la Întreprinderea „Granitul“ ne ocupăm de lista pieselor deficitare pentru secțiunile mixte, unde există periență, unde nu există cauza obiectivă integral prefabricatelor numită întîi în punerea în fabricație a noilor cațaji. Deci, să discutăm și să analizăm

Din păcate, nu ne vom

față în față beneficiar și producător reînțîlmim cu mai vechea noastră cîntă, ing. Sorin Dinu, director adjunct „Granitului“. Și ne declinăm direct, prînderea că regăsim, ca și în marti și în mai, și în septembrie, aceeași situație — necorelarea producției de prefabricate, sortimental, cu logica, fluxul, montaj pe șantiere. De unde și de cîmențîn dezastoriile de panouri? Nu știe oare în poligoane din cîte panouri ce fel de panouri alcătuiesc blocurile

ARE CONSTRUIESTE

Mare: „Actualmente, ne spune el, sminat fundațiile până la cota zero, noi vine cel de-al doilea lot de ură”. Strada Republicii, recent realini se deschide largă, sărbătorească, și prin linia sa modernă, elegantă, nea unor cutii ce nu se deosebesc de inșele decât prin literale ajutate merele pe care le poartă. Urcăm pe acoperișul ultramodernului maganversal, realizat tot de T.C.M., anul în curs de predare. Totul este în marmură, aluminiu și sticlă. Nu, un produs de serie. Cerc migală și La etajul trei se și pune mobilie în magazin cu o suprafață comercială 300 m². Privim orașul cuprins între i cu metale prețioase, un oraș a căpulație a crescut de la 16 000 de loți, ciți avea după război, la 110 000 de ori. Zona industrială îi conferă măși putere. Străbăteam Baia Mare și ne n la tot ce s-a ridicat în anii coniei socialiste. Bazinul de inot olimste răsplătit din 1976 cu 113 recorSala Polivalentă cu 2 000 de locuri răsplătită și ea de echipa de handminin a T.C.M.-ului, vicecampionă ul național. Lată-ne în fața poligoede prefabricate, de 2 000 de aparate, aflate în construcție. O primă va începe să producă chiar din an și cu întreaga capacitate, din seul I 1980. El va dubla producția de bricate pentru locuințe în Baia Mare. a că printr-un efort susținut sarcinincinalului la construcția de locuințe i cu siguranță realizate în județul Mareș, pământ de candoare al Româin continuă prefacere.

Ne aflăm în fața tovarășului inginer Grățian Șerban, Erou al Muncii Socialiste, directorul general al Trustului de construcții Cluj. Ne aflăm în sediul trustului care, în urma rezultatelor deosebite ute în 1978, ocupând locul I consein ultimii ani în întrecerea dintre ile de construcții, a primit anul a finalul titlu de Erou al Muncii Sote. Faptul că ne aflăm printre eroi porește atenția, dar vedem oameni uși. Ne-am putea închipui că un în timp de pace trebuie să se lupte cu ceva, în afară de lupta cu inercu timpul nefavorabil măcar, stind t undeva, la mari înălțimi, în conde mare pericolitate. „Cum ați reușit, așe director, să obțineți asemenea ne?”. „După niște rezultate care e-au mulțumit în cincinalul trecut, lul cincinal a fost gândit din timp. de 27 500 apartamente prevăzute, noi preda 35 000 apartamente”. „Cum se că aceasta?”. „Prin crearea unei

baze proprii de asigurare a tuturor necesităților noastre. Prin forțe proprii am asigurat 95% din prefabricatele de beton armat, 80% din nevoile proprii de agregate și integral confecțiile metalice, în ultimii 3 ani dublind producția de beton armat. Trecerea la industrializarea totală a lucrărilor de locuințe și edificii social culturale nu a dus nicidecum la sablonizare. Frumosul hotel Belvedere de pe Cetățuie, Facultatea de mecanică, magazinul universal demonstrează prin ele inșele acest lucru. Necesarul de cărămidă și mortar a scăzut în ultimii trei ani la un sfert, în condițiile în care planul a crescut de două ori și jumătate. Paradoxal, preocuparea noastră a fost cum să nu zidim și să nu tencuim!

Aceasta se realizează încă din fabrică. Ne-a preocupat formarea unui colectiv stabil, dornic să lucreze, să se califice. Le-am asigurat cămine, cantine, locuințe de serviciu. Avem peste 800 de apartamente și garsoniere în Cluj-Napoca și încă vreo 300 în județ. Avem oameni foarte bine pregătiți, cu putere mare de muncă și la nivelul conducătorilor din subunități. În șantier trebuie să ai mobilitate și să nu aștepti să-ți vină sau să nu-ți vină materialele. Ne-am primit b.c.a. pentru prefebricate care să le înlocuiască, am preluat o balastieră. În două șantiere am extins două linii care produc 30%/40% din necesar. Am adus anul trecut două mașini care ne fac plase sudate, în trei schimburi, acoperind nelivrările. Nu vrem să fim puși în situația de a ne justifica. Da, la noi se construiește mult, din vocație, din necesitate. Am fost recent în nordul Italiei, dar între Florența, Roma și Rimini n-am văzut atâtea construcții cite în județul Cluj. Să ne gândim că acum trei ani realizăm 3 300 apartamente iar astăzi 9 000!

Lucrările de locuințe în Cluj-Napoca, se impart în trei cartiere: Mănăstur, Mărăști și Grigorescu. Insoțiți pretutindeni de tinărul și apreciatul inginer Bányai Attila, vizităm și acest cartier, în trecut cu o faimă de suburbie în care se petrecea orice. Peste 20 000 apartamente, adică un oraș ivit doar din 1971 și până acum. Cu toate dotările sale — magazine, școli, creșe. La ora actuală se realizează aici o poartă de intrare dinspre Oradea, corespunzătoare urbanisticii bătrânului și modernului municipiu. Șeful acestui șantier, inginerul Sendrea, ne informează că au și atacat un front de lucru pentru 1500 de apartamente ce vor fi predate la sfârșitul acestui an, în loc de 1980. Anul viitor vor începe un cartier nou, al Zorilor. Acum sint acolo niște borne și un cîmp scerat. O imagine cu care noi ne-am obișnuit, o imagine care nu-și găsește echivalentul în

cuvinte decât în bunăstarea sufletească a celor care mine vor urca treptele spre căminele lor, spre liniștea lor, ca pe atâtea alte trepte ale României socialiste.

Pe inginerul Constantin Popa, directorul Grupului 2 șantiere din Centrala de construcții montaj a Consiliului popular al municipiului București, l-am găsit pe teren, împreună cu inginerul Ion Efrim, șeful șantierului 4. „Tovarășe director, lucrați în centrală din 1959. Ați văzut multe, ați construit multe. Constructorul cum vine, imediat ridică un gard, oamenii se ȋșese peste el, văd o baracă, o groapă, fac presupuneri, pleacă. Ce faceți dumneavoastră?”

Principala noastră zonă de activitate se află între Calea Dorobanți și Șoseaua Pantelimon unde vom mai construi până la finele cincinalului peste 6 000 de apartamente. Restul volumului de construcții se găsește în Colentina și Lacul Tei. Din experiența dobândită, începînd cu acest cincinal, s-a accentuat specializarea șantierelor, astfel încît acum funcționează trei șantiere de structură, care execută scheletul de beton armat al clădirii și două șantiere de zidărie. Ce asigură aceasta? Ritmul accelerat al execuției, o calitate mai bună a produsului, permițînd un control mai riguros și mai des și mai ales permanentizarea colectivelor de muncitori, urmînd astfel cuvîntul tovarășului Nicolae Ceaușescu la Adunarea oamenilor muncii de la I.M.G.B., în 1977, cînd recomanda formarea unor colective care să se împrietenescă în procesul de producție, să lucreze ca o familie. La noi, fluctuația între lot și șantier a dispărut, grație calificării tot mai multor muncitori. Avem clase înființate pentru calificarea la locul de muncă, fapt ce a permis anul acesta calificarea a peste 100 de muncitori în diverse meserii”. „Se știe, tovarășe director, că fondul pentru construcții de locuințe și alte investiții cu caracter social se constituie în unități economice, în scopul creării la dispoziția acestora a unei baze materiale proprii, care să asigure atragerea și permanentizarea personalului muncitor. Ce ați făcut dumneavoastră în acest sens?” „Era o vorbă, că cizmarul umbra cu pantofii ruși. Dar iată că rezolvăm problemele sociale prin fondurile de investiții alocate nouă construind locuințe pentru oamenii noștri. Numai anul acesta am dat în folosință 152 de apartamente din care 110 au fost atribuite de C.O.M. muncitorilor Grupului 2 șantiere, diferența fiind dată întreprinderilor surori care au concurat cu speci-

ficii lor la înzestrarea blocurilor. Avem în perspectivă deschiderea lucrărilor la încă 320 apartamente, tot pentru oamenii noștri. O noutate: pe linia acelorasi preocupări, printr-o îmbunătățire tehnologică, am construit cantine în apropierea locului de muncă, una dintre ele fiind realizată din elemente spațiale, demontabilă, din trei piese, care se poate amplasa oriunde, într-o singură zi. Creșterea conștiinței muncitorilor, creșterea nivelului de viață se reflectă prin creșterea productivității muncii, prin ritmicitate. Iată echipa șefului de brigadă Constantin Chiriac. Face tot felul de minuni. Figurează ca echipă de lăcătuși sudori, dar tot atât de bine execută montări și demontări de schele pentru executarea lucrărilor de zidărie, montări de geamuri armate, montări de elemente de beton armat prefabricate, pardoseli din covor PVC. O brigadă policalificată ce ia parte la toate eforturile deosebite pe care trebuie să le facă unitatea noastră. Echipa lui Ivan Nicolae și Tache Marin au primit cea de-a doua calificare, fiind chemate să execute infrastructura și structura blocurilor integral fabricate. Zugravii vopsitori au trecut la realizarea tencuielilor, a gleturilor. Urmînd indicațiile date de tovarășul Nicolae Ceaușescu referitoare la grăbirea ritmului de construcție, la realizarea unei înalte calități și a unei mari economii, chiar din acest an ne-am creat un atelier de prefabricate, pentru parapetii de balcon, astfel încît grosimea parapetului care pînă acum era între 8—12 centimetri acum este de numai 3—4 centimetri. Avem o sarcină de circa zece mii de astfel de parapetii ce ar acoperi suprafața unui hectar. Datorită tehnologiilor ridicate, a mecanizării, dar și a creșterii conștiinței, astăzi un muncitor produce de șapte ori mai mult decît în 1960. „Cu ce sentiment vă plimbați dumneavoastră, tovarășe director, printre cascele pe care le-ați construit?” „Cu sentimentul omului care a construit 15 000 de apartamente, în care seara se aprind luminile, cam un oraș de peste 200 de mii de locuitori. La un moment dat mi-a venit să-mi scriu memoriile. Munca de constructor este foarte grea. Oamenii primesc locuințele la cheie, intră în apartamente, își continuă viața, istoria lor. Cine știe însă că Toader Paveliuc, șeful echipei de dulgheri, a venit de copil pe șantier, că Ion Junoiu, Ion Crăiță sau inginerul Ion Efrim, aici de față, stau la temelia atitor bucurii omenești?”

ADI CUSIN ■

nstruiesc în București? Nu după nișele respective sint organizate lini-fabricație? Acum, ca și în celelalte te ale semnatarei, în mod parase susține același lucru, sfidîndu-se ța. „Nu există dezastorii!” „Grude șantiere solicită mai mult decît

este blocuri anul acesta

itățile noastre de producție”. Real, entrala de construcții-montaj a Capi-pune ordine în această cerere și uză în general, în corelație cu cașile întreprinderilor și cu contraccheiate și semnate de ambele părți. ția Bragadiru confruntăm o fișă de ndă cu una de producție, de pe luna t. Constatăm exact realitatea de pe re. Anumite repere, cele ce apar ca tare, s-au produs sub numărul ce-acceptate. Acest cerc vicior are însă

niște cauze. Deși se știu, se cunosc, — chiar dacă în fața noastră nu se recunosc — nu știm de ce nu se și îndreaptă?! Ele ar fi: Nu se lansează în fabricație o producție fizică în concordanță cu blocurile fizice. Și în consecință nu se organizează realizarea unui număr corespunzător de tipare pentru toate piesele. Beneficiarului îi pasă mai puțin ce se întîmplă pe șantiere. El își raportează producția către organele ierarhic superioare la metri cubi de beton prefabricat și nu în apartamente. Astfel își realizează planul și dacă produce munți de planșee, să zicem, și nu produce deloc fațade. Își iau oamenii retribuțiile. Constructorii, însă nu! Atîta vreme cît se va perpetua această mistificarea a producției fizice, în afară de rugăminți și insistențe personale, beneficiarul nu prea are pirghii prin care să determine producătorul să le furnizeze la timp, și în conformitate cu clauzele din contract, prefabricatele. (Ar fi de discutat în acest sens și faptul că multe ar trebui să ajungă pe șantiere gata finisate, și nu ajung astfel. Se fac concesii, prea multe concesii pentru a se construi totuși cele 46 500 apartamente. Și iată că, totuși, nu se realizează în întregime.

Constructorul, la rîndu-i, nu prea are replică, e și el în culpă față de producător. În trimestrul I a ridicat doar 30 la sută din producția de prefabricate a fabricilor. A fost o iarnă grea, ritmul

de montaj pe șantiere a fost redus. Întreprinderile sint însă industrie cu flux continuu, trebuia să producă. (Chiar și metri cubi nu erau cointeressați să facă altfel!). Primăvara au apărut problemele. În poligoane au apărut munți de prefabricate, cu care era greu să faci totuși blocuri. Erau multe piese de același fel și de loc din altele. Mai erau și mai sint probleme și de calitate. De 5 ani, atît specialiștii din fabrici, cît și din construcții propun depozite intermediare, bine organizate, pe sistemul bazelor de aprovizionare cu materiale de construcții. Nimeni nu aude. Ministerul Industriei Forestiere și al Materialelor de Construcții ar trebui să studieze această soluție care ar rezolva pentru ambele părți multe dintre problemele actuale.

Piesele deficitare generează tot felul de situații încordate nu numai pe șantiere, ci și în poligoanele de fabricație. Apar, da, emabargouri pentru anumite grupuri de construcții „azi nu se dă un panou la grupul cutare”, trebuie servit altul „care n-a ridicat de mult” sau pentru care cineva a făcut intervenții. „Azi cine o fi în grațiile șefului de depozit?” se întreabă dimineața cînd vin cu trailerele în poligoane, delegații grupurilor. Deși colegi, ajung să se bață literalmente pe panouri — am mai scris-o, am mai semnalat-o,

situația însă nu s-a schimbat, se perpetuează fiindcă se perpetuează problema — ajuns ca la licitație. Stau lingă panou, aproape sus pe tipar, așteptîndu-l „să se coacă”. Situație nefirească precum și realitatea că maistrii și chiar șefii de echipă de pe șantiere bat drumurile poligoanelor, o armată de oameni se mută acolo, insistînd să capete ce au nevoie. Pentru că macaralele zac în jurul blocurilor și se plătesc, în gol, locații de mii și mii de lei. Din banii șantierelor, afectează planul lor și beneficiile lor. Ca și o mulțime de alte consecințe în organizarea locurilor de muncă — sint blocate cofraje, imposibilitatea asigurării unei discipline ferme, a respectării timpului de lucru....

De la 1 februarie pînă la 15 mai, săptămînal, în fiecare marți, am fost prezentă în ședințele de comandament organizate la nivelul Capitalei. Restanțele în livrarea prefabricatelor au fost o permanentă pe ordinea de zi. Un coșmar al zilelor de marți! Și totuși, rareori, în afară de rapoarte, reproșuri și angajamente, am auzit propuneri pentru soluționarea problemelor. Soluții radicale pentru lichidarea lipsurilor și neajunsurilor. Cine și-a greșit socotelile?

CICI IORDACHE ■

Pantelimon, bloc 47 sau

Blocul numit „accidentul B 47”

● Declarație de martor

Subsemnatul Nelu Sermășan sint proprietarul apartamentului 99 din blocul 47, Șoseaua Pantelimon nr. 258, pe care l-am contractat cu I.C.V.L. la prețul de 172 314 lei. Am achitat un avans de 92 314 lei, urmând ca restul de 80 000 lei să-i achit în rate lunare. Altă avere nu am. Am investit în această lucrăciună tot ce am avut. Deseori, împreună cu lucrătorii institutului unde lucrez, am efectuat pe șantier numeroase ore de muncă patriotică.

La preluarea apartamentului, reprezentantul I.C.V.L., Dumitru Girbea, mi-a spus că întâi semnez actul de predare-primire-recepție și numai după aceea văd apartamentul. La ezitarea mea, m-a amenințat că dacă nu mă grăbesc aș putea să-l pierd, fiindcă sint foarte mulți solicitanți. Am semnat și am primit cheile.

Holul comun nu avea glasvanduri. Scara nu avea balustradă protectoare la etajul meu. Ușa de la apartament fusese tăiată și montată greșit. În interior ușile nu se închideau și în jurul lor erau goluri. Majoritatea plintelor din hol căzuseră. Camera nu avea rafturi. Debaraua, de asemenea, nu avea ușă și nici rafturi. Sistemul de aerisire din bucătărie și baie nu funcționa. Faianța de baie căzuse. Șapa de beton pe care se montase linoleumul prezenta denivelări. Linoleumul era plesnit și ars cu țigări. De la ferestre lipseau garnituri. Ușa de la balcon nu se închidea. Pereții despărțitori se mișcau și erau netencuiți corespunzător.

La 4 martie 1977 unul dintre pereții interiori s-a deplasat în întregime. Stâlpii de susținere au fost fisurați dând la iveală lucrul de mînă la al constructorului. S-au făcut consolidări. După puțin timp fisurile au reapărut. Peretele este crăpat.

Dosarul cuprinde 340 de declarații de martor și toate sint asemănătoare.

Nicolae Ionescu, șef șantier

„Lucrările la blocul 47 din Șoseaua Pantelimon nr. 256-258 au fost bine executate. Ele au făcut o plăcută surpriză fostului colectiv I.C.M. 5, actualul Grup de șantieri, în special tovarășului director Nicolae Chiru care în mai multe ședințe C.O.M. a afirmat că se relaxează ori de cite ori vine la blocul 47, atît de bine sint executate lucrările. În urma acestor impresii a fost organizat chiar și un schimb de experiență, la care au fost invitați să participe șefi de șantier, șefi de loturi, maiștri și chiar șefi de echipă, unde blocul 47 a fost dat ca exemplu pentru calitatea execuției...”

Ce s-ar fi putut vedea în timpul

schimbului de experiență

Stâlpii prezintă abateri de la verticalitate, 5-10 cm, spre exterior. În fațada principală lipsesc piesele înglobate pentru prinderea prefabricatelor din beton. Parapeții balcoanelor au înălțimi mici, periculoase. Elementele prefabricate cu rupturi, abateri dimensionale, găuri, armături aparente, poziționări greșite. Prinderea de structură a parapeților prefabricați s-a făcut prin sudură, lipsind piesele metalice înglobate, operație ce influențează negativ atît armătura de rezistență cit și betonul din jur. Zidării exterioare, realizate din blocuri b.c.a. cu grave deficiențe: nu sint ancorate de structura de rezistență, nu sint împănate cu elementele structurii, prezentînd pericol de cădere, neplaneități ale suprafețelor sau dezaxări ale întregului panou. Lipsa boiandrugurilor și rezemarea blocurilor b.c.a. direct pe timpplărie, sau boiandrugii montați fără să corespundă normativelor. Rosturile de dilatație dintre tronsoanele clădirii au lățimi variabile, între 1-12 cm., față de 8 cm. cit prevede proiectul, multe dintre ele sint umplute cu moloz sau cofraje. Au fost montate elemente de fațadă cu defecte mari, și spături, armături aparente etc. Nu sint respectate cotele de nivel și distanțele între ziduri, apartamente mai scurte, coridoare strimbe, holuri pitice. Hidranții sint montați invers și nu pot fi folosiți în caz de incendiu. Traseul conductei de alimentare cu apă a hidranților este sinuos ca urmare a existenței zidurilor dezaxate. Gurile de evacuare a teraselor sint infundate. Hidroizolația este executată necorespunzător. S-a montat timpplărie cu defecțiuni: este deformată, îi lipsesc balamalele sau dispozitivele de închidere. Tim-

plăria nu este bine fixată de structură, prezentînd pericol de dislocare și prăbușire. Golurile dintre zidărie și timpplărie provoacă surgeri de apă în interiorul camerelor și generează zone de igrasie. Baghetele pentru fixarea geamurilor au fost înlocuite cu chituri executate necorespunzător. Cazuri dese de modificări de timpplărie ca să poată fi montată în golurile de execuție. Rampele scărilor s-au montat la alte nivele decit cele prevăzute în proiect și chiar într-o poziție deplanată. Diferențe vizibile de nivel între pardoseli. Plințele sint executate din alte materiale decit cele prevăzute, sau sint executate cu deformații vizibile și prost finisate. Pardoselile de mozaic prezintă spațgeri, fisurări sau denivelări pronunțate. Unele pante la balcoane sint executate invers, dinspre balcon spre cameră. Linoleumul a fost pozat pe un strat suport necurățat și cu denivelări pronunțate. Tencuieli cu discontinuități și denivelări. Faianța în băi defectuos lipită sau cu rosturi neumplute. Suprafețele ascunse ale corpurilor de încălzire nu sint vopsite. Din pricina nesistemizării reliefului în zona blocului subsolurile pot fi inundate. Cantități mari de beton sau mortar întărite. Coșurile de fum din spălătorii sint executate fără ieșire pe acoperiș. Ventilația naturală din băi nu funcționează datorită obstaculii ei pe traseu ca urmare a greșelilor de execuție. Nu s-au executat racordurile între stația de apă uzată și canalizare. La stația de incendiu pentru magazine, golurile pentru ușile de acces s-au executat ulterior turnării pereților din beton prin spargerea acestora și tăierea armăturilor, iar dimensiunea golului de montaj nu corespunde celui prevăzut în proiect. La stația de hidrofor, izolația hidrofulgă este executată necorespunzător, ceea ce provoacă infiltrații de apă pe pereții interiori pe care sint pozați conducători electrici, etc., etc.

Tovarășul Ionescu nu precizează în ce a constat exact schimbul de experiență.

Constantin Pătrașcu, șef de lot

„De toate aceste deficiențe se fac vinovați în primul rînd muncitorii care au lucrat la construcție. Nu contest că o parte din responsabilitate îmi revine și mie, deoarece în calitate de șef de lot trebuia să controlez și să răspund de calitatea tuturor lucrărilor. Verificînd prin sondaje lucrările și constatînd defecțiuni am luat măsuri imediate de remediere a acestora. Doresc să subliniez însă că fiind singur și avînd numai un singur maistru în sub-

ordine iar construcția fiind foarte mare nu am avut posibilitatea să urmăresc îndeaproape calitatea tuturor lucrărilor. Declar că în mai multe rînduri l-am sesizat verbal pe șeful șantierului, Nicolae Ionescu, cerîndu-i să-mi repartizeze mai mulți maiștri. Pînă la terminarea construcției am rămas însă cu un singur maistru...”

● Declarație de martor

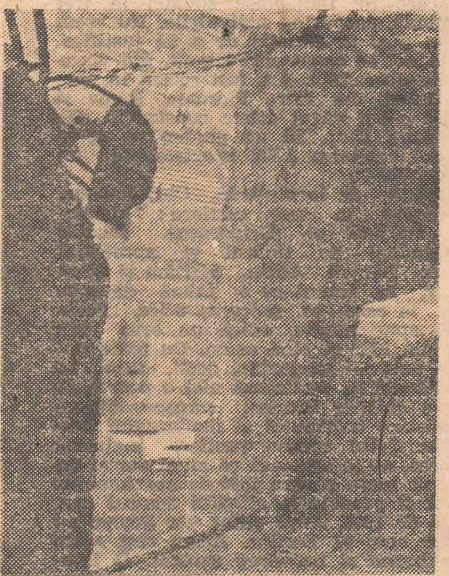
Mă numesc Piceava Dumitru. Sint proprietarul apartamentului 241. Contractul de construire l-am încheiat cu I.C.V.L. la prețul de 152 279 lei. Am achitat un avans de 82 279 lei. În prezent plătesc rate lunare de 1 600 lei. Procesul verbal de predare-primire-recepție l-am semnat în prezența unui tovarăș Radu, maistru. I.C.V.L. îl semnase anterior. N-am putut vedea apartamentul înainte de semnare. L-am văzut după. Deficiențele erau mari și am întocmit o listă cu toate. Am predat lista șefului de lot, Constantin Pătrașcu și am primit în schimb promisiuni că se va rezolva. Am așteptat zadarnic. Am tocmii eu niște muncitori de pe șantier care mi-au cerut o mie de lei. Am solicitat și sprijinul I.C.V.L. Mi s-a răspuns că nu e treaba lor, ei nu sint decit intermediari.

În perioada construcției am fost pe șantier. Se consumau băuturi alcoolice. Nu se lucra. Cofragul era lăsat descoperit mult timp, se umplea de mizerii, conserve, pămînt, hirtii, resturi de mincare. Muncitorii erau nesupraveheați. Se lucra neritmic. Zile și săptămîni nu se lucra...”

● Altă declarație de martor

Înginerul Pătrașcu era tot timpul beat. Nu ieșea din baracă. Lucrătorii munceau nesupraveheați. Risipă de materiale, murdărie, dezordine. Locurile de muncă erau cînd foarte aglomerate, cînd goale. Se lucra neritmic. Betonul venea cînd prea ud, cînd prea uscat, cu prea mult pămînt. Atrăgeam atenția și mi se răspundeau obraznic, jignitor. Înginerul Pătrașcu ridica din umeri. (Moise Vasilescu)

În cursul anului 1977 am aflat că înginerul Pătrașcu dăduse dispoziție să fie îngropați în pămînt mai mulți saci cu ciment. Părea incredibil și am zis că-i birfă. După un an am aflat că înginerul Pătrașcu, împreună cu alți muncitori, dezgropase sacii, și cimentul îl împrăstiasse pe șantier.

Parapet de balcon la etajul 11

Trebuie să remarcăm, spre lauda constructorilor bucureșteni, că în sesizările ce se stîrnesc pe urma lor nu-și fac loc obiecții privind soliditatea, siguranța, structura de rezistență a clădirilor. Un caz deosebit ni se pare cel al blocului 45 de pe Bd. 1 Mai, ridicat de către trustul „Energoconstrucția” în parte chiar pentru oamenii săi, ai trustului.

„Aici — spune președintele Asociației de bloc — balcoanele de la etajele 1, 2 și 3 sint pe cale să devină primejdioase. Rezistența lor a fost calculată pentru un perete finisat avînd grosimea de 12 centimetri. Însă au fost turnate ondulate, strimbe. Ca să le îndrepte, constructorul le-a îngroșat la 32 de centimetri. S-a mărit, așadar, sarcina iar unele balcoane au crăpat pentru că armătura și-a pierdut din rezistență. Ca să le ușureze, constructorul le-a redus pereții — doar cei laterali — cu 10 centimetri, dar situația tot n-a fost remediată. La colțul blocului balcoanele s-au fisurat puternic...”

Evident, rămîne să apreciem dacă lipsa de siguranță a vieții într-un apartament nu poate fi cumva reprezentată și prin progresia lentă a unor efecte dăunătoare sănătății cum sint, de exemplu, condensurile.

Valentina Roșu a lucrat ca desenator

Azi dimineață, trecînd prin dreptul scării A am găsit o groapă și o parte din asfalt dislocat. Se vedea limpede locul unde fuseseră depozitați sacii. O parte din ei se rupseseră și cimentul rămăsese împrăștiat în groapă. (Calbejean Ion Viorel).

Uneori, de rusine, lucrătorii îl tirau pe înginerul Pătrașcu în baracă ca să nu fie văzut cit e de beat. Șantierul trăia o debandadă continuă. Maistru Ciupitu era ocupat cu alte probleme. Se lucra, practic, fără nici un control, fără nici o organizare, cea mai mare parte a timpului, apoi, dintr-o dată, o lună, două, năvăleau sute și sute de muncitori necalificați sau cu alte calificări, fără nici o legătură cu construcțiile, supraveheați la rîndul lor de șefi administrativi, funcționari etc. (Cristian Ciorică).

Nicolae Chiru, director Grup 3 șantieri

Din compararea efectelor seismului asupra mai multor construcții de același tip cu blocul 47, avariile produse de cutremur sint mult mai mari la acestea decit la blocul 47. Deci defectele constatate la blocul 47 nu sint urmarea unor erori de execuție, ci urmarea intensității cutremurului...”

● Declarație de martor

Alături de noi, există două blocuri identice executate în aceeași perioadă de alte șantieri. La aceste blocuri sechelele sint cu totul neînsemnate. Al nostru se află în pragul prăbușirii. Fisuri grave, pereți mobili, găuri în zid, goluri în betoane, dezaxare pe verticală a stîlpilor, grafituire a armăturii cu pantă foarte mare, armături verticale neacoperite cu beton, goluri de turnare, lipsă etrieri, betoane segregate, rosturi de turnare cu incluziuni de corpuri străine și beton de marcă necorespunzătoare... (Necșoiu Ion)

Nicolae Chiru, director Grup 3 șantieri

Menționez că valoarea devizului de consolidări impuse de cutremur la blocul 47 se află sub media valorilor de consolidare pe apartament la celelalte blocuri avariate, fapt pentru care consider că pentru blocul 47 nu se poate determina vinovăția cuiva.

● Declarație de martor

Tovarășul director Chiru încearcă să acopere o greșală printr-o altă greșală mai mare. Comparația nu se face cu alte greșeli de execuție ci cu execuțiile normale, cu majoritatea, cu partea covârșitoare. Apoi cum s-au făcut aceste consolidări? (Cristian Ciorică)

Au venit doi băieți de 18-19 ani care nu prea știau ce e cu ei acolo. Înginerul Pătrașcu le-a dat cîteva instrucțiuni, ei au dat din cap și au început să umple cu ipsos golul din stîlpul de susținere. Au plecat și nimeni n-a venit să controleze ce făcuseră. (Viorel Calbejean)

Nicolae Ionescu, șef șantier

Ca deficiențe aș enumera unele segregări ușoare care erau cunoscute și au fost remediate cu ocazia finisărilor. În privința finisărilor, părerea mea personală este că blocul 47 a fost lucrat bine și că oamenii și-au făcut datoria.

● Declarație de martor

Subsemnatul Mărin Constantin sint proprietarul apartamentului 193. Am contractat apartamentul la prețul de 150 681 lei. Am plătit un avans de 71 681 și în prezent mai am de achitat 80 000 lei. Apartamentul mi-a fost dat în folosință în următoarele împrejurări. Am semnat procesul verbal de predare-primire-recepție pe 11 februarie 1976 împreună cu reprezentantul I.C.V.L., Dumitru Girbea. Am insistat ca în prealabil să am posi-

Blocuri cîștigătoare, blocuri necîștigătoare

„Blocul 117 A, cu 86 de apartamente proprietate personală contractate cu I.C.V.L. a avut termen contractual de dare în folosință la 31 decembrie 1976. La termenul contractual, construcția blocului nu a fost terminată complet, însă la insistențele constructorului proprietarii și asociația au acceptat să preia apartamentele și părțile comune în starea în care se aflau la data respectivă, cu deficiențe, fără finisări la părțile interioare, la casa scării, terasa blocului, subsol și fără fațadă, cu condiția și obligația strictă din partea constructorului ca toate lucrările restante să fie terminate de către acesta în decurs de două luni de la data procesului verbal de predare-primire. Angajamentul constructorului — Grupul 3 șantieri — a fost formal, în scopul de a ne induce în eroare pentru semnarea procesului verbal de recepție, după care a abandonat lucrările iar acestea au rămas neterminate de mai

bine de trei ani. Lipsa lucrărilor de fațadă pricinuieste necazuri mari locatarilor, au dat naștere la degradări în zona calcanelor deoarece placarea termică a diafragmelor se găsește direct sub bătaia ploilor iar neplacarea stîlpilor cu beton celular autoclavizat a produs în multe apartamente condensuri interioare” (Asociația civilă a proprietarilor, bloc 117 A, strada Măgura Vulturului nr. 64, sector 2).

Asemenea memoriilor se scriu destule. Toate cuprind cam aceeași listă de probleme:

- Infiltrații de apă.
- Instalații defecte.
- Neetanșitatea ușilor, a ferestrelor.
- Neglijarea de către constructor a părților de folosință comună ale blocului: spălătorii, uscătorii, scări, lifturi, subsoluri.
- Lipsa finisajelor exterioare, a fațadelor.

tehnic. Acum este pensionară. Are un diagnostic teribil. Femeia aceasta este mamă a doi băieți. Tiberiu este elev de liceu. Iulian muncеște ca programator și este student la seral. Familia s-a înscris, în 1976, la un apartament proprietate personală fiindcă locuiește pînă atunci în condiții cu totul improprii. S-a mutat în apartament în 1978. Iată ce spune despre apartamentul său, apartamentul cu numărul 45 și situat în Șoseaua Iancului nr. 41, bloc 102 D, scara A, etaj 11, chiar asociația de locatari:

„Numai la șase luni de la primirea apartamentului, deficiențele de execuție și chiar de concepție și proiectare îl fac, cel puțin parțial, de nelocuit. Execuția defectuoasă a îmbinării dintre placă și diafragmă ca și a scafei, glăurilor și izolației hidrofulge a făcut să apară infiltrații puternice. Instalația de încălzire se termină în acest apartament (cap de coloană), astfel încît dă randament minim. Condensul permanent a favorizat apariția mușgaiului. Apartamentul de trei camere, dintre care două pe colț, a devenit practic de nelocuit, familia restringîndu-se în camera din mijloc, singura care poate fi folosită”.

Există în piesa locatar-constructor un monolog esențial, prin care locatarul recapitulează toate datele problemei — cum-

bilitatea să văd apartamentul, însă tov. Gîrbea mi-a spus că acest lucru nu e posibil decât după semnarea procesului verbal. După ce-am semnat mi s-au pus la dispoziție cheile și în apartament am constatat următoarele: șapa de beton de care era lipit linoleumul prezenta denivelări; linoleumul era prost lipit și ars cu smoală și țigări. Într-o cameră șapa lipsea. Timplăria metalică era ruginită, iar unele ferestre nu se închideau. Pereții interiori erau mobili — plăcile b.c.a. nu erau bine imbinat și la cea mai ușoară atingere se mișcau, sudura executată la balcon era de proastă calitate, balconul nu prezenta siguranță. Cada nu era racordată la instalația de scurgere. Am sesizat constructorul și mi-a trimis cițiva muncitori care mi-au dat de înțeles că dacă nu scot ceva nu vor face mare lucru, că sînt ocupați, că nu există materiale etc. După cutremur s-au făcut cîteva remedieri, dar fisurile și lipsurile în execuție au reapărut după cîteva săptămîni.

Nicolae Ionescî, șef șantier

Apreciez că raportat la numărul mare de obiective pe care l-am avut de executat și la personalul de care am dispus mi-am îndeplinit bine obligațiile de serviciu. Am lucrat pînă la epuizare, suferind și un infarct miocardic.

Deși la înființarea șantierului, planul acestuia nu prevedea predarea nici unui apartament, la sfîrșitul anului am primit sarcina să predăm 360 de apartamente și am predat 500. Conform normelor în vigoare elaborate de Ministerul Muncii un maestru nu poate răspunde de mai mult de 50 de muncitori. La blocul 47 ar fi fost necesari doi-trei maiștri. Am lucrat cu unul singur.

Mircea Millio, controlor C.T.C.

Consider că pricina esențială a defecțiunilor constatate este asumarea de către unele cadre de conducere a unor sarcini suplimentare, fără ca acest lucru să se facă paralel cu preocuparea de a fi asigurate condițiile de lucru corespunzătoare, cu respectarea legilor muncii și ale normativelor din construcții și, de asemenea, fără să se țină cont de procedeele tehnologice normale. Au fost încălcate totodată atribuțiile ce revin conducătorilor locurilor de muncă.

Virgil Poslușnic

Directorul Grupului 3, Nicolae Chiru, mi-a dat ordin să execut pardoseala magazinelor, deși nici zidăria, nici scara, nici tencuirea nu fuseseră începute. Am întrebat ce se va mai alege din pardoseală după ce vor începe lucrările la scară, la zidărie și tencuire. Directorul Chiru m-a amenințat că mă sancționează dacă nu execut ordinul. Întimplarea a avut loc într-o ședință C.O.M.

Neculai Ciupitu, maestru

În ce mă privește consider că în perioada cît am fost pe șantier mi-am îndeplinit corect obligațiile, în măsura în care acest lucru a fost posibil. Am în vedere că am lucrat cu un mare număr de muncitori, că am fost singur și că practic îmi era imposibil să verific calitatea tuturor lucrărilor. Efectiv am lucrat trei luni. Pe urmă am fost luat și dus pe alte șantiere, pentru ca să revin pentru puțin timp și iarăși să fiu mutat. Grosul operațiunilor de finisaj au fost lucrate în campania de trei luni, înaintea termenilor de dare în folosință. Au venit atunci muncitori din toate industriile, cu și fără legătură cu construcțiile. Au fost peste o mie de oameni supravegheați de normatori, lucrători din administrație, funcționari. Ce puteam face mai mult decît am făcut? A existat un comandament care răspundea de repararea sarcinilor și de îndeplinirea lor. Nu mai eram conducătorul unic al locului de muncă...

Declarație de martor

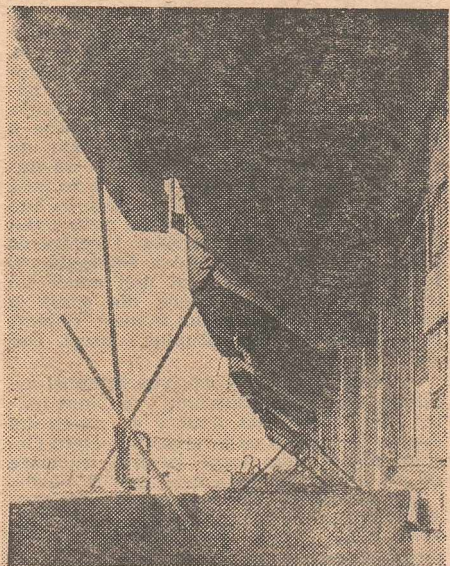
Mă numesc Cristian Clorică. Afirmațiile pe care le fac responsabilii șantierului care au executat blocul 47 sînt ciudate

nu numai pentru că ignoră realitatea de care se fac vinovați și care îi acuză prin ea însăși. Din punctul lor de vedere este firesc să te aperi în fața unei împrejurări care te condamnă. Afirmațiile lor mi se par bizare fiindcă ele ignoră viața a zeci și sute de familii, viața a peste o mie de oameni ai muncii ca și ei, care au investit bani și speranță, într-o casă, loc de întoarcere și de perpetuitate. Atenți numai la numărătoare, nu-i doare durerea celui pe care urmează să-l treacă prin gard. Să fie dincolo încă unul și încă unul... N-a murit? Să fie sănătos!...

Nimic nu-i induioșează, nimic nu-i interesează. Nici faptul că un copil împinge peretele cu degetul, nici plafonul construit cu 80 cm. mai jos sufocînd pur și simplu traitul, nici coridoarele strimbe, nici geamurile care nu se închid iarna, nici balcoanele construite cu panta spre camera, nici canalele infundate, nici lipsa racordurilor, nici linoleumul ars cu smoală și țigări, nici găurile din ziduri și stîlpii de susținere, nici betoanele segregate, nimic. Toate acestea sînt mici defecțiuni inerente. Și totuși, pentru 500 lei pe care-i scoti din buzunar, nimic nu mai este inerent. Totul se poate.

Debandada, bețiile, risipa de materiale, lipsa de supraveghere a lucrătorilor, lucrul neritmic, murdar, indolența și insolența, toate acestea fac parte din „specificul vieții de șantier”. Raportat la volumul de muncă și la oamenii cu care am lucrat, spun eu, am făcut chiar prea mult. Năvăliți la lucrul în asalt, hălăduiesc cinci luni ca să lucreze într-o săptămîna cu sprijin din afară și fără răspundere. Avînd locul de muncă chiar lângă șantier, eram zilnic martor la roadele acestei concepții. Pe inginerul Pătrașcu și maestrul Ciupitu nu-i scotea nimeni din baracă, în timp ce materialele zăceau și se deteriorau la voia întîmplării. Lucrătorii nesupravegheați încropeau și improvizau în afara normelor tehnologice, cînd lucrau.

Față în față cu realitatea sobră și ireproșabilă a celorlalte două blocuri ridicate vizavi de alte grupuri de muncă, șefii de la blocul 47 raportează statistic, recurs la comparații teoretice. Chiar dacă am fi atins perfecțiunea, susțin ei în esență, cutremurul tot ar fi făcut ravagii. După ei, faptul că majoritatea covârșitoare a blocurilor a rezistat este o întimplare. Al nostru, teoretic, trebuia să fie zob și nu este decît vraiste: iată un mare succes! Ce importantă are că au fost încălcate normele elementare tehnologice? Dacă nu le încălcăm tot aia era, teoretic. Realitatea zică ce-o vrea, nu ne interesează. Consolidările sînt făcute de mintuală, la un preț neînsemnat și apoi vin și spun: uitați-vă cît au costat la noi consolidările în raport cu alte blocuri; blocul nostru este magistral construit. Campionul acestui fel de justificări, directorul Nicolae Chiru, afirmă: aveam cunoștință des-

Improvizația constructorului pentru susținerea balcoanelor de 6 tone

dată procese verbale de recepție care li dezavantajează. Se pune întrebarea: cine-i obligă pe constructori să lucreze cu astfel de materiale, mai ales că au și ei un control tehnic de calitate? Răspunsul cel mai simplu și cuprinzător ar fi, probabil: viața, în sensul ei cel mai larg, realitatea că mii de oameni așteaptă să primească o casă.

Încă mult, în această privință, ar putea să ajute proiectanții. Este de-a dreptul inexplicabil cum aceștia, deși tot lor li se datorează minunea noii arhitecturi a Bucureștiului, reușesc să atingă uneori limita unde pînă și unui copil i-ar apare ridicol rezultatul muncii lor. Ne referim la platforma comercială de lângă blocul 45 de pe Bd. 1 Mai, despre care am mai amintit (ne referim nu la aspectul ei căci aspectul ei este agreabil și înfrumusețează locul — ci la modul în care a fost implantată în fondul locativ deja construit).

În blocul 45 stau oameni care lucrează în sectorul energetic. Aproape toți sînt constructori de termocentrale, de hidrocentrale, de linii electrice. Și-au putut construi aici o casă cei care au avut o vechime mare, neîntre-rupți, în aceste munci. Un alt criteriu a fost gradul de aport al fiecăruia pe marile șantiere de construcții energ-

pre toate defecțiunile; am reținut muncitorilor un procent din retribuție urmînd ca pe parcurs să remediem totul. Un singur lucru a uitat directorul Chiru: să asigure și formațiile de lucru care să execute remediile. Cele peste 300 de declarații ale locatarilor din care rezultă că toate eforturile lor de a obține remediile solicitate s-au izbit de un zid opac n-au importanță pentru tovarășul director; el a luat măsura; respectarea ei e o altă poveste. Că muncitorii și-au scos aceste rețineri tot de la locatari iarăși este o altă poveste pentru tovarășul director. La volumul lui de muncă și raportat la oamenii pe care-i are la dispoziție ce putea să facă mai mult? Neîntrebindu-se de ce atunci a luat o hotărîre formală și birocratică? Ne-am întrebat noi și am răspuns: fiindcă alternativa la această măsură formală și birocratică ar fi fost să raporteze neterminarea blocului, aminarea dării lui în folosință și atunci ar fi însemnat să nu mai fie director. Sau și mai rău: tras la răspundere. Iată deci că insolența nu mai este insolență, ci teamă, teamă pentru scaun, teamă de răspundere, teamă pentru amorul propriu, pentru orgoliul infaibilității, tot atitea motive care determină nu numai forța ci și natura forței care te fac să nu-ți mai pese de viața, munca și suferințele a zeci și sute de familii. Și să spui: după părerea mea, dacă raportăm valoarea medie a cheltuielilor de la consolidările blocului 47 cu valoarea medie de la alte blocuri atunci vedem că nimeni nu trebuie tras la răspundere...

IN CONCLUZIE

Declarațiile celor peste 300 de locatari din blocul 47 date la Procuratura Generală arată clar gravele și inadmisibilele presiuni făcute de I.C.V.L. și constructor pentru a obliga pe locatari să semneze procesele verbale de predare-primire-recepție. Vicul de consimțămînt care anulează actele încheiate. Cu toate că I.C.V.L. reprezintă interesele proprietarilor în fața constructorului, atît I.C.V.L. cît și constructorul au o subordonare unică: consiliul popular reprezentat printr-un vicepreședinte.

● Zilele acestea, Judecătoria sectorului 3 urmează să-și spună punctul de vedere la întrebarea: sînt sau nu viciile ascunse cauza ravagiilor făcute de cutremur în B 47? În ce ne privește am ocolit răspunsul; nu e de competența noastră și în plus nouă ne sînt suficiente viciile neascunse. Răspunderile penale vor fi individualizate de instanța penală după părerea noastră însă lista inculpaților trebuie să fie una și aceeași cu lista premierilor, a felițatilor și aplauzelor. Trebuie să înceapă chiar cu directorul Chiru, cel care a transmis sarcini fără să asigure și condițiile pentru realizarea lor, punîndu-și subalternii în situația de a nu-și putea îndeplini obligațiile și drepturile, și să acționeze împotriva principiului calității de dragul cantității.

● Nici o comisie de experți din lume nu poate nega că pereții sînt strimbi fiindcă așa sînt, că un etaj în întregime este mai scund cu mai mult de jumătate de metru, că încăperile sînt denivelate, coridoarele strimbe, balcoanele sudate etc. etc. Neglijențele acestea superficiale nu pot fi decît manifestări ale unui fond adevărat.

● Nu există un singur apartament care să fi fost cît de cît acceptabil la primire ceea ce dovedește că nu este vorba de mici defecțiuni inerente.

● Din doi ani doar cîteva luni șantierul blocului a avut un maestru.

● Singular aproape în relieful bogat al construcțiilor civile din România, accidentul B 47, la o atenție mai minuțioasă, este specific Grupului 3 șantiere.

● Eforturile epuizante, reale la mulți constructori din Grupul 3, nu pot înlocui știința organizării ritmice a producției.

● „Ajutorul” dat înaintea termenelor de dare în folosință înseamnă în fapt lucru de mintuală și dispersarea răspunderii.

NICOLAE CRISTACHE

țice ale țării. Locuiește aici și Gheorghe Voicu, un om care într-adevăr s-a construit pe sine însuși, construind. Viața de muncă și-a început-o ca muncitor. Astăzi este inginer. Îl întreb unde a lucrat. Zice: „Bicaz, Valea Bistriței și acum vin de la Porțile de Fier”. Împreună cu soția și cu cei doi copii s-a hotărît să se înscrie aici la un apartament cu patru camere. Proiectul și apoi execuția platformei comerciale i-a șters mai întîi un balcon și apoi i s-a lipit de peretele exterior al unei camere, întunecîndu-i fereastra. Dincolo de fereastra lui, ca peste un pîrleaz, poți sări într-un fel de încăpere unde vor fi montate niște instalații ale viitorului magazin de mobilă. Omului i s-a răpit în felul acesta, cu desăvîrșire, o cameră. Deocamdată nu știe ce să întreprindă. Să zidească fereastra și să transforme camera în debara, în cămară? Deocamdată, cum spuneam, este încă pradă unei mari nedumeriri: nu înțelegem cum de s-a putut întîmpla, ca să zicem astfel, o asemenea culeme, a gîndirii moarte în materie de proiectare și construcții...

DUMITRU CONSTANTINESCU

Ne seriu locatarii

Din totalul scrisorilor sosite la redacție, un procent însemnat se referă la problemele de locuințe; pentru București procentajul este chiar mai mare.

Se desprind, în linii mari, trei aspecte:

A.) — Defecțiuni grave de construcție, finisări necorespunzătoare: — Asoc. locat. bloc C. 11, strada Ialomiței: bloc nefinisat, constructorul a fost dat în judecată, asociația cîștigă, constructorul nu respectă hotărîrea.

— Asoc. locat. bloc A. 3, șoseaua Pantelimon 367: bloc construit din 1975 încă nefinisat.

— Asoc. locat. bloc 7, Bd. 1 Mai nr. 150: bloc dat în folosință din 1962; din pricina neterminării lucrărilor tehnice șobolanii au invadat subsolul.

— Albu Gheorghe, Bulevardul Ion Șulea nr. 4, bloc 5: din 1976 așteaptă executarea lucrărilor de finisare.

— Asoc. proprietari bloc II 31, strada Metalurgiei 38 A: din cauza nefinării lucrărilor în subsol, acesta este inundat.

— Tutoianu Victor, bloc 49 C, strada Vereței: prezintă mari infiltrații de apă.

— Asoc. locat., strada Echității bloc E 9 A. (Timișoara): bloc dat în folosință în 1978, curge apa prin tavan, igrasie, etc. Constructorul — șantier 42 — vine, face reparații superficiale, pune oamenii să semneze — peste numai cîteva zile apa începe din nou să pătrundă prin terasă.

B.) — Întreținerea fondului de locuințe: tergiversări nejustificate de reparații mai mari sau mai mici, toate conducînd la degradarea construcției.

— Construcții avariate din 1974: Asoc. locat. Bd. Gh. Duca 13; GRUP locatari, Calea Griviței 397; Asoc. locat., Calea Griviței nr. 80-82; Stoica Ion, str. C.A. Rosetti nr. 46, infiltrații (termen de remediere 30.09.1978 !); Asoc. locat., str. Jules Michelet nr. 1: tergiversare lucrări, ICRAL Herăstrău ține schelele montate de 2 ani; Grecu Nicolae PE 4 alea Riul Sadului, așteaptă de 5 ani remedierea fenomenului de condens.

C.) — Întîrzierea termenelor de predare a locuințelor:

— Ștefan Efrimov, bloc L. 73, cartier Obor (Constanța): aminat prin act adițional din 31 decembrie 1978 la 30 septembrie 1979, plătind totodată și rată și chirie la gazdă.

— Zoia Ștefănică, bloc D. 3 Bd. 1 Mai (Craiova): aminat în 31 mai 1979, apoi în 30 decembrie 1979.

— Mircea Tihărău: Bd. N. Titulescu, termen predare 30.12.1978, aminat în 1980.

— Bălan Gabriela: Metalurgiei 8 (Timișoara): bloc proprietate personală nepredat la termen, nici măcar nu a început fundația.

— Vasile Boată: Micălaca I Sud, bloc 177, ap. 5, darea în folosință urmă să fie la 30.03.1979, de la 1.05.79 plătește ratele lunare, deși nu s-a construit decît fundația.

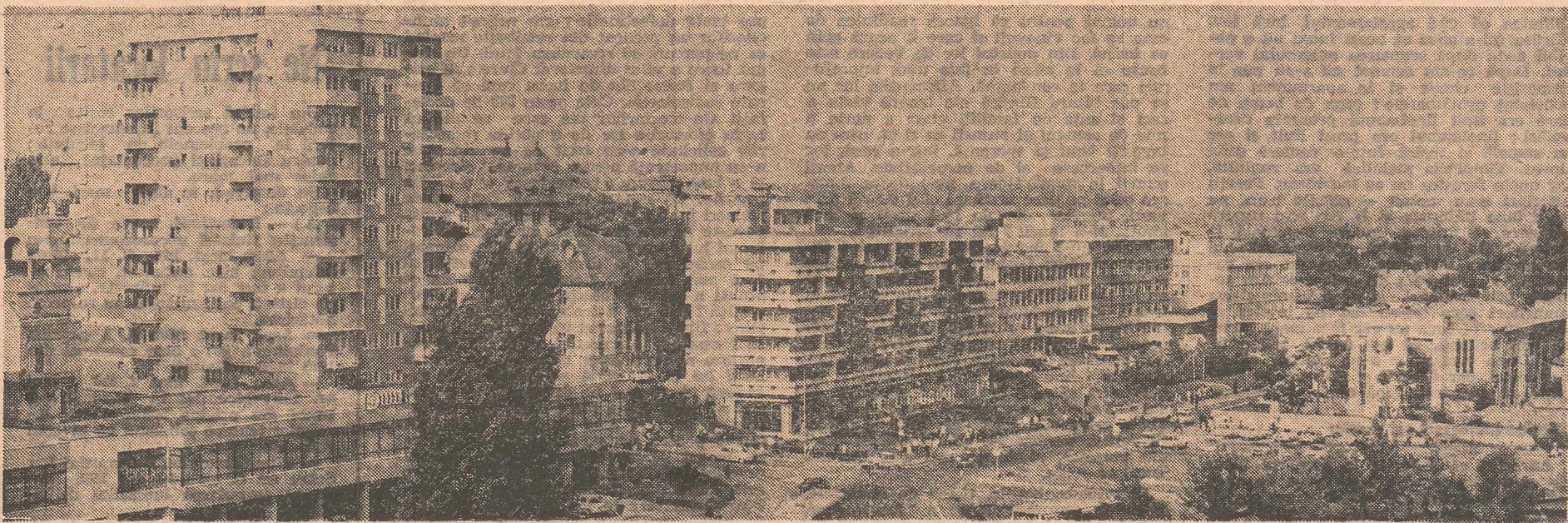
Stimată redacție,

Cele 39 de familii, locatari ai Bl. H. din Anina, str. 1 Mai vă aducem la cunoștință că în orașul nostru construcția acestui bloc a început din primăvara anului 1976 sub îndrumarea directorului (șef-secției) Mutașcu Iosif. Menționăm că lucrările de finisare ale acestui bloc nu s-au terminat nici pînă la ora la care vă scriem.

Cu durere în suflet vă scriem că sub pretextul de a realiza un număr de 180-200 ore muncă patriotică am fost induși în eroare de edilii orașului, deoarece pe lângă acest număr de ore, am fost nevoiți să ne căutăm zidar, care să tencuiască apartamentul în schimb unor sume care s-au ridicat pînă la 5 000 lei. Zgrăvitul, vopsitul, transportul ușilor, geamurilor, rașchetatul parchetului, cît și faianța au fost puse tot pe seama locatarilor, însumînd alte 5 000 de lei. Doar instalația electrică și sanitară au fost executate de E.G.C.L. Anina, care, din punct de vedere tehnico-sanitar, lasă de dorit.

Pe 6.IX.1979, după o ploaie torențială, mai multe apartamente au fost inundate din cauza conductelor de aluviune, care sînt instalate în holul apartamentelor, prezentînd fisuri chiar de la montarea lor.

În concluzie, noi vă rugăm de a analiza urgent situația în găsirea adevărului privind investirea sumei atribuite tencuitului, zgrăvitului și a celorlalte lucrări arătate mai sus și pe care le-am suportat în întregime toți cei care semnăm mai jos. (Urmează semnătura celor 39 de familii).

CRAIOVA — După vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu, ca urmare a criticilor formulate cu acest prilej

Fructul sudorii noastre — orașul reconstruit, ridicat la cotele de sus ale civilizației socialiste

● Pe strada Bătrînilor se demolează!

Rîndurile care urmează n-ar fi meritat, poate, acest titlu: pentru că aici, în noul cartier Rovine, unde construiesc montorii șantierului 7 și finisorii șantierului 2, și unde, zice meșterul Gheorghe Gidoiu, o sută de apartamente pe lună devin un fel de jucărie, eforturile oamenilor mi-ar fi sugerat, cu siguranță, și alte titluri. Am rămas la acesta, pentru forța lui de sugestie: pe strada Bătrînilor, acesta e numele străzii, se demolează! Case mici, cu geamuri cit ochiul de cirtă, cu acoperișuri din carton, cu garduri scâlțimbe, dovedind, firește, puțină putere economică a acestora care le-au construit cîndva, cad aproape fără geamuri sub lama excavatoarelor puternice. Gestul mi se pare impectuos! În această totală bulversare, poate să pară ciudat, dar nu aud vîietul pe care îl imprăstie căderea templului, ci aud, mai degrabă, freamătul construcției care vine. Poate și pentru că timpul dintre demolare și construcție este foarte scurt. Pămîntul nu are vreme nici să răsuflă. Cum dispăre o casă veche, simte mușcătura excavatorului și începe să se obișnuiască, încet, cu povara noii construcții. Cei care au trăit o viață în aceste case care dispar acum, le privesc, firește, cu nostalgie, cu înțelegere că nu mai au ce le face, le-a sosit, totuși, ceasul, și se străduiesc să le facă loc în muzeul lor de suflet, în memorie. În fața excavatoarelor, bătrînii mai ales adună tot ce pot aduna și se mută în apartamente noi; tot aici, pe aceleași locuri. Unii, ce-i drept, se despart cu greu de căsicioara lor de o viață. Pentru că se obișnuiseră cu greul, greul devenise deprindere sau, vai, imaginea normală a lucrurilor. Și e greu să te desprinzi de un mod de a trăi, fie el chiar mai rău decît cel care te așteaptă, care te conduce în civilizația apei la robinet, a gazului metan și a caloriferului. Deși atît de mult rîvnit, dovadă cererea mare de locuințe, pentru început este tulburător!

Dar aici, pe șantierele cartierului Rovine, nu e timp de lamento! Gestul armatelor de constructori olteni seamănă a revoluție: înlocuind niște condiții de viață învechite, grele, cu altele noi, mai bune, gestul lor devine, este revoluție! Astfel că oamenii, trăind acest moment înnoitor, tulburător, nu rămîn să bocească streșinile pitice, bucățile de curte, calabalicul sărac, ci, conform unei hotărîri a organelor locale de partid și de stat, la care au subscris toți, vin și prestează, fiecare, cite 50 de ore de muncă de cameră, își aduc, alături de constructori, o contribuție efectivă la ridicarea noilor lor apartamente: sapă fundații, cară materiale, fac, în apartamentele lor, curățenie. Astfel, de la deschiderea șantierului, luna mai 1979, și pînă în prezent, au fost date în folosință 240 de apartamente, din 750.

● „Panouri mari! Vrem cit mai multe prefabricate”

— Se vor mai da oare în folosință, pînă la sfîrșitul anului, încă 510 apartamente? ne-am întrebă.

— Da, ne asigură Constantin Brînzan, inginer șef al șantierului 2; am eliberat terenul, am săpat mai multe fundații, avem mai multe blocuri în faze de lucru avansate; ne-am organizat munca în două schimburi, în schimbul unu turnăm multe betoane, finisăm, zugrăvim, iar în schimbul doi cofrăm și continuăm turnarea betoanelor. Lucrăm cu o tehnologie nouă, pe structuri de panouri mari, iar ritmul lucrărilor, rapid acum, ne dă posibilitatea să sperăm că pînă la sfîrșitul anului nu vom avea restanțe.

Dumitru Dărlă, care tocmai îmi iese în cale acum, gorjean de fel, spune că echipa lui de montori, 13 oameni, toți buni, mon-

Doă zile și doă nopți am fost martor ocular pe șantierele construcțiilor de locuințe ale Craiovei: am coborît lingă săpătorii de fundații, cei care pun, la modul foarte concret, temeliiile noilor construcții, am străbătut trasee alături de șoferii cîmaroanelor și ai basculantelor, i-am incitat la vorbă pe dulgheri și fierari-betonisti, pe zidari și montori, am putut intui viitorul conturat de proiectanți și arhitecți, iar în puținele lor momente de pace, i-am rugat pe macaragi să coboare din cuburile lor de pajură imperială și să ne spună la ureche cum vād ei orașul de sus!

tează doă apartamente într-o zi-lumină. În zece zile-lumină, dă gata un bloc! „Nu-mai să avem panouri!” Panourile din beton, prefabricate mari, au devenit aici, pe șantierele cartierului Rovine, obsesia fiecărui șef de echipă. Muncitorii de la întreprinderea de prefabricate din beton Craiova, cei de la Secția de prefabricate din beton a Trustului de construcții locuințe Dolj, abia de reușesc să astimpeze această teribilă foame de panouri din beton. Ce sint, mai exact, aceste panouri? Pereti întregi cu țecurile de geamuri și de uși montate gata, planșeuri și fațade, balcoane, pe care montorii le sudează, le asamblează, grăbiți să dea cit mai repede apartamentul la cheie. N-am spus că e o criză de panouri, dar faptul că toți au nevoie de ele, vor să-și termine cit mai repede lucrarea, aprovizionarea neritimică cu aceste semifabricate îngreunează ritmul, nu-i lasă pe montori să producă atît cit pot, mai ales în situația în care, pe șantiere se resimte și lipsa forței de muncă.

— Unii dintre noi — zice Ilarie Bărbuțescu, mastru la șantierul 7 montaj, tînăr încă și profesionist bun, se vede după cum vorbește despre toț pulsul șantierului, — ducem trailerul decusoră în secție, iar la ora 4 ne ducem și încercăm: uite, Mircea Iordache, băiatul ăsta de pe trailer, a făcut de multe ori așa. Cine ajunge primul, ăla apucă panouri. Apuc e, merge treaba la mine, dar nu merge la ceilalți. Și nu e bine pentru că toți avem sarcini egale, toți vrem să raportăm că ne-am făcut datoria.

— Care ar fi soluția? întreb.

— Să-și facă datoria și muncitorii de la prefabricate din beton; și cei de la întreprindere și cei de la secția trustului. Să ne trimită pe șantier prefabricate de toate tipurile, ritmic. Pentru că, o se vedeți, în curtea întreprinderii sint panouri, dar nu dintre acelea de care avem noi nevoie.

Brigadierii șantiereilor, acești Buzești ai Rovinelor de la Craiova, au dreptate: să-și facă fiecare datoria! Mastrul Grigore Burtea, de la întreprinderea de prefabricate, zice că și oamenii lui își fac datoria: „cei de pe șantiere se plîng de panouri, iar noi ne plîngem că nu le ridică!” Adevărul, constatăm noi, e undeva la mijloc. În curtea întreprinderii există panouri, dar nu dintre cele de care au nevoie acum montorii. Este vorba, deci, de o dezasturare care apare, aflăm, și din cauză că unii muncitori, maștri de linie, de la cele doă unități de prefabricate, nu respectă comenzile pe care le fac șefii de echipe; unii dintre aceștia sint tentați să fabrice profilele care se execută mai ușor. Aurel Giuroiu, șofer, a venit cu o mașină de citeva tone de la Filiași, să ridice fațade pentru balcoane: „N-am găsit, zice; e una, dar trebuie refăcută”. E descumpănit, montorii de la Filiași, ca și ceilalți de pe șantierele Craiovei, cer prefabricate, dar de toate tipurile. Inginerul șef al întreprinderii de prefabricate spune:

— Ritmul la montaj e mare, capacitatea noastră e limitată. E nevoie, deci, de o coordonare mai riguroasă a producției, de o corelare a nevoilor de pe șantiere cu ceea ce producem noi. Se poate face această corelare. Trustul de construcții Dolj are detașat aici un inginer. Este adevărat că avem și unele restanțe, vreo 3000 m.c. de betoane, pe care însă îi recuperăm pînă la sfîrșitul anului.

Așadar se pot înlătura și aceste aspecte: cu colaborare, conlucrare mai strînsă, cu eforturi unite. Să producem mai intii acele

prefabricate strict necesare, de care au nevoie montorii, nu pe cele mai ușoare. Și să le producem la dimensiunile cerute, nu cu 4 și chiar 5 centimetri mai mari, punîndu-i pe montori în situația de a sparge fațadele, de a înlătura surplusul de beton, pentru că aceasta înseamnă risipă de beton, de energie!

● Drumurile, aceste riuri involburate

Un tractor pe pneuri trage după el un trailer. Pe trailer sint patru fațade de blocuri. Nu e chiar economic, dar tractorul nu poate să tragă mai mult. Acum, urcă o pantă nu prea mare, aici în cartierul Rovine. Roțile patinează, smulg pămîntul și-l aruncă la cîțiva metri înălțime. Tractoristul injură, dă înapoi, miroase a cauciuc incins, dar colosul nu se mai urnește. E în stare să pună umărul, să împingă, dar forța unui om, în cazul de față, forța fizică, face cit un fir de nisip în fața marelui val. Și totuși, firul de nisip există... Și totuși, omul va învinge! Pentru că omul are la îndemînă ideea. Subinginerul Ionel Bojenoiu aleargă și mai aduce un tractor. Cuplează și acesta din urmă și reușesc. Și, rețineți, acum e soare și bine. N-a plouat de mult, drumul e uscat. Dar cînd va ploua?

— Cînd va ploua, vom avea drumuri asfaltate, zice Ionel Bojenoiu; am luat toate măsurile, ne-am apucat să construim drumurile pentru ca la iarnă să putem circula. Altfel, vom trage cu trei tractoare de un trailer, iar asta n-ar mai fi treabă.

Din aceste și alte motive, constructorii craioveni, cei de pe șantierele Rovine, Craiovița Nouă, Brazda lui Novac și altele, au pornit să construiască drumuri, pînă la începerea timpului ploios să fie gata. Cătreaba să meargă bine, ei își confecționează singuri prefabricate mici chiar aici pe șantiere: borduri, plăci de canale, dale. Echipa lui Gheorghe Bobașcu are o misiune nu chiar atît de grea, cit mai ales urgentă: pînă la 15 noiembrie, drumurile trebuie să fie terminate. Pentru aceasta au tot ce le trebuie.

— Ați luat măsuri din timp să realizați toate lucrările deodată, să nu mai vină alții din urmă, să spargă? îl întreb pe subinginerul Ionel Bojenoiu. Da, am corelat lucrările cu muncitorii de la I.G.O., care vor realiza canalizările și rețeaua de apă potabilă; am luat legătura cu întreprinderile de poștă și electricitate, i-am invitat să-și marcheze liniile de lucru, ne-au adus planșe prin care noi vom introduce tuburile, să le vină și lor mai ușor. Lucriînd astfel, facem economie de manoperă, de timp, înlăturăm risipa, spargerile de asfalt.

● Soarele de la miezul nopții

Din 1962 și pînă la orele acestel documentări, în municipiul Craiova s-au construit 46 021 apartamente, proprietate de stat și personală. Cifra o află de la un tovarăș vicepreședinte al Consiliului popular județean care, ca mulți alți activiști de partid și de stat, și-a mutat locul de muncă pe șantierele Craiovei. Dintre aceste apartamente, numai în cartierul Craiovița Nouă, un fel de oraș satelit al Craiovei celei mari, s-au construit 14 605 apartamente. S-au construit și alte cartiere: Valea Roșie, Severinului, Brazda

lui Novac, pe Calea București, Dezrobirii, pe Bulevardul 1 Mai. S-a construit mult și pînă acum, dar acum ritmul este fără precedent! Se construiește în Rovine, în zona Gării, în George Enescu, și a început vertiginos reconstrucția centrului vechii Băni. În toate cele patru zări ale Craiovei se construiește! Craiovenii trebuie să construiască repede și bine. Nu e deloc ușor să respecti aceste atribute ale muncii. E atîta nevoie de oameni, încît organele locale de partid și de stat, să asigure pe cit posibil forța de muncă necesară, au luat mai multe hotărîri. Parte dintre ele le-ați aflat pe parcursul acestui reportaj. Pe celelalte le află de la tovarășii Adrian Cioboiu, prim-vicepreședinte al Consiliului popular municipal Craiova și de la Adrian Gornoviceanu, directorul Trustului de construcții Dolj; iată-le: „peste 420 de oameni sint detașați pe șantiere, de la întreprinderile beneficiare; am eliberat terenurile, mai ales în centru, pentru amplasarea noilor construcții; unele întreprinderi beneficiare vor primi blocuri pe care le vor finisa cu forțe proprii; proiectantul este permanent pe șantier; la trei zile se analizează stadiile fizice ale lucrărilor; prin diferite mijloace, prin munca de la om la om, ne preocupăm cu deosebire să amplificăm patriotismul local al oltenilor”. Mai rețin de la acești doi oameni de decizie: „Sintem mobilizați să realizăm planul la construcții de locuințe!” Nu e nevoie să rețin mai mult.

Mă uit la ceas și întimplarea face să mai fie un minut pînă la miezul-noptii. Și la ora asta, Constantin Bodea, șef de echipă la ferari-betonisti, ne declară că este un om fericit: pentru că lucrează noaptea. E liniște, zice, vine betonul și fundațiile cresc. Avem spor! Printre oamenii lui se află și Gogoșă Fică și Ion Zdrincă, amîndoi din Birca. Pe macara, în virful acela de oțel infipt în inima nopții, stă Ion Vasile. Nu se vede. Cineva îl strigă, e un moment de răgaz acum, și Ion Vasile o pornește spre Pămînt. Are 13 ani de cînd stă în cuibul acela de fier. Parcă vine dintre stele. Dar, vai, cu cite gânduri, planuri și nevoi concrete stă el acum în fața mea: locuiește la Făcăi, un sat din județul Dolj, unde are casă și doi copii. Merge o oră și un sfert pe jos, prin pădure de plopi, și uneori, cînd aude țosnetul plopiilor, tresare. Soția lui e țesătoare la țesătoria de bumbac, cînd lucrează în tura a treia vine și o aduce, iar cînd e în tura a doua vine și-o ia de la fabrică. Pe drum, de la fabrică înspre casă sau de acasă pînă la fabrică, își fac planuri. Speră să primească un apartament în oraș, acolo unde lucrează amîndoi. Îl va primi, aveam să aflăm mai pe urmă chiar de la directorul trustului. Și va primi și tînărul Florea Oprea, un excavatorist excelent, după cum invirte turela excavatorului, căsătorit de curînd, și va primi și Constantin Bodea care a construit toate marile cartiere ale Craiovei, vor primi mulți alții care acum sint pe schelele noilor construcții, aceste mari rețede ale revoluției noastre sociale, oameni care au construit ani de zile case, cu frumoasa nădejde că va veni un timp cînd vor primi și ei, un timp care, iată, a sosit, oameni care, prin pilda efortului lor, se ridică la cota cea mai de sus a exemplului comunist. Descoperindu-le frumusețea lor interioară, la acea oră de miez de noapte, am avut impresia, fără ca fraza mea să devină patetică, vai, tocmai în acest final de reportaj, am avut impresia, spuneam, că lumina care izvora din acești oameni-constructori, semăna cu un fel de soare care topea întunericul. Și atunci mi-am amintit cuvintele unui mare scriitor: „Diamantul este fructul sudorii unui popor”. Spunea Antoine de Saint-Exupéry. Fructul sudorii noastre, al acestui minunat popor care sintem, este patria-reconstruită, ridicată prin efort unit la cotele de sus ale civilizației socialiste!

N. GRIGORE-MARAȘA

Drumurile Cîmpinei spre anii pîinii albe

Priemele, că așa trebuie, sînt drumurile hrisoavelor și pecetilor. În faot — potecile istoriei; sinuoasele, întortocheatele, nu o dată contestate, ba chiar — de către unii — blamatele și blestematele cărări ale hrisoavelor și pecetilor. Ale Cîmpinei coboară și urcă de și pînă la 8 ianuarie 1503 (așa se știe acum); fac un popas pe la 1583 (cînd se mută vama la Tîrșor, Cîmpina devine, după Brăila și Giurgiu, a treia vamă a țării); apoi se împotmolește în ceea ce dealtfel putea fi prevăzut — tirgul și-a lepădat pielea (ca să intre într-una de oras, la 1866, cînd numără 2 777 de localnici-stabili), dar năravul ba! (pînă răsălatăieri pe văile Doftanei, Provîței și Prahovei tot leatul stia că luna-i zi de tîrg la Cîmpina). De știut și de crezut este că pe atunci oarecum toată suflarea ținea mămăliga la baza duminicului de azi pe miine.

Negrele și grelele drumuri ale petrolului s-au tăiat mai tîrziu și nu singure, deși cred că de cînd lumea n-a existat tînc în zona Cîmpina-Drăgăneasa-Pițigai-Mislea-Bușteni care să nu-și fi făcut pielea de drac unindu-se cu degetul muiat în țiteiul izvoritor alături de sarea dealurilor. La 1745 pe drumurile acelea noroioase (ori prăfoase) dar unsoase circulau, în tocitori cu rosturile schimbate de la prune, cele 700 de vedre extrase din fîntinile cu păcură, iar la 1887 s-a ridicat (printre priemele) o rafinărie atît de mare și de bine gîndită încît Europa nu și-a putut permite s-o egaleze decît prin 1925. Incepuse — fără ca lumea să fie convinsă că așa va fi — aprigul război al petrolului. Rădvanale timpului nu descoperiseră șenilele, continuau să alerge și să salte prin tucuriile și lunecoasele hirtoape pe roți de guldeni, lire, franci, dolari... Atunci, aurul-aur-galben gonia furibund după aurul-cel-negru al petrolului. (Ca și azi aurul gonia după aur într-un total dispreț al corurilor; aurul-aur căuta aurul fie el verde de pădure, galben de griu...) Și tot atunci și nu o dată rădvanale capitalului străin s-au întepenit unele pe altele pe șleaurile românești și subcarpatice ale Cîmpinei. Cert e că la Cîmpina petrolul i-a dezvoltat pînă la amănunt și pe prosperi, și pe pauperi. Pe primii, îmbogățitii peste noapte, i-a zăpăcit pînă acolo încît și-au văduvit maxilarele de dinții la vedere și i-au înlocuit cu alții, sclipind de galbenele caratei; ceilalți, năpăstuiții și striviții, s-au înrolat în marea armată a guvernelor albastre pe ale cărei stăndarde caligrafiaseră cea mai demnă deviză ome-nescă: «nici muncă fără piine, nici piine fără muncă». Sinusoida socială se oglindea în luciul batalelor structurînd o lume după legile anticlinalelor și sincinalelor.

piunea se practicase. Nu degeaba luaseră drumurile Cîmpinei fruntașii: Ștefan Gheorghiu, I. C. Frimu, Maria Aricescu, Mihai Gheorghe Bujor, Constantin Mănescu, Barbu Zaharescu... Ei au inaugurat aici drumurile mișcării proletare care au condus în preajma lui 1921 către «una dintre cele mai puternice organizații muncitorești din țară (dealtfel aici și trebuia să se țină congresul de constituire al partidului comunist). Tradiție de știință și conștiință revoluționară exista. Aceleași cîmpinene drumuri bătuseră cîndva Teodor Diamant, Nicolae Bălcescu, Ion Heliade Rădulescu, Bogdan Petriceicu Hașdeu, iar mai apoi profesorul I. Simionescu, fondatorul universității populare, ca și N. D. Cocea, Gala Galaction, C. I. Parhon... — colaboratorii universității libere muncitorești. Drumurile Cîmpinei către anii pîinii albe erau însă abia pe la începuturi. O știu din experiența bunicii, cazangiu la «Astra Română», care — neavînd ce altceva, dar suficient de orgolios — i-ar fi spus tatii «ți las moștenire drumurile mele», deși bietul nu voiajase decît odată cu frontul, în Moldova, pe la Oltuz și Mărăsești. O știu apoi din proprie experiență, din ceea ce a rămas pe retină după ce am parcurs drumurile amintirilor și uitărilor... Cum să nu-l impresioneze pe un copil imaginea avioanelor bombardînd de la foarte mică înălțime gara Cîmpinei, podul peste Prahova, rafinăria, instalațiile schelei petroliere?; asta în timp ce antiaeriana își spărgea proiectilele undeva, la dracul-n praznic, mult deasupra stolurilor ouătoare de moarte, în țările inundate de flăcări și de capacele uriașelor rezervoare de benzină care săreau ca dopurile la o petrecere cu șampanie. Ceea ce se petrecea nu era doar petrolul (în flăcări), războiul (nemilos și hidos), ci se petreceau vicțiile (absurd). Firesc, drumurile orașului către piinea cea albă trebuia să treacă — ca și drumurile țării — în primul rînd pe drumul către piine. Iar a apuca să mergi pe drumul ăsta însemna să fi acceptat multe. Ca și țara, Cîmpina a ajuns pe drumurile pîinii străbătînd cu demnitate și curaj, dar fără să se resemneze, drumurile foamei (amintiti-vă nesfirșitele cozi de la ușile economatelor). Ca să scapi de absurd trebuie consumat absurdul! Mii și mii, craterele bombelor explodate se transformaseră după ploii în tot atîtea lacuri. Au fost astupate cu molozul dărîmăturilor. Astupau nu numai cîmpinenii-cîmpineni, ci locuitorii din Poiana, Bănești, Teleza, Pia-

tra, Drăgăneasa, Cornu, Provita, Tesila. Unii străbăteau pentru asta și pentru a repune pe picioare ce doborise războiul, zilnic, pe jos, 10—15—30 kilometri. Nu pot să uit imaginea nocturnă a dealurilor care — imediat după ce se stîngea urlul sirenelor anunțînd schimbarea schimburilor de seară — erau inundate de jos și pînă sus de sîrăguri luminoase care unduiau în serpentine asemenea beculțelor din brazil Anului nou. Fiecare om purta o făclie aprinsă — țevi astupate la un capăt, umplute cu petrol lampant, și cu un fitil gros răsucit din bumbacul lavetelor. Improvizatii cu triple funcțiuni: luminau potecile, apărau de lupi, gazul rămas nears se turna în lampa de acasă ca să se lumineze și nopțile nevestelor, ale copiilor. Oricum, nu criteriul estetice minau oamenii pe kilometri de drumuri, ci piinea cea, de toate zilele. Cei mai mulți nici nu auziseră ce este aceea o retragere cu torțe. Fiecare ieșit de la schimburile de seară purta o făclie aprinsă. Erau mii de oameni care plecau pe jos acasă în satele din jurul Cîmpinei. Erau mii și mii de oameni-făclii. Electrificarea era dezideratul în a cărui rezolvare nu credeau decît comuniștii; nici pomeneală de mașini care să-l transporte pe oameni pe la casele lor. (Primul „autobuz“ gară — oras a fost un camion „Fordson“ a cărui benă fusese transformată în magazie-cabină colectivă pentru vreo douăzeci de suflete ghemuite. Iar asta nu se petrecea în secolul trecut, ci prin anii primului cincinal.) Cîmpina muncea, mușchii oamenilor se, intoxicaseră de eforturi prelungite, toate drumurile erau ale muncii-muncă. Toți făceau, nu se făceau că fac. Cartelele de pontaj deveniseră simple bucăți de carton, se muncea înainte și dincolo de ele, cu o furie calculată, constientă. Astăzi sună derizoriu, dar atunci era mare lucru să poți să spui că, uite, la Poiana — Cîmpina se repară utilaj petrolier; la A.C.C. (Atelierele centrale) se mai și confecționează; fabrica de ciorapi produce; «Neptun»-ul livrează bucecele pentru căruțe, plite pentru sobele de gătit, grătore pentru șters înaintea ușilor încălzite noroiate, greutatei pentru cîntare, tucerie, mori cu ciocănele, piese de schimb pentru mașini agricole... Vremurile se inseninau însă se trăia tot sub spectrul cartelelor, al «punctelor». Din planurile cele mari ale țării, Cîmpinei îi reveneau sarcini din ce în ce mai dificile, mai diverse, mai importante. Cum să le faci față fără oameni pregătiți special? Specialiștii străini părăsiseră demult scena economică a orașului. Lăsaseră ca amintiri rictusuri dispretuitoare, somptuoasele lor vile de pe bulevard, două stranduri exclusiviste, câteva terenuri de tenis, precum și ideea că, vezi, Doamne, numai capetele de străini ar avea acces și succes la tehnica de vîrf. Activiștii partidului care au avut atunci greaua sarcină de a recruta oameni

de încredere pentru a fi puși cu burta pe carte au îndeplinit-o strălucit. A fost greu să li se pretindă unor strungari de excepție — ca să iau doar exemplul citorva cu această calificare — să-și facă valizele și să plece spre facultăți. Printre ei: Gheorghe Chivu, Constantin Băltășescu, Virgil Marinescu (de la Uzina Poiana); Iulian Coman de la A.C.C.... S-au dus, au învățat, s-au întors. (S-a confirmat astfel și încă o dată că: drumurile către piinea cea albă trec prin școală; că clasa muncitoare cîmpineană este o veritabilă pepinieră de cadre. Extrapolînd — permis, zicem noi — îndrăznim să credem că în schimbul național de valori, umane, în primul rînd, puține sînt județele în care să nu lucreze în ramuri-cheie un fost cîmpinean ori măcar un fost prahovean...) Apoi? I-am căutat zilele trecute. Toți sînt ingineri cu o reputație bine stabilită în oraș: Gheorghe Chivu este director la Întreprinderea de reparații tractoare și motoare grele; Constantin Băltășescu este tot acolo, dar șef de secție; Virgil Marinescu este directorul Întreprinderii de piese turnate, printre cele mai mari și mai bine puse la punct din țară; Iulian Coman, fostul șef de promoție al Politehnicii bucureștene din anul '67, este director la «Neptun», în curînd probabil prima unitate industrială din oraș care va da o producție în valoare de 1 miliard de lei. (E cazul să amintim că încă de pe acum Cîmpina oferă economiei naționale o producție de 5,2 miliarde lei. Asta și datorită faptului că orașul cu 35 000 de locuitori asigură 32 000 locuri de muncă (!) în 40 de obiective economice din care 12 întreprinderi mari. Ceea ce bineînțeles că nu este meritul unor oameni, oricît de capabili, ci meritul unei politici profund implicate în și interesate de soarta oamenilor. Am numit politica Partidului Comunist Român.)

Cum se descurcă cel pe care i-am amintit? Excelent. Am răspunde dacă ceea ce ne caracterizează n-ar fi exigența. Fosta Uzina Poiana, actuala I.R.T.M.G., are acum o producție care egalează pe aceea a întregului oraș Azuga. În toată istoria ei de după 11 Iunie 1948 n-a existat nu un an, dar nici măcar o singură lună în care să nu-și fi îndeplinit absolut toți indicatorii de plan. Polideservirea mașinilor — unele nu-i aici o problemă care să se fi pus zilele trecute, ci metodă de lucru de ani și ani aplicată pe 70 de mașini la care lucrează doar 40 de oameni. Întrebați-i, și-o să vă confirme, pe frezorii Gheorghe Ibrși și Ion Cofaru, pe rectificatorul Ion Stoica. Cei 35 de ingineri și subingineri ai întreprinderii (între care Ion Simion, Marin Bohlîța, Valentin Niculescu, Eugen Vătășescu... sînt deja personalități

distinse și distincte) au organizat munca astfel încît, peste patru luni, deci în 1980, întreprinderea va fi capabilă să realizeze o producție de 2,5 ori mai mare decît în urmă cu un deceniu. S-a atins pînă acolo încît «nu se poate» a devenit o expresie neuzată de către specialiștii în motoare de la Poiana-Cîmpina. Dealtfel, înalta calificare a acelora care lucrează aici a fost verificată și răsverificată pînă și în Turcia, Filipine, Argentina, Maroc, Ghana, Siria... Numai numărul muncitorilor reciclați anual se ridică la 550 (poate că de aceea fluctuația n-a depășit aici valoarea unui procent!). În toate întreprinderile orașului se procedează cam la fel. În România, Cîmpina cred că este orașul cu cel mai mare număr de doctori în științe la mia de locuitori. Pe aceștia îi poți găsi nu numai în cele trei institute de cercetare (I.C.P.P.G., I.P.C.U.P., I.C.M.), în învățămînt (populația școlară a Cîmpinei a atins cifra de 12 000), ci mai ales în întreprinderile industriale. Cerneala cu care se scriu tezele de doctorat ale anilor '70 nu este aceea a reveriilor, ci a producției concrete, a rezultatelor materiale cu performanțe impinse la paroxism. Un singur exemplu: La «Neptun» lucrează dr. Ing. Gheorghe Miloiu. Un microcurriculum vitae al acestuia este edificator: Născut la Rîșnov în urmă cu 40 de ani; 1960—1970 a lucrat în învățămîntul superior, desfășurîndu-și munca didactică și de cercetare în domeniul angrenajelor și reductoarelor; în 1970 s-a angajat la «Neptun»; în 1975 și-a susținut teza de doctor cu o temă din domeniul angrenajelor. A publicat 53 (!) de lucrări (dintre care 16 au fost traduse în R.S.C., R.S.F.L., R.F.G., Anglia, S.U.A.), iar altele trei se află sub tipar. Întrebîndu-l ce înseamnă pentru el valorificarea rezultatelor, cercetării poate să-ți ofere și următorul exemplu printre multe altele: la un singur tip de reductor a realizat o reducere de la 9 la 5,2 tone de metal, ceea ce numai pînă acum a condus la o economie de 360 tone de metal. Fiindcă — atî reținut — «Neptun»-ul cîmpinean produce acum reductoare și motoreductoare de înaltă performanță, plitele pentru sobe au rămas doar în amintirea unora dintre veterani ca lăcătușii Stoica Dobre și Aurel Tirboacă, frezorii Aurel Istrate... Vecinii acestora, de la I.R.U.E., au parcurs, de asemenea, drumul de la insignifiantele ateliere electrice ale fostelor «Steaua», «Concordia», «Romano-Americană», iar astăzi, dacă-i întreb, un Mihai Rizescu, directorul, Mihai Niță, inginerul șef, maistrul Ion Toma și Florin Cojocaru, lăcătușul Arghir Bădea, electricianul Mihai Nistorescu și bobinatorul Dumitru Oprescu, îți explică cu o satisfacție rău disimulată că în curînd vor trece pe producerea de elemente de electronică industrială pentru schelele de foraj-extracție, pentru industria minieră... Nu departe de ei, cei de la Întreprinderea mecanică produc și exportă în treizeci de alte țări utilaj petrolier, piese și scule de schimb pentru foraj; rafinorii de pe Calea Doftanei răspund sarcinii expresive de a valorifica superior «aurul-negru» al țiteiului care se mai extrage încă prin sondele aflătoare printre blocurile de locuințe și printre casele orașului. Mai sînt străzi la Cîmpina unde pare că mirosul naftenelor s-ar fi lîbit de aer...

Multe sînt drumurile Cîmpinei către anii pîinii albe, dar cele mai importante s-au dovedit a fi drumurile industrializării. Corelații următoarele date: volumul actual al producției industriale a orașului Cîmpina este cu 514 la sută mai mare decît cel din 1960. (Numai în ultimii ani au fost ridicate 30 de obiective și capacități de producție.) Și acum: din 1960 pînă în această vară la Cîmpina au fost date în folosință 5 300 de apartamente și 1 800 de locuri în căminele de nefamilisti. (Nu uitați că în acel martie armat cu dolii al anului '77 seismul a distrus aici total 700 de locuințe și a avariat grav altele 2 400.) Tot din 1960 încoace Cîmpina mai are 4 școli cu 70 săli de clasă și laboratoare, încă 600 de locuri în cămine și grădinițe. În ultimii 4 ani suprafața comercială a orașului a sporit cu 3 000 mp, volumul desfacerilor de mărfuri cu amănuntul a crescut cu 200 de milioane de lei față de ultimul an al cincinalului trecut. O plimbare pe arterele orașului avîndu-l alături pe tovarășul Dumitrașcu, primarul Cîmpinei, este de tînut minte; omul se emoționează vizibil cînd îți prezintă lucrările de edificare ale noului centru, casa științei și tehnicii în cadrul complexului pentru tineret, casele experimentale cu încălzire solară de la nr. 92 al străzii Ion Heliade Rădulescu, baia comunală și complexul meșteșugăresc de pe strada Bobilna, amenajările pentru agrement de la „Fintina cu cireși“...

Cred însă că cel mai emoționant obiectiv pe care mi l-a prezentat primarul Cîmpinei a fost întreprinderea de panificație condusă de inginerul Alexandru Duminiță. El poate să certifice un lucru care mi s-a părut a fi la Cîmpina evenimentul-evenimentelor: 1979 este primul an din istoria orașului cînd, constant și zilnic, brutarii coc mai multă piine albă decît neagră (cam 21 tone de albă și cam 16 tone de neagră), 1979 este la Cîmpina anul în care a fost inversat raportul dintre piinea neagră și piinea albă. Populația orașului a vrut-o astfel. Faptul mi se pare semnificativ în anul și în preajma Congresului al XII-lea al P.C.R. Pentru că la urma urmei drumurile Cîmpinei — ca și ale țării — către anii pîinii albe nu sînt altele decît cele trasate de congresele comuniștilor români.

Port popular săsesc Fotografie de A. MIHAILOPOL

MIRCEA BUNEA

U.N.C.A.P.

„Din cercetările efectuate a rezultat că petiționara Florica Mihai din comuna Ogreni, județul Ilfov și-a desfășurat activitatea de casieră la CAP în condiții corespunzătoare, schimbarea sa de către președintele CAP fiind determinată de motive de ordin subiectiv. Ca urmare, a fost reincadrată în muncă, iar președintele Marin Gheorghe a fost aspru criticat de conducerea UJCAP Ilfov.“

Sintem un grup de locatari din cartierul „Electroprecizia“ din orașul Săcele și venim cu următoarea propunere strins legată de reducerea consumului de energie electrică, termică și gaze naturale: să nu se mai investească noi sume pentru extinderea centralelor existente, ci întregul cartier să se racordeze, încă din acest an, la centrala termică a întreprinderii de la care și-a luat numele cartierul. Aceasta, în prezent, servește doar o treime din cartier, având posibilitatea să-l deservască în întregime.

Ministerul Muncii :

„Referitor la solicitarea tovarășei Rodica Iclodean din Cluj-Napoca de a se cerceta accidentalul suferit de soțul său, Ion Iclodean, vă comunicăm următoarele: în baza elementelor noi obținute cu ocazia cercetării s-a stabilit că accidentalul intru-neste condițiile prevăzute de HCM 2896/1966 pentru a fi încadrat ca accident de muncă. S-au dat indicațiile necesare ISTPM Cluj pentru refacerea dosarului.“

Mă numesc Dan Moldoveanu, sint de loc din Cimpina-Prahova. Am citit și eu cele două anchete apărute în „Flacăra“ despre sucurile naturale și în să vă spun că nici în orașul nostru acestea nu și-au făcut apariția. Pe cind deci Citromul, Codruțul, Mentola și la noi, la Cimpina ?

În urma unor sesizări repetate privind starea apartamentului în care locuiesc, au fost repartizați, de către CCMB, Centrala construcții montaj București, doi tovarășii de la centrul ICRAI nr. 8 Berceni. De la bun început, cei doi mi-au spus că se apucă de lucru numai dacă le dau suma de 1000 lei, pentru reparații și zugrăveli, cerindu-mi un avans de 300 lei. L-am dat, asta prin iunie, cind s-au prezentat. Nici pînă în prezent nu-i gata apartamentul. (Alexandru Raicea, București)

Consiliul popular al municipiului Brașov :

„La sesizarea cetățenilor din cartierul Schei, adresată revistei „Flacăra“, prin care se reclamă comportarea abuzivă și antisocială a soților Lascu din strada Podul Grid nr. 40, vă comunicăm următoarele: Ținind seama că atitudinea lor cu totul ieșită din comun are caracterul unui scandal public în cartierul respectiv, am sesizat Procuratura locală Brașov pentru a-i trimite în judecată penală pentru infracțiunea de tulburare a liniștii publice, prevăzută și pedepsită de art. 321 cod penal.“

În luna iulie a.c. s-a împlinit un an de la darea în folosință a blocului în care locuiesc. Lifturile lui nu au însă nici acum recepția făcută. Ni se tot spune că se așteaptă o comisie de la București. Am doi copii mici, am în vizită și părinții, oameni bătrâni, și ca mine, cîți alți locatari. Oare cît vom mai avea de așteptat ? (Mariana Popovici, Reșița, Bd. Republicii, bloc 2 A, sc. 1, ap. 44 etaj 10.)

În anul 1973 am încheiat cu cooperativa „Precizia“ Arad un abonament de întreținere și reparare a bunurilor electrocasnice. Timp de 6 ani am apelat la serviciile cooperativei doar în două rînduri. A venit rîndul celei de a treia solicitări — înlocuirea unui arc la frigider și repararea aspiratorului. De cîteva luni tot aștept. (Victor Sgindăr, Arad.)

Vă scrie Ilie Ceaușoiu în numele a 20 de cooperatori din localitatea Intersura, județul Dolj. Șoseaua din centrul satului nostru nu s-a mai pietruit de peste 20 de ani. Gropile făcute de tractoarele CAP sint pline cu apă, unele dintre ele ajungînd la un metru adîncime, drumul, pe 1,5 km. devenind impracticabil. Noi, oamenii locului, sintem gata să dăm tot concursul pentru refacerea lui. Dar cui ?

Sint Aurel Surel din comuna Grivița, județul Galați și vin la revista „Flacăra“ cu următoarea rugăminte: poate reușiți dv. să vă faceți auziți de Combinatul siderurgic Galați, secția Flux continuu. Despre ce este vorba ? Prin sentința civilă 1789/23 III '79, amintita secție a combinatului a fost obligată să rețină din drepturile bănești ale lui Ștefan Suditu suma de 1550 lei. La toate încercările mele, cei responsabili cu rezolvarea acestei probleme au rămas de neclintii.

Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale Constanța :

„Referitor la scrisoarea tovarășei Vasilica Dialectos din Cernavodă, trimisă revistei „Flacăra“ vă comunicăm următoarele: Manifestînd înțelegere pentru situația personală a fiicei sale, Cazan Tudorina, conducerea întreprinderii de mărîrit, panificație și produse făinoase Constanța a aprobat încadrarea acesteia la secția nr. 17 Cernavodă, în meseria de brutar, cu contract de muncă pe durată nedeterminată, începînd cu data de 10 august 1979, în condițiile păstrării vechimii neîntrerupte în aceeași unitate.“

În luna februarie 1979 am cumpărat o plită electrică „Vera“. Am folosit-o două săptămîni, după care am dus-o la centrul de reparații: erau defecte plitele iar ei nu aveau posibilități să le schimbe. După 60 de zile, responsabilul unității a întocmit formele legale către UJCM Pitești, acesta către ICSM. Cei de la resortul metalo-chimic mi-au spus că o vor trimite la Satu Mare pentru a primi alta în loc. Au trecut 7 luni de atunci. Nu am primit nici răspuns, nici plită electrică. (Ion Duinu, Pitești, str. Exercițiu, bl. A 9, sc. A, ap. 1)

Mă numesc Aurel Leț, locuiesc în satul Chistag, județul Bihor. Voi adresa prin intermediul dv. următoarea întrebare către întreprinderea „Electrometral“ din Timișoara: De ce în comerț, pentru un călcător de 100 lei se găsesc piese de schimb, iar pentru hidroforul de uz casnic, în valoare de 3300 lei nu se găsesc și nu s-au găsit niciodată ? În urmă cu vreo doi ani, directorul acestei întreprinderi, promitea în ziarul „Scinteia“ că se va rezolva acest neajuns. Pe cind onorarea promisiunii ?

Comitetul comunal Gruiu al P.C.R. :

„Cu privire la sesizarea făcută de locitorul Maria Purice din comuna Gruiu, satul Siliștea Snagovului, în care solicită încadrarea sa la una din cele două unități de pe raza comunei, vă comunicăm: din cercetările făcute și din discuțiile purtate cu conducerea celor două unități a reieșit că sus-nrimitul și soția acestuia au fost încadrați la cele două unități, dar, din cauza indiscipliniei pe care au manifestat-o, pentru sustragere de bunuri din aceste unități, li s-au desființat contractele de muncă și nu mai pot fi încadrați.“

Venind spre Brașov de la Constanța, m-am oprit pentru cîteva ore la București. În piața Kogălniceanu mi s-a făcut rău. O jumătate de ceas am stat pe trotuar, ghemuită, neopriind nimeni la semnele disperate ale soțului. A făcut-o, în final, cineva: actorul Aurel Cioranu, care m-a dus imediat la Spitalul de urgență, a intervenit pe lângă medici și, abia după ce m-a lăsat pe mîini sigure, a plecat. Cum atunci nu am avut timp să-i mulțumesc, o fac acum, prin intermediul dv., cu rugămîntea de a-i transmite multă sănătate și noi succese în teatru. (Georgeta Bucă, Brașov)

Trustul județean I.A.S. Timiș :

„În urma cercetărilor efectuate la IAS Carani, privind sesizarea tov. Camelia Livean, făcută la revista „Flacăra“, vă comunicăm următoarele: David Chețeș este încadrat la IAS Carani și plătește pensie alimentară în sumă de 360 lei, stabilită prin sentință judecătorească. Pentru luna august pensia a fost depusă cu borderoul nr. 030715 din 12 august 1979. Alocație de stat pentru fiica la care se referă nu a primit, și nici în prezent nu primește, deoarece nu a depus actele necesare, pe motivul că el nu are certificatul de naștere al fetei care se găsește la Camelia Livean din satul Sava, com. Palata-Cluj.“

CPMB — CCMB, Grupul II șantier construcții montaj :

„Ca urmare a articolului din revista „Flacăra“ din 2.08.1979 vă comunicăm că blocul PM52, din Șoseaua Cățelu nr. 6 se va preda eșalonat, începînd cu luna septembrie a.c., conform graficului de punere în funcțiune.“

Anul trecut, după ce mi-a pierit soția, rămăsesem cu 6 copii neajutorat, ca vai de mine. Am scris la „Flacăra“ și, în urma anchetei sociale, am primit tot ajutorul din partea forurilor locale, cît și din partea unor oameni din țară, care, impresionati de starea mea și a copiilor, ne-au întins mina în greaua încercare. Le mulțumesc tuturor, și lui P. Lungiu din Piatra Neamț, și familiei M. Salvari din Suceava, și lui V. Spinei din București, lui M. Căuci și colegilor sale și la atîția alții care m-au ajutat să-mi păstrez cei 6 copii lângă mine. Inchei cu speranța că se va urgenta aprobarea dosarului de pensie a copiilor. (Gheorghe Luchian, Mangalia)

Procuratura Generală :

„În urma verificării efectuate de Procuratura județeană Brăila, ca urmare a apariției în „Flacăra“ din 5 iulie a anchetei „Interzis a se apăsa pe trăgaci“ s-au constatat următoarele: de existența reșoului în acea încăpere avea cunoștință și maestrul Nicolae Achișoale care răspundea de problemele de protecție a muncii și nu a instruit pe invinută asupra condițiilor în care trebuie folosită acetona. S-a mai constatat că sus-nrimitul a falsificat fișele de instructaj, iar victima a suferit arsuri vindecabile în peste 60 zile. De aceea s-a luat măsura redeschiderii urmăririi penale.“

Mă numesc Ilie I. Ion, sint din Mărășești, județul Vrancea și vin a vă ruga să publicați mulțumirile mele și ale familiei, tov. dr. conferențiar Mihai Rusu de la Spitalul de neurochirurgie din Iași, pentru salvarea soției mele, prin cele două operații făcute la cap. Acum datorită dumnealui cei 6 copii ai noștri se bucură în continuare de o mamă iubitoare.

Vă scriu în numele locatarilor blocului de pe strada Castanilor — bl. 5, sc. A, din Bacău. Din 1970 ne-am mutat în acest bloc turn și tot de atunci mergem cu jalba de colo-colo pentru rezolvarea unei probleme ce pare, la o simplă privire, măruntă: nefuncționarea aerisirii de la debara, din cauza constructorului ni s-a spus, care nu a scos aerisirea la suprafața blocului pentru a se face aerajul de filtrare. Cum atmosfera din bloc a devenit de nesuportat, vă rugăm pe dv. să publicați semnalul nostru cu speranța că în sfîrșit, ne vom face auziți. (Ilie Mateuță, Bacău)

Regionala Căi Ferate Iași :

„Urmare a scrisorii adresate de Mihail Dimitriu din Iași revistei „Flacăra“, care solicita restituirea a două bilete în trafic internațional, vă comunicăm următoarele: Restituirile în trafic internațional se fac numai de Direcția de control a veniturilor București și nu de regionala C.F. Din relațiile primite de la OCV ni s-a comunicat că suma de 611 lei ce i se cuvine petiționarului a fost expediată cu mandat poștal pe adresa lui.“

La marginea comunei Ciineni județul Vâlcea am descoperit o microhidrocentrală în funcțiune

la locuința unui sătean, pe numele său Gheorghe Brumă. Și-a confecționat singur o ingenioasă turbină metalică, un dispozitiv de conectare și un sistem de multiplicare a turației, din cauciucuri uzate de tractor. A reușit astfel să multiplice turația dată de turbină de la cîteva zeci de ture pe minut, la peste o mie de ture pe minut, cît are nevoie generatorul să producă curent. (Ing. Ion Nicolescu, Pitești)

Inspecția teritorială financiară de stat București :

„Luînd cunoștință de unele aspecte negative publicate în revista „Flacăra“ cu privire la sustragerea a două transcontenere de la punctul terminal 16 Februarie de pe lângă stația 16 Februarie București, am organizat o acțiune de control inopinată la această unitate prin care au ieșit la lumină cauzele situației. Drept urmare, s-au luat măsuri de remediere cit și măsura blocării în proporție de o treime din retribuția tarifară a drepturilor bănești cuvenite unuia număr de 9 persoane cu funcții de conducere, pe timp de două luni.“

Vă rugăm să ne sprijiniți în rezolvarea unor neajunsuri create ca urmare a măsurilor luate de către Inspectoratul școlar al sectorului IV de la mutarea copiilor noștri de la Școala generală nr. 99 la Școala generală nr. 104. Blocul nostru se află amplasat la numai 25 m de școala 99, în vreme ce, față de cealaltă, se află la peste 1 km. Demn de reținut este și faptul că fiecare membru al asociației și-a adus o substanțială contribuție — atît bănească, cît și prin muncă patriotică — la amenajarea școlii 99. (Asociația de locatari a bl. 39, str. Cetatea Veche nr. 4, sector 4 București)

În august, anul trecut, am încheiat un contract cu cooperativa „Constructorul“ Piatra Neamț, filiala din Roman, pentru execuția unui gard din beton și a finisajelor exterioare ale casei. Nici pînă azi nu mi-au terminat lucrarea, degradîndu-se în acest timp și ceea ce a fost executat pînă acum. Constantin I. Guțu, sat Urzici, comuna Bahna, județul Neamț)

Întreprinderea de hoteluri și restaurante Eforie Nord :

În nr. 32 al revistei „Flacăra“ tov. Elena Feciorescu din Bacău reclamă că pereții din campingul Meduza, în care au fost cazați copiii veniți în tabără, erau plini de igrasie și mucegai, iar mincarea fără nici un gust. Cele sesizate se confirmă în parte. De aceea, conducerea întreprinderii a luat măsura ca pentru sezonul următor vila 82, care aparține de Meduza, să nu mai fie comercializată.“

În 1972 mi-am rupt un picior și am rămas fără laba piciorului drept. Am comandat la Întreprinderea de produse ortopedice și protezare din Timișoara și de această dată o pereche de ghete ortopedice dar, de la 30 martie 1979 — de cind am lansat comanda — și pînă în prezent, nu am intrat în posesia lor. (Gheorghe Sandru, sat Ionești, comuna Hălmașiu, județul Arad.)

Consiliul Culturii și Educației Socialiste :

„Urmare a sesizării făcute de tov. Dan Zamfirescu din București revistei „Flacăra“ vă aducem la cunoștință că i s-a asigurată loc de muncă în specialitate la Întreprinderea „Apolo“ București, în funcția de decorator.“

Sint Gheorghe Peter din Reșița, strada Constructorilor, cămin nr. 2, camera 9. Am contractat un apartament proprietate personală din lunie anul trecut, aici la Reșița. Ar fi trebuit dat în folosință în septembrie 1978. Nu s-a dat — și azi

aflîndu-se la fundație. În schimb, eu, de atunci, sint pus să plătesc rată lunară — 384 lei, conform contractului, ca și cind m-aș afla deja în el.

U.J.C.A.P. Vrancea :

„Urmare a scrisorii adresate revistei „Flacăra“ de Neaga Sebe din comuna Tătărănu, județul Vrancea: Se confirmă faptul că semnatara are 4 copii mici, nu are alte posibilități de creștere și îngrijire. Analizînd cazul acesteia s-a hotărît ca să fie scutită de debitul ce i s-a stabilit pentru 1978 și să i se acorde dreptul la lot în folosință, conform prevederilor Statutului C.A.P.“

În anul 1978 am depus la CEC prima rată a unui apartament cu 3 camere în blocul P1A din str. Vasile Părvan din Timișoara, bloc ce trebuia dat în folosință la 30 XI 1978. O re-planificare a termenului de dare în folosință, împinge predarea lui pe 30 VIII 1979. Și tată-ne în pragul predării unui bloc care la această oră se află doar la fundație. Mă întreb, pînă la ridicarea definitivă a blocului, cite termene noi își vor mai face apariția ? (Crăciun Nicolae, Timișoara)

Mă numesc Herta Irina și vă scriu în numele unui grup de femei muncitoare la secția IV Hălmașiu (pendinte de U.T. Arad), domiciliat în satul Sirbi, comuna Hălmașel. Am reușit, după multe insistențe, să obținem aprobarea pentru un autobuz cu care să facem naveta. S-a fixat și stația, într-un punct al satului, la care aveau acces lejer toți navetiștii. La propunerea a două persoane soferul de pe autobuz a schimbat locul stației, loc incomod pentru cei mai mulți dintre săteni, chiar dacă de aici urcă zilnic doar cîteva

Încă de la darea în folosință a primelor blocuri din cartierul nostru, apartamentele de la etajele superioare au avut de suferit, de lipsa apei reci. Începînd însă cu luna mai a.c. situația s-a înrăutățit brusc, în sensul că aproape zilnic apa nu a mai urcat la etajele superioare, noi, cei peste 500 de locatari de la aceste etaje, fiind obligați să trăim în condiții igienico-sanitare deplorabile. Cum toată lumea ne dă numai asigurări, nu și apă, venim la dv. cu rugămîntea de a ne sprijini. (Asociația de locatari din cartierul Siloz, Craiova)

La confluența Crișului Alb cu valea Honțisorului, în sudul localității Gurahonț, se află unul din cele mai frumoase puncte de atracție pentru localnici și turiști, cît și pentru cercetătorul avid după noutăți botanice. Aș vrea să amintesc celor care îi trec pragul că dacă azi avem un asemenea parc dendrologic, pe o suprafață de 4,6 ha, trebuie să-i mulțumim și inginerului orădean Ștefan Eusebiu care în urmă cu 10 ani a luat inițiativa curățirii și plantării terenului cu specii diverse din țară și de peste hotare. (Alexandru Herlău, Gurahonț, județul Arad)

Sesizînd lipsa contractului meu de închiriere, din locuință, am solicitat la centrul ICRAI V o copie, prin cererea nr. 14 253 din 8 XII 1978. Mi s-a răspuns că nu mi se dă nici o copie întrucît nu am avut contract niciodată, afirmație cu totul neadevărată, pentru că respectivul contract (al cărui număr îl păstrez — 58 623/4.02.76) mi s-a eliberat în baza repartiției nr. 46 167 din 17.01.1976. Faptul că lipsește și de la dosarul ICRAI este cam ciudat, mai ales că am fost refuzată să urmăresc registrul de intrări-ieșiri pe anul 1976. (Aurora Preda, București, str. Abanosului nr. 8, sector 2, bl. 4, et. 1)

● „FLACĂRA“ nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

Funcția și parafa nu înseamnă pâinea și cuțitul

Luni, 10 septembrie a.c., la Direcția sanitară a județului Argeș. Directorul, medicul Ion Osman, este plecat la minister. Stau de vorbă cu directorii adjuncți Steliana Dumitrescu și Virgil Georgescu. Nu-i surprinde că vom discuta pe marginea unor sesizări despre nemulțumirile unor lucrători din rețeaua sanitară a județului, pentru temeinicului motiv că s-au cam deprins cu asemenea lucruri.

În legătură cu numirea unor șefi de secție, fără concurs, interlocutorii țin să precizeze: Numirile din 1973 — la înființarea spitalului județean — nu intră în discuție. Este legal, zic dinții, cum s-a procedat. De atunci, e drept, s-au mai vacantat câteva posturi de șefi de secție și trebuiau scoase la concurs. Ceea ce nu s-a făcut. S-au dat pur și simplu decizii de numire. Colaboratorii directorului sînt de părere că unii colegi, din răutate, nu se împacă deloc cu faptul că medicul Jeana Osman, soția directorului Ion Osman, a devenit în acest mod șefa secției pediatrie I. Dar, mi se spune, a aprobat C.O.M.-ul. N-am de lucru și mă interesează cine e președintele C.O.M., ca să aflu că este tocmai medicul Ion Osman.

Să revenim însă la concursuri. Anul acesta s-au scos deja la concurs trei posturi. Exact, și numai cele indicate expres în urma unei verificări a organelor controlului muncitoresc. Mi se prezintă raportul privind concluziile aceluia control, efectuat între 19 iunie și 12 iulie 1978. La pagina 23, citesc: **Asifel, s-au numit șefi de secție, șefi de laborator, șefi de policlinică în afara spitalului județean fără examen sau concurs cerut de Legea 12/1971. De asemenea, au fost numiți 3 medici șefi de secție în spitalul județean fără concurs organizat de Ministerul Sănătății, așa cum cer normele în vigoare transmise prin circulara nr. VI.A.XII.C.1/3233, din 8 august 1972, în care se precizează că, începînd cu această dată, posturile vacante de medici șefi de secție de la spitalele de gradul I și II se ocupă prin concurs cu aprobarea Ministerului Sănătății.**

La încheierea controlului s-a întocmit și un plan de măsuri.

Iată punctul 25 din acest plan: **Organizarea concursului și obținerea aprobărilor pentru ocuparea posturilor de șefi de secție de la spitalul județean și de la spitalele teritoriale (...) Termen: octombrie 1978.** Dar, pînă la data amintită, nici nu s-a ținut concursul. Și, cum cei datori să îndeplinească prevederile respectivului plan de măsuri n-au fost deranjați de nimeni pentru că nu-l îndeplineau, concursul n-a fost organizat nici pînă la sfîrșitul anului trecut. El s-a ținut abia în acest an. Și iată cum. Pentru postul de șef al secției chirurgie I s-au înscris doi concurenți; pentru chirurgie II, trei; pentru pediatrie I, un concurent, acesta fiind medicul Jeana Osman. Dînsa, însă, s-a îmbolnăvit chiar în dimineața concursului și n-a mai concurat. Din cei cinci chirurși, doi s-au retras după prima probă. Așa încît, cu adresa 48060, din 9 martie a.c., Ministerul Sănătății comunica direcției județene rezultatele: Liviu Sburlan: 6,22; Teoctist Bejenaru: 6; Ovidiu Tufeanu: 6. În încheierea adresei se spunea: **Vă rugăm să analizați, împreună cu organele de partid și de stat, rezultatele de mai sus și să ne propuneți candidații care urmează să fi promovați în funcțiile de șefi de secție.** Ei bine, direcția n-a comunicat nici acum nimic ministerului și încă n-a obținut aprobările pe care planul de măsuri, amintit mai sus, o obligau să le obțină pînă în octombrie 1978. Urmare directă a acestei tăceri: continuă să funcționeze pe posturi cei numiți ilegal. Este limpede că lămurirea situației nu era de natură să facă firească nici menținerea în postul de șef de secție la pediatrie I a soției directorului. Mai ales în condițiile arătate. Așa că tergiversarea clarificării lucrurilor este pusă, firesc, de mulți în legătură cu interesele personale ale Jeanei Osman și cu neprincipialitatea partinitoare a soțului director. Trebuie spus însă că printre cei care văd acest lucru nu sînt — Doamne ferește! — și directorii adjuncți ai direcției. Ar fi păcat să omitem o asemenea precizare și să le stricăm cumva bunele relații cu șeful lor. Se mai greșește în unele cazuri, dar nu în cel al soției tovarășului director, stăruie dinșiși. De pildă, spune tovarășa Steliana Dumitrescu, s-a greșit cînd o doctoriță a fost mutată în oraș fără concurs, intrucît în toate documentele ministerului și ale direcției județene postul de pe care a fost adusă este considerat în mediul rural. (Nevinovată și minusculă greșală, n-avem ce zice!) De aceea, direcția și-a reparat greșala — a se citi și-a anulat o decizie, la scurt timp, prin altă decizie — și doctorița a fost retrimisă la postul ei. Într-un alt caz, al medicului stomatolog Ion Dumitrescu, direcția, aflată în fața aprobării date de însuși ministrul sănătății pentru ca I.D. să fie detașat, „pe motive medicale și familiale”, timp de 12 luni, dintr-o comună suburbană într-un post din Pitești, în loc să-l detașeze, a recurs la dirijarea lui la policlinica stomatologică din municipiu, împărțindu-i programul săptămînal între cele două unități și localități. I s-a creat posibilitatea ca patru zile pe săptămîna, timp de șapte ore zilnic, să lucreze numai stînd în picioare. Amănunt semnificativ și se va vedea de ce. În loc să i se ușureze condițiile de muncă, i se îngreunau. Oare să nu fi observat nimeni că, în felul acesta, omul nu era ajutat ci de-a dreptul năpăstuit? Mai cu seamă că hepatita cronică pe care spun directorii adjuncți că o are este, de fapt, CIROZĂ, după cum atestă îndubitabil documentele medicale. Te întrebi înmărmurit cum se pot purta acești medici cu un om simplu, cu un om oarecare și necunoscut, dacă se poartă astfel cu un confrate de-al lor?

Marti, 11 septembrie, ora 8. Tovarășul Ion Osman, revenit din Capitală, n-a ajuns la direcție. Stau de vorbă cu președintele sindicatului muncitorilor sanitari din municipiu, medicul primar Constantin Capătă, șeful secției pediatrie II: La pediatrie I, spune dînsul, postul de șef de secție a fost vacant vreo jumătate de an, apoi alte șase luni am fost numit eu și încolo, cu delegație. Pînă prin 1977. După care, o vreme, iar n-a mai fost nimeni. Pînă în 1978, vara, cînd a fost numită tovarășa Osman. Tocmai își dăduse primariatul. Era medic primar cînd i s-a dat decizie. Știi, se iau în considerație vechimea, gradul profesional, activitățile obștești. Nu este, în primul rînd, criteriul profesional. Vă spun aceasta pentru că, în secția respectivă, medicul Ion Davidescu s-a așteptat să fie numit el. Avea primariatul mai de mult. Mie mi se pare firească nemulțumirea lui. Eu i-aș fi dat delegație pînă cînd își lua tovarășa Jeana Osman primariatul, iar apoi scoțeam postul la concurs, în mod legal. (Foarte legal! Deci, atîta vreme cît Jeana Osman nu putea aspira la șefie, nu trebuia scos postul la concurs!?) Tovarășul Constantin Capătă nu e încîntat

că, nefăcînd parte decît din C.O.M., nu și din biroul executiv al acestuia, nu i se cere părerea la luarea unor decizii importante. Îmi arată o circulară a direcției — a primit și el un exemplar — de popularizare în unități a lui Ion Dumitrescu pentru larghețea cu care a eliberat în 1977 certificate medicale. Documentul poartă data de 28 august a.c. și e semnat de director și de președintele sindicatului. Numai că acesta din urmă a fost în concediu pînă la 2 septembrie. N-a participat la discutarea cazului, iar în locul lui a semnat medicul inspector Ana Pica. Cel puțin să fi pus un vicepreședinte al sindicatului să semneze în locul meu, zice Constantin Capătă. Sînt doi vicepreședinți. Tovarășa Ana Pica n-are atribuții în comitetul sindicatului.

Sînt anunțat că un alt medic dorește să-mi vorbească. Tovarășul director încă n-a venit. Sînt invitat în biroul dînsului să discut cu directorul spitalului T.B.C., tovarășul Cornel Ghinescu, președintele colegiului de disciplină al medicilor și farmacistilor. Deține de mai mulți ani această funcție, este medic emerit, coordonează munca tuturor unităților din județ pe linia specialității sale. Îi cer părerea asupra celor discutate cu ceilalți. Iată ce-mi spune: „Cu ani în urmă, pe cînd tovarășul Ion Osman era bolnav și fără slujbă, l-am internat la mine și l-am vindecat. Apoi, tot la unitatea pe care o conduceam, l-am și încadrat ca să-l ajut să-și regăsească echilibrul sufletească și să-și croiască mai degrabă un drum în profesia noastră. Ceea ce în scurtă vreme s-a și întîmplat. După care, omul a reușit să uite chiar și lucruri care credeam că nu pot fi uitate. Cum altfel aș putea înțelege faptul că, ajuns director al direcției județene, într-o împrejurare care mă adusesse în fața lui ca subaltern, m-a întrebat, inchipuiți-vă!: — Mata ce specialitate ai?”

Intră, în fine, tovarășul director Ion Osman. Vine de la minister încărcat de sarcini și de probleme. La cele spuse ieri de principalii săi colaboratori, adaugă că nu e vinovat pentru nelămurirea situației concursurilor. A încercat să perfecteze niște acte pentru scoaterea la concurs a tuturor posturilor ocupate fără respectarea legii, dar alții ar fi întîrziat demersurile, nu dînsul. Cum nu poate să prezinte documente care să probeze clar ceva în acest sens, îmi arată o situație cu cele 14 posturi de șefi de secție încadrate, din 1973 încoace, fără concurs, deci încălcîndu-se legea. Mă roagă să-l cred că n-a știut, pînă la controlul din vara trecută, despre amintita circulară a ministerului, din 8 august 1972. Anul trecut a aflat și ar fi încercat să scoată toate posturile la concurs. Faptele, însă, îi infirmă necruțător vorbe. Dacă era „de această părere”, — uită mereu să spună că așa și numai așa era LEGAL — de ce n-a-a publicat scoaterea la concurs a tuturor posturilor? Cine s-o fi făcut-o în locul lui?

Pe șefa secției pediatrie I, Jeana Osman, o găsesc în spital. De la început precizează: Nu mă interesează șefia decît în sensul că vreau să fie, așa, bine. Sînt pretențioasă, e drept, dar ce au cu mine? Sînt vinovată că sînt soția directorului? Am fost numită în aceeași zi în care medicul Nicolae Pica era și el numit, tot prin decizie, șef de secție la una din maternități. Postul lui de ce nu s-a scos la concurs?”

Chiar! Iată o întrebare la care pare de neînțeles cum de soția directorului n-are răspuns, din moment ce a avut destulă vreme să i-o pună soțului său.

Aflu că mai mulți oameni ai muncii din municipiu țin să-mi relateze cîte ceva. Iată ce spun doar cîteva dintre aceștia.

Ilie Stanciu, doctor în științe medicale, membru al Uniunii Medicale Balcanice, șeful serviciului de reumatologie și recuperare medicală: Sînt unul din cei care nu-și îndoaie spinarea înaintea tovarășului director, lucru pentru care nu mă suferă. Că muncesc foarte mult, nu vede. Cînd și-a numit soția șefa de secție, nu s-a sfiit să spună în C.O.M. că el „o cunoaște bine pe tovarășa, că e bună, și că o provoacă la întrecere”.

Octavian Antonovici, medic primar gradul II, șeful celei de a doua maternități: A trebuit să-i spun o dată tovarășului director, chiar la raportul de gardă, că e pătimaș, neprincipial și este influențat în rău de soția lui. Nu mi-a putut da nici un răspuns, dar nu mă iartă. Postul lui Nicolae Pica n-a fost scos la concurs pentru că soția acestuia, inspectorul Ana Pica, este cheia și lacătul soților Osman. Asta explică și de ce a fost ales Nicolae Pica, medic specialist, să fie pus șef de secție, cînd în Pitești sînt medici primari de aceeași specialitate. Au hotărît însă numai cei ce nu-i ies din vorbă directorului. Cum să se mai sfiască inspectorii că nu-și fac munca de teren și cine să-i tragă la răspundere, cînd tovarășul Ion Osman, pe lîngă funcțiile de director și de președinte al C.O.M., mai este și șeful unei secții, și medic curant în secție, și, pînă nu de mult, era și președintele comisiei de expertiză a capacității de muncă? Ca să nu mai vorbim că, atît cît a funcționat policlinica cu plată, muncea, din greu și acolo. Acolo este sigur că se ducea. Dar celelalte sarcini, vă inchipuiți cum și le mai îndeplinea.

Alunecarea, și inabilă și penibilă, printre reglementări, dar mai ales în afara lor, sfidarea — cu candoare — a unor norme legale, precise și obligatorii sînt evidente. Trebuie oare să le mai spună altcineva celor în drept că asemenea conduită și bilbiială în luarea deciziilor sînt și intolerabile? Iată că le-o spunem! Așa încît, așteptăm măsurile care se impun. După care, este cazul să se facă ordine — în spiritul și cu respectarea strictă a reglementărilor legale — în atîtea lucruri care privesc, deopotrivă, promovarea valorilor și grija responsabilă pentru climatul de muncă al oamenilor în alb. Pentru raporturi curate, deschise, bazate pe întemeiată stimă reciprocă între acești grăniceri ai sănătății publice. Fiindcă lor, pe lîngă un înalt profesionalism, este firesc să le cerem să nu coboare în respectul nostru. Avem dreptul să le pretindem să nu abdice de la locul lor în stîmna noastră.

DORIN GHERGHINESCU ■

POȘTA REDACȚIEI

Andrei Mihurea — Iași: Cei încadrați ca contract de muncă pe durată nedeterminată în unitățile centrale funcționale ale M.T.Tc. și în unitățile subordonate acestui minister, care la data de 15 septembrie 1969 au avut permise de călătorie gratuite pe C.F.R., precum și acei beneficiari de permise care au trecut de la această dată sau vor trece în aceste unități, sau de la o unitate la alta din cele menționate mai sus, își mențin dreptul de călătorie gratuită în interes personal. Cei care lucrează în unități care au trecut de la M.T.Tc. în subordinea și controlul M.I.C.M. (cazul dv.) au pierdut dreptul la permise de călătorie gratuită în interes personal. **Gheorghe Popescu** — comuna Tătărăni (Dimbovița): Sînteiți în evidența Ministerului Muncii pentru achiziționarea contra cost a unui autoturism Trabant Hycomat, în raport de

cota de autoturisme care se va importa și cu respectarea datei de înregistrare. **Elena Gugian** — București: Conform Statutului privind organizarea și funcționarea asociației locatarilor, nu se pot constitui două asociații de locatari într-o clădire sau pe scări. **Gheorghe Fieraru** — Caracal: Pentru clarificarea situației, vă sfătuim să prezentați cartea de muncă a dv. Direcției pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale județene.

MARGA NEDELEA ■

Stela Magherusan — Hunedoara: Intrucît nu se aprobă nici o suplimentare de locuri la liceele sanitare, elevii absolvenți ai treptei I, profil sanitar, care nu au fost admisi în treapta a II-a, pot concura la concursul de admitere în sesiunea august-septembrie la profilele:

industrial, agroindustrial — învățămînt de zi și biologie-chimie — seral; pot fi de asemenea încadrați ca practicanți infirmieri în spitale. **Mișu Manole** — Cîmpulung, Argeș: În baza precizărilor transmise de M.E.I. tuturor instituțiilor de învățămînt superior, la concursul de admitere pentru învățămîntul seral tehnic se pot prezenta numai oameni ai muncii care lucrează nemijlocit în producție — muncitori și maeștri. **Dinu Leontina** — Galați: M.E.I. ne informează că absolvirea școlilor sanitare cu durata de 6-12 luni, 15, 16 și 17 nu echivalează cu absolvirea liceului sanitar. **Maria Trif** — Rîul Mare, Retezat, Hunedoara: Vîrsta oficială la care copilul poate începe procesul de învățămînt la noi în țară este cea de 6 ani. **Silvia Bușcu** — Rădăuți; **Adina Dumbravă** — Băile Herculane; **Ion Ailenei** — Craiova: Adresați-vă direct Ministerului Educației și Învățămîntului.

HORIA PĂTRAȘCU ■

Căpînaru Stan — București: Am reținut frica Simonei în fața tatălui. Este un sentiment nefiresc și dăunător dezvoltării ei psihice. Judecarea prezentului este pătimașă și exclude perspectiva care, în mod natural, aparține relației tată-fică. **Diaconu Ion** — Corabia: Dreptul asupra terenului poate fi stabilit numai pe cale judecătorească. **Stroe Emil** — Oțelul Roșu: Termenul pentru recurs extraordinar a expirat. **Stoica Iosif** — Argeș: Vă înșelați. Hotărîrea instanței este temeinică și legală. **Ardelean Traian** — Căpîlna: N-ați folosit, din vina dv., șansa recursului. Vă rămîne o singură cale: Procuratura Generală. **Cincu Nicolae** — Gorunesti: Hotărîrea instanței este definitivă și prin prescrierea dreptului de recurs extraordinar. **Lepădatu Dumitru** — București: Aveți necazuri cu chiriașa care, după părerea dv., este procesomană. Bănuim că nu se va lăsa convinsă nici de

argumentele noastre. Încercați altă soluție. Una practică și definitivă. **Băcanu Ștefana** — Dragalina: Ne cereți singurul lucru pe care nu vi-l putem da: liniștea. Din păcate, în afară de divorț nu cunoaștem și altă cale. **Băilă Cornel** — Sibiu: Clauzele contractului sînt singurele care pot să decidă asupra pretențiilor cooperativei. **Obreja Nicolae** — Dorohoi: Drept, după părerea dv., ar fi ca, după ce ați accidentat o femeie care și azi merge sprijinindu-se în crîje, să nu plătiți nici un leu fiind că aveți pensie mică. Legea, știți și dv., este una singură. **Jalbă Lucreția** — Carei: Nu-mai legea a fost abrogată — nu și efectele din perioada în care a funcționat.

NICOLAE CRISTACHE ■

● Anunțăm de cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal că o pot face în fiecare zi între orele 10-13.

Eveniment cultural

D.R. Popescu: „Mormintul călărețului avar“

Piesa are titlu lung, de mister medieval, jucat pe o scenă improvizată într-o piață publică: „Studiul osteologic al unui schelet de cal dintr-un mormint avar din Transilvania“. Dar piesa, publicată de revista „Teatrul“ în numărul 7-8 din iulie și august anul curent, este de fapt o „frescă dramatică“ în care se desfășoară un fragment contradictoriu de istorie contemporană, începând din tranșeele celui de-al doilea război mondial. Autorul ei, Dumitru Radu Popescu, scriitor cu o uluitoare experiență de viață și forță de transfigurare, este unul din marii dramaturgi ai epocii.

Traversind această piesă am trăit tot timpul copleșit de abundența evenimentelor și întâmplărilor, adeseori paradoxale, am fost zguduit de violența și profunda investigație în psihologia concretă a oamenilor, respectând dimensiunile realității dar alunecând mereu, subtil, spre emisferele rarefiate ale fabulosului, ale fantasticului. (Asta poate și pentru că, la un moment dat, viața însăși pare să se desfășoare dincolo de limitele logicului.) O lume ca-leidoscopică, o faună brutală și abulică se petrece pe scena imaginată de autor într-un peisaj greu de reconstituit prin decor fără să pară convențional, artificial; o lume bizară, evadând ușor din real, din credibil, în absurd și în grotesc, jonglind cu limitele puterii de reprezentare a spectatorilor și violându-le tabieturile, colcăie, se agită, se sfîșie, se ucide ca să renască și să reia ciclul cu alte metode, mai subtile, mai sofisticate. Piesa este de fapt o farsă uriașă, pantagruelică; autorul privește viața necruțător, smulge cortinele de pluș și măști de ceară pline de praf și de pudră de pe fața istoriei. Nimic nu rămîne în afara studiului său de arheolog social asupra scheletului de cal cu vertebrele sfărîmate al lumii. Nici o judecată nu e aminată, nici un proces de conștiință nu e estompat, nici un dosar nu e clasat deși sentința e uneori suspendată pentru că autorul lasă timpului ce-i al timpului: dreptul de a sancționa din perspectiva istoriei!

Scrisă parcă dintr-o respirație, cu toate erorile stilistice și ezitățile nerente procesului de elaborare, piesa spulberă toate prejudecățile și sechelele teatrului clasic, falsă pudoare a domnișoarelor bătrîne din stal sau obiectivitatea rece, de ochelari cu lentile ciclopice a intențenților culturali și a arhivarilor de cancanuri. Registrele partiturii dramatice sînt amestecate aici, ca în viață. Textul e tragic și apocaliptic (cu unele trimiteri la legende biblice), comic și tragicomic, burlesc și absurd. Personajele nu sînt întotdeauna tranșant delimitate privind trăsăturile de caracter, dar sînt bogate în subtext și mustoase (ideale pentru actori); personajele intră, participă, se implică, vorbesc, acționează, pare că nu vor mai părăsi scena niciodată, dar mor brutal sau ies arbitrar, fără o motivație logică din punct de vedere dramaturgic, dar respectînd logica vieții. Scena e plină de oameni de treabă, de eroi, de lași, de fricoși, de mincinoși, de demagogi, de criminali, de complici la crime, de ipocriți, de proști, de nebuni, de turnători, de profitori, de intriganți și iarăși de oameni minunați, de eroi, de intelectuali, de țărani, de criminali, de lași, de mincinoși... Un singur personaj rămîne întreg și demn, chiar în eroare, profund uman, de neclintit, martor și ecou, gemînd, plîngînd, rîzînd, iubind, mîncînd, bind, regenerîndu-se mereu în spațiul vieții, duh al acestui pămînt: o femeie pe nume Măria. Mama noastră cea de toate zilele și nopțile, mamă de veghe, aici, la această răscruce de vînturi și de seminții în migrație, născătoare de prunci, eternă în marea ei dragoste și înțelegere pentru oameni, esență din magma acestui popor.

Se recunoște în această piesă a lui Dumitru Radu Popescu toate erorile unei epoci zbuciumate și contradictorii, în care vremurile și-au ieșit din matcă, toate clișeele și toate ororile rătăcirilor prin istorie, ca și cum autorul ar fi urcat și coborît pe scara de incendiu a realității. Regizorul care se va apropia de acest text în vederea unui spectacol va trebui să fie un om „ars pe rug“, un frămîntat, un frenetic, nu un pedant și rafinat stilist de salon. Aici nu e loc de experimente frivole. Aici, în această piesă, se joacă dramele puterii, riscurile stării de veghe și de visare, aici sînt în joc viața și moartea.

ADRIAN DOHOTARU ■

Profesiune de credință

Teatrele nu sînt, pur și simplu, instituții de spectacole

● Gerația de regizori din care fac parte a fost pusă la un moment dat într-o situație imprevizibilă. Disparînd din viața noastră teatrală cîțiva din marii regizori, animatori și chiar directori de teatru cu un statut profesional ferm și cu un sistem filozofic și estetic limpede, membrii generației mele s-au trezit forțați de împrejurări să-și asume răspunderi pentru care nu erau suficient pregătiți. Noi eram pregătiți să facem spectacole, dar nu eram pregătiți să continuăm opera marilor noștri profesori în plan estetic și filozofic. Pe de altă parte, noi am intrat în teatru cu trupe deja formate sub îndrumarea lor, într-un anume stil și se puneau probleme serioase de adaptare la acest stil. Actorii lucraseră cu mari regizori și învățaseră secretele meseriei împreună. De aici o anumită reținere și o anumită neîncredere a actorilor față de noi. Din acest motiv și unele neîmpliniri surprinzătoare și dureroase atît printre actori, cît și printre regizorii generației noastre, regizori care și-au asumat riscul de a continua să lucreze într-o anume disciplină estetică, într-un anume registru de comunicare cu publicul, într-o anume atmosferă de laborator, impuse de profesorii noștri. Nu este nici vina noastră, nici vina actorilor obișnuiți cu mari creații și realizări, cu experimente de cele mai multe ori împlinite, că nu ne-am

putut înțelege de la început, că n-am putut colabora perfect.

● Cred că în teatru reușesc doar acele trupe, acele echipe în care oamenii de artă se aleg după afinități de cultură, de talent, de stil de muncă, de crez artistic. În primul rînd de crez estetic! Adevărul e că forma actuală de organizare administrativă a teatrelor mi se pare depășită de evoluția vieții, de evoluția artei noastre, mi se pare rigidă și birocratică. Teatrul a devenit pur și simplu o instituție de spectacole, o instituție care fabrică spectacole pe bandă rulantă. Spectacolul este însă o operă de artă și ca orice operă de artă reprezintă un unicat, nu un produs în serie, cu caracter industrial. De aici și imposibilitatea de a profila în mod firesc unele teatre prin program estetic în cadrul splendei libertății de manifestare în artă printr-o mare varietate de stiluri. Pentru că oricît se democratizează viața unei comunități teatrale sau a unei „instituții de spectacole“, structura ei imuabilă față de evoluția vieții împiedică libertatea de orientare, de opțiune a actorului spre un stil de teatru sau altul. Deci, criteriul fundamental de organizare în artă trebuie să rămînă cel estetic.

● Nouă, regizorilor tineri, nu ne rămîne nimic altceva de făcut în aceste condiții decît să ne asumăm, să ne definim o anumită poziție, o atitudine, o concepție despre artă pe care o facem, concepție cît mai clară, mai expresivă și revoluționară. Teatrul rămîne unul din elementele esențiale de comunicare prin artă în cadrul societății. Personal nu cunosc nici un spectacol de teatru românesc care să fi fost rupt de cele mai importante interese ale societății, ale națiunii. Teatrul ne-a ajutat să ne păstrăm ideea de unitate, să ne menținem spiritul treaz și ființa curată, să ne cultivăm și să ne șlefuiim limba, să ne afirmăm ideile revoluționare și aspirațiile spre libertate. Teatrul românesc și-a demonstrat în mod strălucit de-a lungul timpului buna sa credință și capacitatea de a mobiliza conștiințele în sensul progresului. De aceea îl are astăzi de partea sa toate șansele istoriei ca să se bucure de libertate și de adevăr.

DAN MICU ■
regizor la Teatrul „C. I. Nottara“

● In librării :

ION GHEORGHE :
„Proba logosului“

O antologie, in tiraj de masă, din opera unui mare poet contemporan. O carte așteptată de cititori.

● CAP LIMPEDE

RADIO

● Fără îndolală că despre cartea lui Iulius Tundrea: Inscipții pe o bandă de magnetofon, apărută recent la Editura Eminescu, se pot scrie multe lucruri bune. Autorul e de mai mulți ani redactor la emisiunile culturale radiofonice, așa că, întorcînd o carte despre aceste emisiuni, el o face în deplină cunoștință de cauză și exegeza lui este rodul unor observații directe, din interior.

În rîndurile liminare ni se anunță că „s-a împlinit o jumătate de secol de cînd limba română, în care au fost create „Miorița“ și „Mășterul Manole“, versurile lui Eminescu, Argezi și Blaga, proza lui Creangă și Sadoveanu, scrierile istorice ale lui Bălcescu și Iorga, a răsunit pentru întîia dată într-o emisiune radiofonică, vestind apariția în spațiul carpato-dunărean a unui nou mijloc de comunicare“. Fără

să-și propună un istoric al radiofoniei românești, cartea conține date semnificative ale evoluției radioului în țara noastră. Dar din multitudinea de date și caracteristici ale radioului românesc, autorul se oprește la o trăsătură, după el, esențială a acestuia, și anume vocația lui culturală. Dealtfel cartea are ca subtitlu: „Vocația culturală a radioului“. Pentru demonstrarea acestui „vocații“, Iulius Tundrea citează cifre, expune date, invocă nume, scoate la lumină documente, aduce argumente convingătoare — toate bazate pe realități de necontestat. Deși scrisă cu căldură și participare, cu, cîteodată, accente patetice, ca într-o pledoarie, cartea nu părăsește niciodată terenul ferm al faptelor. Vocația culturală a radioului nostru este evidentă chiar de la apariția și primii lui pași, cînd „alături de savanți și ingineri s-au aflat scriitorii, istoricii, publiciștii, profesorii și alți oameni de cultură...“. „De unde a

bă autorul, încă de la primele emisiuni, a cărturarilor și oamenilor de artă spre radio?“ Răspunsul e găsit în „convîngerea, mărturisită adeseori, că radioul poate fi un mijloc de instruire, de stimulare a gustului public pentru literatură și artă, de cultivare a unor trăsături etice în spiritul tradițiilor poporului nostru, că el reprezintă, în același timp, și un mijloc de sperire a propriilor creații“.

TRAIAN STOICA ■

● Săptămîna trecută, două producții ale studiourilor franceze, prezentate în premieră absolută pe micul ecran, au abordat o temă comună: bătrînețea, victimă a neomeniei și ingratitudinii sociale. Miercuri, 12 septembrie, „La pomme oubliée“ (prezentat în traducere româ-

nească prin „Uitare“, titlu ce face insesizabilă valoarea simbolică a unui cadru final), sau povestea unei sărmane femei de la țară, strivită de singurătate, ce trăiește cu speranța de a-și revedea fiul dispărut în lumea orașului. În „Speranța“ (vineri 14 septembrie), un inginer destoinic, dar ajuns în toamna vieții, devine jertfă într-o societate dominată de interesele și voracitatea marilor monopoluri. Realizate cu meșteșug, filmele aduc dovezi crude ale dezumanizării și înstrăinării, problematică predilectă în sociologia, literatura și cinematografia occidentală. Dar, ne permitem noi să adăugăm, nu este oare mult prea mult ca, în una și aceeași săptămînă, să prezentăm telespectatorilor noștri două filme despre însingurările și tristețile senectuții? O rocadă, de pildă, între „Uitare“ și „Paralela 49“ (peliculă programată pentru miercuri, 19 septembrie) ar fi adus, credem,

un mai judicios echilibru în programul telecinematiceii. ● Extrem de interesant noul serial documentar „Conexiuni“ (joi, 13 septembrie), realizat de studiourile britanice din perspectiva unor acute probleme ale științei și tehnicii mondiale. ● În sfîrșit, după o atît de lungă așteptare, din nou un film polițist pe micul ecran: „Ultimul caz al lui Brock“ (duminică, 16 septembrie). O dovadă în plus că și în filmul polițist dialectica vieții, surprinsă prin mijloacele anchetei judiciare, poate aduce în dezbaterile multiple aspecte de ordin social și politic. Iar genul se bucură de o largă audiență.

LIVIU TIMBUS ■

Din nou luminează, cartea de „evocări și mărturisiri“ a celebrului nostru oftalmolog, prof. dr. Pe-

tre Vancea, tipărită de Editura „Eminescu“, e un jurnal care ne destăinuie nu numai un savant de aprigă intransigență cu sine și cu profesia sa, ci și un moralist pertinent, cuirasat — de cele mai multe ori — în ironie, mihnire, severitate, vehemență, înconjurîndu-se cu abundență de citate, alocuțiuni, sentințe, dar descoperîndu-se, uneori, și în limpezi și limpezi-toare confesiuni. În pagini gustos-amare, de un duh înviorător și cald. Este jurnalul unei existențe dramatice, de peretău înfruntare a vieții (jurnalul unui copil plecat dintr-un sat oltean ca să ajungă una din somnțiile medicale ale e-pocii), este jurnalul unei continue și dure lupte cu nedreptatea socială, cu obtuzitatea trufașă a „celor mari“, cu tirania prejudecăților și a dogmatismelor de tot felul, nu numai pentru „a răzbate în viață“, ci și pentru apărarea unor idei și idealuri fixate ca puncte

Istoria literaturii române *

După ce criterii ar trebui alcătuită o asemenea lucrare, destinată mai cu seamă străinătății, dacă în ea cititorul român, așa cum ne avertizează coordonatoarea științifică a volumului, Zoe Dumitrescu-Bușulenga, „nu va găsi prea multe elemente noi” și capitolele îi vor părea, poate, chiar sărace?

Un criteriu foarte elementar ar fi să punem lumea în cunoștință și cu realizările literaturii române din ultimii 35 de ani. Altfel, putem să le oferim celor interesați compendii lui G. Călinescu. Privire îndrăzneală cuprinzătoare „din avion”, caracterizări strălucite, spirit critic superior, urmărirea a dinamicii geniului creator național se află toate acolo. În plus, numele prestigios al autorului își asumă personal răspunderea textului, nemaifiind nevoie de subtilul strategic: „studii”.

Dar iată că, precum constată chiar unul din autori (N. Manolescu) comentind cartea în România literară nr. 34, tocmai capitolul consacrat literaturii contemporane (Continuități — Discontinuități) e cel mai nesatisfăcător realizat. Atunci? Să fie atâtă strădanie de prisos?

Nu, pentru că e vorba și de alte cerințe. Ne întorcem deci la problema criteriilor. E oare ea chiar așa de simplă cum pare să o creadă unii? Trebuie sacrificată viziunea culturală în favoarea celei estetice, specific literare? Poate, dar nu sint chiar atât de siguri.

Cititorul străin vrea în primul rând informații despre o literatură puțin cunoscută. Și prin ce miracol să-i devină acesteia inteligibile fără o situație culturală, atunci când el nu știe ce existență concretă istorico-socială a dus poporul respectiv, care sint obiceiurile și mentalitatea mediului uman în cauză? Pe urmă, dacă vorbim de propagandă făcută subtil, greu să renunțăm la tenta etnologică a capitolului introductiv, închinat de George Murtean folclorului și intitulat „Puterea mitului”. Ba mi se pare binevenită. I-aș reproșa autorului doar o anumită exagerare a virtuților factorului original, nereușind să pricep cu mintea mea proastă, care nu gustă jongleria de cuvinte, cum „e mai plauzibil că limba dacă a integrat latina romanizându-se, decât că latina „a șters” limba dacilor”. Greu, iarăși, să demonstrăm inteligent și credibil existența unei culturi medievale pe pământul patriei noastre încă din secolul XIII (operă propagandistică necesară) fără să facem ca G. Mihăilă, eruditie slavistică. Analize literare pe „mari scriitori” (Neculce, Budai-Deleanu) ne pot duce abia în veacul al XVIII-lea. Să renunțăm la cinci sute de ani dintr-un condei, nu găsim că ar fi o soluție foarte avantajoasă.

Neîndoios, criteriul valorilor literare autentice trebuie să primeze, de îndată ce literatura capătă dezvoltarea propriuzisă. Ca să le facem sensibile străinătății, trebuie să găsim mereu, pentru ele, repere universale. Altfel zis, un comparatism nepedant, sugestiv și inspirat, e absolut necesar. Exemplare mi se par în acest sens capitolele: „Romantismul pașoptist” (Paul Cornea), „Mit arhaic —

mit cultural, Poezia românească în a doua jumătate a sec. XIX (Zoe Dumitrescu-Bușulenga), Tradiționalism și modernism la începutul secolului XX (D. Micu), Romanul românesc modern, Creație și analiză (N. Manolescu).

Dar nici pentru epocile propriu-zis literare, principiul istoricității, înțeles în sens marxist, oricât de modern, nu poate fi pășit. Riscul e ca procesele evolutive să plutească pur și simplu în aer. Mai bine gândit îmi pare, așadar, capitolul „Tradiționalism și modernism la începutul secolului XX” decît „Poezia interbelică”, unde orice raportare la realitățile vremii dispare și autorul se pierde în prea multe finețuri ca să poți afla din ce cauză a crescut simțitor după război gustul pentru lirica religioasă ortodoxistă sau cea chthonică, cum s-a întimplat că atîția avangardiști români au luat calea exilului și, pînă la urmă, care e în fond nota definitorie a lui Aron Cotruș sau V. Voiculescu, să zicem.

Absența perspectivei istorice e mai supărătoare în capitolul final, consacrat literaturii de după 23 August 1944. Aici, în ciuda titlului, „Continuități—Discontinuități”, reiese că totul a mers lin, fără nici o constrîngere dureroasă și mereu ascendent. „După un deceniu de aparent mutism (L. Blaga) apărea în continuare opera sa antebelică”. (Adică postum, ca să spunem lucrurilor pe nume.) „Ion Barbu nu a mai tipărit decît o singură poezie dedicată lui Bălcescu” (în treacăt fie zis e și inexact, a mai publicat încă una: splendidul „Protocol al unui club Mateiu Caragiale”), dar că „Bălcescu trăind” a reușit să primească dreptul de apariție abia opt ani după ce a fost scrisă (pentru centenarul '48), nu se fustă nici un cuvînt. La fel și cu V. Voiculescu și cu alții.

Complexitatea criteriilor nu se cade să neglijeze necesitatea asigurării viziunii unitare într-o asemenea lucrare. Puncte de vedere diferite, mă rog, chiar contradicțoare însă, într-o operă realizată prin colaborare e greu de conceput.

Dacă unul dărimă contraforții ridicăți de altul nu se mai înalță niciodată catedrala. Consensul există, din fericire, pe majoritatea capitolelor.

Cu toate că e scrisă de zece autori, cartea se leagă, sentimentul dezvoltării e comunicat și aceasta constituie, după mine, un merit serios al lucrării.

O lectură mai atentă însă putea elimina destule afirmații care se bat cap în cap și repetiții fără rost. La pag. 88 cititorul străin va afla că „Tiganiada” reprezintă „realizarea cea mai de seamă în literatura română pînă la Eminescu”. Peste 26 de pagini riscă să aibă o primă nedumirire. Va găsi scris că „Vasile Alecsandri este cel mai mare scriitor român pînă la Eminescu”. N-ar fi stricat ca autorii să citească măcar capitolul precedent. Altfel, interpretarea dată romanului „Adela” (cam fantezistă) la pag. 261 n-ar ironiza-o pe aceea furnizată la pag. 197. De ce trebuie N. Manolescu să se ocupe de Geo Dumitrescu, St. Aug. Doinaș și Radu Stanca în cadrul capitolului dedicat poeziei interbelice, mai ales cînd Marin

Bucur îi rela pe toți ulterior? Ce rațiune misterioasă are, tot așa, tratarea în „duo” a lui Al. Philippide, Miron Radu Paraschivescu, Emil Botta, Mircea Eliade ș.a. Prindea bine un pic de ordine, în special pe parcursul ultimului capitol. Logica lui e impenetrabilă. După Leonid Dimov, Petre Stoica, Mircea Ivănescu, Florin Murgur și Ion Gheorghe, gîndul autorului se îndreaptă către A.E. Baconski, Șt. Aug. Doinaș, Radu Stanca, Emil Botta (?), Ion Negoitescu (!?), ca să o ia deodată bruscă spre Ioan Alexandru și Adrian Păunescu, făcînd o scurtă oprire la Cezar Baltag, Gr. Hagiu, Ana Blandiana, Constanța Buzea și Ileana Malăncioiu.

Eugen Barbu e urmat de Titus Popovici, Laurențiu Fulga, George Macovescu și... V. Voiculescu. Cum se realizează asemenea bizare circuite nu cred că va reuși cineva să explice vreodată. Vezi și la critică, unde totul e iarăși alandala. Să lăsăm, atunci, vorba lui Blaga, misterele în pace.

Cînd intervine o selectare severă de valori, nu e exclus ca aprecierile să difere. Degeaba se străduiește D. Micu să arate că proza lui T. Arghezi are în D. Anghel un precursor, cînd nu găsim apoi nimic cu privire la ea. Și e neglijabilă revoluția pe care a iscat-o autorul „Porții negre” și „Tabletelor din Țara de Kuty” în acest domeniu?

Există incontestabil preferințe și ele își vor spune cuvîntul. Nu însă pînă acolo încît jocul lor să creeze anomalii. O jumătate de pagină cheltuită pentru Inochentie Micu și cam tot atîta spațiu acordat lui Marin Preda? C. Mille, tratat pe larg și Felix Aderca expeditat într-un rînd? Prezenți V. Aaron, Ion Piariu Molnar, I. Cantacuzino, Danil Scavinschi,

Paris Mumuleanu, V. Gh. Murtun, D. Caracostea, Ieronim Șerbu și absenți complet D. Iacobescu, Gh. Brăescu, G.M. Zamfirescu, I. Peltz, Damian Stănoiu. Urmuz? Atîtea titluri de adaptări și traduceri și nici măcar pomenite piese ca „Manasse” sau „Omul cu mirtoaga”?

În sfîrșit stilul eseistic, vici, asociativ, are firește șansa să facă lectura mai atractivă. Mostre excelente oferă George Muntean, Paul Cornea, Zoe Dumitrescu-Bușulenga, Al. Dutu, N. Manolescu, D. Micu. Dar prefer expunerea sobră, fără „metafore critice”, dacă vreți, a lui Al. Sandulescu decît cea care le cultivă delirant. Ce să înțeleg prin „lirica efectelor literare și a unei efervescențe orifice” la Al. Andrițoiu? Sau cine-mi traduce formula: „proces de transsubstanțializare și reconectare la noua realitate socială”? Unde s-a mai văzut „limba cifrată la discursului suprealist”? (e aici la mijloc o aberație totală!) Și ce vrea să însemne: „Poeta are conștiința mîfică de „mater”, ori „Rareori s-a scris o astfel de poezie feminină în care Eros să fie destin, act magic”? Ce acoperire oferă afirmația: „Groapa prefigurează și un con de vulcan care va zguduia — la apropiata zi de apoi — lumea”? Păcat că nu e comentat articolul lui Maiorescu „Betia de cuvînte”, fiindcă-și vede imediat actualitatea.

În concluzie, lucrarea are destule calități și, chiar cu incoerențele semnificate, îndeplinește o funcție utilă. Ar fi realizat-o mult mai bine, dacă în rîndul colectivului de autori criteriile călăuzitoare erau mai limpezi și funcționa încă unul nepomenit pînă acum, dar indispenzabil: renunțarea la „contribuțiile” improvizate și înlocuirea lor cu altele corespunzătoare.

OV. S. CROHMALNICEANU ■

*) Ed. Acad. R.S.R., 1979.

Un sufletesc bună ziua

chiar și atunci
cînd de pe toate acoperișurile
curg șiroaie de lacrimi
lăsați
un locșor
pentru un sufletesc
bună ziua

chiar și atunci
cînd ne chinuie conștiința
lăsați
un locșor
pentru un sufletesc
bună ziua

chiar și atunci
cînd amărăciunea
ne sfîșie inima
lăsați
un locșor

pentru un sufletesc
bună ziua

chiar și atunci
cînd gîndurile noastre
sînt pe cale
de a se transforma
într-un sloi de gheață
lăsați
un locșor
pentru un sufletesc
bună ziua

chiar și atunci
cînd privim înapoi
cu minie
lăsați
un locșor
pentru un sufletesc
bună ziua

NIKOLAUS BERWANGER ■
In românește
de ANTON PALFI ■

Examenul de admitere în facultăți

Să sperăm că anul acesta a fost ultimul în care am mai asistat la tristul spectacol al defilării prin fața institutelor de învățămînt superior a armatelor de candidați, mulți dintre ei însoțiți și de părinții lor. Am spus „trist spectacol” nu pentru că numărul celor care au loc să intre în facultăți este cam de zece ori mai mic decît numărul candidaților, ci pentru terribila confuzie care se produce cu acest prilej. Această confuzie este regretabilă în primul rînd și în mod fundamental pentru că ea alimentează un anumit joc al întîmplării care contrazice spiritul științific caracteristic, dorit, căutat și promovat în întreaga noastră societate. Este bine că aproape toți absolvenții tineri și mai puțin tineri își încearcă șansele, adică formal au posibilitatea să o facă. Nimeni nu mai poate să spună în societatea noastră că „dacă aș fi putut face și eu facultatea” etc. fiindcă nici un om capabil nu a fost lipsit de posibilitatea de a încerca. Cu toate acestea nostalgia facultății o păstrează încă și în zilele noastre destul de mulți tineri — este drept, din cu totul alte motive. Putem spune că nici tendința tuturor de a încerca nu este de condamnat, deși ar trebui, poate, o taxă mai consistentă pentru această ispită. Omul trebuie să se verifice, pentru a se cunoaște, pentru a-și respecta, el în primul rînd, locul pe care îl va ocupa în societate și a nu mai avea motive să se lamenteze că n-a avut noroc pentru a ocupa altul.

Așa ar trebui să fie. Dar nu este așa și este în alt fel, încît rezultatele acestor examene de admitere la facultăți sint nu numai departe de a satisface cerințele sociale, dar generează nemulțumiri incomparabil mai mari decît înainte, cînd solicitantii la porțile facultăților erau mai puțini. Este drept că motivul prin-

cipal rezidă în apetitul exacerbant pentru studiile universitare, poate nu atît al tinerilor candidați, cit al părinților și al îndrumătorilor lor. Tocmai pornind de la această realitate, trebuie să se asigure o seriozitate maximă probelor de intrare în facultate, pentru a înlătura orice dubiu cu privire la „șansa” sau „neșansa” trecerii pragului facultăților. Cine are aptitudine și capacitate de muncă trebuie să le valorifice prin continuarea studiilor superioare, fără riscul unor obstacole artificiale. Și, dimpotrivă, cei care nu sint „chemați” spre nici o specialitate, avînd doar obsesia diplomei universitare — și acest lucru se poate dovedi relativ ușor — trebuie să fie îndrumați spre locurile de muncă corespunzătoare.

În momentul de față, în ansamblu, lipsesc unele măsuri și reglementări care să opereze „din mers” selecția candidaților. Iată un exemplu: la porțile facultăților bat toți absolvenții școlilor medii, indiferent de media generală de absolvire, indiferent de notele primite timp de patru ani la obiectele înrudite cu specialitatea facultăților la care candida. Este oare normală această ruptură între cele două cicluri școlare care este înlocuită numai cu examenul de admitere? Noi credem că nu, fiind evident că trecerea prin școala medie, fără nici o selecție, nu este o recomandare pentru „continuarea studiilor”. Dar se pornește și aici, ca în multe alte părți, de la ideea că „omul poate orice” (dacă vrea). Această vorbă înțeleaptă merită să fie privită cu circumspecție. De pildă, un afon poate să exerseze învățarea unui instrument muzical toată viața și de cîntat tot nu va putea cînta. Oamenii știu acest lucru și dacă n-au „dotare” nici nu mai pierd timpul. Acest exemplu este elocvent pentru toată lumea. Se recunoaște

că pentru a putea cînta trebuie să ai ceva în plus față de ceilalți. Nenorocirea este că se recunoaște necesitatea aptitudinii numai în domeniul muzicii, citeodată și în domeniul matematicii, deși aici mania „meditațiilor” vrea să infirme regula. În rest, toate „specialitățile” creației, tehnicii și gîndirii umane își recrutează cadrele după alte criterii decît cel al aptitudinii, al vocației.

Eroarea fundamentală a învățămîntului nostru superior aici stă: în a nu-și recruta cadrele pe baza unor criterii sigure care să depisteze pe acei candidați care au talent, aptitudini sau vocație pentru o specialitate sau alta. Este uluitor cît de puțină preocupare dovedesc organele de resort pentru respectarea adevăratei criterii de selecție. Putem crede, uneori, că își fac un scop din a-și propune contrariul. De pildă, organizarea unor „cursuri de pregătire” a candidaților în vederea prezentării la concursul de admitere este un nonsens, o absurditate: cum adică, pregătești uniform pe candidați pentru a lua parte la aceeași probă? Este ca și cum două echipe de fotbal care ar urma să-și dispute miine finala Cupei României, s-ar antrena astăzi împreună... Însăși ideea de concurs presupune victoria unora în detrimentul altora. Acesta este un aspect al absurdității. Dar nu singurul. Iată altul: această pregătire școlărească elimină factorii importanți de competiție, printre care trebuie să amintim capacitatea de a studia individual. Numai facultățile noastre și-au agasat ani de-a rîndul cadrele didactice și au conturbat existența candidaților, invitîndu-i să audieze „cursuri de pregătire”... Apoi numărul locurilor este atît de limitat față de numărul candidaților, încît „pregătirea” (să presupunem ideală a acestora) rămîne o glumă destul de cos-

tisitoare. Candidatul are impresia că a fost nedreptățit cînd nu se găsește pe lista reușitorilor, după ce a mai participat și la „pregătire”.

O problemă de ordin social care se impune soluționată este determinarea unor criterii sigure în cadrul examenului sau concursului de admitere, de selecție a tineretului universitar. Necazul celor care nu reușesc se sprijină, din păcate în mod justificat, pe imperfecțiunea probelor de concurs, pe sistemul care, în ciuda unor forme „speciale”, permite, ierte-mi-se cuvintele, abuzul și fraudă. Desigur, numărul celor neîndreptățiți în mod obiectiv este mic — noi fiind convinși că cei mai buni candidați se află totuși pînă la urmă pe lista „admișilor” — dar alături de ei se plasează marea masă nediferențiată care justifică eșecul prin procedee incorecte. Sintem convinși că cel puțin trei sferturi din cei rămași în afara facultăților s-ar orienta mai repede spre alte sectoare de muncă dacă admiterea la facultăți s-ar baza pe niște criterii care să lase foarte puțin loc „noricului”, căutat ani în șir de unii candidați. Principala premisă pentru asigurarea unor criterii sigure o constituie acceptarea ideii că pentru fiecare facultate, deci pentru fiecare facultate, se pot fixa anumite teste de verificare a aptitudinii candidatului. În momentul de față numai Institutul de arhitectură practică asemenea sistem, ca și cum pentru a deveni magistrat (de pildă) poate fi oricine apt. Profesorul de istorie, filologul, inginerul constructor, biologul, matematicianul poate fi depistat pe baza unor teste. Acestea nu trebuie să fie „centralizate” la minister, ci realizate de colective (comisii) special alcătuite din rîndul celor mai calificate cadre didactice și cercetători. Testele trebuie pregătite (cu excepția celor care comportă multiblicarea unor materiale) chiar înaintea examenului, pentru a înlătura orice suspiciune privind divulgarea lor, una dintre principalele acuzații ce se aduc sistemului de păstrare centralizată a subiectelor.

NICOLAE COPOIU ■

Contemplu spectacolul fotbalistic de pe stadioanele românești cu plăcerea nu numai pe care mi-o dă ce se întâmplă pe teren, ci și cu plăcerea de a înțelege oamenii din tribune. Sînt stadioane la noi unde ciocotul tribunei e mai frumos decît strădania celor din teren. Cea mai puternică galerie pe care am auzit-o la noi vreodată nu știu nici azi dacă e Craiova de acum cîțiva ani, Timișoara de acum cîțiva ani, Steaua de acum cîțiva ani, Buzăul de anul trecut sau Rapidul în permanență. Un public tînăr și educat are și Dinamo, public cărui nu i se poate atribui actul de barbarie săvîrșit de niște neghiobi împotriva tribunelor stadionului Steaua. Eu nu m-aș grăbi, cum fac unii colegi, să spun că publicul dinamovist e de vină; astfel am încercat să susțin și că publicul rapidist e altfel decît cei cîțiva care se dau drept rapidiști și vor să-i strice firma. Problema publicului este cu atît mai palpitantă cu cît publicul e mai numeros. Și cum noi, cu toții, dorim un fotbal competitiv și sperăm ca aceasta să se petreacă încă în timpul vieții noastre, e cazul să ne interesăm de pe acum de calitatea publicului și să descoperim mijloacele de a-l educa și de a-l face factor decisiv în momentele-cheie ale confruntărilor fotbalului românesc.

Fără îndoială că fotbalul n-are nici un haz fără public și că adevărații beneficiari ai fotbalului trebuie să fie totuși suporterii. Dar, pentru a ști să se bucure, acești suporterii trebuie educați. O educație subtilă și inteligentă, care să nu semene a pisălogeală și baterie de apă în piua. Ne vom ocupa în rîndurile ce urmează de slabul repertoriu al tribunelor noastre. Este o realitate tristă că stadioanele noastre găsesc rar cuvintele potrivite și melodiile potrivite pentru a-și exprima opinia despre ceea ce se petrece pe teren. Într-o vreme îmi plăcea mișca dar instruita galerie a Sportului studentesc, condusă la fapte mari de renumitul Ilie, pe care l-am cunoscut și eu simbată, cînd se certa cu niște argeșeni și cînd l-am rugat să păstreze raporturi civilizate în-

tre ei. Nu știu de ce, dar nici galeria Sportului studentesc nu mai cîntă. Era fascinantă, mărturisesc, atunci cînd umplea și scaunele goale cu melodia Mielui a lui Mircea Vintilă :

"Un'te duci tu, mielule ?
La UEFA, domnule !"

Iată cazul echipei din Baia Mare. Nici cei mai mari detractori ai lui Mateianu

Nevoia de spirit

nu vor putea spune că Maramureșul a avut în ultimele decenii o echipă de valoare a celei de azi. Ce-a făcut Mateianu acolo, ajutat de niște autorități într-adevăr serioase și de caracter, n-a făcut nici un antrenor român. Și nu pentru că Mateianu ar avea mai mult talent decît ei sau că știe mai multe decît ei, ci pentru că are mai mult răbdare și am impresia că-i plac foloasele mai profunde. Mateianu a făcut o echipă din niște jucători care nu păreau să poată constitui o echipă. A îndurat umilințe, a trezit bănuiele, dar a făcut o echipă. Ce n-are echipa din Baia Mare e nu public, pentru că public are, dar n-are o atmosferă maramureșeană în jurul echipei. M-am uitat la meciul F.C. Baia Mare — Viitorul Scornicești transmis de Televiziune. Am văzut cu surprindere jocul excelent al Viitorului Scornicești, echipă pe care o criticasem în vară pentru un penibil meci la Constanța, pierdut atunci cu 1-7. Acum Viitorul Scornicești arată altfel. În primul rînd, băieții

s-au trezit. Joacă inteligent și cîțiva dintre ei au chiar talent. De necrezut, dar așa e, echipa din Scornicești a avut momente în care a dominat tehnic echipa din Baia Mare. Tactic însă, echipa lui Mateianu a arătat că știe mai multe decît multe echipe românești. Faptul că ea a înscris din loviturile fixe demonstrează aceasta. Dar cum se bucurau oamenii ? Fluturau din palme și aplaudau. Mai strigau și din gură. Dar atîtea melodii maramureșene așteaptă să fie cîntate și atîtea vorbe așteaptă să fie rostite pentru a face mai plăcută victoria. Cum pot stadioanele engleze să cînte și stadionul din Baia Mare nu ? De ce nu se cîntă mai nimic pe stadionul din Pitești ?

Un caz special este echipa Rapid. Din nevoia de a avea un repertoriu, i-am dăruit acestei echipe, împreună cu Victor Socaciu, un imn. Nu se cîntă. Mai degrabă se cîntă „Paloma Blanca” și alte compoziții deloc giuleștene ; oamenilor nu le vine să cînte serios, să înceapă un cîntec și să-l ducă pînă la capăt. Parcă le e jenă de mărșăle, deși o au în ei înșiși.

Am pus cîteva dintre problemele de luptă împotriva inertiilor publicului și pentru înfrumusețarea lui lăuntrică, din convingerea că pe această cale ar fi eliminate, pînă la măsura rezonabilului, huiduielile și fluerăturile și ar fi deprins acest splendid obicei pe care-l au atîtea stadioane din lume, de a încuraja prin artă sportul. Prin artă nu știu dacă se va putea întotdeauna, dar prin spirit e posibil. Decît să strigăm „Hai fecele !”, în ideea că încurajăm nu știu care fotbalclub, nedîndu-ne seama că „feul” se poate auzi foarte bine și „ve”, înghesuind niște inițiale unele în altele, mai bine să facem efortul de a ne încuraja echipele favorite cu prisos de spirit. Ce rost au și ce senzație lasă penibilități ca „Hei, hei, hei, călare pe ei !” sau sucirea limbii române pentru ca să se audă Dinamo cu accent pe ó, sau te miri ce ?!

Nevoia de fotbal apare, iată, în paralel cu nevoia de spirit.

ADRIAN PAUNESCU ■

Un suporter
dintre atîția alții,
dar un suporter
cum nu sînt
mulți alții

Cîți dintre obișnuiții stadioanelor nu-l cunosc pe nea Suciu ?

Pe ploaie, pe vînt, pe vreme bună, în tribună, la peluză, la masa presei, sau jos, lîngă banca antrenorilor, la fiecare meci al Rapidului este prezent și el, nea Suciu. Pe numele său întreg Suciu Ștefan, omul încărunțit ce vă privește din fotografie iubește Rapidul de cînd se știe. Astăzi pensionar, a luat parte de-a lungul anilor la bucuriile și la tristețile alb-vișiniilor. A fost prezent la neuitatul meci al Rapidului anul '38 (4-0 cu Ujpest), în Cupa Europei Centrale, a fost prezent la primul și pînă acum singurul titlu cîștigat, în 1967, de giuleșteni. Dar unde n-a fost prezent nea Suciu ?

Deunăzi, ne-a povestit din ofurile lui de vechi suporter rapidist. La 72 de ani bătuși pe muchie, ar vrea nea Suciu ca acei ce-și zic suporterii ai Rapidului să încurajeze, să aplaude necentenit pe jucători, nu să-l insulte.

Și cite n-ar mai vrea nea Suciu. „Aș vrea Rapidul iar în A, aș vrea... Dar pentru asta, munca-i baza”.

Cam așa crede nea Suciu, și la fel ca el ar trebui să gîndească miile și zecile de mii de suporterii din Giulești.

Fantastica revenire a unei mari campioane:
Teodora Ungureanu

Scurt, foarte scurt

29 de medalii la Universiadă. E mult ? Cu siguranță nu-i puțin. Dar pînă la Olimpiadă mai este și e loc, oricum, pentru mai bine. ● Astăzi și mâine — două atractive gale de box. După cum ne-a declarat arbitrul internațional Gabriel Danciu, aceste gale au un caracter de selecție pentru stabilirea boxerilor ce vor fi incluși în lotul olimpic. Totodată, spectatorii vor asista la trei partide în care actualii campioni își vor pune centurile în joc. E bine, nu e bine, rămîne de văzut. Cum de văzut este și evoluția ieșeanului Tiberiu Cucu, revelația ultimului campionat național. ● Florin Gheorghiu, ca de obicei, printre fruntașii turneului interzonal de șah ce se dispută zilele acestea la Riga. După șapte runde campionul român se situează pe locul doi,

loc ce-i conferă dreptul de a participa la penultima etapă a luptei pentru titlul suprem. Dar să nu zicem hop... ● 2,20 m., record național la săritura în înălțime juniori. Autorul performanței este Liviu Maftei, elev la Liceul nr. 2 din Iași. La mai mare ! ● Terminind victorioși în ultima etapă a turneului de la Iași, handbaliștii de la Steaua au trecut în fruntea clasamentului. După un joc pe muchie de cuțit, steliștii i-au învins la numai un singur gol diferență pe handbaliștii din Baia Mare. Desigur, în stabilirea rezultatului final foarte mult au contat și cele două eliminări dictate în ultimele minute împotriva jucătorilor antrenai de Lascăr Pană. ● Selecționata secundă a țării noastre a cîștigat Balcaniada de polo de la Istanbul. Antrenai de fostul internațional Cornel Rusu, jucătorii români au lăsat o frumoasă impresie în acest turneu. Demn de reținut că, în partida cu selecționata Greciei, partida cîștigată de ai noștri cu 8-7, echipa României a evoluat timp de 16 minute în inferioritate numerică.

În handbal, este timpul să apară semnele redresării

Handbalul este, orice s-ar spune despre ultimele lui neîmpliniri, una dintre disciplinele noastre de palmare și tocmai de aceea toți pasionații sportului din țara sînt cu ochii pe handbaliști și-i vor mereu în frunte. Oricum, patru titluri de campioni ai lumii este o performanță unică în handbal mondial, la care se adaugă o medalie de bronz la Olimpiada din 1972 și una de argint, obținută la Montreal, în 1976. După cum se știe, evoluția echipei naționale la ultimul campionat mondial, cel din 1978, a lăsat, din păcate, un gust amar și greu de uitat. Anul acesta, fiind un preolimpic, nu se organizează campionate mondiale, principalele competiții internaționale în care au fost angrenate și echipe românești fiind cupele europene intercluburi, Trofeul „Iugoslavia” și Turneul preolimpic de la Kiev, întreceri din care handbaliștii români au ieșit înainte de vreme sau le-au terminat, cazul turneelor, fără a putea ține fruntea sus, ca altădată. În acest an competițional mai sărac, atenția iubitorilor handbalului a fost polarizată de prezența în cupele continentale a două echipe cu pretenții : Dinamo și Minaur Baia Mare. Exact de la prima formație, de la Dinamo București, deținătoare a unui titlu de cîștigătoare a Cupei campionilor europeni, se aștepta mai mult, eliminarea ei de către Empor Rostock, o echipă fără firmă, constituind o surpriză. Amindouă reprezentantele noastre s-au oprit în faza semifinalelor. Dacă băimărenii, debutanți într-o competiție internațională, pot acuza lipsa de experiență și invoca valoarea adversaru-

lui, S. C. Magdeburg fiind deținătoarea cupei în acel moment, băieții antrenorului Lascăr Pană au obținut totuși, la prima lor prezență într-o mare întrecere, șapte victorii din opt meciuri ! Regretabil este, mai ales, faptul că au plătit tribuți prea multor ratări ale loviturilor de la 7 metri, lacună cu care ne întîlnim din ce în ce mai des.

Cele două turnee internaționale la care a luat startul, în acest an, echipa noastră olimpică nu ne-au adus deloc bucurii. Ba, mai mult, fără a fi dintre cele mai tari, prin ocuparea la fiecare a fatalului loc cinci, cele două turnee au avut darul să-i deruteze și să-i dezamăgească pe suporterii. În Iugoslavia s-a reușit o victorie, un egal și trei înfringeri, în fața echipelor R.D.G., Uniunii Sovietice și Iugoslaviei. Dacă aici, la Trofeul „Iugoslavia”, învingătorii aveau un nume, dincolo, la turneul preolimpic, s-a pierdut la echipe de toată mina. În această situație, firesc, ne-am adresat celor direct implicați : președintelui F.R.H., Ion Kunst Ghermănescu, antrenorului federal Nicolae Nedef și secretarului F.R.H., Lucian Grigorescu.

Care este obiectivul propus pentru olimpiadă ?, am întrebat. Desigur, medalia de aur, ni s-a răspuns. Vorbindu-ne cu seriozitate și competență, sefii pregătirii, coordonării și îndrumării activității de pregătire a selecționabililor îi îndeamnă pe iubitorii handbalului la răbdare și optimism. Obiectivul este realist și perfect realizabil și îi credem că este așa. Ion

Kunst Ghermănescu recunoaște că e greu, dar nu vor ceda lupta. Și alte dați a fost greu. Marile noastre performanțe s-au realizat în condiții foarte dificile. Să ne amintim campionatele mondiale cîștigate în R.F.G., Cehoslovacia și R.D.G. Reputația noastră tehniciană a invocat mai multe motive ce au dus la slaba capacitate de performanță a jucătorilor noștri. Lipsa de seriozitate, faptul că generația actuală de handbaliști nu manifestă aceeași ambiție ca și înaintașii lor. Cei de acum se consideră campioni mondiali înainte de a fi. Neintegrarea totală a elementelor tinere în angrenajul echipei. Egalizarea valorilor în handbal mondial. Multe din cauze nu le mai amintim, nefiind noi înșine convinși de justetea lor. Una dintre ele ar fi incapacitatea jucătorilor de azi de a se ridica la valoarea generațiilor precedente, nici măcar potențial, teză susținută de profesorul Kunst Ghermănescu, dar neimbrățișată de ceilalți doi interlocutori sau, cel puțin, nedecarată. În această ordine de idei, antrenorul lotului olimpic, Nicolae Nedef, este de părere că, dimpotrivă, din punct de vedere potențial, jucătorii de acum sînt mai valoroși decît cei din perioada de glorie a handbalului românesc. Pretinde că un jucător cu calitățile lui Stîngă n-am avut pînă acum și crede că, dacă Stîngă s-ar lua în serios, ar putea fi fără egal la ora actuală în lume. Și cazul lui Stîngă nu e singular. Lucian Vasilache, de la Bacău, alt exemplu, are calități extraordinare, dar se așteaptă cam de mult un salt de la el, mereu întîrziat din cauza comodității, a neangajării la efort. La fel pivotul Istode, tot de la Bacău. Lista celor refractari la efort și indisciplinați tactic îi cuprinde pe foarte mulți. Printre alții și pe Grabovschi, Folker, Solomon, Bedivan, Mironiuc, Flangea și portarul Claudiu Ionescu.

Desigur, au dreptate tehnicienii cînd cer răbdare și liniște pentru a dospii și a coace o nouă echipă de valoare. Ceva acumulări

s-au și făcut. Este vorba de băimăreanul Maricel Voinea și de portarul timișorean Al Buligan, care are șanse să devină foarte bun, ceea ce trebuie să bucore, căci la umbra marelui Penu, pe care se va conta și la olimpiadă, n-a prea crescut nici un portar mare. Ar mai fi de notat cîștigul în omogenizarea echipei. Timpul rămas pînă la olimpiadă este lung, și scurt. Pînă acum totuși nu s-a încheiat o echipă redutabilă. A început campionatul masculin de handbal, organizat anul acesta în sistem turneu, pentru ca specialiștii noștri să-i poată avea în față și la lucru pe toți jucătorii. La selecția definitivă sînt angrenați, în toate cele 4 turnee, atît antrenorii echipelor participante, cît și conducătorii lor. Din toamnă se va acționa cu două echipe, pe care le așteaptă meciurile cu Elveția, R.F.G., turneul internațional din R.D.G., Trofeul „Carpați”, cu o participare destul de valoroasă, și Turneul campionilor din decembrie, în R.F.G., cu participarea tuturor campioanelor mondiale și olimpice.

Încheiem cu aprecierea secretarului F.R.H., Lucian Grigorescu, care spunea că există posibilități de a recuceri în handbal pozițiile pierdute. Depinde cum se va lucra cu echipa și cum se vor supune sportivii rigorilor pregătirii. Or, aici, după părerea noastră, este timp larg și pentru afirmarea capacității antrenorilor. Să nu aruncăm chiar totul în spatele jucătorilor. Credem că la următoarele turnee și întîlniri internaționale este timpul să apară și semnele redresării handbalului nostru. Altfel, oricît ne-ar îndemna tehnicienii și lucrătorii federației, ne va fi din ce în ce mai greu să facem apel la optimism, la tradiție și la calitățile pe care jucătorii români le-au demonstrat de atîtea ori în decursul vremii. Oare, chiar așa, să fi dispărut ele dintr-o dată ?!

ION PREDOȘANU ■

Cusca Suflerului

Augusta...

...bătrânețe a lui Millo sosise la Constanța. În trupă: nedespărțita Tața Mița (Mincu), Mihalache Ionescu, Moru, Soreanu, Ollărcanu, Coco Demetrescu — pitoresc „Dandin” peste vreme la vechiul Național craiovean. Se juca în mica sală de așteptare a gării, mai mult hol, care a dăinuit pînă acum cîțiva ani. Reprezentațiile aveau loc după plecarea ultimului tren, care se dezlipa de peron la 6 seara.

Tălăzuiau valurile în spumă nu de parte, în vale... La Casino se juca pe bani mulți, exporturi și importuri. Bătrîne corăbii, cu lemnul obosit și-atît de plins de valuri, așteptau să fie descărcate fumindu-și siesta. Rătăcită pîntre turcaleți plana umbra lui Ovidiu, încrîncenare milenară logodită cu soarele Orientului. La Tomis printre barbări să moară nu voia...

Pripășit la un berar grec, Musiu Milu torcea somnolind caierul orelor pînă la reprezentație. Tinerii din trupă știau dinainte ce au de făcut: rostogoleau pe caldarim, la scările de la intrarea gării, butoaiele de bere îngăduite de plăcerea pentru caraghioslic a berarului... Cei ce urmau să fie seara amorezi, fanți, viconți și alte aristocrate intruchipări, cărau cu spinarea, de la o chereștergerie, dulapi, scinduri, lănteți și sculele trebuitoare. De la o școală, tot de prin apropiere, ceva bănci, fără spătar, de cazarmă. Odată trenul împietit spre București, la un capăt al holului, mascind casa de bilete și mesageriile, pe butoaie, se improviză scena. În marginea ei, în jgheaburi cu nisip (rampă portativă) se fixau luminările, seara să fie ca la priveghi...

Millo juca un conte bătrîn. Perora inflăcărat, tirindu-și pașii, și ei bătrîni, în nasul constanțenilor, electrizați. Afară, marea își vedea de-ale ei: pescăruși pe creste, matrozi uități de Dumnezeu cu pipa-n dinți la stele, curve boite ca ouăle de Paște, oglinzile farului semnalînd drumurilor de ape belșugul Daciei Felix...

Octogenarul...

...mim se încrîncenează la monolog. În mijlocul lui, trăgînd cu ochiul, vede că stinghiile de la rampă au luat foc. Fumul inecă primul fotoliu de orchestră... Luminările pîlpăie de înviere. Și marele Ciubăr Vodă din premiera lui Alecsandri de la Național își încetează vorbirea. Face un semn către sală — de asigurare — nimeni să nu se impacienteze, de incendiu. Are soluția. Atenționează partenera:

— Amica mea, să intrerupem...

Asta nu înseamnă că trage giugiul cearșafului (cortina) pe un dezastru. Se îndreaptă de spinarea girbovită, își scoate livreaua însălată cu toate marafeturile — galoane, fireturi, minceuțe dantelate — și ciucindu-se o aruncă, pe de rînd, de la o culisă la alta, înăbușînd flăcările ce deranjează mersul normal al vodevilului. Cînd inflăcărea este scrumită și numai într-o parte mai tremură o luminărică, aproape pe întineric, își repune haina pîrlită și atacă obscuritatea:

— Să continuăm, amica mea...

Și replicile se duc la ton înalt pînă la finele piesei, bătrînă și ea, împăcate și mușcate de marea glorie. Chirița... Hirca... Barbu Lăutarul...

Moment muzical

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

ORIZONTAL : 1) O placă... aruncată — Rechemat de public. 2) Piano — Finaluri cotidiene. 3) Cu gîndul la note — Tine isonul... cu jumătate de gură. 4) Motive cu coloratură. 5)

Bineînțeles, servind de gazdă, profită „domnul șef”. Are intrare gratuită, cu toți ai lui, plus familiile ce-i populează sfera simpatiiilor. Dacă locurile sînt ocupate, goleşte toate încăperile, aduce și de la etaj, rămîind la locul lui singur scaunul impiegtatului de mișcare. Cînd și cînd, acesta privește la spectacol de pe peron, uitînd de telegraf, să bată în neștire...

Ca...

...în orice treabă făcută cu entuziasm și abnegație, după reprezentație ciraci nu nimeresc la birt, la guvizi. Știu, și o fac cu dragă inimă, că trebuie să predea gara în bună regulă acărului de serviciu, teatrul dispărînd, pînă la desprinderea trenului de a doua zi, ca într-o „transformațiune”. Deci, la miezul nopții, bocănesc butoaie date de-a dura... Gonite, de unde au fost îngăduite, cumva și de foamea cu dinți... Materialul lemnos salaborit înapoi la surșă, ca și băncile abircate peste poarta incuiată, depozitate sub șopronul școlii, conform angajamentului. Măiestrită figură repetată cu fiecare reprezentație! Numai așa, personalul de București, care sosește dimineața, găsește stația limpede cînd oprește pe linia întii.

Tața Mița nu pune niciodată mîna, obișnuit se lipește de musiu, să-i țină de urit. De dirvală: Soreanu, Coco, Mihalache, pe care curg apele. Nu li se frînge tineretea, năzuiesc mai departe după o bucățică de cer...

Nici...

...vorbă ca Tața Mița să dea o mină de ajutor. Alături de Musiu Milu, în berăria grecului, se înfruptă din tratărisirea negustorului făcută bătrînului artist cu toată uluiala reprezentației. E gata să-i mănince toate plachiile...

Pe două scinduri țopăie o dansatoare, pripășită să facă frumos la marinari. Cațanonul se mîndrește să fie și el cu actorii la masă. Fața sumete în văzul venerabilului fustița de balerină. Ceea ce îl face pe Millo să izbucneasă spre grecoței:

— Amicul meu, curios costum are duca asta... Incepe foarte jos și se sfîrșește foarte sus.

Intorși...

...din pribegie, ciraci se înșiră după magistrul la ieșirea din gară. Deși caii moșăie în trotuar ca pleoapele obosite ale lui Millo, de unde bani de birjă?... În calea mesterului, din întimplare, Aristizza Romanescu, ce-l secondase cîndva în „Bunul odinioară”, comedia lui Henri Murger.

După ce reverențios îl salută, ține să-l informeze:

— Musiu Milu, tocmai a murit corifecă Venera Popescu... Vă duceți la înmormintare?

— Amica mea, dacă mi-ar fi în nuțînă, nu m-aș duce nici la înmormintarea mea.

Un dangăt de clopot își face drum dinspre Sfinții Volevozi...

GABY MICHAILESCU ■

Operă — Interpret de operă... fără voce. 6) Doina! — Operetă cu... primadona. 7) Fine! — Intrat în emisie. 8) Slova muzicii — A da un ton... vivace. 9) Uvertură la „Traviata”! — Presto (fem.). 10) Cunoscută operă verdiană — Piese pentru trio... cu tobă.

VERTICAL : 1) Dezacord. 2) Largo (pl.). 3) „Finalul” oricărei opere — Încheie bine piesele. 4) Solistă permanentă. 5) A bate... în sol. 6) Note „joase” — „Dunărea albastră”. 7) „Si” de jos! — Pe scenă după bis (adj.). 8) Operă de Rossini. 9) Cit se poate de iute — „Foaie verde” și „Clobănașul”. 10) Percuție în final! — Fata din „Cenușăreasa”!

IOAN CARAIMAN ■

Dezlegările careului „Alta acum!” apărut în numărul trecut: MATURITATE; ATOL; DIPOL; NECUGETATI; E; MIRII; AT; CRETE; NULA; HOL; UMILI; ITIT; O; ITE; NA; INDESAT; RULIU; OTI; DISC; LIRIC.

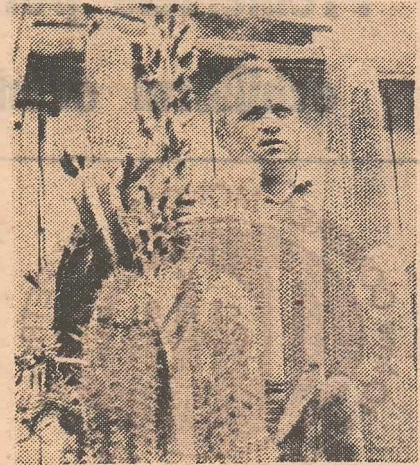
Spini frumoși

Revin într-o oază de frumusețe, pentru a asista la un eveniment, poate chiar la o performanță în materie: se așteaptă apariția primelor semne vegetative ale speciei de cactuși cu numărul 3000! Cifra e impresionantă. Este, credem, suficient să amintim că în „Das Kakteen Lexicon” — lucrare monumentală a lui Curt Backeberg, un celebru determinant — sînt descrise 3600 de specii și varietăți.

Din datele pe care le deținem, putem aprecia că, între colecțiile particulare și de stat din întreaga lume, nu multe sînt mai mari decît aceasta în care ne aflăm: sînt aici, în total, 12000 de plante, aflate într-o strînsă concurență a frumuseții: „Diavolul tîrîtor” (Machaerocereus eruca), „Uriașul din Arizona” (Carnegiea gigantea) sau „Moșneagul din Anzi” (Oreocereus marimus). La care să te oprești mai întii, să-l admiri? Sera a devenit, de mult timp, neîncăpătoare. Vara, lucrurile se simplifică: unele plante sînt scoase, rînd pe rînd, afară. Dar, pentru că nici grădina nu-i oferă prea mult spațiu, Petre Dobrotă și-a transformat acoperișurile casei și magaziei în veritabile grădini, înțesate de milioane de spini, din care apar flori în culori și forme tulburătoare.

Fiecare plantă are istoria sa: Iată, strămoșul acestui cantalup, parec ar fi un arici, a început, în urmă cu cinci secole, miștile delicate ale reginei Isabela a Spaniei și de atunci, zice-se, cactusul a fost supranumit „Aducătorul de ghinion”. Un exemplar asemănător, minuțios filiaranat de mîna naturii, a fost cumpărat în prima parte a secolului trecut (de la curtea țarului, de către prințul Cociubei), cu o cantitate de aur echivalentă cu greutatea sa: și de aceea a și fost numit „Roseo Kotschoubeyanus”. Rămînem surprinși cînd aflăm că un cactus, provenit din America, a împrumutat numele vestitului monument Columna lui Traian (Haseltonia Columna Traiani). Cu cîțiva ani în urmă, profesorul Harold H. Smith — directorul Brookhaven National Laboratory, instituție specializată din New York — considerat pîrintele radiobiologiei, primul care a efectuat experiențe pe seminte iradiate cu particule alfa, beta și gama, obținînd de pe urma acestui „bombardament” mutații care au determinat creșterea producției unor culturi, traversa România, îndreptîndu-se spre Delta Dunării. Aflînd, dintr-un articol publicat într-un ziar județean, despre colecția românului Petre Dobrotă, și-a schimbat programul inițial și a vizitat-o.

De fapt, colecția nici nu ar fi putut atinge asemenea valoare fără intense schimburi de materiale vegetative, Di-

namica colecției se explică în cea mai mare măsură prin schimburile și relațiile științifice intense pe care Petre Dobrotă le întreține cu Societățile ale cactuștilor din numeroase țări, al căror membru este: S.U.A., Mexic, Cuba, Noua Zeelandă, R.F.G., Anglia, Franța, Belgia, Luxemburg, Austria, Elveția, U.R.S.S., Cehoslovacia, Ungaria, R.D.G. Multe dintre aceste societăți îi solicită seminte și plante care își au, uneori, locul de origine chiar în țările respective. Este semnificativ în acest sens ultimul lot, trimis Academiei de științe din Cuba: 100 de seminte de Melocactus Matanzanus (originar din provincia cubaneză Matanzas), cactus aflat pe cale de dispariție.

Activitatea științifică a lui Petre Dobrotă este exprimată și prin publicarea unor rezultate ale cercetărilor: „Cactușii”, carte apărută în Editura „Ceres”, în 1973, rapid epuizată, solicitată cu insistență de specialiști și amatori din țară și de peste hotare; studii publicate în revista „Tehnum” și în reviste de specialitate din S.U.A. („Cactus and succulent journal”), Anglia („The National cactus and succulent journal”), R.F.G. („Kakteen und andere Sukkulanten”). Contribuții originale ale profesorului brăilean sînt, de asemenea, cele din domeniul biomatematice, știința de frontieră între matematică și biologie. În studiul său intitulat „Matematica și cactușii”, publicat într-o revistă americană, care a suscitat un interes deosebit, îl stabilea ritmul de creștere a plantei, pe arcul de cerc ecuatorial, în unitate de timp.

Este locul și timpul să facem o precizare: Petre Dobrotă nu este, cum, în mod firesc, s-ar putea crede, biolog, ci un foarte bun profesor de matematică la Liceul „Panait Istrati” din Brăila.

CORNELIU IFRIM ■

În mina unui om beat, autoturismul devine o armă periculoasă

Ion Brezeanu, operator principal la schela de extracție Comănești, avea obiceiul ca după terminarea schimbului, în drum spre casă, să facă o haltă la bufetul din comuna Bogdănești, unde domiciliu.

În dimineața cu pricina, potrivit obiceiului, Ion Brezeanu s-a oprit la localul respectiv și în cîteva minute a sorbit cu nesăț 100 grame de coniac. În bufet s-au concentrat apoi ca niciodată numeroase cunoștințe și el n-a refuzat pe nimeni. Bitterul, țuica bătrînă, anasonul, coniacul au fost înghițiți una după alta de insectatul nostru șofer amator.

Se făcuse aproape 11 cînd și-a amintit că mai trebuie să meargă și acasă. Noaptea nedormită, licorile amestecate și bătute pe nemincate, discuțiile zgometoase cu amicii îl dăduseră gata.

Cu greu s-a ridicat de la masă, îndreptîndu-se cu pași nesiguri spre ieșire.

Din grupul cu care băuse, în total vreo zece persoane, nu era unul să nu știe că acesta venise la bufet cu mașina. Credeți însă că cineva a schițat măcar un gest să-l oprească pe inconștient să se urce în mașină? Nu! După ce au făcut haz de mersul lui împleticit, fiecare și-a văzut de băutura.

La ieșirea din bufet s-a găsit un singur om bine intenționat, I.T., care printr-un mic vicieșug a obținut de la Brezeanu cheile mașinii ce apoi le-a strecurat direct în mîinile unui șofer ce nu consumase alcool, rugîndu-l să deplaseze autoturismul lui Brezeanu pe una din ulițele din apropiere.

Beat, beat, însă Ion Brezeanu a sesizat manevra. Cînd a observat intenția lui I.T. de a nu-l lăsa să conducă, s-a repezit ca un turbat spre mașină și l-a îmbrîncit cit colo pe bine-intenționatul șofer. I-a smuls apoi cheile și a pornit mașina, spunîndu-i lui I.T. printre suflături că pleacă spre Poiana Sărată. Așa se întimplă de obicei după băutura, șoferilor bețiivi le vine pofta de plimbare.

Nu a parcurs decît 500 m de la bufet și pe sensul de mers al șoferului care se deplasa în zig-zag a apărut o căruță. Cum Brezeanu vedea de fapt nu una, ci două căruțe, a acroșat și proiectat pe șosea pe Constantin Ciocan, care mergea pe jos

lîngă animale. Cu parbrizul spart în urma impactului, Brezeanu și-a continuat imperturbabil cursa. A mai mers 800 de metri, timp în care apăsa din ce în ce mai puternic pe accelerație. La prima curbă cu raza destul de mare, însă strînsă pentru starea în care se afla, acesta pierde controlul mașinii și pătrunde pe partea stîngă în direcția sa de mers. Aici intră în plin într-un grup de patru femei care circulau corect la limita părții carosabile. Una din ele este proiectată într-un stîlp de iluminat din beton și moare pe loc, a doua este aruncată la 10 metri în șanțul șoselei, a treia este tirită circa 50 de metri și expedită direct în parapeții din stînga drumului, iar a patra, de necrezut, lovită în plin, este pur și simplu secționată în două.

Nici după acest măcel, Brezeanu nu oprește, ci își continuă nebuneșca sa cursă. Oprirea mașinii e determinată de pătrunderea paletelor ventilatorului în radiator, care nemairîcînd motorul, acesta se calează.

Cu dificultate, lucrătorii de miliție ajutați de cetățeni îl imobilizează pe criminal și îl conduc la postul de miliție.

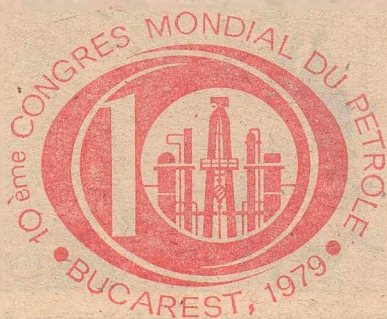
Analiza de laborator relevă o îmbăiație alcoolică de aproape 20/00.

Pentru infracțiunile de o deosebită gravitate comise de I.B. — omorrea a 3 persoane și rănirea foarte gravă a altor două, conducerea în stare de ebrietate, îndepărtarea de la locul accidentului — acesta a fost judecat și și-a primit bine-meritata pedeapsă — zece ani închisoare — dar se pune întrebarea: ce-i care știau prea bine că I.B. conduce frecvent în stare de ebrietate și că prezintă un pericol grav și permanent pentru toți participanții la circulație, șoferi, bicicliști, căruțași, pietoni, din care numeroși copii, nu trebuiau să acționeze pentru a-l împiedica pe acest demont să folosească o armă periculoasă care în acest caz se numește autoturism?

Și încă un amănunt nu lipsit de importanță. Una din femeile ucise a fost soția unuia dintre oamenii care au bătut în acea dimineață cu Ion Brezeanu și care s-a amuzat de comicul mersului său spre mașină.

Colonel VICTOR BEDA ■

Problemele petrolului afectează echilibrul economiei mondiale

Nicăieri în lume nu a existat o concentrare mai mare de petroliști pe metru pătrat ca în Bucureștiul săptămînii trecute. Frecvența cu care cuvîntul PETROL a revenit pe buzele vorbitoare ale tuturor limbilor Pămîntului a fost impresionantă. Cel de-al X-lea Congres mondial al petrolului și-a ales drept gazdă Capitala României. Peste 5 000 de specialiști din 70 de țări și-au dat întîlnire aici, în scopul de a des-cilci mondialul nod gordian țesut în jurul acestei resurse vitale pentru economia mapamondului. Este ușor de înțeles interesul specialiștilor din toată lumea pentru schimbul de informații

de natură tehnico-științifică — aceasta fiind de fapt menirea reuniunii — în condițiile actuale, cînd acceptînd sau nu cuvîntul CRIZA, toate națiunile îl simt într-un fel sau altul efectele.

De ce București? Rațiunile pentru care alegerea s-a oprit asupra orașului nostru sînt numeroase și nu vom încerca să le enumerăm pe toate. A atîrnat însă greu în balanță experiența în domeniul extracției și prelucrării petrolului, valoarea școlii naționale în domeniu, politica de colaborare tehnico-științifică și, mai ales, faptul că în România conducerea țării are o viziune de largă perspectivă asupra rezolvării problemei energiei. Beneficiind de înaltul patronaj al președintelui Nicolae Ceaușescu, congresul a fost onorat la deschidere de prezența șefului statului român și a tovarășei Elena Ceaușescu. „Este pentru prima dată în istoria congreselor noastre — releva W. von Ilsemann, președintele Congreselor Mondiale ale Petrolului — cînd un șef de stat participă la lucrări. În același timp, a subliniat acesta referindu-se la prezența tovarășei Elena Ceaușescu, este tot pentru prima oară cînd „o doamnă de o asemenea reputație științifică ne-a onorat cu prezența sa“.

Participanții, în rîndul cărora au fost prezenți miniștri, cadre de conducere din branșă, cercetători de renume, președinți ai unor cunoscute companii petroliere au dezbătut o complexă problematică referitoare la geologie, geofizică, foraj, extracție, transport, stocare, uzină și consum al petrolului. În ansamblu — aprecia George W. Govier (Canada), președintele Comitetului pentru programul științific și tehnic al Congresului Mondial al Petrolului (C.M.P.) — reuniunea de la București a constituit un succes. Comunicările prezentate au adus în atenția specialiștilor modalități eficiente de extracție și prelucrare ale petrolului, problema producerii hidrocarburilor sintetice și, în special, a reducerii consumurilor pe plan mondial.

● Este sau nu petrol în lume?

Un interes deosebit a stîrnit comunicarea prezentată de Ion Antonică, adjunct al ministrului minelor, petrolului și geologiei, ales, la încheierea lucrărilor, ca vicepreședinte al C.M.P. — despre industria petrolieră românească. Făcînd o trecere în revistă a etapelor parcurse de țara noastră pe drumul petrolului, ministrul român a arătat că la mijlocul deceniului trecut, într-o perioadă în care, pe plan mondial, utilizarea petrolului și gazelor drept combustibil creștea vertiginos, producția de cărbune fiind în scădere și o serie de mine închise, în România s-a trecut la un amplu program de deschidere a noi mine și cariere de lignit, de construire de termocentrale pe cărbune. Această viziune de perspectivă asupra energiei mondiale avea ca scop final eliberarea petrolului de condiția sacrificării sale prin ardere și dirijarea lui către petrochimie.

România își propune pentru perioada următoare o abordare lucidă a problemelor energiei și ale industriei petroliere. A fost elaborat, din inițiativa președintelui României, un program de cercetare și dezvoltare în domeniul energiei pînă în anul 1990 și orientările principale pînă în anul 2 000. Româniile își propune ca în viitorul deceniu să devină independentă din punct de vedere energetic. Referindu-se la efectele actualei crize de energie, reprezentantului României a arătat că cel de-al X-lea Congres Mondial al Petrolului nu poate și nu trebuie să le eludeze.

Pulberile stelare au început să se depună pe crustele nichelate ale sateliților, lent dar ferm. Omenirea a depășit momentul acela extatic al plasării cu o splendidă trufie a primului obiect elaborat pe pămînt și condamnat să rămînă, ca un memento definitiv, în inventarul universului astral. Oamenii trimit cu un aplomb pe cale de banalizare, tot mai frecvent, sateliți în cer și, pînă una-alta, aceste instrumente sofisticate rămîn o probă a inteligenței tehnice ajunse la un grad foarte avansat.

Certificatul de cultură tehnică al lumii contemporane s-a autenticat în cosmos, după ce pe pămînt nivelul atins de știință a ajuns altă de departe înaintea s-au inventat altele, noi.

S-ar părea că sfîrșitul acestui secol încheie în tureș un capitol al gândirii umane și deschide altul. De-a lungul istoriei s-au acumulat, pe brînci, abeceuri în toate domeniile și acum trăim trecerea de la ultima literă a

alfabetului la prima a altui sistem. Copiii se joacă de-a laserii, bilele lor imită neutronii, păpușile își schimbă inimile ca oamenii și totul pare posibil din cauza culturii vaste depozitate într-un

tă în seamă ca și aceea a absorbției de calorii, spre exemplu. Desigur producția unui număr mare de televizoare nu reprezintă — în sine — garanția că respectiva „clientelă“ devine cultă, fie și prin repeta-

Un drastic paradox...

sertar imens și fără adresă numit patrimoniul universal. Statisticieni care fac legături stricte și semnificative între orice și orice demonstrînd ceea ce merită să fie demonstrat, au ajuns, cum era și firesc, la conturarea unei rubrici noi — aceea a informației pe cap de locuitor. Un anumit număr de cărți, de ziare, de minute de audiere radio sau de vizionare TV pe cap de locuitor pot defini o anume cotă de absorbție culturală care merită să fie lua-

ta deschidere a aparatelor. Nici o imensă producție de ziare sau de cărți nu implică, neapărat, capacitatea de a fi informații a cititorilor. Ele sînt însă premise necesare pe drumul care poate duce la cultură.

Cărțile și zierele se fabrică pentru uzul alfabetizaților. Aceștia sînt însă mai pușini decît par în comparație cu analabeții care sînt incomparabil mai mulți decît se crede. Dintr-o dată enorma cantita-

te de informație și cultură contabilizată de omenire și uriașele mijloace de difuzare a ei se corelează într-un paradoxal raport cu totala opacitate a maselor de analabeți...

800 000 000 (opt sute de milioane) de oameni, cetățeni ai secolului XX, nu au citit în viața lor un cuvînt și nu au scris un cuvînt. Un adult din cinci, în acest sfîrșit de veac al luminilor, este condamnat la cea mai cruntă și irevocabilă apăsare a demnității, la jefuirea unui drept inalienabil: dreptul la abecedar. Opt sute de milioane de oameni privește cărțile cu o tristețe infricșoasă, dintr-un întuneric al erei de piatră, în timp ce sus, în cer, era electronică anunță universul că Terra a atins pragul civilizației cosmice.

O atare injustiție, un asemenea decalaj abrupt între realitățile aceleiași epoci, merită un stîlp al infamiei, merită o aprigă urmărire într-o justiție a popoarelor ca orice crimă împotriva umanității.

RADU BUDEANU

în lume depinde în mare măsură de evenimentele politice.

Din comunicări, din discuții, din păreri personale exprimate s-au evidențiat două atitudini de referință. Unii specialiști afirmă că este petrol din belșug, altii — fără a accepta totuși notiunea de „criză“ — se referă la penuria de petrol. Și, în legătură cu criza sau penuria, în zilele congresului a circulat următoarea anecdotă. Întrebat fiind de ce forează pămîntul în propria sa curte, Mister X răspunde: „Fie că voi găsi petrol sau nu, voi putea spune nepoților mei că, cu puțină șansă, bunicul lor ar fi putut deveni un mare petrolișt“.

Punctul de convergență al dezbaterilor a fost că, indiferent dacă este sau nu destul petrol, prețurile lui sînt exagerate. Ludwik Bednarz (Polonia) considera că prețurile ridicate la petrol afectează echilibrul economiei mondiale. O largă cooperare internațională este singura în măsură să slujească interesele umanității. La rîndul său, profesorul italian Dino Dinelli releva că, în condițiile unei politici economice mondiale realiste, petrolul trebuie să circule la adevărata sa valoare, numai în acest fel putînd contribui la dezvoltarea tuturor țărilor. Țările dezvoltate trebuie să asigure țărilor în curs de dezvoltare accesul la petrolul cu prețul cel mai scăzut de pe piață — aprecia W. L. Newton (Anglia).

● O inflăcărată pledoarie pentru cooperare

Că este sau nu suficient petrol în lume, rămîne de văzut. Că este extrem de scump, o știm. Că este nevoie mai mult ca orînd de o înțelegere reciprocă, de o cooperare internațională susținută, în care interesele tuturor participanților la schimbul mondial de valori să fie luate în seamă a devenit o convingere unanimă. Analiza vizionară și pertinentă făcută de președintele NICOLAE CEAUȘESCU problemelor energetice, cauzelor crizei, modalităților de înfruntare a acestei situații care afectează toate națiunile, subminînd stabilitatea economiei mondiale, eforturile popoarelor pentru propășire, marea forță a argumentelor cu care s-a demonstrat interdependența dintre soluționarea crizei și înfăptuirea dezideratelor fundamentale ale omenirii au avut un puternic ecou în rîndul participanților. Prezent în acele zile în sălile care au găzduit congresul, stînd de vorbă cu diverși delegați, am înregistrat cu legitimitate satisfacție faptul că toți interlocutorii au ținut să sublinieze însemnătatea pledoariei pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut-o pentru o largă colaborare internațională, singura în măsură să ducă la surmontarea dificultăților ce stau în fața omenirii. „Impresionantul apel al președintelui României pentru o colaborare internațională în cadrul unui program de lungă durată — aprecia Stjepan Zinic (Iugoslavia) — este calea sigură pentru înlăturarea inechităților din relațiile internaționale“. „Președintele Ceaușescu — releva I.B. Gulati (India) — a pus punctul pe i cînd remarcă la încheierea cuvîntării sale că rezolvarea problemelor energetice depinde de capacitatea țărilor de a se intrajutora“. „Trebuie făcut totul — considera Francisco Mieres (Venezuela) — pentru ca, așa cum arăta președintele României, petrolul să nu constituie o sursă de conflicte, ci, dimpotrivă, să ducă la dezvoltarea unei colaborări rodnice între națiuni libere, egale în drepturi și stăpîne pe bogățiile naționale“.

Ca o emanție a acestor unanime aprecieri, Rezoluția adoptată de Consiliul Permanent al Congresului Mondial ale Petrolului evidențiază că o serie de recomandări ale Congresului al X-lea au fost făcute „avînd în vedere situația energetică mondială și luînd în considerare ideile expuse de președintele Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la congres“.

IOAN ROȘCA

Mondo umano?

N-a fost o întimplare?

Intenționam să fac un fel de completare la ceea ce cunoscutul regizor italian Sergio Leone spunea cîndva despre criza cinematografului. Erau niște opinii pe care el le-a reluat și amplificat, după ce a fost președintele juriului celui de al III-lea Festival al filmului de la Montreal. „Există azi o criză mondială a realizărilor cinematografice“. În cele 20 de filme ce concurează pentru „Marele premiu al Americilor“, Sergio Leone „n-a notat nimic extraordinar“. Dar a intervenit moartea actriței Jean Seberg. Și cum cauzele sînt destul de complexe, ca să nu zic ciudate, insist asupra acestui eveniment.

Jean Seberg, cea care devenise un autentic star în „Jeanne d'Arc“ regizat de Otto Preminger. Avea doar 17 ani, și de atunci pînă la 40 ani a turnat peste douăzeci de filme, numele ei, scria agenția France Presse, fiind asociat cu „Bună ziua, tristețe“, realizat tot de Otto Preminger, și îndeosebi cu „Dintr-o suflare“, al lui Jean-Luc Godard. În filmul acestuia era o mică vinzătoare a cotidianului „New York Herald Tribune“, tunsă bătește, vorbind franceza cu un puternic accent american, și dîndu-i replici lui Jean-Paul Belmondo. Se spunea despre Jean Seberg ca în carieră, ca și în viața personală, pare că totul i s-a petrecut foarte repede, deceptiile fiind resimțite puternic de ea, chiar dacă aparențele au fost salvate. Așa încît, rolurile ce i s-au oferit după 1976, n-au mai imitat-o, ea hotărîndu-se să scrie. Cărțile ei purtau titluri revelatoare pentru noile preocupări: „Scrisoare de dragoste dinților“ (de la angrenaj), „Blue Jean“, un fel de eseu asupra bolilor nervoase, și, recent, „Cum să evadezi“. În fine, în 1972, ea turnase „Kill“ cu Romain Gary, scriitorul ce i-a fost și soț, un film despre lupta împotriva drogului. Între aceste detalii, un episod este deosebit de important și este cel care, de fapt, ne-a determinat să abordăm cazul. Scriitorul Romain Gary, într-o conferință de presă de la Paris, a declarat că: „Federal Bureau of Investigation“, F.B.I., este direct responsabilă de moartea actriței Jean Seberg. În 1970, a continuat el, pe cînd eram pe punctul de a mă despărți de Seberg, F.B.I.-ul a făcut să apară într-un mare ziar american o informație potrivit căreia Jean aștepta un copil de la un lider al organizației „Black Panthers“. Această calomnie a zdruncinat-o și îmbolnăvit-o pe Jean. Apoi, Romain Gary a prezentat fotocopia ale documentului emanînd de la F.B.I. și în care se putea citi în limba engleză: „Jean Seberg a susținut financiar „Black Panthers“ și ea trebuie neutralizată. Faptul că ea este însărcinată cu (și este scris numele unui membru al grupării citate), cînd este încă legal căsătorită, oferă posibilități în acest sens. Și urmează un proiect pentru a se transmite ziarelor americane informații asupra sarcinii actriței „pentru a-i crea, pe cit posibil, dificultăți și a-i știrbi imaginea de marcă din fața publicului“. Firesc, asemenea acuzații și mașinații au marcat-o profund pînă într-o zi, cînd n-a mai rezistat și a plecat luînd cu ea barbiturice multe. A lăsat un mesaj unicului fiu, Diego, de 17 ani: „Fii tare... oricît ar fi... Nu dispera“. Exact ceea ce ea n-a putut face.

DUMITRU CONSTANTIN

Lumea se amuză

(Din „NBI“ — R. D. Germană)

Ochii și urechile lumii

Puerilele uimiri

Am trăit cindva o vreme în care uimirea mea cea mai adîncă nu venea din răsăritul soarelui în fiecare dimineață, nici din zăpadă după căzutul frunzelor, nici de la Stan și Bran, nici din înșirarea a șapte sunete într-o gamă. Astea au apărut mai târziu și au trecut și ele, pînă am ajuns la acel „nil mirari“ al anticului pe care doar o prea lungă și prea comică epopee ar putea explica în ce măsură și cu ce efort m-am luptat să-l aplic fiecărui fenomen care, dezmințindu-l, dădea dreptate altui înțeles, Diderot, care spunea invers, cum că fără de uimire arta și înțelegerea nu s-ar putea realiza. Pe acea vreme însă, nu am nici o jenă s-o dezvălui, uimirea fără de pereche era în fața poveștii lui Dobay, cel care a marcat un gol cu un șut de o putere fără seamăn de-a rupt plasa porții. „Așa ceva nu s-a mai văzut“, zicea de trei ori pe săptămînă un unchi de-al meu, explicîndu-mi cum s-a dus și arbitru să vadă, și tușierii, și mulți din public, printre care și el. Așa îmi rămăsese pe retină această fabuloasă întâmplare că ani de zile — deși începusem să înțeleg că există uimiri mai grave și mai fertile — nu puteam vedea un gol fără să pipăi mult, cu ochii, plasa, tot sperînd să vad repetarea miracolului. Nu s-a mai întimplat asemenea minune. Trebuie să recunosc — riscînd a fi considerat un om cu o vîrstă mentală dubioasă — că de cîteva zile mă învîrtesc pe acel tîrim al lui Dobay, la care gîndeam că nu voi mai ajunge. Căci, ce-am aflat? Am aflat următoarele:

De curînd, în Marele premiu de galop al orașului Deauville, celebrul jockey englez Laster Pigott, de șase ori cîștigător al Derby-ului de la Epsom, încalcînd pe „African Hoep“, și-a pierdut cravașa, în plină cursă, și a minat calul, cu mina goală, o bună parte din parcurs; nu asta e minunea. În lupta însă pentru locul doi, pe linia dreaptă spre sosire, Pigott se găsește cu calul său „cap la cap“ cu „Jeune Loup“ condus de jockeyul Lequeux; caii sînt „cap la cap“, într-un galop nebun, jockeyii sînt cot la cot, și atunci, într-o mișcare fulgerătoare, Pigott îi smulge cravașa din mină celui alt și, într-un gest perfect legat, lovește crupa calului său care își regăsește elanul necesar. Lequeux, „out“, continuă să agite, din instinct, un braț, o mină, deposedată de putere. „African Hoep“ cîștigă la „un gît“. După trecerea sosirii, la capătul pistei, cînd caii revin la pas și jockeyii pe cîmînt, Pigott, cu un fair-play și un umor englez imperturbabil, îi înapoiază cravașa rivalului său, acesta o privește siderat, dar, imediat ce își revine din uluială, depeune repede și realist o contestă (eu n-aș fi făcut asta, nici mort!) urmată, desigur, de o derulare a filmului sosirii, unde totul se vede clar și exact. „Jeune Loup“ trece pe locul doi, iar Pigott e pedepsit, pe drept, cu o interdicție de a încalca timp de 20 de zile, ceea ce îi va mări gloria, pe un alt drept, mai subtil, cit o victorie într-un Derby.

Cronicarii cei mai sobri susțin că „afacerea e de natură a avea un răsunet istoric“. Eu nu sînt nici sobru și nici capabil de asemenea fraze importante. Eu mă simt fericit că o poveste ca asta mă mai poate ferma, la 50 de ani ca la 10. Mă simt condamnat la viață, o viață permanent ineluctabilă.

RADU COSAȘU

Lumea se amuza

(Din JEZ - R.S.F. Iugoslaviei)

La vîrsta de 20 de ani...

Associated Press aprecia, citind cercuri sindicale din țări vest-europene, că în statele membre ale Pieței Comune există 4,5 milioane de șomeri tineri. În ultimul deceniu, șomajul în rîndul tinerilor a crescut de 9 ori în Franța, de 6 ori în R. F. Germania, de 5 ori în Belgia. Nemaivorbind de Italia, cu o rată a șomajului prin tradiție foarte mare, Cancelarul federal al Austriei, Bruno Kreisky, spunea că generația sa a fost marioră cum șomajul în rîndurile tinerilor duce la fascism, iar fascismul la război...

Cifre și fapte alarmante. Cifre și fapte ce mărturisesc, prin ele însele, că vîrsta de 20 de ani, vîrsta elanurilor și a proiectelor ambițioase, este departe de a fi, în aceste locuri, cea mai frumoasă. Iată de ce tinerii Europei occidentale n-au nici iluzii și nici certitudini. Iată motivul pentru care ei au de cele mai multe ori neliniști. Imposibil să te simți cu aripi cînd trăiești cu angoasa de a nu găsi o slujbă. Cînd ești lipsit de punctul de sprijin indispensabil: munca cotidiană. Cînd porțile viitorului sînt sau par închise. Ușor de înțeles, în aceste condiții, dezabuzarea cu care tinerii privesc în jurul lor, dezinteresul pe care-l manifestă față de problemele unei societăți care-i respinge. Mai greu de înțeles este faptul că acești tineri nu se simt în stare să-și contureze clar opțiunile, să facă din Europa o mare speranță. Faptul că ei n-au în cap o Europă „a lor“, în condițiile în care ceea ce există nu-i interesează.

Merg pe urmele unui sondaj efectuat în mai multe țări ale Pieței Comune de publicația „Le Nouvel Observateur“ printre tineri a căror vîrstă este în jur de 20 de ani și află lucruri care intristează. La întrebarea „Urmăriți problemele europene în ziare, la radio și televiziune?“ 80 la sută din tinerii vest-germani, 79 la sută din cei britanici și 48 la sută din cei francezi cu care s-a venit în contact au răspuns „Nu“. 81 la sută din tinerii vest-germani, 84 la sută din cei francezi și 91 la sută din cei britanici simt „nevoia de a realiza ceva“. Rămînem în continuare aproape de rezultatele sondajului amintit și aflăm că britanicii sînt gata să se expatrieze pentru a munci în străinătate, fie în R.F. Germania (32 la sută), fie în Franța (27 la sută) sau în Danemarca (18 la sută).

Să încercăm să pătrundem în labirintul acestor cifre cu unele logici elementare, singurele de altfel care ne sînt la îndemînă. Ar fi în primul rînd relevabilă neîncrederea acestor tineri în scările de valori pe care le promovează societățile în care trăiesc. O neîncredere care, din păcate, duce la blazare — vezi cifrele refe-

ritoare la dezinteresul pentru actualitatea politică, la a constata și nu la efortul de a schimba, de a face ca „miine“ să fie altfel decît „azi“. În orice caz, o societate care i-a pierdut pe cei tineri și-a pierdut exact șansa de a conta pe viitor. Dar, revenind la cifrele enunțate mai sus, vom constata, în al doilea rînd, că alături de neîncredere și indiferență se află disperarea. O disperare provenind din conștiința faptului că nu poți trăi așa, că inerția înseamnă autodistrugere, dar o disperare cu soluții comode, din moment ce mulți dintre ei vîd ieșirea în abandonarea perimetrului geografic și cultural în care trăiesc. Ar fi vorba, în al treilea și nu în ultimul rînd, de ignoranță, de ne cunoaștere a ceea ce există „dincolo“, din moment ce englezul care vrea să lucreze să zicem în Franța nu știe că pînă în anul 1990 această țară va înregistra o rată a șomajului de 9,5 la sută. Peste 12 milioane de persoane vor rămîne la sfîrșitul acestui deceniu fără locuri de muncă în Europa occidentală, cifră la care își aduc serioase „contribuții“ și R. F. Germania și Elveția, ca să nu mai vorbim de Irlanda de Nord sau Italia.

Dar să rămînem în continuare aproape de răspunsurile date publicației franceze amintite de tineri din țările Pieței Comune. „Grija noastră, obsesia noastră, tema majoră a conversațiilor noastre în facultate: încotro trebuie să ne îndreptăm pentru a nu rămîne în rădă?“ — spunea Catherine, care face studii juridice la Paris. „În 1979 — comenta ea — facultățile au devenit anticamera agențiilor de plasare... Era cu puțin înaintea alegerilor pentru parlamentul european, desfășurate în cele nouă țări membre ale Pieței Comune. „Mulți dintre tinerii de vîrsta mea, spunea aceeași Catherine, nu vor să meargă la vot. Ei nu se simt luați în socoteală“. La Amsterdam, un afiș semnat Sophie propunea pentru alegerile europene pe: Stan Laurel, Isus, Simone de Beauvoir, Kafka, Scufita Roșie. Întrebată ce știe despre alegerile europene, o tină vest-germană răspundea: „Ah! De asta se vorbește tot timpul de Europa la TV!“ Evident, aceasta este partea comică, ce exprimă neîncredere și dezinteres, a lucrurilor. Pentru că reacția cea mai des înțilnită este refuzul de implicare în problemele unei societăți adverse. „Prefer să plătesc amendă decît să particip la alegerile europene“ — declara Serge, 22 ani, mecanic din Belgia. Pentru tinerii bruxelzei mai ales Europa seamănă teribil de mult cu acel monstru rece construit în Piața Schuman din sticlă și oțel care este sediul Pieței Comune. „Ceea ce se petrece înăuntru nu știm — spunea același tînar belgian. În schimb, continua el, știm că mii de funcționari, veniți din toate țările Pieței Comune, cîștigă acolo bani generoși, trăiesc la distanță de belgieni, în cartiere rezidențiale, unde au cluburile lor, asociațiile lor, terenurile lor de tenis.

DUMITRU AVRAM

FAPTE ȘI ZILE

Bărbații au un singur centru al vorbirii, femeile — două!

Este concluzia unei femei, cercetătoarea canadiană G. Mac Glon, care a avut sub observație un număr de 85 pacienți și paciențe. Cu toate că se știe de mult că vorbirea și înțelegerea vorbirii la om sînt controlate de emisfera stîngă a creierului, doar recent s-a dovedit că stîngăci au centrul vorbirii între cele două emisfere cerebrale. Pornind de la aceste premise, cercetările lui Mac Glon au demonstrat că la bărbații care au emisfera stîngă a creierului vătămată se produce o gravă deteriorare a vorbirii și a înțelegerii acesteia: de 3,7 ori mai frecvent decît la femeile cu aceleași leziuni. De aici, concluzia că, probabil, la femei această funcție ar fi preluată de un al doilea centru al vorbirii, aflat în emisfera dreaptă a creierului.

Apa de zăpadă, elixir de viață lungă?

Apa rezultată din topirea zăpezii are miraculoase proprietăți, comportîndu-se ca un biostimulator evident. Experimente efectuate în U.R.S.S. de fizicieni și biologi, de medici și agricultori au demonstrat că tot ce este viu este atras de apa „nou născută“ din zăpadă: vrăbii vîlăgute de frigul iernii se scaldă în băltoacele provocate de primele topiri, turme de reni năvălesc pur și simplu fericite, prin apa ca gheața după topirea nămeților, plante udate cu astfel de apă se dezvoltă incomparabil superior față de semenele lor care n-au făcut „baia de zăpadă“, animale adăpate cu aceeași apă se dezvoltă, de asemenea, superior. Structura apei de zăpadă, ex-

minată cu ajutorul spectroscopiei infraroșii, este analogă apei ce se găsește în organismul viu. Oare nu în aceasta constă secretul longevității din regiunile de munte, unde oamenii beau mereu apă provenită din topline ghetarilor și a zăpezii din munți? Se întreabă, pe bună dreptate, cercetătorii.

De ce a murit omul din Neanderthal?

Pentru doctorul Alfred Czarnecki de la Universitatea din Tubingen, omul din Neanderthal a murit de bătrînețe. El se bazează în această afirmație pe analize cu raze X ale vestigiilor unuia dintre acești strămoși, descoperite acum 157 de ani și conservate la muzeul din Bonn.

Pentru cercetătorii sovietici el nu a dispărut și misteriosul „om al zăpezilor“ nu este altul decît unul din puținele exemplare ce mai există în Himalaya și Saskatchewan. Iar pentru americani, care întotdeauna avansează idei riscante, a dispărut din cauza carentei de vitamina C!

Violonist la trei ani

Cel mai mic elev are trei ani. În mîinile sale cea mai mică vioară care există, probabil, în Franța. O copie miniaturizată, dar exactă a instrumentului clasic. Orchestra alcătuită din douăzeci de copii între 3 și 8 ani folosește mini-viori. În fața fiecărui „muzicant“ o partitură pe care cei mici nu o deslușesc încă, deși cîntă. Și toată această mică lume mișcă arcurile pe strune, purtînd pe chipuri expresii de preocupare; dirijorul și doi profesori supraveghează atît realizarea muzicală, cit și

atitudinile; copii incapabili să rămîna cuminți mai mult de zece minute la școală, sau acasă, stau o oră întreaga la acest curs, în fiecare miercuri dimineață, cumînți, atenți, bucuși.

Care este istoria acestei mici orchestre? Școala superioară de muzică César Franck, subvenționată de către statul francez, datorează această miniaturală orchestră

unui fost elev al său, care stabilit în Statele Unite, unde dirijează tot o orchestră de copii, a trimis în semn de recunoștință, 30 de vioară pentru copii de vîrstă preșcolară și în primele clase de școală. Apoi a venit chiar el la Paris pentru a organiza orchestra după o metodă japoneză — Suzuki. Copii începînd de la vîrsta de 3 ani fără a face exerciții,

Spuneți-i oricîruia dintre ei să vă vorbească de Belgia și veți vedea. Este aceasta Europa?“

„Noua generație nu iubește deloc politica. Romantismul tineretii lasă aici locul dezamăgirii“, arată Tom Shebbeare, secretar general al Consiliului tineretului britanic, care reunește asociații însumînd 5 milioane de membri. Este vorba, așadar, de o tinerete mai adultă decît vîrsta pe care o reprezintă, singură, numai cu ea însăși. O tinerete în care fiecare stă în colțul său. O tinerete în care cînd un băiat sau o fată întîlnește pe cineva de vîrsta sa, ei nu schimbă nici unul din acele subtile semne care, în multe țări, traduc complicitatea unei generații. O tinerete resemnă. O tinerete care se instalează în ocazional. Un ocazional care merge de la refuzul școlii, al societății (o spune tînarul britanic Nicholas Mallony, 19 ani: „Universitatea e prea ruptă de lume. Aici se trăiește într-un vas închis... Drama acestei țări este că ea e lipsită de ambiție. Stilul epocii noastre? Calm și bătrînesc“), pînă la refuzul muncii. Așa cum se întîmplă în Italia cu acea „stranie mișcare a unor studenți străni“, cum se exprima sociologul Luigi Manconi. Este Italia celui un milion și jumătate de tineri șomeri, mulți dintre ei cu titluri universitare.

Există, fără îndoială, și un alt tînet. Tînetul acela, ce-i drept cu puțini reprezentanți, și care bravează. Prototipul acestor tineri bogați și fără griji este, la Amsterdam, Kiki, care face studii de istorie la universitate. Ce este pentru ea libertatea? „Trăiesc cum vreau, fumez hașis, cum mi-am dorit, imi fac heroină, dacă aceasta imi face plăcere, mă îmbrac (sau nu mă îmbrac) după gustul meu, gîndesc ceea ce spun, eu pot să fac orice. Sau să nu fac nimic“. Sau acel Holger din München, pe care logodnica sa îl descrie astfel: „El are o mașină frumoasă, casă frumoasă și un salariu bun“. Grija pentru un statut social deosebit otrăvește aici chiar și sufletul adolescenților. Pînă într-acolo încît R. F. Germania detine, împreună cu Japonia, recordul sinuciderilor în rîndul liceenilor: în lunile iunie-iulie anul trecut, 500 dintre aceștia și-au pus capăt zilelor după ce au primit diploma de bacalaureat. Ei socoteau că n-au nici o șansă de a deveni un Holger. Ei făceau parte din altă categorie, aceea a lui Udo, care face studii de fizică și care spune: „Tinerii sînt victime ale acestei social-democrații care s-a lansat în cursă, iar pe noi ne-a aruncat la primul viraj!“ Sînt tinerii cărora recent „Süddeutsche Zeitung“ le consacră reportajul: „Studentii: o masă fără soluție și fără bucurie“.

Fără îndoială, vîrsta de 20 de ani rămîne, totuși, cea mai frumoasă vîrstă. Cu condiția să știi s-o trăiești. Pentru că vîrsta aceasta, a elanurilor frumoase, este total incompatibilă cu resemnarea, cu automarginalizarea socială. Este vîrsta la care poți pune cel mai bine umărul pentru a schimba stări de lucruri care sînt ostile celor mai mulți.

DUMITRU AVRAM

Dimbovița, apă dulce, cin-te bea nu se mai duce?

Splaiul Unirii, numărul 294. Aici, pe malul Dimboviței, își desfășoară activitatea Institutul de cercetări și proiectări pentru gospodărirea apelor. Pe inginerul Paul Solacolu îl găsim într-o ședință discutând cu câțiva proiectanți despre câteva idei legate de modernizarea și exploatarea riului Dimbovița. Aflăm, cu acest prilej, că inginerul Paul Solacolu lucrează aici de prin '53 și că în decursul acestor ani a fost martorul și autorul multor soluții, unele concretizate, altele în faza doar de proiect, legate de viața și destinul riului care străbate Capitala noastră.

— Dimbovița, ne spune acesta, este prezentă în casa fiecăruia. Un amestec de Dimbovița, Argeș și apă subterană formează sursa noastră de alimentare cu apă. Ceea ce vedem noi în albia riului este, de fapt, apă din Argeș, care împreună cu apa menajeră și apa pluvială formează cursul de apă ce traversează orașul.

— De când datează primul proiect de sistematizare și modernizare a Dimboviței?

— Soarta riului s-a pecetluit în anul 1886. De atunci datează primele proiecte și lucrări concretizate. Cum ne apare Dimbovița acum este rezultatul planurilor de sistematizare de acum aproape 100 de ani. Tot atunci s-a întocmit și s-a executat canalul colector, paralel cu albia riului, având rostul de a strânge apele reziduale. Așa că, apele poluate, în acea vreme, nu deversau în Dimbovița. Mai târziu, odată cu dezvoltarea pe cursul apei a mai multor întreprinderi și fabrici, acest canal colector a devenit insuficient pentru a prelua întreaga cantitate de apă

— și atunci apele reziduale au început să se verse direct în riul. Din acel moment, apa ce curge prin mijlocul Capitalei are un aspect neplăcut, de cloacă.

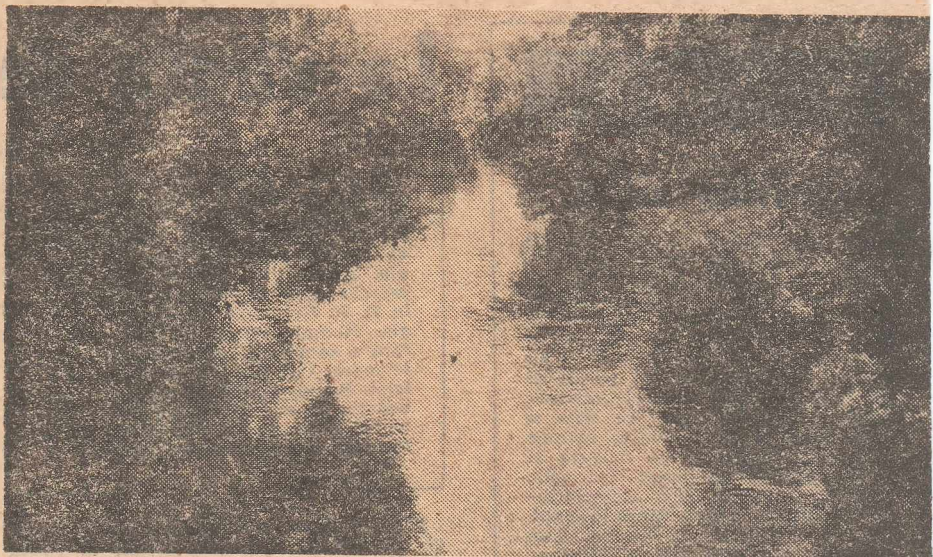
— Care sînt întreprinderile care vă fac în acest sens cele mai mari greutăți?

— Aș începe prin a vă povesti, în câteva cuvinte, că încă din cele mai vechi timpuri a existat o grijă față de „sănătatea” riului. Astfel, în acest sens, erau date de domnitori tot felul de decizii numite „anofore”, prin care erau aspru pedepsiți cei care aruncau „murdăliciurile” în Dimbovița. Riul în anii aceia servea, prin sacagii, la alimentarea cu apă potabilă a orașului. Azi apă nu se mai bea din Dimbovița, iar cei care aruncă „murdăliciurile” în riul nu sînt sancționați. Astfel, noi cunoaștem de fiecare dată, după culoarea pe care o are apa, ce țesături se vopsesc la fabrica de tricotaje sau cînd se spală de ulei recipientele de la termocentrala de la Grozăvești.

— Proiecte de viitor?

— Au fost multe. Unele îndrăznețe, abandonate în timp, altele mai puțin îndrăznețe, dar avînd aceeași soartă. Cert este că la ora actuală se lucrează intens la un canal colector de mari dimensiuni, paralel cu albia riului. Canalul are rolul de a colecta apele reziduale, iar apoi, în aval, înainte de a se vărsa în Dimbovița; va exista o stație de tratare și epurare. Mulți consideră că oglinda apei Dimboviței trebuie să se ridice cît mai aproape de nivelul splaiului. Apele reziduale și pluviale să curgă în continuare sub această pinză de apă curată.

Fotoreportaj de ELENA GHERA și SORIN POSTOLACHE

Uzina „Timpuri noi” din București, cu sediul pe Splaiul Unirii numărul 185. Conform actelor care s-au păstrat pînă în zilele noastre, uzina a înflorit, în anul 1974, 100 de ani.

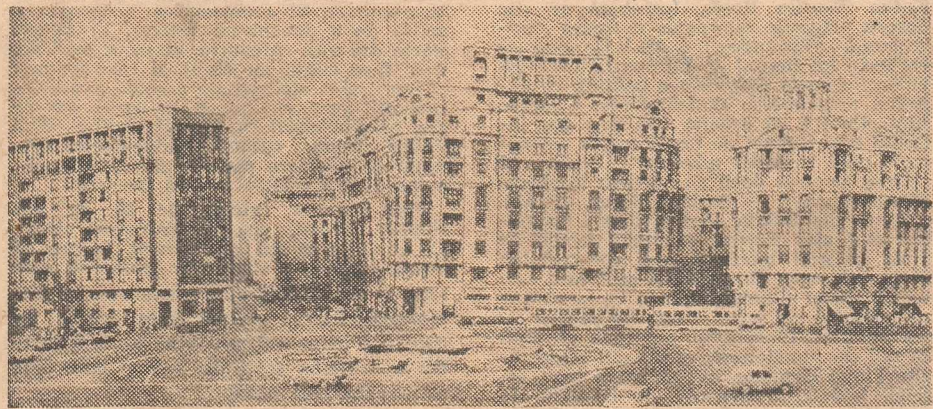
Constantin Stanciu — secretarul de partid pe uzină — ne spune că ulciurile arse nu mai sînt aruncate în Dimbovița, ci strînse în butoaie și trimise înapoi la rafinărie. Uzina nu mai poluează apele Dimboviței. Mai mult decît atât, s-au gândit să înfrumusețeze malurile din dreptul uzinei. Astfel, în fiecare an au fost plantați pomi și arbori, s-au înlocuit stîlpii lipsă.

La „Timpuri noi”, riul ce trece prin poarta uzinei e socotit un dar al naturii.

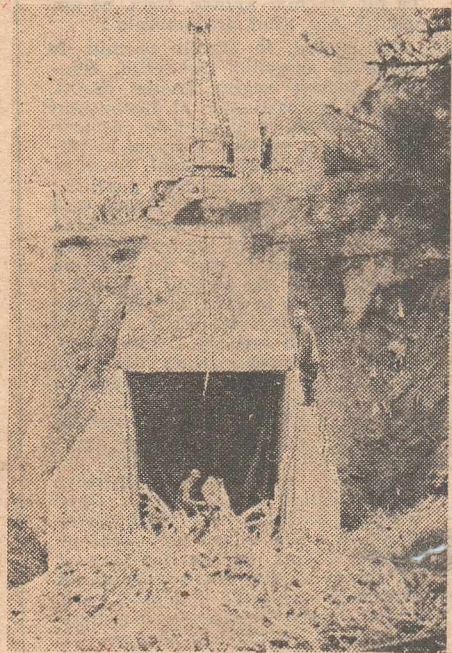
Pe Splaiul Unirii la numărul 97 își

desfășoară activitatea Fabrica de pielărie și încălțăminte „Dimbovița” și Centrala industrială de piele, încălțăminte și cauciuc, aparținînd Ministerului Industriei Ușoare.

— Dimbovița ne pune destule probleme, ne spune Teodor Melnic, secretar adjunct cu propagandă în Comitetul P.C.R. pe întreprindere. De cîte ori crește nivelul, apa ne cam inundă curțile și depozitele de materiale. Pesemne o răzbunare a apei, fiindcă datorită tăbăcării, prin operațiile de vopsit și prelucrat, o poluăm. Sperăm că odată cu mutarea tăbăcării pe platforma din Jilava și cu darea în folosință a canalului colector, relațiile dintre noi și Dimbovița să reîntre în normal.

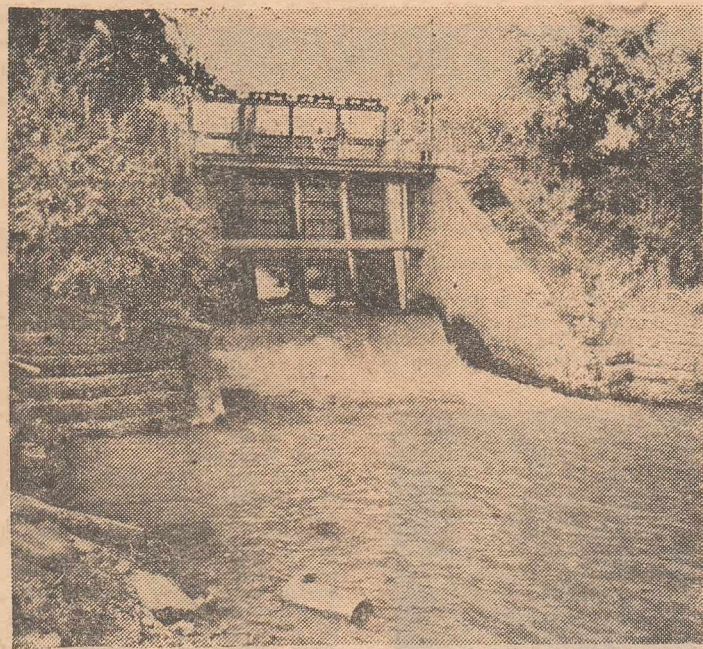
O lucrare de proporții pe Dimbovița, în partea ei centrală, datează de la 1935, cînd pe porțiunea Cătea Victoriei — Podul Șerban Vodă s-a construit un planșeu de beton lung de 800 m și lat de 32. S-a rezolvat, astfel, în primul rînd o problemă de circulație în această parte a orașului și, bineînțeles, una de igienă. A apărut strandul de la Operetă, primul bazin, din oras, și TIR-ul denumit „Societatea de gimnastică și dăre la semn”. Construcțiile existente pe această zonă, de o parte și de alta a Dimboviței, au o valoare estetică și arhitecturală importantă.

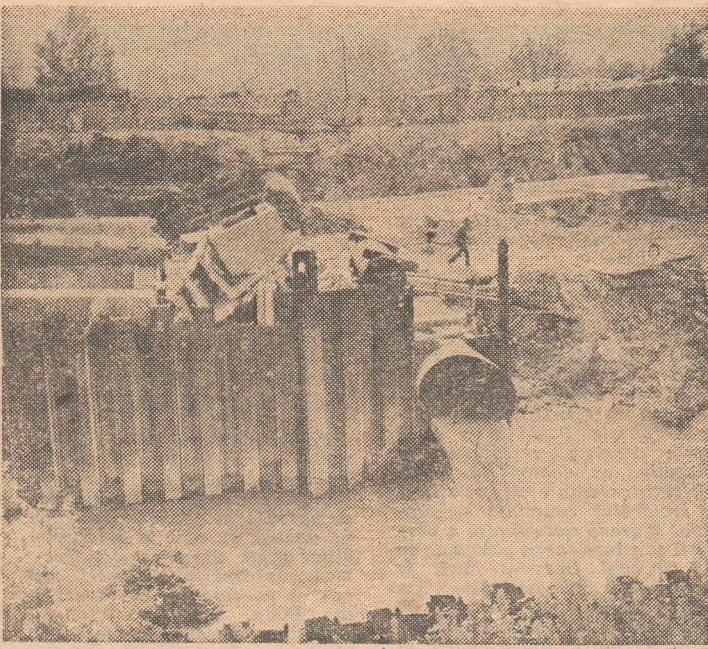
Simbătă după-amiază, la stația Timpuri noi, echipele de canalagii conduse de Iacob Miclea și Grigore Ghirboan, împreună cu meccanicii Ion Chiriac și Ion Ionescu, montau un tronson la canalul de mari dimensiuni ce parcurge o distanță de cîteva kilometri paralel cu firul Dimboviței.

— Este o lucrare de mari proporții, ne spune maestrul Ion Croitoru. Canalul pornește de la Uzinele Semănătoarea și va ajunge la bulevardul Abatorului. La punctul terminus va exista o stație de epurare și decantare a apelor reziduale. În riul va ajunge numai apă curată. Dimensiunile canalului colector sînt de 3,80 metri pe 3,50, iar lucrările sînt executate de Trustul de construcții hidrotehnice speciale.

Desigur, la adîncimea la care se execută săpăturile, constructorii au întîmpinat greutăți din cauza apei freactice. Canalul colector va prelua și o cantitate din apele subterane ale Capitalei. Cînd lucrarea se va termina, pe Dimbovița va curge apă curată, iar aerul din această zonă a Bucureștiului va fi îmbunătățit.

Dimbovița intră în București pe la Ciurel; la Slăvilar. La începutul secolului al 19-lea, pe ambele părți ale riului, de la Grozăvești pînă sub dealurile Filaretului, toată zona muștea de salba de lacuri și bălți care erau un permanent pericol de inundații. Așa se face că, între Grozăvești și Vitan, Dimbovița a fost adîncită cu 6 metri, iar fundul apei a fost podit cu scinduri. Totodată se construiește barajul de la Ciurel, care trebuia să regularizeze cursul riului și să alimenteze mica hidrocentrală de la Grozăvești, pe amplasa-

mentul căreia se construiește, mai târziu, după 1900, Centrala electrică de termoficare Grozăvești. Cele două turbogeneratoare, de 1200 kW fiecare, au făcut față necesităților Capitalei doar un timp, după care centrala a fost conectată cu cea de la Dobrești și Schitu Golești și mai târziu la sistemul energetic național. Astăzi se mai folosește foarte puțin din apa Dimboviței pentru nevoi energetice. De la Slăvilar, Dimbovița este utilizată, astăzi în principal, ca albie a canalului colector pentru ape menajere.

FLACARA. Redacția: București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 3312. Oficiul 33, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: Probleme social-politice și de morală civică (Nicolae Cristache, Ilie Purcaru) — 1619; Noul în procesul muncii (N. Gr. Mărășanu, Nelu Ionescu) — 1606; Știință învățămînt, sport (Liviu Timbus, Lionel Nițescu) — 1618; Scrisori, anchete cetățenești (Eugen Seceleanu, Marga Nedelea) — 1782 și 1617; Cultură — cenaclu (George Arion, Adrian Dohotaru) — 1619; Fotoreportaj — 1595; Secretariat de redacție (Cornel Catană) — 1782, 1621; Administrație: 17 78 82 și 17 60 10, interior 1783; secretar responsabil de redacție (Tudor OCTAVIAN — 17 63 16 și interior 1611); redactor șef adjunct (Nicolae ARSENIU — 17 63 16 și interior 1786); redactor șef — 18 22 96 și 17 60 10, int. 1822. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export-Import presă, P.O. BOX — 136-137, telex: 1 12 26, București, str. 13 Decembrie nr. 3

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU